

IANOCIANA

SIVE

CLARORVM ATQVE ILLVSTRIVM

POLONIÆ AVCTORVM

MÆCENATVMQVE

MEMORIÆ MISCELLÆ.

VOLVMEN II.

VARSAVIÆ ET LIPSIAE

APVD MICHAELEM GROELLIVM

SERENISS. POL. REGIS COMMISSARIVM ET BIBLIOPOLAM

SVB SIGNO POETARVM.

A. R. S. MDCCLXXIX.

LANGLAND

CHURCH OF ST. MARTIN

POLYMER LETTER

ATTENTION

MINISTERIAL

VERBODEN

THE LONDON

AND THE LONDON

THE LONDON

THE LONDON

INDEX AVCTORVM

QVI IN VOLVMINE ILLO RECENSENTVR.

A.

- S.** ADALBERTVS, Archiepiscopus Gnesnensis, hymni, cui titulus: DEI GENITRIX, auctor creditus. I.
ALBERTVS SENIOR, primus Dux in Prussia, scriptor TACTICES. II.
ALEXANDER IAGELLONIUS, Polonorum Rex atque Musageta. III.
ANNA AUSTRIACA, Regina Poloniae, Heroinarum doctarum albo haud meritò adscripta. IV.
ARCHIDIACONVS Gnesnensis anonymus: scriptor CHRONICI POLONIAE: vide IOANNES Gnesnensis Archidiaconus.
ARCISZEWSKI IACOBUS, Canonicus Cracoviensis, bonarum litterarum, iuvenumque Musis operantium, adiutor singularis. V.

B.

- BARANOWSKI ALBERTUS, Premisliensis primùm Antistes et Regni Poloniae Procancellarius, Plocensis deinde Praeful, porrò Episcopus Vladislaviensis, extremò autem Gnesnensis Archiepiscopus, Regnique Poloniae Primas, Scriptis historicis atque ecclesiasticis celebr. VI.
BARANOWSKI STANISLAUS, Eques Polonus, scriptor Genealogicus. VII.
BARBARA Scepusiensis, Regina Poloniae, Latini sermonis gnara. VIII.

INDEX AVCTORVM.

- BASCO** GODISLAUS, Posnaniensis ille Custos Cathedralis, qui **BOGUPHALI** Praefulis **CHRONICON** **POLONIÆ** continuavit. IX.
- BATHOREA** GRISELDIS, **STEPHANI** Regis Poloniae neptis, Latine docta. X.
- de **BLONIE** **NICOLAUS**, Posnaniensis Episcopi **STANISLAI** **A CIOLEK** Capellanus, Theologus atque Iuriconsultus, idemque Historicus celebris. XI.
- BOGORIUS** **IAROSLAUS**, Archiepiscopus Gnesnensis, **SYNODICI ECCLESiarum** **POLONIÆ** auctor vetustissimus. XII.
- BOGUPHALUS** Episcopus Posnaniensis, **CHRONICI** **POLONIÆ** scriptor inclytus. XIII.
- BONA** **SFORTIA** Regina Poloniae, Latini sermonis maximè perita, immortaliterque de Gentis Polonicae studiis litterariis merita. XIV.
- BREGENSIS** **IOANNES**, auctor **CHRONICI** **POLONORUM**. XV.
- BREGENSIS** Clericus Anonymus, scriptor **CHRONICI** **POLONORUM**, ET **DUCATUM** **SILESIAE**. XVI.
- BRIGER** **IOANNES**, Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Vicarius, auctor **CHRONICI** **POLONIÆ**. XVII.
- BRODERICUS** **STEPHANUS** Illyricus, Sirmiensis Episcopus atque Regni Hungariae Cancellarius, legationibus Polonicis, amicitisque Polonorum maximè celebris. XVIII.
- BRONIOVIUS** **MARTINUS** Eques Polonus, Tartarica legatione, Tartariaeque descriptione clarus. XIX.
- BRUSSIUS** **GULIELMUS** Scotus, miles eruditus, fati vicissitudine in Poloniam delatus. XX.
- BRUTUS** **IOANNES** **MICHAEL** Venetus, **STEPHANI** **BATHOREI**, Polonorum Regis, Historiographus. XXI.
- C.
- DE **CAPUA** **ANNIBAL**, Archiepiscopus Neapolitanus, Apostolicus in Polonia Legatus, eloquentia celebris. XXII.
- CHODKIE-

INDEX AVCTORVM.

CHODKIEVICIUS GREGORIUS, Vilnensis Castellanus, atque summus exercituum in Magno Lituaniae Ducatu Praefectus: auctor Constitutionum Bellicarum Magni Ducatus Lituaniae, idemque Maecenas illustris. XXIII.

CHODKIEVICIUS IOANNES HIERONYMUS, Magni Lituaniae Ducatus Mareschalcus, eruditorum hominum amantissimus. XXIV.

CHODKIEVICIUS ALEXANDER, Palatinus Trocensis, Bibliothecae Dominicanae in civitate Sclovenfi conditor. XXV.

CHODKIEVICIUS CHRISTOPHORUS, Palatinus Vilnensis, Orator egregius, Maecenasque summus. XXVI.

CHODKIEVICIUS IOANNES CAROLUS, Vilnensis Palatinus, copiarumque Lituanicarum Dux supremus, Orator atque Maecenas maximè inclytus. XXVII.

CHWALKOWSKI LUCAS, Eques Polonus antiquus, Orator atque Poëta praeclarus. XXVIII.

CHWALKOWSKI NICOLAUS, Eques Polonus novus, patrii iuris publici, domesticaeque historiae scriptor haud incelebris. XXIX.

CIEKLINSKI DOBIESLAUS, Castellanus Czechoviensis, Orator excellens. XXX.

CIESIELSKI ANDREAS, Eques Pol. Orator bonus. XXXI.

CIESIELSKI MARTINUS Polonus, Orator mediocris. XXXII.

CIOLEK sive **CIOLCUS** ERASMUS, Episcopus Plocensis: vide ERASMUS.

CODURUS FLAMINIUS, Apostolicae in Polon. Legationis Secretarius, eloquentia commendatissimus. XXXIII.

CROMERUS ANDREAS Polonus, Elegorum scriptor optimus. XXXIV.

s. **CRUCIS** Coenobii Benedictini, in Dioecesi Cracoviensi, Bibliotheca memorabilis. XXXV.

s. **CRUCIS** Coenobii eiusd. Benedictini Chronicon. Ib.

s. **CUNEGUNDIS** Ducissae Cracoviensis Vita ms. XXXVI.

INDEX AVCTORVM.

D.

DERSLAUS, Cracoviensis Archidiaconus, Basileenſi in Concilio primariae dignitatis auctoritatisque Orator atque Theologus. XXXVII.

DLUGOSSIO IOANNIS, Canonici Cracoviensis: historiae Poloniae auctoris praecipui: ANNALIUM Codices MSSi. XXXVIII.

DOBCZYCENSIS IOANNES, Ordinis Minorum Observantium Prov. Pol. scriptor Artis Memorativae. XXXIX.

E.

deELGOTH IOANNES, Cracoviensis Scholasticus atque Canonicus, Basileenſi in Concilio Orator atque Theologus spectatissimus. XL.

ELISABETHA AUSTRIACA, Regina Poloniae, doctarum Heroinarum albo iuste adscribenda. XLI.

ERASMUS Episcopus Plocensis, legationibus externis, scriptisque pulchre notus. XLII.

F.

FERRERIUS ZACHARIAS, Episcopus Gardiensis, obita in Regno Poloniae legatione Apostolica, editisque ibi scriptis celeberrimus. XLIII.

FRIDERICUS IAGELLONIUS, S. R. E. Cardinalis Presbyter, Gnesnensisque Archiepiscopus atque Cracoviensis Antistes: idemque totius Poloniae Primas et Gubernator: Statutorum Regni Polonici, Ecclesiaeque Polonicae, conditor. XLIV.

FULCO Archiepiscopus Gnesnensis, Constitutionum Gnesnensis Provinciae Metropolitanae auctor, omnium antiquissimus. XLV.

G.

GALLUS MARTINUS exul: auctor CHRONICI POLONIAE: vide MARTINUS.

GAMBREUS IOSEPHUS Polonus, scriptor CHRONICI POLONICI. XLVI.

GAMRA-

IV	VIII		
ADIA	ADIA	AD	
IV	VIII	VIII	VI
ADIA	ADIA	ADIA	AD

INDEX AVCTORVM.

GAMRATUS PETRUS, Archiepiscopus Gnesnensis atque Episcopus Cracoviensis, Regnique Poloniae Primas, doctorum virorum amator. XLVII.

GORECIUS LEONHARDUS, Eques Polonus, elegans et Orator et Historicus. XLVIII.

GORINSKI PETRUS, Masoviae Palatinus, Statutorum istius Ducatus editor. XLIX.

GRADZKI ANDREAS, Ordinis Minorum Observantium Prov. Lit. Orator Polonicus. L.

GRADZKI SAMUEL, Eques Masovius, scriptor belli Cosacico-Polonici. LI.

GRODECIUS IOANNES, Nobilis Polonus, Canonicus Variniensis, Divi CYRILI Archiep. Hierosol. interpres Latinus. LII.

GRODECIUS VENCESLAUS, Eques Polonus, Tabulae Geographicae Poloniae Universae primus auctor. LIII.

GRONDZKI } ANDREAS vide GRADZKI.
 } SAMUEL

GRUTINIUS ANDREAS, Medicus Cracoviensis clarissimus. LIV.

GUIDO Gallus, s. r. e. Cardinalis Presbyter, obita in Regno Poloniae legatione Apostolica, sancitisque Statutis Ecclesiae Polonicae, inclytissimus. LV.

H.

HUGO, s. r. e. Cardinalis, Apostolicus in Polonia Legatus, Statutorumque Ecclesiae Polonicae auctor celebris. LVI.

I.

IACOBUS Leodiensis Archidiaconus, Apostolicus in Regno Poloniae Legatus, Statutorumque Ecclesiae Polonicae conditor memoratissimus. LVII.

IACOBUS de Paradiso Polonus, vide de PARADISO.

IANICII CLEMENTIS Poloni: Poëtae Elegiaco genere principis: Operum notitia continuata. LVIII.

INDEX AVCTORVM.

IOANNES Bregenſis, vide BREGENSIS.

IOANNES Gneſnenſis Archidiaconus Metropolitanus,
ſcriptor CHRONICI POLONIAE. LIX.

K.

KAZANOWSKI SIGISMUNDUS, Regni Poloniae Ar-
chicamerarius, auctor Vitae SIGISMUNDI III Regis
Poloniae ac Suetiae. LX.

KMITA PETRUS, Palatinus Cracoviensis, Regnique
Poloniae Mareſchalcus ſupremus: Orator maximus:
Gentisque Polonicae, ſaeculi, xvi medio, Maecenas
praecipuus. LXI.

KOIALOWICZ ALBERTUS, è Societate IESU Provin-
ciae Lituanæ, Gentis Lituanæ LIVIUS. LXII.

KOIALOWICZ PETRUS, è Societate IESU Provin. Lit.
Historicus non ſpernendus. LXIII.

KOSTKA PAULUS Polonus, Legum patriarum vetuſtiſ-
ſimarum primus collector. LXIV.

KOTTWITZ NICOLAUS Poſnaniensis Archidiaconus,
ſaeculi xv exeuntis Theologus atque Iuriſconſultus,
Poëtaque celebris. LXV.

KOVACIOCIUS WOLFGANGUS, Tranſylvaniae Cancel-
larius, obitis legationibus Polonicis clariffimus. LXVI.

de KUKURSINO ANDREAS, Cracoviensis Archidiao-
nus, ſaeculi xv Theologus celebris. LXVII.

KURDWANOWSKI IACOBUS, Antiſtes Plocenſis, Sta-
tutorum Dioceſeos ſuae primus conditor. LXVIII.

KWIATKOWSKI MARTINUS, vide QVIATKOVIVS.

L.

LADISLAUS Polonus, Typographus antiquus. LXIX.

LASCARIUS ANDREAS, Praeſul Poſnaniensis, Con-
ſtantiendi in Concilio Theologus atque Orator illu-
ſtris. LXX.

LECHITARUM et Polonorum Cronica magna ms.
LXXI.

LIPSKI

INDEX AVCTORVM.

LIPSKI ANDREAS, Episcopus Cracoviensis, iuris civilis atque ecclesiastici Polonici auctor praecipuus. LXXII.

LIPSKI IOANNES ALEXANDER, S. R. E. Cardinalis Presbyter, Cracoviensisque Antistes, Orator Latinus atque Polonicus. LXXIII.

LIPSKI IOANNES, Archipraeful Gnesnensis, Regniue Poloniae Primas, Orator Latinus aetatis suae celebratissimus. LXXIV.

LIPSKI STANISLAUS, Cracoviensis atque Plocensis Canonicus, Orator Latinus. LXXV.

LIPSKI FELIX, Castellanus primum, et deinceps Palatinus Calissiensis, Latina facundia celeberrimus. LXXVI.

LOCHOWSKI STANISLAUS, Nobilis Polonus, Iurisconsultus celebris. LXXVII.

LODEREC PETRUS Dalmata, auctor Dictionarii Latini, Ital. Dalmat. Bohem. Pol. Germ. et Hungarici. LXXVIII.

LONGINUS IOANNES, vide DLUGOSSUS.

M.

MAKOWSKI THOMÆ, Equitis Poloni: MAGNI LITVANIAE DUCATUS TABULA GEOGRAPHICA, omnium rarissima. LXXIX.

MALLINIUS CASPAR Polonus, Medicus atque Poëta excellentissimus. LXXX.

MARTINUS GALLUS Sacerdos: patriae exul: Annalium Polonicorum scriptor, omnium vetustissimus. LXXXI.

MARTINUS Gnesnensis Archiepiscopus, primus in Polonia Maecenas. LXXXII.

MARTINUS POLONUS, Ordinis Praedicatorum: Capellanus et Poenitentiarius Pontificius: saeculi XIII Theologus atque Iurisconsultus, Historicusque celeberrimus. LXXXIII.

INDEX AVCTORVM.

- MATTHÆUS Varmienſis, ſaeculi XIII Theologus non incelebris. LXXXIV.
- DE MEDICIS IOANNES, Apoſtolicus in Polonia Legatus. LXXXV.
- MEIBOMIUS FRIDERICUS, Canonicus Gutſtadienſis atque Archipreſbyter Elbingenſis, Orator atque Hiſtoricus. LXXXVI.
- MELANCHTHONIS PHILIPPI: Epiſtola, de origine Gentis Henetae Polonicae, ſeu Sarmaticae. LXXXVII.
- MICHAEL, Cancellar. Cruſvicenſis, MARTINI GALLI, in conficiendo CHRONICO POLONIAE, adiutor. LXXXVIII.
- MISCOVIUS GEORGIUS, Gneſnenſis atque Cracovi-enſis Canonicus, conſcribendis Regni Poloniae, Ec-cleſiaeque Polonicae Statutis, adhibitus. LXXXIX.
- MISCOVIUS PETRUS, Regni Poloniae primùm Ma-gnus Secretarius, et deinceps Procancellarius: poſt-ea Antiſtes Plocenſis, extremò autem Cracovi-enſis Pontifex: Orator excellens, idemque Maecenas ſummus. XC.
- MYLIUS ARNOLDUS, Coloni-enſis Typographus, be-nè de litteris Polonicis meritis, XCI.
- MYLIUS IOANNES Thuringus: Poëta non ignobilis: CHODKIEVICIORUM Heroum Lituanorum praecep-tor. XCII.
- MYLONIUS NICOLAUS, Vladiflavi-enſis Praeſulis in Urbe Gedanenſi Vicarius generalis, Reſponſionum ad Viri cuiusdam pii Septentrionalis Interrogationes, non auctor ipſe, ſed editor. XCIII.
- MYSZKOWSKI GEORGIUS, vide MISCOVIUS.
- MYSZKOWSKI PETRUS, vide etiam MISCOVIUS.

N.

- NAPRAGUS DEMETRIUS Hungarus, Cathedralis pri-mùm Agrienſis Praepoſitus, Tranſylvaniae deinde Praeſul, obita apud Regem Ordinesque Poloniae le-gatione Hungarica clariffimus. XCIV.

NICO-

INDEX AVCTORVM.

NICOLAUS de BLONIE, vide BLONIE.

NICOLAUS Polonus: Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Archidiaconus: primus omnium, è Gente Polonorum, scriptor iuris pontificii. XCV.

NIGER THOMAS, Episcopus Scardonensis, Apostolicus in Polonia Legatus. XCVI.

O.

OSTROROGUS IOANNES, Castellanus Medirecensis; patrii iuris publici Scriptor vetustissimus. XCVII.

OSTROROGUS STANISLAUS, Castellanus Calissienfis, Latina facundia celebrer. XCVIII.

OSTROROGUS STANISLAUS, Medirecensis Castellanus, auctorum heterodoxorum fautor atque adiutor. XCIX.

OSTROROGUS IOANNES, Palatinus Posnaniensis, belli Vallachici, artisque venaticae scriptor. C.

OSTROROGUS NICOLAUS, Regni Poloniae Pocillator, Latina ac vernacula eloquentia clarissimus. CI.

P.

PACIUS NICOLAUS, Episcopus Kioviensis apostata; auctor ille librorum bonorum, malorumque. CII.

PACIUS NICOLAUS, Samotigarum Praeful, Societatis IESU Maecenas. CIII.

PACIUS CASIMIRUS, Samogitiae Antistes, Statutorum Ecclesiae suae editor. CIV.

PACIUS NICOLAUS STEPHANUS, Vilnensis Pontifex, Academiae Maecenas summus. CV.

PACIUS CHRISTOPHORUS, Magni Lituaniae Ducatus Cancellarius supremus, Olivenfis pacis confector, scriptorque praecipuus. CVI.

PACIUS THEOPHILUS, Orator. Ibid.

PADNIEVIUS PHILIPPUS, Pontifex Cracoviensis, Orator atque Historicus praestantissimus, idemque Maecenas maximus. CVII.

de PA.

INDEX AVCTORVM.

- de PARADISO IACOBUS Polonus: Monachus Cisterciensis: Concilii Basileensis Theol. clarissimus. CVIII.
- PARKOSKI IACOBUS Polonus, iuris civilis scriptor, omnium in patria sua antiquissimus. CIX.
- PARYS PAULUS FRANCISCUS Masovius, è Societate IESU Provinciae Polonae, auctor histor. Sarmaticae. CX.
- PEŁKA, Archiepiscopus Gnesnensis: vide FULCO.
- PEŁKA, Canonicus Cracoviensis, saeculi xv Theologus. CXI.
- PHILIPPUS Firmanus Episcopus, obita in Hungaria atque Polonia legatione Apostolica, conditisque Statutis Ecclesiasticis, maximè illustris. CXII.
- à PISIUTZ SIGISMUNDUS, rerum Polonicarum scriptoribus annumerandus. CXIII.
- PISO IACOBUS Hungarus, legationibus Polonicis, LEONIS x Pontificis Romani Maximi, et LUDOVICI II Regis Hungariae, nomine obitis, celeberrimus. CXIV et CXV.
- de POSNANIA BENEDICTUS, s. SPIRITUS in Urbe Vratislavia Praepositus, Chronici Polonici, Prutenici, Silesiaci, &c. scriptor. CXVI.
- POSSELIUS IOACHIMUS Megapolitanus, SIGISMUNDI III, Poloniae et Sueciae Regis, Medicus atque Historiographus. CXVII.
- PRAZMOWSKI LAURENTIUS, Masoviae Palatinus, Statutorum illius Ducatus auctor. CXVIII.
- PREUSCHOFF IOANNES ANTONIUS Varmiensis, è Societate IESU Prov. Lit. Vilnensis Academiae laudator. CXIX.
- PUDLOVII MELCHIORIS, Nobilis Poloni, Carminum editorum notitia continuata. CXX.

Q.

- QVIATKOVIVS MARTINUS, Nobilis Polonus, historiae Polonae auctor, Augustanaeque Confessionis variatae Interpres Polonicus. CXXI.

R. RA.

INDEX AVCTORVM.

R.

- RADOMSKI IOANNES**, Nobilis Prutenus, Neidenburgensisque in Prussia Parochus, Augustanae Confessionis itidem variatae Interpres Polonicus. CXXII.
ROZDRAZOWSKI HIERONYMUS, Vladislaviensis Antistes, Theologus atque Orator, aevo suo praeclarissimus. CXXIII.

S.

- SACRANUS IOANNES**, Cracoviensis Canonicus, Theologus atque Orator haud vulgaris. CXXIV.
S. SALOMEÆ REGINÆ HALICIAE VITA MS. CXXV.
SAMOTULIUS PETRUS, Castellanus Poseniensis, historiae domesticae non scriptor, sed amator singularis. CXXVI.
SARNICIUS STANISLAUS, Nobilis Polonus, Confessionis Helveticae Theologus. CXXVII.
SARNICIUS STANISLAUS, Eques Roxolanus, Anna-
lium Polonicorum auctor. Legumque Polonicarum editor. CXXVIII.
SCHENKING OTTO, Episcopus Venden-
sis in Ducatu Livoniae, Senatorque Regni Poloniae, auctor Statutorum Ecclesiae suae. CXXIX.
SCHROETERUS ADAMUS Silesius, Cracoviensis Academiae alumnus, editis in Polonia operibus poë-
ticis ac philosophicis celebris. CXXX.
SCULTETUS ALEXANDER, Canonicus Varmiensis, Historicus. CXXXI.
SCZERBICZ PAULUS Cracoviensis, Iurisconsultus nobilissimus. CXXXII.
SIMONIDES SIMON Leopoliensis, **PINDARUS** ille Polonicus. CXXXIII.
SINAPIUS MICHAEL ALOYSIUS, Nobilis Hungarus: Principis RADIVILII Lituaniae Cancellarii Medicus: scriptis clarus. CXXXIV.

INDEX AVCTORVM.

- SIRENIUS** SIMON Polonus, Medicus Cracoviensis, scriptor Herbarii Polonici. CXXXV.
- SIXTUS** ERASMUS Leopoliensis, patriae suae Medicus clarissimus. CXXXVI.
- SLESZKOWSKI** SEBASTIANUS, SIGISMUNDI III Poloniae ac Sueciae Regis Medicus, scriptis Latinis vernaculisque notus. CXXXVII.
- SPICZINSKI** HIERONYMUS, SIGISMUNDI AUGUSTI Regis Poloniae Medicus, primus in Polonia scriptor Botanices lingua vernacula. CXXXVIII.
- STANISLAUS** Polonus, Typograph. antiqu. CXXXIX.
- STAPHYLEUS** IOANNES Dalmata, Apostolicus in Polonia Legatus, Genti Polonicae maximè acceptus. CXL.
- STATUTA** DUCATUS MASOVIAE, vide PETRUS GORINSKI, et LAURENTIUS PRAZMOWSKI, itemque STEPHANUS Praepositus Varfaviensis.
- STATUTA** et Consuetudines Regni Poloniae, SIGISMUNDI I Regis Poloniae, universorumque Regni Ordinum decreto publico collecta et edita. CXLI.
- STEPHANUS**, Praepositus Varfaviensis, Statutorum Ducatus Masoviae primus collector. CXLII.
- STREIFROCK** IOANNES, Praeful Varmienfis, primus scriptor historiae Episcopatus sui. CXLIII.
- SWINKA** ADAMUS, Canonicus Cracoviensis, Poëta Latinus, ante saeculi decimi quinti medium. CXLIV.
- SWINKA** IACOBUS, Archiepiscopus Gnesnensis, auctor Constitutionum Gnesnensis Provinciae Metropolitanae. CXLV.
- SYNODICON** Ecclesiarum Poloniae, anni MCCCLVII: vide IAROSLAUS BOGORIUS.
- SYNODICON** Ecclesiarum Poloniae, saeculi xv medio, ab Anonymo congestum. CXLVI.
- SYRENIUS** SIMON, vide **SIRENIUS**.

INDEX AUCTORVM.

T.

TABOR ALBERTUS, Pontifex Vilnensis, Orator atque Theologus illustris. CXLVII.

TARNAVIUS IANUSSIUS, Gnesnensis Archipraeful, Constitutionum Provinciae Metropolitanae suae conditor. CXLVIII.

TARNOVIUS IOANNES, Cracoviensis Castellanus, summusque in Regno Poloniae copiarum Imperator; Historicus atque Orator, idemque Maecenas inclytissimus. CXLIX.

THASZYCKI NICOLAUS, Iudex Terrae Cracoviensis, Iurisconsultus atque Orator eximius. CL.

TURLAY VLADISLAUS, Lituanus Eques, laudator Regiarum Poloniae à Domo Austriaca. CLI.

TYMPEFELD NICOLAUS, S. Theologiae Cracoviensis Professor publicus, auctor operis invectivi, contra **GEORGIUM DE PODIEBRAD**, Regem Bohemiae. CLII.

V.

VARMIENSIS MATTHÆUS, Theologus antiquus: vide **MATTHÆUS**.

UGONIUS POMPEIUS Romanus, Legationis Polonicae Orator. CLIII.

VITELLIUS ERASMUS, Episcopus Plocensis, vide **ERASMUS**.

VITELLO Polonus, saeculi XIII Mathematicus clarissimus. CLIV.

B. VITUS Polonus, primus Lituaniae Episcopus, in Historicorum Lituanorum numerum referendus. CLV.

VRATISLAVIENSIIUM Episcoporum, Metropolitanì Gnesnensis Archiepiscopi auctoritatem colentium, accuratus Catalogus ms. CLVI.

W. WE-

INDEX AUCTORVM.

WERESZCZYNSKI IOSEPHUS, Ordinis Divi BENEDICTI, Abbas primùm Sieciechoviensis, et deinceps Antistes Kioviensis, scriptis piis atque politicis celeberrimus. CLVII.

WOLSKI MARTINUS, Eques Polonus, scriptor historiae Polonicae. CLVIII.

WRANTIORUM Hungarorum exulum: liberalitate paterna à PETRO TOMICIO, Pontifice Cracoviensi, habitorum: notitia continuata. CLIX.

WRATISLAVIENSIVM Episcoporum Catalogus: vide VRATISLAVIENSIVM.

Z.

ZAREMBA ADAMUS, Nobilis Polonus, SIGISMUNDI III, Poloniae et Sueciae Regis, Geometer. CLX.

ZEGOCKI CHRISTOPHORUS, Inowroclaviensis primùm Palatinus, deinceps autem Chelmenfis Praeful, auctor Confilii de assequendo dominatu absolutè auctoritatis. CLXI.

ZOLKIEVIUS STANISLAUS, Regni Poloniae Cancellarius atque exercituum Dux supremus, belli Mosciaci ductu suo gesti scriptor. CLXII.

NB. Memorias illas, quibus signum † est appositum: dictante ipso IANOCIO Protobibliothecario, visendi facultate iam destituto, morbisque variis ac diutinis graviter affecto: eius amanuensis, Michael Antonius Straehlius, excepit. Reliquas omnes, è IANOCII schedis autographis, idem amanuensis descripsit.

IANOCIANA;

SIVE

CLARORVM ATQVE ILLVSTRIVM POLONIAE
AVCTORVM, MAECENATVMQVE,
MEMORIAE MISCELLAE.

VOL. II.

I.

S ADALBERTVS, Gnesnensis
Archiepiscopus: isque communis
Polonorum atque Prussorum Aposto-
lus, in Prussia ab idololatriis pertinacibus, IX
Kalendas Maias anni DCCCCXCVII, inter-
fectus: auctor existimatur vetustissimi car-
minis Polonici, simplicitate quadam diuina
fusi, quod BOGA RODZICA, hoc est, DEI
GENITRIX inscribitur. A Polonis olim bel-
licosus, invictisque, in hostes progressuris,
Ianociana Vol. II **A** *carmen*

carmen hoc populariter canebatur. Vernaculo * sermone primum in lucem prolatum est, à IOANNE LASCIO, Regni tum Cancellario. Qui edito à se, anno MDVI exoriente, COMMUNI INCLYTI REGNI POLONIAE PRIVILEGIO, praefixit. IOANNES deinde IANVSZOVIVS publicatis à se, anno MDC, lingua utraque, REGNI STATVTIS ATQVE CONSTITVTIONIVS, praemisit. Post quem PETRVS SCARGA, Regis Polonorum religiosissimi, SIGISMVNDI III Theologus gravissimus, sub finem VITAE DIVI ADALBERTI, sermone patrio scriptae, recensuit atque explicuit. MATHIAS autem CASIMIRVS SARBIEVIVS, Polonorum ille HORATIVS, Latinè in carmen Sapphicum elegantia ac suauitate summa convertit. Inditoque PÆANIS MILITARIS POLONORVM titulo: in Librum quartum LYRICORVM suorum intulit. Sumtum inde CHRIST. ADOLPHVS KLOTZIVS, Lyricus ipse Poëta tersissimus, canticis iis bellicis adiecit: quibus Graeca TYRTÆI carmina, à Lacedaemoniis pugnaturis decantata, comitatus est.

* Ætate nostra, STANISLAVS KONARSCIVS, Polonorum decus et ornamentum perpetuum, canticum illud, LEGVM PATRIARVM Voluminis prioris initio, patrio idiomate repetiit.

II.

ALBERTVS SENIOR, Marchio Brandenburgensis, primusque Dux in Prussia: pacis bellicue artibus inclytissimus: ingenii docti et bellici illustre monumentum reliquit. Namque grande volumen, DE ARTE MILITANDI, sermone Theodisco composuit. Polonicae autem consuetudini tradendum à MATHIA STRVBICIO Livone, humanioribus literis egregiè exculto, linguaeque Polonicae valdè perito, curavit. Poloniarumque Regi, SIGISMUNDO AVGVSTO, civilium atque militarium studiorum maximè amanti, Polonica dedicavit Epistola, Regiomonti Prussiae iv Idus Augusti an. MDLV. data. Cuius sub finem ille, REGIÆ MAIESTATIS Principem subditum, Divina gratia ALBERTVM Seniore, Marchionem Brandenburgensem, inque Prussia Ducem, sese vocavit. Opus quidem illud publicae luci nunquam fuit expositum. Autographum regale, polita manu confectum: figurisque bellicis, calamo eleganti effictis, refertissimum: saeculo superiore, post casus varios, in manus fortissimi atque doctissimi Herois, IOANNIS CAROLI CHODKIEVICH, Vilnensis Palatini, copiarumque Lituanicarum Imperatoris, pervenit. Ætate autem nostra, à Regio Poloniae Principe, IACOBO LVDOVICO SOBIESCIO: bellicosissimi Re-

gis IOANNIS III filio: ANDREÆ STANISLAO KOSTKÆ è ZALVSCIIS Comitibus Episcopo tunc Luceorienfi, Regnique Poloniae Cancellario maximo, donatum est. Qui cimelio illo pretioso, conditam à se, atque à fratre germano, IOSEPHO ANDREA, Regni huius illo tempore Referendario supremo, Bibliothecam publicam insigniter adornavit. Regum decus immortale, aevique nostri fulgentissimum, STANISLAVS AVGVSTVS: Princeps atque Parens Gentis Polonicae Indulgentissimus: diebus proximis superioribus, codicem hunc in Regiam ad se afferri, proprio Epistolio suo, benignitate incredibili mihi scripto, cupiit. SERENISSIMA MAIESTAS SVA, apprimè talium gnara: veterumque monumentorum patriorum mirè cupida ac studiosa: opere illo maiorem in modum fuit oblectata. NARVSSEVICIVMque: qui Regi doctissimo, sapientissimoque, unus in amore atque in deliciis est: obsecravit impensius, ut codicem tam nobilem, tamque praestantem, manibus suis, in sacrarium Reipublicae, id est, ZALVSCIANAM Bibliothecam publicam, reportaret.

III.

ALEXANDER, Rex Poloniarum, liberalia studia diligenter coluit. Praecellentesque ingenio doctrinaque homines magni

gni aestimavit. IOANNEM LASCIVM, temporibus suis eruditissimum: legumque atque consuetudinum, et rerum omnium Polonicarum cognitione atque exercitatione praeditum: ante omnes carum habuit, opibusque atque honoribus extulit. Creato à se LASCIO illi Regni Cancellario, Rex suafor maximè, atque impulsor fuit, ut STATVTA REGNI POLONIAE in volumen unum colligeret, civiumque commodo communi publicaret. Ipseque Rex tractandi operis rationem modumque LASCIO praescripsit. Excusis autem in typographica officina foliis prioribus: Rex optimus fato acerbissimo interiit: Musis patriis morti eius immaturae illacrymantibus.

IV.

A N N A A V S T R I A C A, CAROLI Archiducis filia, FERDINANDIque SECUNDI Caesaris foror germana: SIGISMUNDI TERTII, Polonorum ac Suecorum Regis, prior coniunx: pietate quidem atque prudentia haud minus, quam formae pulchritudine maiestateque eminuit. Litteratura autem doctrinaque nihil quidquam praestitit. Scriptum ab ipsa SPECVLVM PIETATIS: in quo vitae Reginarum Poloniae sint expositae: MENCKENIVS atque IOECHERVS, LEXICI

BIOGRAPHICI LITTERARII, Theodisco fermone editi, auctores gravissimi clarissimique, operis sui Tomo I. p. 423. memoriae falso * prodiderunt. ANNA enim Regina illa, humanis rebus exemta: eruditus Societatis IESV Presbyter, HOSIIQUE Cardinalis doctissimi alumnus, FABIANVS QVADRANTINVS, qui Heroinae ipsi sanctissimae fuerat à sacris confessionibus: SPECVLVM PIETATIS. CONTINENS VITAM ET OBITVM SERENISSIMÆ ANNÆ AVSTRIACÆ, POLONIÆ SVECIAEQVE REGINÆ INCLYTÆ: SIGISMVNDI III, POLONORVM SVECORVMQVE REGIS POTENTISSIMI, CONIVGIS. Quae anno salutis M. D. XC. VIII. IV Idus Februarii, de vita mortali transiit ad immortalem. à se ipso conscriptum: Regioque Principi VLADISLAO, eiusdem Reginae decenni filio, dicatum. BRVNSBERGÆ, TYPIS GEORGII SCHOENFELS. ANNO DOMINI MDCV. forma 4 publicavit.

* Hunc in errorem inducti, à CHRISTOPHORO HENDREICH, Electoris Brandenburgici FRIDERICI III Bibliothecario eruditissimo, in PANDECTARVM BRANDENBURGENSIUM Parte I. p. 198. a.

V.

ARCHIDIACONVS Gnesnensis anonymus: scriptor CHRONICI POLONIAE: vide IOANNES Gnesnensis Archidiaconus.

IACO-

IACOBVS ARCISZEWSKI, Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Canonicus, PETRI-que TOMICII Episcopi maximi Vicarius generalis: iuris civilis ac pontificii summè peritus, elegantioribusque litteris haud leviter imbutus: Cracoviensem Academiam bis rexit, et quibuscunque potuit, modis adjuvit, immo vero etiam adauxit. Doctos viros ac studiosos juvenes bonitate et beneficentia paterna complexus: RVDOLPHVM AGRICOLAM Iuniorem, IOANNEMQUE ANTONINVM, atque ANSELMVM EPHORINVM, fovit peculiariter. TOMICII Pontificis animum, erga STANISLAVM HOSIVM, Consulis Cracoviensis filium, aperuit. Suasque suo effecit facillimè, ut adolescens ille, ingenii ac morum laude florentissimus, ab Antistite sapientissimo, studiorum causa Bononiam, Pataviumque, sumtu liberali mitteretur. Quem, in patriam reducem, haud vidit ARCISZEWSCIVS. Mortuus enim ipse est, VI Kalendas Augusti, humanae salutis anno MDXXXIII: aetatis suae annum agitans tertium et sexagesimum. Amabatur mirificè, fratrisque in loco habebatur, à TOMICII Episcopi atque Heri sui nepote, ANDREA CRICIO, Praefule tum Plocensi. Qui, de mortuum ipsum, nomine avunculi sui, senecta invalidi, Cracoviae in Basilica Divi STANISLAI apparatu magnifico sepelivit:

tumulumque, quo fitus est, Elegis suis condecoravit.

VI.

ALBERTVS BARANOWSKI*, cum Premisliensis esset Episcopus atque Regni Poloniae Procancellarius: SIGISMUNDO III Regi tunc maximè acceptus: Principi huic, mense Augusto anni MDLXXXIX, cum Patre IOANNE Rege Suecorum, Revaliae in Estonia convenienti, comes fidissimus, consiliorumque eius minister et adiutor praecipuus adhaesit. Illiusque itineris atque congressus ** memoratissimi commentarium, propria manu sua conscriptum, reliquit. Quem auctor gravissimus, STANISLAVS KOBIERZICIVS Castellanus Gedanensis, oculis suis non visum tantùm, sed etiam attentè perlectum, in HISTORIA VLADISLAI, POLONIAE ET SVECIAE PRINCIPIS, ELECTIQUE MAGNI MOSCOVIAE DVCIS, p. 38 sq. laude insigni prosequitur. BARANOVIVS ipse, reversus cum Rege in Poloniam, Episcopatum Plocensem obtinuit. Quem, post annos quindecim, cum Vladislaviensi praedivite, permutavit. Nactus tandem est, successu felicitatis continuae, Gnesnensis Archipraefulis atque Regni Poloniae Primatis dignitatem. Concessit vita propè septuagenarius:

IX Kalendas Octobreis, an. MDCXV. Ex-
stabant olim in ZALVSCIANO Museo publico:
Statuta Synodalia Dioeceseos Plocensis, die xxxi Apri-
lis, anno MDXCIII, Plociae ab ALBERTO BARA-
NOWSKI Antistite lata. 4. ms. Aderant etiam:
Constitutiones Synodi Dioeceseanae Vladislaviensis, die
xvii Septembris, anno MDCVII, Vladislaviensi in
Ecclesia Cathedrali, ab Illustriss. et Reverendiss. Domi-
no ALBERTO BARANOWSKI, Episcopo Vla-
dislaviensi et Pomeraniae, celebratae. *Cracoviae* ex
Officina ANDREÆ PETRICOVII, anno eodem. 4.
Opusculum utrumque, magno cuidam Prae-
fui ac Senatori commodatum, periit. Ser-
vatur adhuc: Concilium Provinciale Regni Polo-
niae: Praeside BERNARDO MACIEIOWSKI
s. r. e. Presbytero Cardinali et Archiepiscopo Gnesnensi
Petricoviae MDCVII celebratum: ab ALBERTO BA-
RANOWSKI autem Gnesnensi Archipraefule, prae-
missa sua, ad Archiepiscopum Leopoliensem, reliquos-
que Episcopos Regni Poloniae, Epistola promulgatum.
Cracoviae, in Officina ANDREÆ PETRICOVII, Ty-
pographi Regii, anno Domini MDCXI. 4. Est
praeterea: Synodus Dioeceseana Gnesnensis, ab
Illustrissimo et Reverendissimo ALBERTO BARA-
NOWSKI, Archiepiscopo Gnesnensi, Legato Na-
to, Regni Poloniae Primate primoque Principe, ha-
bita Lovicii, Anno Domini MDCXII, Die ix Maii.
PAVLO V Summo Pontifice, Ecclesiae Dei feliciter
praesidente. *Cracoviae*, ex Officina ANDREÆ PETRI-
COVII, Anno Domini MDCXII. 4.

* Vitae eius secretiora, summae et dignitatis et auctoritatis scriptor, PAVLVS PIASECIVS Antistes Premisliensis, in CHRONICIS GESTORVM IN EVROPA SINGVLARIVM, Amstelodami editis, p. 12. 78. 91. 210. attigit. Quae, in Plocensi Episcopatu, à BARANOVIO sunt gesta: STANISLAVS LVBIENSIVS Plocensis ipse Pontifex, in VITIS EPISCOPORVM PLOCENSIVM. p. 184 — 189 prudentia et industria maxima exposuit. Cuius sacris vestigiis insistentis STEPHANVS DAMALEVICIVS, in VITIS VLA-DISLAVIENSIVM EPISCOPORVM. p. 429 — 434: inque SERIE ARCHIEPISCOPORVM GNESNENSIVM. p. 347 — 351 BARANOVII acta recensuit. Pleniorẽ eius historiam, nec minus accuratam, STANISLAVS BVZENSCIVS, in VITIS ARCHIEPISCOPORVM GNESNENSIVM ET REGNI POLONIAE PRIMATVM: quae lucem publicam nondum adspexerunt: p. 1251 — 1292 pertexuit.

** Sparsus tunc rumor à malevolis fuit: SIGISMVNDVM Revaliae cum Patre IOANNE, de Regno Polonorum, ERNESTO Archiduci Austriae tradendo, consilia agitasse. Pactas iam cum ERNESTO condiciones: SIGISMVNDVS Suecorum Regi futuro, et Sueciae Regno, quaestuosissimas: per totam Poloniam divulgatas, PIASECIVS p. 78, in medium attulit. De qua re tam gravi, in BARANOVII commentario diurno, se nihil annotatum comperisse, KOBIERZICIVS p. 39, testatur. HEIDENSTEINIVS Iunior Gedanensis Castellanus, è Parentis sui chartis, in RERVM POLONICARVM AB EXCESSV SIGISMVNDI AVGVSTI Libro IX, p. 286 — 288, de Revaliensi illo congressu atque colloquio plura commemoravit. Nec praebitae inde suspitionis, de Regno Polonico, à SIGISMVNDO Rege, ad ERNESTVM Archiducem deferendo: neque conditionum cedendi Regni mentionem est transgressus. Quibus tamen ipse fidem nullam habuit.

VII.

STANISLAVS à Rzeplin BARANOWSKI, Eques Polonus: Nobilitatis Poloniae ac Lituanæ insignia gentilicia facinoraeque praeclara: patrio sermone, à BARTHOLOMÆO PAPROCIO, ad annum MDLXXXIV ordine enumerata:

rata: eadem ratione ac diligentia, usque ad annum MDCXXXV est persecutus. Grande ipsius volumen: typis nunquam exscriptum: ZALVSCIANNOS inter Codices † manu exaratos religiosè asservatur.

† Sub Numero CCCXIII.

VIII.

BARBARA Scepusiensis Comitissae, Panoniaeque Palatini, STEPHANI filia: SIGISMUNDI PRIMI Polonorum Regis uxor prima atque amantissima: Latinam linguam ita edidicit, ut Latini veteris auctores satis intelligeret. Regemque maritum, è regno suo absentem, prosecuta est epistolis Latinis. In quibus exarandis, Cancellario suo, ANDREA CRICIO, Posnaniensis tunc Ecclesiae Cathedralis Scholastico utebatur. Exstant, in publica Bibliotheca ZALVSCIANA, epistolae illae: à STANISLAO GORSCIO, Cracoviensi atque Plocensi Canonico Cathedrali, studiosissimè collectae: ACTISQUE SIGISMUNDI PRIMI REGIS, et propriis CRICII operibus MSS. insertae.

IX.

GODISLAVS BASCO *, ut Thesaurarius Episcopi Posnaniensis BOGVPHALI II: quinto

quinto Nonas Iunii MCCLII: Episcopi illius
 atque Posnaniensium Canonorum nomine,
 ERECTIONEM ECCLESIAE GORENSIS in Ar-
 chidiaconatu Cernenfi, qui hodie Varfavi-
 sis vocatur, perscripsit. Diploma illud, IV-
 RIBVS ET PRIVILEGIIS GORENSI ECCLESIAE
 PAROCHIALI ANTIQVITVS CONCESSIS, Var-
 saviae autem à CAROLO SCHREIBER, Ty-
 pographo Regio, anno Domini MDCLXXX,
 folii magnitudine excusis, p. i. est insertum.
 Mortuus BOGVPHALVS Episcopus ipse est,
 quinto Idus Februarii MCCLIII. Relictum
 ab eo CHRONICON LECHITARVM ET POLO-
 NORVM, BASCO temporibus insecutis, us-
 que ad annum MCCLXXI continuavit.
 BASCONIS opus, BOGVPHALI operi attex-
 tum: ZALVSCIANOS inter Codices manu-
 scriptos, patrias res complectentes: in Vo-
 lumine ducentesimo tertio **, reperitur.
 Opus quidem utrumque à FRIDERICO WIL-
 HELMO SOMMERSBERGIO, Equite Silesio,
 Lipsiae anno MDCCXXX, folii magnitudine,
 inter SILESIACARVM RERVM SCRIPTORES,
 Tomo II, p. 18—78, publicatum fuit. E
 quo Volumine IOSEPHVS ANDREAS Comes
 ZALVSCIUS, Regni Poloniae adhuc Re-
 ferendarius supremus: ante obtentum Co-
 dicem manuscriptum: Varfaviae anno
 MDCLII, Collegii SCHOLARVM PIARVM
 typis, forma 4, denuò exscribi mandavit.
 Conjici

Conjici ex opere BASCONIS potest: ipsum, BOGVPHALO III Antistite, Posnaniensem factum esse Custodem Cathedralem. Qua praeditus dignitate, post BOGVPHALI III obitum, electioni IOANNIS, Posnaniensis antea Archidiaconi, viri litterati adfuit. Cuius confirmandi causa: GODISLAVS ille BASCO, Posnaniensis Ecclesiae custos, à Collegio Canonorum, ad CLEMENTEM IV Pontificem Maximum, Viterbii tunc agentem, frustra missus est. CLEMENS enim Pontifex Capellanum suum, NICOLAVM Scholasticum Cracoviensem: referendae in Sanctorum numerum Divae HEDVIGIS negotium in Curia Romana, tempestate illa, tractantem: Episcopum Posnaniensem renunciavit atque consecravat. Quando BASCO morte obierit, minimè constat.

* BASCONIS Historici vetusti, primus omnium, IOANNES DLVGOSVS, Canonicus Cracoviensis, in ANNALIBVS POLONICIS, sub anno MCCLVII, mentionem habuit. CHRISTOPHORVS deinde VARSEVICIVS, Cracoviensis itidem Canonicus, in opusculo exili, sed summè raro, cui titulus: REGES, SANCTI, BELLATORES, SCRIPTORES POLONI: p. 21, BASCONEM nominavit. Falsò autem VARSEVICIVS retulit: BASCONEM historiam suam, anno MCCCCLXX, CASIMIRO MAGNO Rege, scripsisse. Errantem VARSEVICIVM secutus: CHRISTOPHORVS HARTKNOCHIVS, Thoruniensis Gymnasii in Prussia Sarmatica Propraefectus, initio Catalogi Scriptorum Polonicorum: quem egregio operi suo, DE REPUBLICA POLONICA, praemisit: idem de BASCONE narravit. Deceptus ab utroque, Princeps IABLONOVIVS doctissimus, omnisque antiquitatis Poloniae peritissimus, in Prooemio MVSEI POLONI, p. 3, asseruit: GODISLAVM BASCONEM, Custodem Cathedrae Posnaniensis, Historiam suam,

ab exordio Gentis suae, usque ad annum MCCCLXX, hoc est, ad ipsum excessum CASIMIRI MAGNI, produxisse. Quamvis Celsitudo Sua, BASCONEM à SOMMERSBERGIO editum, à BOGVPHALI Maecenatis sui discessu, ultra annum MCCLXXI non progressum, integrum agnoverit: carissimoque amico atque affini suo, Comiti ZALVSCIO, BASCONIS sic in lucem revocandi, auctor ipsamet fuerit.

** STANISLAI AVGVSTI Regis, antiquitatis domesticae admiratoris atque amatoris maximi sumtu, pulchrè reparato. Ad ANDREAM KOSCIELECIVM, Castellatum Voynicensem, Regnique Poloniae Thesaurarium, anno MDXIII pertinuisse: tegumenti prisca inscriptio testatur.

X.

GRISELDIS BATHOREA, Transylvaniae Principis CHRISTOPHORI filia: Poloniaeque Regis STEPHANI neptis: Regni Polonici Cancellario copiarumque Duci supremo IOANNI ZAMOISCIO nupta: elegantioribus omnibus litteris maximè ornata fuit. Linguamque Latinam tam probè calluit, ut cum Heroe marito suo, haud aliter, quam Latinè loqueretur. Servantur, in Zamoiscensi Bibliotheca Academica, conjugum illorum illustrium epistolae mutuae, sermone Latino, propriis ipsorum manibus perscriptae.

XI.

NICOLAVS de BLONIE *, ab oppido patrio, Vrbi Varaviae vicino, sic nominatis: iuris pontificii scientia et eloquentia

tia sacra celeberrimus: ante medium decimi quinti saeculi, floruit. Posnaniensis Episcopi, STANISLAI A CIOŁEK, capellanus: Praefulisque eiusdem, Legati à VLADISLAO IAGELLONE Rege Polonorum ad generale Concilium Basileense missi, comes atque consiliarius fuit. Redux è Concilio illo, Antistitis sui rogatu, concionandi ad populum munere Posnaniae in Templo Cathedrali functus est. Haec ferè è NICOLAI scriptis propriis cognovimus.

* Id cognomen, scribarum et librariorum sive inscitia, sive licentia, modis variis est permutatum. Ab aliis enim de *Blonie*, ab aliis de *Ploue*, ab aliis de *Plone* dictus. Fueruntque, qui et *Plouium*, et *Plonium*, et *Pluueum* vocarent: nec non, qui ex eius cognomento, alium *Nicolaum Polonum*, eumque à NICOLAO illo de BLONIE quasi diversum, confingerent. Quo errore ne SIMON quidem STAROVOLSCIVS, Polonus ipse litteratissimus, patriaeque antiquitatis inprimis studiosus, potuit carere. Qui, in ELOGIIS ET VITIS ILLUSTRIVM POLONIAE SCRIPTORVM, Edit. Venet. p. 104 sq. de NICOLAO nostro, nihil veri protulit.

Est Cracoviae, in Bibliotheca veterissima et instructissima coenobii Ordinis Praedicatorum, nitidum volumen ** membraneum, folii magnitudine. Cui inest: Uenerabilis magistri *Nicolai de Blonie* decretorum doctoris et capellani reuerendi domini Episcopi Poznanien. tractatus de administrandis rite Ecclesiasticis sacramentis, celebrandisque missarum solenniis, et censuris Ecclesiasticis canonice obseruandis. ipsius reuerendi domini *Stanislai* Episcopi Poznanien. autoritate approbatus.

batus. per scriptorem *Iohannem de Gluszyno* finitus die xx Octob. anno a natiuitate Christi M^o CCC^o XXXVIII. Estque ibidem, apud s. FRANCISCI Sodales, qui Conventuales vocantur, codex membranaceus, forma 4, vitiosè scriptus.

** Quod oculis meis inspexi, et diligenter examinaui, mense Iulio anni MDCCCLII.

Operis eiusdem codex chartaceus bonae notae, forma 4 maiori: à quodam *Laurentio*, Posnaniensis Dioeceseos Presbytero, anno Domini MCCCCLXXI, descriptus: Varfaviae invenitur *** in ZALVSCIANA Bibliotheca publica. Ordine est MDCCCCLXXXVIII.

*** Fuit olim Fratrum Minorum Observantium Radomiae.

Servantur nunc, eadem in Bibliotheca, hae editiones, typographorum formulis exscriptae:

i.) Uenerabilis uiri magistri *Nicolai* de ploue decretorum doctoris et capellani episcopi posnaniensis tractatus sacerdotalis perutilis. de administratione sacramentorum. de expositione officii missae. de dicendis horis canonicis. deque censuris ecclesiasticis canonice obseruandis. Impressus *Argentine* anno domini MCCCCLXXXVII. in die sanctorum Marci et Marcellini. 4.

ii.) ————— Impressus *Argentine* per *Martinum Flach*. Anno domini MCCCXCII. 4.

iii.)

III.) ————— Ibidem: per eundem
typographum: anno domini MCCCCXCVI. 4.

IV.) ————— Itemque, anno domini
MCCCCCIII. 4.

V.) ————— Impressus *Argentine*
per *Ioannem Knoblauch*. Anno domini MCCCCCVIII. 4.

VI.) ————— Impressus *Cracovie*
in edibus prouidi viri domini *Ioannis Haller*. Anno
1519. 4.

VII.) ————— *Cracovie*
per *Mathiam Scharffenbergk*. *Expensis Marci Scharf-*
fenbergk Bibliopole *Cracouiensis*. Anno salutis no-
stre 1529. 4.

VIII.) Tractatus Sacerdotalis utilissimus domini
Nicolai de Ploue, decretorum doctoris, capellani-
que ecclesie *Posnoniensis*: de sacramentis et diuinis
officiis.

De expositione Misse.

De dicendis horis canonicis.

De sententia excommunicationis et suspensionis.

De interdicto ecclesiastico.

De irregularitate.

Superadditum est, in fine huius tractatus, Con-
fessionale beati *Thome de Aquino*.

Impressum *Parisiis*, in Sole aureo vici diui *Iacobi*,
per magistrum *Bertholdum Rembolt*: anno Domini
Millesimo quingentesimo decimo sexto, die vero
xvii mensis Decembris. 8 mai.

IX.) ————— *Parisiis*,
in edibus *Claudii Chevallon*, sub Sole aureo, in via
ad diuum *Iacobum*. Anno Domini MCCCCXXV.
Mense Octobri. 8 mai.

Ianociana Vol. II.

B

x.)

x.) ————— *Parisiis*,
apud *Ioannem Longis*, in aula regia Palatii. Anno
Domini Millesimo quingentesimo vigesimo octavo.
Decima Martii. 8 mai.

xi.) ————— *Parisiis*,
ex officina *Francisci Regnault*, sub interfignio Ele-
phanti, via ad diuum *Iacobum*. 1540. 8 mai.

xii.) Tractatus Sacerdotalis, *D. Nicolao de*
Ploue, doctore decretorum, autore. Huic accessit
Confessionale diui *Thome de Aquino*. *Lugduni*,
apud *Thomam Bertellum*. 1553. 8 min.

xiii.) ————— *Venetiis*,
apud *Dominicum Lillium*, MDLXIV. 12.

xiv.) ————— *Lugduni*,
apud *Gulielmum Rouillium*, sub scuto Veneto.
MDLXV. 8 min.

xv.) ————— *Venetiis*,
apud *Ioannem Variscum*, et Socios. MDLXVI.
8 min.

Depromta sunt è NICOLAI de BLONIE opere:
sub *Plouii* Posnoniensis appellatione: debita cum ipsi-
us laude: quae, in TRACTATVVM, ILLVSTRI-
VM IN VTRAQVE, TVM PONTIFICII, TVM
CÆSAREI IVRIS FACVLTATE IVRISCONSVL-
TORVM, Tomo XIV, p. 77—91. De Sacramen-
tis et eorum administratione: p. 91—97 De Sa-
crificio Missae: p. 333—335 De Interdicto Eccle-
siastico: p. 363—366 De Excommunicatione:
p. 400—403 De irregularitate: Tomi autem XV,
Parte II, p. 564 sq. De Horis Canonicis, legun-
tur. Repetitaque, è TRACTATVVM illorum Tomo
XIV: quae FRANCISCVS MODIVS, Iurisconsultus
Brugensis, RERVVM CRIMINALIVM Tomo poste-
riori,

riori, p. 152 — 160, sub nomine Domini NICOLAI PLOVII, De irregularitate inseruit.

Exstant praeterea in Bibliotheca ZALVSCIANA: Sermones uenerabilis magistri *Nicolai de Blony* decretorum doctoris. capellani episcopi Posnaniensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcunque docto eos digne legenti. predicanti. aut audienti. de tempore et de sanctis. Conscripti ab eodem anno Domini MCCCCXXXVIII. ut uidetur capi ex fermone CXIII. circa medium membri primi eiusdem sermonis. Impressi *Argentine* anno Domini MCCCCXCV. folii magnitudine †. Adestque huius operis editio recentior, cum illa inscriptione: R. D. NICOLAI POLONI, Decretorum Doctoris, et Reuerendiss. Episcopi Posnaniensis Sacellani, ac Concionatoris celeberrimi, SERMONES super EVANGELIA Dominicalia, et praecipua Sanctorum Festa totius anni, ad populum instruendum exquisitissimi, vulgò VIRIDARIUM nuncupati. Opus multis in locis recognitum, mendis sublatis, notis marginalibus illustratum, et ad Concionatorum utilitatem denuò editum. COLONIAE AGRIPPINAE apud IOANNEM CRITHIVM sub signo Galli. Anno MDCXIII. 4.

† ANNALIVM TYPOGRAPHICORVM auctor excellentissimus, MICHAEL MAITTAIRE, Tomi I, Parte II, p. 541, *Nicolai Plonii* Posnaniensis Sermones de tempore et de sanctis, *Argentine* MCCCCXCI excusos, commemorat. Idemque p. 580. 595. 675. editiones *Argentinenses*, annorum MCCCCXCIV, MCCCCXCV, MCCCCXCVIII, nomine *Nicolai de Blony* adornatas, indicat.

Reperiri Cracoviae, in Tabulario Cathedrali: De obitu Christianissimi ac Serenissimi principis domini *Wladislai* Regis Polonie et Lituanie Ducis supremi: deque exequiis eidem Regi Basilee in Ecclesia maiori: presentibus sacri concilii Patribus Regumque et principum Christianorum oratoribus: cura et sumtibus Reuerendissimi patris domini *Stanislai Cziolek* Episcopi Poznanienfis Regisque et nationis Polonice oratoris solenniter peractis: narrationem uenerabilis magistri *Nicolai* de *Blonie* Decretorum doctoris et capellani eiusdem Episcopi: saeculi decimi quinti exitu, in membrana, forma 8 maiori, exarata: annotatum est à Praefule Kioviensi doctissimo, IOSEPHO ANDREA Comite ZALVSCIO, in INDICE CODICVM MANUSCRIPTORVM, alienis in Bibliothecis à seipso inventorum, p. 10. a.

XII.

IAROSLAUS BOGORIVS, Polonorum genere vetustissimo natus, Cracoviensis primùm Archidiaconus, atque Gnesnensis Canonicus fuit. Impetrato Gnesnensi Archiepiscopatu: praeclarè de universa Ecclesia Polona meruit. Provinciale Synodum Calissii, Gnesnensis Archidioeceseos civitate clarissima, octava die mensis Ianuarii, anno Domini MCCCLVII celebravit: cui venerandi

di Patres, BODZANTA IANKOWSKI Cracoviae Pontifex, MATHIAS GOLANCZEWSKI Episcopus Vladislaviensis, CLEMENS PIERZCHALA Plociae Antistes, IOANNES DOLIWA Praeful Posnaniensis: PRZECZLAIQUE De Pogorzelec Vratislaviensis Episcopi, atque HENRICI Antistitis Lubuffensis, Nuncii et Procuratores interfuerunt. Sancitae, ab iis, Constitutiones Ecclesiarum Poloniae, BOGORII Archiepiscopi cura, à viro litterato, folio parvo eleganter descriptae fuerunt: appositis veterrimis, FULCONIS atque IANUSII, IACOBIQUE SWINCAE, Archiepiscoporum Gnesnensium: GUIDONIS quoque S. LAURENTII in Lucina Presbyteri Cardinalis, atque PHILIPPI Episcopi Firmani, Apostolicae Sedis in Polonia Legatorum, Statutis. Servatumque autographum in Tabulario Gnesnensi Metropolitano fuit, usque ad AVGVSTI II Regis tempora. Quibus, à Suecicae militiae ductore: studio historiarum magnopere dedito, veterumque monumentorum peculiariter curioso: aliis cum spoliis Ecclesiasticis ac litterariis, Upsaliam musarum Suecicarum sedem, fuit devectum. Ubi, anno Salutis MDCCXLI, MVSAGETA Polonorum IOSEPHVS ANDREAS ZALVSCIUS, supremus tunc Regni Polonici Referendarius, feliciter recuperavit. Qui Bibliothecae suae, importato hoc cimelio, ornamen-

tum haud parvum addidit. Mortuo nunc ZALVSCIO ipso Kioviae et Czernichoviae Antistite: Rex atque Pater patriae STANISLAUS AVGVSTVS, vindex et conservator Bibliothecae publicae, BOGORIANVM Codicem iussit splendidiùs vestiri, interque monumenta * domesticae antiquitatis eminentiora reponi, BOGORIVS ipse, Gnesnensis Archiepiscopus, senecta longa confectus, luminibusque captus, muneri suo renunciavit: vitam reliquam traducturus in Coenobio Landensi Cisterciensis familiae. Cuius taedio nimio, Calissium Archiepiscoporum tùm domicilium principale reversus, piam animam efflavit xv Kalendas Octobreis, MCCCLXXVI: impleto aetatis anno centesimo. Quid ab ipso, in ornando, amplificandoque Archiepiscopatu Gnesnensi, sit praestitum: IOANNES Archidiaconus Gnesnensis, qui Archipraefuli illi fuit perfamilia-
ris, perque iucundus, in CHRONICO POLONIAE, à SOMMERSBERGIO, inter SILESIA-
CARVM RERVM SCRIPTORES, Volumine II, divulgato p. 116. incultè quidem, sed accuratè enarravit: IOANNES deinde DLVGOS-
SVS, Gnesnensis atque Cracoviensis Canonicus, in ANNALIBVS POLONICIS, sub anno MCCCLXXVI, verbis magis nitidis repetiit: MARTINVS autem CROMERVS, Episcopus Varmiensis, DE ORIGINE ET
REBVS

REBUS GESTIS POLONORVM, Libro XIII,
p. 224, stylo nobili expressit.

* Locum suum obtinuit, sub Numero CCLXXV.

XIII.

BOGVPHALVS Episcopus Posnaniensis huius nominis secundus: historiae patriae scriptor inclytus: VINCENTIO KADLVBKONI Pontifici Cracoviensi, antiquissimo è Gente Polonorum Historico, aetate ferè aequalis fuit. De quo ipse, principio CHRONICI sui, perhonorificam fecit mentionem. Duxitque BOGVPHALVS è ROSARVM domo nobilissima: qua KADLVBKO fuerat ortus: genus suum. Ante adeptum Episcopatum, functus est Primicerii Posnaniensis atque Canonici Cracoviensis honore. Episcopatum autem Posnaniensem annis x, mensibusque vi, et diebus xv, summa cum laude rexit. Prudentiaeque et integritatis opinione, apud Poloniae atque Silesiae Duces sui temporis, plurimùm valuit. A quibus, iudicandis ac dirimendis ipsorum controversiis maximis, saepenumero arbiter est sumtus. Doctus atque eruditus fuit, prout aetas illa ferebat. Deditissimus investigandis annalibus patriis. Quos in Ecclesiis diversis se reperisse, ait. Bibliothecam propriam suam: quam studio sin-

gulari conquiſiverat: Cathedrali Eccleſiae Poſnanienſi legavit. Poſteritati ſerviit maximè, conſcripto à ſe * CHRONICO LECHITARVM ET POLONORVM. Coepit opus illud à LECHO: qui auctor generis ac Regni Polonici viſus ipſi eſt. Perſecutus Gentis Polonicae geſta eſt uſque ad annum MCCLIII. Nam quinto Idus Februarias eiſdem anni BOGVPHALVS ille, Praeſul eximius, vivere deſiit. CHRONICON eiſ, à GODISLAO BASCONE, familiari BOGVPHALI intimo, Poſnanienſique poſtea Cuſtode Cathedrali, ad annum MCCLXXI, continuatum fuit. Opus utriuſque auctoris coniunctum, temporibus noſtris, bis in lucem prodiſſe: ſuprà in BASCONIS elogio memoratum eſt. Ubi etiam, de praeſtantiſſimo BOGVPHALI atque BASCONIS Codice, manu exarato: ZALVSCIANA in Bibliotheca reposito: mentio injecta fuit.

* Princeps Historicorum Polonorum, IOANNES DLVGOSVS, Cracoviensis Canonicus, in ANNALIBVS ſuis POLONICIS, ſub anno MCCLIII: inque VITIS EPISCOPORVM POSNANIENSIVM, p. 44, demortui Poſnaniensis Episcopi BOGVPHALI II doctrinam, et litterarum amorem, bibliothecamque temporibus illis inſignem, meritò extulit: relictum autem ab ipſo CHRONICON, ſibi ut puto haud ignotum, prorsùs ſiluit.

XIV.

BONA SFORTIA, filia IOANNIS GALEATII Sfortiae Comitſ Mediolanique Ducis:

Ducis: altera SIGISMUNDI PRIMI Polonorum Regis uxor: cura et diligentia matris suae, ISABELLÆ ARRAGONIÆ, mulieris sagacissimae, humanioribus litteris, et liberalibus disciplinis, egregiè fuit instituta. Latinaeque linguae ita assuevit ab annis teneris, ut deinceps ad connubii Regalis honorem provecta, in colloquiis cum Rege marito, Regnique Primoribus sibi familiarissimis, lingua illa potissimum uteretur. Exstant, in ZALVSCIANA Bibliotheca, inter ACTA SIGISMUNDI PRIMI REGIS, epistolae permultae, à BONA Regina, ad Regem ipsum, et ad Regni sui Proceres, Latinè scriptae. In quibus expediendis, STANISLAUS GORSCIVS, Canonicus Cracoviensis atque Plocensis, operam plurimam Reginae illi doctissimae navavit.

STANISLAUS ORICHOVIUS, Premisliensis Decanus Cathedralis: princeps ille omnium Poloniae oratorum: sub finem PANEGRICI NVPTIARVM, SIGISMUNDI AVGVSTI POLONIÆ REGIS, ET CATHARINÆ AVSTRIACÆ FERDINANDI CÆSARIS FILIÆ: matris Regis, BONÆ SFORTIÆ illustria atque immortalia in litteratam Sarmatiam merita, verbis iis dignè extulit. „Iam vero cum non solum salus, sed maiestas etiam regni his nuptiis nita-

„tur, eas piè inviolatèque conservare debemus.
 „Quam enim potens, et floridum fuerit regnum SI-
 „GISMVNDI Regis defuncti, meministis, et ta-
 „men nulla alia re magis Rex ille cum suo regno flo-
 „ruit, quam BONÆ SFORTIÆ nuptiis: quae
 „prima in Poloniam humanitatem hanc invexit, qua
 „non aequare modo, sed etiam superare multas gen-
 „tes videmur. Quid? haec copia, hi mores, hae
 „litterae, haec denique tanta in omni doctrinarum ge-
 „nere praestantia vestra, unde nata aut orta est, nisi
 „ex connubio BONÆ cum SIGISMUNDO Re-
 „ge? BONA Regina haec peperit omnia: haec nos
 „ab illa feritate Sarmatica ad hunc vitae cultum rede-
 „git: perfecitque, ut humanitate Italis, doctrina Grae-
 „cis pares simus. Si ergo tanta, tamque eximia mu-
 „nera BONA Regina, in fera, incultaque Polonia,
 „cum SIGISMUNDO Rege poterat constituere:
 „CATHARINA haec parata iam, et culta, non-
 „ne cumulabit omnibus divinis et humanis laudibus?
 „Adsit tantum favor et observantia illa prisca, qua
 „Regum suorum connubia coluit genus nostrum.
 „Spero nos, liberosque nostros, multa bona in hoc
 „matrimonio esse visuros: modo ita, uti facimus,
 „cum Rege nostro, illiusque sacrata conjuge, una men-
 „te, et uno animo vivamus.

BONA illa SFORTIA, Reginarum
 Poloniae maxima, cum post excessum SI-
 GISMVNDI SENIORIS Regis, Polonia
 relictæ, in Barensi Ducatu suo commoraretur:

tur: è vicinis hominibus eruditis, QVINTVM MARIVM CORRADVM Uritanum, in eloquentia praestantissimum, invitavit: qui* propriam ipsius vitam exponeret, Poloniae-que Regum omnium res benè gestas monumentis et litteris mandaret. Qui tamen ni-
miopere ab aulae frequentia ac strepitu ab-
horrens, ad Reginam accedere tam diu
est cunctatus, donec ipsa diem obiret su-
preмум.

* Didicimus hoc è CORRADI VITA: quae ipsius operi, DE
COPIA LATINI SERMONIS, ab ANTONIO AMANTIO
est praemissa. Eque CORRADI ipsius epistolis, ad DO-
NATVM ARGENTARIVM, PAVLVVMQUE MANVTIVM scri-
ptis: quae EPISTOLARVM suarum Volumini, p. 130. 131.
141. 142. sunt insertae.

XV.

IOANNES BREGENSIS, dictus sic est,
à patria sua, Silesiae civitate ornatissima.
Composuit ille CHRONICON POLONORVM,
à LECHI temporibus, ad annum MCCLXXVIII.
Absolvit opus suum anno MCCCLIX, sabba-
to ante Dominicam, qua canitur: CANTA-
TE DOMINO; quemadmodum ipse, sub fi-
nem, manu sua annotavit. Autographum
fuit, anno insequenti, à LVDOVICO,
Duce Silesiae ac Domino Bregensi, com-
paratum: conditaeque à se Ecclesiae Colle-
giatae, quae à Diva HEDVIGI nomen ha-
bet,

bet, donatum: ubi, nostro adhuc aevo, peregrinatoribus doctis ostenditur. Usus eo, primus omnium, est MARTINVS HANKIVS, antiquitatis Polonicae ac Silesiacae indagator, assertorque acerrimus, in contexendo opere suo: DE SILESIORVM REBVS, AB ANNO CHRISTI CCCCCL, AD ANNVM MCLXX. Relictum ab ipso apographum, filius eius, GOTTFRIDVS nomine, cum FRIDERICO WILHELMO DE SOMMERSBERG communicavit. Qui CHRONICO huic, inter SILESIACARVM RERVM SCRIPTORES, Tomo I. p. 1 — 13, locum primum dedit. Unde Comes ZALVSCIVS: unà cum BOGVPHALI Posnaniensis Episcopi, atque BASCONIS Custodis, CHRONICO LECHITARVM ET POLONORVM: rursus curavit excudendum.

XVI.

Clericus BREGENSIS *, nescio quis, saeculo XIV ferè exeunte, vixit. Patriarumque rerum cognitione et peritia: VENCESLAO Silesiae Duci Lignicensi atque Pontifici Vratislaviensi: aequaliterque LVDOVICO Bregensi, atque RVPERTO Lignicensi, Silesiae Ducibus, commendatus: ipsorum impulsu, CHRONICON POLONORVM, ET DUCATUUM SILESIAE **, à
LECHI

LECHI aetate, usque ad annum MCCCLXXXII, concinnavit. Idque Principibus iisdem obtulit. Exstat eius operis vetus codex membranaceus † in Bibliotheca Leubusienfis Coenobii, familiae Cisterciensis, Silesia tota vetustissimi ac nobilissimi. Estque Varfaviae, ZALVSCIANA in Bibliotheca publica, chartaceus codex, antiquus et bonae notae, sed imperfectus ‡. Peculiarem codicem SOMMERSBERGIUS in Bibliotheca sua, habuit. Quem, cum SCHAFFGOTSCHIANO ††, diligenter contulit. Adhibito utroque: CHRONICON illud, inter SILESIACARVM RERVM SCRIPTORES, Tomo I. p. 13—63 ††† exposuit luci publicae.

* Exorsus est CHRONICON suum his verbis: In nomine Sanctissime et Individue Trinitatis, Dei Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Ego minutissimus in Domo Domini, ad laudem omnipotentis Dei, gloriose Genitricis eius, utriusque *Iohannis Baptiste* pariter et *Iohannis Evangeliste*, simul et beate *Hedvigis* olim Ducisse Poloniae, Patronorum nostrorum. E quibus conjici potest, ipsum adscriptum fuisse Bregensi Ecclesiae Collegiatae: quae Divo et IOANNI BAPTISTAE, et IOANNI APOSTOLO atque EVANGELISTAE, Divaeque HEDVIGI, erat consecrata.

** Titulus hicce ZALVSCIANO codici MSto inditus, nobis perplacet. CHRONICO enim ipso, non Principum Poloniae solum, verum etiam Silesiae Ducum res gestae, eadem industria traduntur.

† Indicatur, ab ANALECTORVM SILESIACORVM collectoribus, Sect. I. p. 24. Memoraturque, ab iis, operis eiusdem versio Theotisca: ignoto ab auctore, saeculi XVI initio, prolecta.

‡ Expositis enim actionibus BOLCONIS II, Ducis Monstbergensis, anno MCCCXLI vita defuncti, desinit. Ordine est

est ccvii. Fuit olim IOANNIS PISTORII, Vratislaviensis Praepositi Cathedralis: collectis studio maximo, communemque in usum divulgatis, Polonicarum pariter atque Germanicarum historiarum monumentis, clarissimi.

†† Qui tunc ad IOANNEM ANTONIVM Comitem SCHAFFGOTSCH, Supremae in Silesia utraque Curiae Praesidem, pertinebat.

††† Inscriptione illa, minus accurata: CHRONICA PRINCIPUM POLONIAE CUM EORUM GESTIS.

XVII.

IOANNES BRIGER Polonus. isque Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Vicarius perpetuus: sub regni SIGISMUNDI PRIMI initia, ingenii atque eruditionis nomine, principumque virorum amicitia et consuetudine, innotuit. Familiarissimus ANDREÆ KOSCIELECIO *, Voynicensium Castellano, Regnique Polonici Thesaurario, fuit. Mutuatoque, ab eo, antiquitatis domesticae monumento illustri: CHRONICO LECHITARUM ET POLONORUM, à BOGUPHALO Episcopo, atque BASCONE Custode Cathedrali Posnaniensi, posteris relicto **: est usus. Confecit BRIGERVS *** ipse CHRONICON POLONIAE. Cuius specimen BARTHOLOMÆVS PAPROCIVS, in proprio opere suo, DE INSIGNIBVS NOBILITATIS POLONÆ AC LITVANÆ, p. 550, protulit. A quo BRIGERVS, auctor testisque, eodem in opere, saepe-

saepenumero est citatus. Quem diem BRIGERVS expertus sit vitae suae supremum? cui CHRONICON **** suum reliquerit foràs dandum? nos adhuc latet.

* Hunc, anno MDXV, VIII Idus Septembreis, demortuum: SIMONIS STAROVOLSCII MONUMENTA SARMATARVM, p. 39, referunt.

** Exemplar illud MStum, Augusto mense anni MDCLXVII, ZALVSCIANAM in Bibliothecam publicam est illatum. Priori eius paginae, impolita manu, haec adscripta sunt: Chronica Iohannis Brigar de Ofiek, vicarii perpetui, et altaris Altaris tituli Mariae Virginis visitationis, Ecclesiae Cathedralis Crac. quam mutuo accepit a magnifico Andrea de Koszcielec.

*** BRIGERVUM illum, rerum à Polonis gestarum commentarium, ante VINCENTIVM KADLVBKONEM, Praesulem Cracoviensem, scripsisse: falsò opinatus est SIMON STAROVOLSCIVS, in ELOGIIS ET VITIS ILLVSTRIVM POLONIAE SCRIPTORVM, Edit. Venet. p. 47.

**** PAPROCIVS, à quo sit nactus, haud significavit. A ZALVSCIO Antistite Kioviensi, Polonorum Polyhistere maximo, in Bibliothecis patriis, vicinisque, per omnem aetatem suam, frustra quaesitum fuit.

XVIII.

STEPHANVS BRODERICVS * Illyricus, cum Quinque Ecclesiarum adhuc Praepositus, et LVDOVICI II Hungariae atque Bohemiae Regis Secretarius esset: frequentius à Rege illo, ad SIGISMVNDVM I Regem Polonorum, Orator ** missus, in concilianda et confirmanda inter Hungaros atque Polonos amicitia, omnem operam suam posuit. Creatus, SIGIS-

GISMVNDI Regis commendatione ***,
 Regni Hungariae Cancellarius: **LVDO-**
VICI Regis sui, in expeditione infausta,
 contra Turcas agitata, comes indivulsus:
 praelio apud Mohacium funestissimo adfuit.
 E quo, amisso Rege, fuga ipse elapsus:
 evectique, ad principatum Regium, **IO-**
ANNIS DE ZAPOLYA partes ample-
 xus, Sirmiensem ab eo Episcopatum obti-
 nuit. Electo autem ab Hungaris Rege al-
 tero, **FERDINANDO** Austriae Archi-
 duce: **BRODERICVS**, subsecutum in-
 de bellum civile defugiens, Regem utrum-
 que, atque Patriam suam reliquit. Maxi-
 mèque apud Polonos, sibi amicissimos, di-
 versatus: Cracoviae, **PETRI TOMICII**, Vr-
 bis illius Pontificis, Regnique Poloniae
 Procancellarii, usus est hospitio † honorifi-
 centissimo: donec, fortuna **IOANNI** Re-
 gi indulgente, ad eum in Hungariam sese
 reciperet. A quo tunc demum ad Ponti-
 ficatum Vaciensem †† traductus: nobilissi-
 maeque Legationi †††, Viennam ad **FER-**
DINANDVM Regem missae, collega da-
 tus est. Paceque certa atque honesta, cum
FERDINANDO, confecta: **IOAN-**
NIS nomine, **BRODERICVS** Regem
 Polonorum **SIGISMVNDVM** I adiit †.
 Cui haud difficulter persuasit, ut **IOANNI**
 Regi Hungariae, filiam suam nomine **ISA-**
BEL-

BELLAM, formae dote, animique atque ingenii virtutibus insignem, in matrimonium collocaret. Quam à patre acceptam, BRODERICVS ipse, in Hungariam, ad Regem suum ‡ adduxit.

* Vulgò BRODERITH, five BRODERITSCH vocari: IOANNES CASPARUS KHUNIUS, in COMMENTARIO, quo BRODERICI NARRATIONEM DE PRÆLIO MONACENSI adornavit, p. 75. atque ADAMUS FRANCISCUS KOLLARIUS, in nota, quam CASPARIS URSINI VELII, DE BELLO PANNONICO, Libro VI, p. 106, apposuit: vir uterque eruditissimus: nos monuerunt.

** Idem ipse, qui postea apud Sedem Apostolicam Legati officio, summa cum laude, est functus.

*** Clarè id intelligimus, è SIGISMVNDI Poloniae Regis Epistolis, ad LVDOVICVM Regem Hungariae et Bohemiae Nepotem suum, BRODERICI gratia scriptis. Quae, in antiquo Volumine miscellaneo: quod ZALVSCIANNOS inter Codices MSStos, sub numero ccxxvi, est repositum: p. 23. a. — 24. b. reperiuntur. Quibus scriba negligens temporum notas non adiecit.

† Copiosè magis haec enarravit STANISLAVS GORSCIVS, Cracoviensis atque Plocensis Canonicus, in VITA PETRI TOMICII EPISCOPI CRACOVIENSIS: quam SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo XVI subiunxit: p. 366. Intextis iis Elegis, à STEPHANO BRODERICO Episcopo Sirmienfi, ad Cracoviensem Pontificem PETRVM TOMICIVM, paulò ante mortem eius scriptis:

Quas tibi nunc referam, Praesul dignissime, grates!

Unde petam meritis praemia digna tuis?

Tu me, dum patriis longè exulo pulsus ab oris,

Et medicae infirmus quaero salutis opem,

Complexus vero patriae pietatis amore es:

Tu pater et dominus, tu mihi frater eras.

Nil passus tunc deesse mihi, quum cuncta deessent,

Quum premerent variis me mea fata malis.

Ergo quum nequeam, quas vellem, solvere grates,

Perfolvant meritis Numina sancta tuis.

Illa tibi optatam tribuant longamque salutem,

Et tribuant votis omnia fausta tuis.

Sis columen Patriae: sis tanti gloria Regni:
 Sis Patrum et Regis cura benigna tui.
 Atque utinam iratos potuisses iungere Reges;
 Laus erat haec titulis annumeranda tuis.
 Nos te, sollicita versantem mente labores,
 Vidimus. In magnis et voluisse sat est.

†† Circa annum MDXXXVI. Fuit BRODERICO huic, anno MDXXXIV, à IOANNE Hungarorum Rege, Episcopatus Quinque Ecclesiarum oblati. A cuius possessione, per Hungaros ipsos, fuit impeditus.

††† FRANCISCO DE FRANGEPANIBVS Archiepiscopo Colocensi, STEPHANOque BRODERICO Vacienfi Antistiti, et STEPHANO VERBOECIO Hungariae tum Cancellario, demandatae. De qua, inter historicos Hungariae praestantissimos, coniunctè in lucem revocatos, Tomo II: IOANNES ZERMEGH, in RERVM GESTARVM INTER FERDINANDVM ET IOANNEM HVNGARIAE REGES COMMENTARIO, p. 406: PETRVSque DE REWA, in CENTVRIA VI, DE MONARCHIA ET SACRA CORONA REGNI HVNGARIAE, p. 721, et 724, concinnè exposuerunt.

‡ Socio ei adiuncto STEPHANO VERBOECIO Cancellario.

‡ PETRO PERENÆO et STEPHANO DRUGETH DE HOMONNAY, Hungaris illustribus, ad hanc celebritatem ipsi associatis. Connubiale id negotium omnium diligentissimè WOLFGANGVS DE BETHLEN, in HISTORIARVM TRANSYLVANIAE Libro II: sub Anno MDXXXIX: p. 94 — 99, posteris tradidit. Pacta Matrimonialia, inter IOANNEM Regem Hungariae, et Serenissimam Principem ISABELLAM, SIGISMVNDI PRIMI Regis Poloniae Filiam: è Regni Polonici Tabulario depromta: DOGIEL noster, in CODICIS DIPLOMATICI REGNI POLONIAE Tomo I. p. 132. b. — 140. b. accuratè exhibuit. In quibus BRODERICVS, Hungariae Regis Legatus, mentisque eius interpret praecipuus, Vaciensem Episcopum se dixit.

Exstabat Ravae, in Bibliotheca collegii Societatis IESV, grande † Volumen, antiquo, sed vario caractere, contextum: collegio illi, superioribus temporibus, litterarum

rum humaniorum studiis celebri, à doctissimo Principe FLORIANO CASIMIRO CZARTORYSCIO, Episcopo Vladislaviensi, et designato Gnesnensi Archipraefule Regnique Poloniae Primate, donatum. In quo, praeter alia, historiae Polonae monumenta vetera: Legationes † à *Ludovico* Rege Hungariae et Bohemiae, ad *Sigismundum* Poloniae Regem, patrum et tutorem suum: per *Stephanum Brodericum* Praepositum Quinqueecclesiensem et secretarium Regium, annis MDXVII — MDXXI: inerant.

† Cui, Societate IESU extincta, contigerit: sumus adhuc nescii.

‡ Visae et perlectae à Kioviensi Praefule, Comite ZALVSCIO, mense Maio anni MDCCLXXIII. Ab eoque commemoratae, in CODICVM MANUSCRIPTORVM: quos in Bibliothecis alienis deprehendit: INDICE ALTERO, p. 3. b.

Superfunt Varfaviae, in ZALVSCIANA Bibliotheca publica:

I.) STEPHANI BRODERICI, Praepositi Quinqueecclesiensis, Hungariaeque Regis LVDOVICI Oratoris Romae agentis: ad SIGISMUNDUM Regem Poloniae, Epistolae. Datae ex Urbe MDXXIII. Insertae SIGISMUNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo VI. p. 175. b. — 177. a. 246. a. — 247. b. 282. b. — 284. a.

II.) STEPHANI BRODERICI, Praep. Quinqueecclesiensis, ad PETRVM TOMICIVM, Episcopum Cracoviensem Regnique Poloniae Procancellarium, Epistola. Data Budae xxviii Ianuar. MDXXVI.

Exstat, in SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo VIII. p. 20. a. sq.

— SIGISMVNDI Regis Poloniae, ad STEPHANVM BRODERICVM Cancellarium Hungariae, Epistola. Data Varfaviae xxix Aug. MDXXVI. ACTIONVM REGIARVM Tomo eidem inserta. p. 183. b.

— STEPHANI BRODERICI Cancellarii Hungariae: ad PETRVM TOMICIVM Episcopum Cracoviensem et Procancellarium Poloniae, ANDREAMque CRICIVM Premisliensem Antistitem, Epistola. Statim post praelium Mohacense scripta: sine diei indicio. Exstat, eodem in Volumine, p. 187. b.

— PETRI TOMICII Episcopi Cracoviensis et Regni Poloniae Procancellarii, ad STEPHANVM BRODERICVM Regni Hungariae Cancellarium, Responsio. Ibidem, p. 188. a.

— STEPHANI BRODERICI Cancellarii Hungariae, ad ANDREAM CRICIVM Episcopum Premisliensem, Epistola. Data ex Posonio II. Octob. MDXXVI. Reperitur ibidem. p. 192. b.

— ANDREÆ CRICII, Premisliensis Episcopi, Poloniaeque Regis SIGISMVNDI, apud Ordines Hungariae, Legationis principis: ad STEPHANVM BRODERICVM, Episcopum Sirmiensem, Epistola lectu sanè quam digna. E Strigonio Posonium missa IV. Decemb. MDXXVI. Volumini eidem inserta, p. 241. a. — 242. b.

III.) DE CONFLICTV HUNGARORVM CVM TVRCIS AD MOHACZ: in quo Rex eorum LVDOVICVS SECVNDVS cum universo exercitu interiit: VERISSIMA HISTORIA STEPHANI BRODERICI EPISCOPI SIRMIENSIS. SIGISMVNDI

DO PRIMO, Regi Polonorum, ab auctore ipso missa. Ex eiusque autographo, in SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomum VIII. p. 199. a. — 221. b. translata: in lucem autem, omnium accuratissimè à MATHIA PYRSEIO Silesio edita. CRACOVIAE apud HIERONYMVM VIETOREM. Die XVIII Mensis Aprilis. Anno Domini MDXXVII. 4. E codice deinceps haud bonae notae, à IOANNE SAMBVCO Hungaro, RERVVM HVNGARICARVM APPENDICI: quam ANTONII BONFINII historiae Hungariae addidit: subiecta. Indeque, SIMONIS SCHARDII, SCRIPT. RER. GERM. Tomo II. p. 218 — 229, immista. Ac denique, à IOANNE CASPARO KHUNIO, unà cum proprio Commentario suo, ARGENTORATI, typis et sumtibus IOANNIS FRIDERICI SPOOR, Anno MDCLXXXVIII, forma 8, in medium producta.

Editio Cracoviensis, è BRODERICI autographo descripta, habet BRODERICI ipsius Praefationem: ANDREÆque CRICII Plocensis iam Episcopi, Epitaphium LVDOVICI Hungariae et Bohemiae Regis, Elegis concinnatum. Quae in Editionibus reliquis desiderantur.

IV.) PVGNA CLADESQUE HVNGARORVM: in qua Rex eorum LVDOVICVS, contra SOLIMANVM Turcarum Imperatorem dimicans, cum exercitu suorum interiit ad Mohacz, die Decollationis Sancti IOANNIS BAPTISTAE: MDXXVI. STEPHANO BRODERICO, EPISCOPO SIRMII-
ENSI, AVTORE. E codice integro et bonae notae, in miscellaneum Volumen selectissimum: quod ordine est CCXXV: p. 513 — 541, translata.

V.) PETRI TOMICII Cracoviensis Episcopi Regnique Poloniae Procancellarii, ad STEPHANVM BRODERICVM Episcopum Sirmiensem, Epistola anni MDXXVII. SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo IX, p. 64. a. inserta.

— STEPHANI BRODERICI Episcopi Sirmienfis Regnique Hungariae Cancellarii, Pofonii tunc penes MARIAM Reginam viduam existentis, Epiftola: ad ANDREAM CRICIVM Plocenfem iam Epifcopum, IOANNEMque Comitem TARNOVIVM Castellatum Biecenfem, SIGISMUNDI Poloniae Regis apud Ordines Hungariae Oratores, anno eodem fcripta. Inque ACTIONVM REGIARVM Tomum eundem, p. 64. a. fq. illata.

— PETRI TOMICII Epifcopi Cracoviensis atque Procancellarii Regni Poloniae, ad STEPHANVM BRODERICVM Epifcopum Sirmienfem, Epiftola altera eiusdem anni. Ibidem p. 65. a. fq.

— STEPHANVS BRODERICVS Epifcopus Sirmienfis, PETRO TOMICIO Epifcopo Cracoviensi Regnique Poloniae Procancellario. Ex Buda III Aprilis MDXXVII. Eodem in Volumine, p. 66. a.

— STEPHANVS BRODERICVS Epifcopus Sirmienfis, ANDREÆ CRICIO Epifcopo Plocenfi. Ex Buda XII Aprilis MDXXVII. Ibidem p. 66. b. fq.

— PETRVS TOMICIVS Epifcopus Cracoviensis atque Regni Poloniae Procancellarius, STEPHANO BRODERICO Epifcopo Sirmienfi. MDXXVII. In Volumine faepius memorato, p. 67. b.

— PETRVS TOMICIVS Epifcopus Cracoviensis, STEPHANO BRODERICO Epifcopo Sirmienfi. Sub anno MDXXVII. Ibidem p. 90. b.

VI.) STEPHANI BRODERICI Epifcopi Sirmienfis: ad PETRVM TOMICIVM Epifcopum Cracoviensem Procancellarium, CHRISTOPHORVMque SZYDLOVIECIVM Castellatum Cracoviensem Cancellarium Regni Poloniae, Epiftola.
Data

Data Budae xxix Septembris MDXXIX. Inserta
SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM
Tomo XI. p. 147. b. sq.

— STEPHANI BRODERICI Episcopi Sirmien-
sis: ad PETRVM TOMICIVM Episcopum
Cracoviensem, CHRISTOPHORVMque SZYDLO-
VIECIUM Castellatum Cracoviensem, Cancellarios
Regni Poloniae, Epistola altera. Ex Buda xii
Octobris MDXXIX. Eodem in Volumine, p. 157. b. sq.

— PETRVS TOMICIVS Episcopus Cracoviensis
Regni Poloniae Procancellarius, STEPHANO
BRODERICO Episcopo Sirmienfi. E Cracovia
ultima Octobris MDXXIX. Ibidem p. 158. b. sq.

vii.) STEPHANVS BRODERICVS Episcopus
Sirmienfis, PETRO TOMICIO Episcopo Cracoviensi
atque CHRISTOPHORO SZYDŁOVIECIO Cracoviensi
Castellano, Cancellariis Regni Poloniae. Venetiis
ultima Ianuarii MDXXX. In SIGISMVNDI PRIMI
ACTIONVM REGIARVM Tomo XII. p. 74. a. sq.

viii.) PETRVS TOMICIVS Episcopus Cracoviensis
Procancellarius, STEPHANO BRODERICO Episcopo
Sirmienfi. Ex Radlow: mense Augusto anni MDXXXI.
In SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo XIII. p. 299 —
301.

— STEPHANVS BRODERICVS Episcopus Sirmienfis,
PETRO TOMICIO Episcopo Cracoviensi Regni Poloniae
Procancellario. E Coenobio Eremitarum, die viii
Octobris MDXXXI. Ibidem p. 312, sq.

ix.) PETRI TOMICII, Cracoviensis Episcopi,
Regniue Poloniae Procancellarii: ad STE-
PHA-

PHANVM BRODERICVM, Episcopum Sirmien-
sem, Epistola. Data Cracoviae, die x Aprilis,
anno Domini MDXXXII. Inserta Volumini miscella-
neo: existenti sub Numero CCXXVI: p. 72. b. sq.

— STEPHANI BRODERICI Sirmienfis Epi-
scopi, ad PETRVM TOMICIVM Episcopum Cra-
coviensem Procancellarium, Responso. Ex Lippa,
ix Maji, anno Domini MDXXXII. Exstat, eodem
in Volumine, p. 88. b. 89. b.

— PETRI TOMICII, Cracoviensis Episco-
pi, Regnique Poloniae Procancellarii: ad STE-
PHANVM BRODERICVM, Episcopum Sirmien-
sem, Epistola altera. Scripta Cracoviae, die
Octobris, anno Domini MDXXXII. Exstat ibidem
p. 116. b. — 117. b.

x.) STEPHANVS BRODERICVS Episcopus
Sirmienfis, PETRO TOMICIO Cracoviensi Epi-
scopo atque Regni Poloniae Procancellario. E Va-
radino, nona Octobris, anno Domini MDXXXIV.
In SIGISMVNDI PRIMI ACTIONVM REGIA-
RVM Tomo XV. p. 290. b. sq.

— PETRVS TOMICIVS Episcopus Craco-
viensis Procancellarius, STEPHANO BRODERI-
CO Episcopo Sirmienfi. E Cracovia, quinta
Octobris, MDXXXIV. In Volumine memorato, p.
299. b. sq.

— STEPHANVS BRODERICVS Episcopus
Sirmienfis, PETRO TOMICIO Episcopo Craco-
viensi et Regni Poloniae Procancellario. Ex Buda,
xii Novembris, anno Domini MDXXXIV. Ibidem
p. 310. a. — 311. a.

xi.) PETRI TOMICII, Episcopi Cracovien-
fis atque Procancellarii Regni Poloniae: ad STE-
PHA-

PHANVM BRODERICVM, Episcopum Sirmien-
sem, Epistola postrema. Data Cracoviae III Se-
ptemb. MDXXXV. Exstat, in SIGISMVNDI PRI-
MI ACTIONVM REGIARVM Tomo XVI. p. 248. b. sq.

XIX.

MARTINVS BRONIOVIVS Eques
Polonus, PETRO MISCOVIO Antistite
Cracoviensi, et NICOLAO MIELECIO Podo-
liae Palatino atque copiarum Polonicarum
Praefecto generali, IOANNEQUE ZAMOSCIO
Regni Cancellario supremo, usus est Maece-
natibus. Quorum commendatione, à STE-
PHANO BATHOREO Polonorum Rege,
in numerum Secretariorum fuorum, atque
familiarium, est * receptus.

* Adolescentiae suae initia egisse in aula SIGISMVNDI
AVGVSTI Regis, satis constat ex ea Epistola, qua
STEPHANO BATHOREO, TARTARIAE DESCRIPTIO-
NEM consecravit.

Isque BRONIOVIVS, Christianae
Salutis anno MDLXXVIII, bis à Rege, at-
que Regni Ordinibus, Legatus ad MAHO-
METEM CHEREIVM, Tauricanorum Tarta-
rorum Principem, missus fuit. Quo in of-
ficio, Cancellario Regni ZAMOSCIO moni-
tore et auctore, Tauricae peninsulae situm
ac naturam: Gentisque Tartaricae, quae
eam regionem colit, mores ac leges, pa-

cisque et belli studia: ac denique vetustatem eius, atque vicissitudines, cura maxima perquisivit, et litteris memoriaeque mandavit.

Opus quidem illud STEPHANO BATHOREO, Regi suo, è Tassarlagano pago Tartarico, ipsis Kalendis anni MDLXXIX, misit. Quod, annis sedecim interpositis, ad Typographum Colonensem eruditissimum, ARNOLDVM MYLIVM, devenit. A quo, cum huiusmodi inscriptione, foras datum est: MARTINI BRONIOVII DE BIEZDZFEDEA, BIS IN TARTARIAM NOMINE STEPHANI PRIMI POLONIAE REGIS LEGATI, TARTARIAE DESCRIPTIO **, ANTEHAC IN LVCEM NVNQVAM EDITA, CVM TABVLA GEOGRAPHICA EIVSDEM CHERSONESVS TAVRICAE. Item TRANSSYLVANIAE ac MOLDAVIAE, aliarumque vicinarum Regionum succincta Descriptio, GEORGII A REICHERSDORFF Transylvani, cum Tabulis Geographicis tam Moldaviae, quam Transylvaniae. Praeterea, GEORGII WERNERI, DE ADMIRANDIS HVNGARIAE AQVIS HYPOMNEMATION, addita Tabella Lacus mirabilis ad Cirknitz. COLONIAE AGRIPPINAE, in Officina BIRCKMANNICA, sumtibus ARNOLDI MYLII, anno clō. lō. XCV. Cum gratia et privilegio S. Caesariae Maiestatis. *folii magnitudine.*

** Fuit deinceps MARTINI BRONIOVII de Biezdze-
dea, ad Tartarum Legati, Tartaria: STATVI RVSSIAE
SEV MOSCOVIAE ITEMQUE TARTARIAE, ex Officina EL-
ZEVIRIANA edito, p. 243 — 310 inserta. Fuitque ae-
tate nostra, inter SCRIPTORES RERVM HVNGARICARVM
praecipuos, Tomo I. p. 811 — 841, secundum Exemplar
Colonienſe, repetita.

Prodiit patrio fermone ***, auctoris
ignoti et admodum impoliti: Relatio de Victo-
ria insigni, die VI mensis Octobris, Anno MDCXX,
per STANISLAVM ZOLKIEWSKI, Regni
exercituum Imperatorem, in Valachia de Tartaris re-
portata. Cui accessit: Tartarorum ordo expe-
ditionis bellicae, è MARTINI BRONIO-
VII TARTARIAE DESCRIPTIONE excerptus:
perperam à nonnullis, pro libro peculiari,
habitus.

*** POGROM TATAROW &c. Sine mentione loci ac typo-
graphi, forma 4.

BRONIOVIVS ipse inter amicos ma-
ximè coluit REINHOLDVM HEIDENSTEINI-
VM, Regiarum epistolarum scriptorem, hi-
storicumque sua aetate florentissimum. Qui,
in operibus suis, benevolentiam suam in
BRONIOVIVM illum, haud obscurè est
testatus. Errorum plena ac referta sunt,
quae SIMON STAROVOLSCIVS, in
ELOGIIS ET VITIS ILLVSTRIVM POLONIAE
SCRIPTORVM, Edit. Venet. p. III, sq. de
BRONIOVIO nostro commemoravit.

XX.

GVLIELMVS BRVSSIVS Scotus, Martis aequè, ac Minervae alumnus: fortunae ventis diversissimis, in Germania atque Italia, Hungariaque, exagitatus: ad Polonos contendit. Quorum comi ac iucunda hospitalitate usus est ferè triennium. Eo temporis spatio, haec ab ipso sunt conscripta, atque in lucem edita:

I.) AD PRINCIPES POPVLVMQVE CHRISTIANVM, DE BELLO ADVERSUS TURCOS GERENDO, non diminutis publicis vectigalibus, neque expectata discordantium Principum concordia, GVLIELMI BRVSSII SCOTI CONSILIVM: Serenissimo Principi FERDINANDO *, CAROLI Filio, Archiduci Austriae, Duci Burgundiae, Carinthiae, Styriae, Croatiae Etc. perpetuae observantiae ergò dicatum. CRACOVIAE, in Officina LAZARI, Anno Domini MDXCV. 4.

* Qui BRVSSIVM, transeuntem in Hungariam, benignè excepit.

II.) EPISTOLA † GVLIELMI BRVSSII SCOTI. Ad illustrem D. IOANNEM GOSTOMIVM à Lezenica, Illustrissimi Domini Palatini Posnaniensis Filium, Capitaneum Valsensem, &c. Qua breviter refutatur Responsum, oppositum ad summa Consilii de bello adversus Turcos gerendo capita: quod Supplementi nomine circumfertur. GORLICH, Anno Domini MDXCVI. 4.

† Data Thorunii XII. Kal. Febr.

III.) GV-

III.) GVLIELMI BRVSSII scoti DE TARTARIS DIARIVM. Ad illustrem GEORGIVM TALBOTTVM Anglum, Serenissimi et Optimi Principis GVLIELMI, Comitis Palatini Rheni, utriusque Bavariae Ducis &c. familiarem. FRANCOFVRTI, apud Haeredes ANDREÆ WECHELI, CLAVDIVM MARNIVM et IOANNEM AVBRIVM, MDXCVIII. Fol.

Cum, anno CHRISTI MDXCVII, BRVSSIUS in Roxolania, cum IOANNE ZAMOSCIO, supremo tunc Poloniae Cancellario et belli Duce, esset: Legatus ex Tartaria, à CASGHEREO Tauricanorum, sive Perecopensium Tartarorum Imperatore, ANTONIVS SPINOLA, illustri SPINOLARVM Genuensium familia oriundus, advenit. In cuius amicitiam ac consuetudinem sese BRVSSIUS ita insinuavit, ut ex familiari ipsius sermone, istud DE TARTARIS DIARIVM componeret.

BIBLIOTHECÆ BRITANNICÆ auctor literatissimus ac diligentissimus, THOMAS TANNERVS, Episcopus Asaphensis, p. 132, BRVSSII huius in Poloniam adventus: scriptorumque, ab ipso, in Polonia concinatorum: minùs recte meminit.

XXI.

IOANNES MICHAEL BRVTVS Venetus, scribendi genere studioque veritatis, aevo suo commendatissimus: à STEPHANO BATHOREO, Transylvaniae adhuc Principe, ad scribendam Pannoniae historiam vocatus

tus * fuit. Ab eoque, creato Polonorum Rege, in Poloniam secum est perductus **, qui res, pro Gentis Polonicae salute ac dignitate, excellenter fortiterque à se gestas, litteris consignaret.

* FRANCISCO FORGATIO maximè suatore. Qui vehementissimè cupiebat, in perficiendis atque expolendis propriis suis ANNALIBVS HVNGARICIS, à BRVTO illo adjuvari.

** Assignato ei, in Cracoviensi Arce, domicilio amoeno ac salubri: praebitisque vitae commodis et ornamentis optatissimis. Quibus, insecutis temporibus, à PETRI MISCOVII Pontificis Cracoviensis, atque IOANNIS ZAMOSCHII Cancellarii Regni et belli Ducis maximi, ANDREÆque ZBOROVII curiae Regiae Mareschalci, et PETRI BVZINII Bresinensis atque Dobcicensis Praefecti, beneficentia singulari, cumulus ingens accessit.

Exstabant adhuc saeculo superiore, BRVTI huiusce, RERVVM PANNONICARVM LIBRI XII, calamo exscripti: à WOLFGANGO DE BETHLEN, historiae Transylvanae scriptore prudenti et gravi, ad adornandum opus suum assiduè adhibiti: crebròque ab eo in testimonium citati. Coepti autem, à BRVTO, POLONORVM ANNALES: STEPHANO Rege de vivis sublato: à BRVTO *** ipso absconditi atque suppressi fuère.

*** Renunciato mox, Romanorum Imperatoris, RVDOLPHI II Historico.

Superfunt quidem monumenta illa, à BRVTO, in aspectum Polonorum prolata:

I. AD PRINCIPEM AVGVSTISSIMVM, STEPHANVM BATHORI, DE REGNO A POLONIS DELATO. IO. MICHAELIS BRVTI GRATVLATIO. KALENDIS IANVARIIS MD. LXXVI. sine loci ac typographi indicio, forma 4 seorsim publicata: et deinceps BRVTI Operibus variis, Editionis Cracoviensis, p. 8, a. — 25, b. Berolinensis autem p. 19 — 65, inserta.

II.) AD STEPHANVM, POLONORVM REGEM MAXIMVM, SAPIENTISSIMVM, FORTISSIMUM, DE MORTE FRATRIS SVI, TRANSYLVANIAE PRINCIPIS. IO. MICHAELIS BRVTI CONSOLATORIA EPISTOLA. CRACOVIAE, IN OFFICINA LAZARI, ANNO DOMINI MD. LXXI. forma 4 evulgata: inque BRVTI Operibus variis, Editionis Cracoviensis, p. 33, b. — 46, a. Berolinensisque p. 87 — 120, recusa.

III.) IO. MICHAELIS BRVTI PRÆFATIO, in PHILIPPI CALLIMACHI, DE REBUS GESTIS A VLADISLAO POLONORVM ATQVE HVNGARORVM REGE, Editionem Cracoviensem: quam LAZARVS ANDREÆ, anno Domini MDLXXXII, forma 4 apparavit. Est eadem Praefatio, unā cum CALLIMACHI opere, inter RERVM HVNGARICARVM SCRIPTORES VARIOS, quos à IACOBO BONGARSIO accepimus, p. 284 — 291: interque eos, quibus IOANNES GEORGIVS SCHWANDTNERVS nos donavit, Tomo I. p. 433 — 440, repetita. Omissa autem est, in MARTINI CROMERI, Varmienſis Episcopi, POLONIAE Editione Coloniensi, anni MDLXXXIX: cui opus CALLIMACHI adiectum fuit.

— PHILIPPI CALLIMACHI VITAE BREVIS DESCRIPTIO: IOANNE MICHAELE BRVTO AVCTORE. Subsequitur BRVTI Praefatio.

fationem, in CALLIMACHI Historiam VLADISLAI Regis Polonorum atque Hungarorum, Cracoviensi in Editione. Exhibita itidem est, inter BONGARSII atque SCHWANDTNERI Scriptores rerum Hungaricarum, post Praefationem illam. Praemissaque, in CROMERI Poloniae Editione Coloniensi memorata, p. 628 — 630, CALLIMACHI operi. Est praeterea VITIS CLARISSIMORVM HISTORICORVM: quae, Ienenfi in Academia, ex Bibliotheca et recensione CHRISTIANI GOTTLIEB BVDERI, anno MDCCXL, forma 8 maiori prodierunt: p. 248 — 255, subiuncta.

iv.) IO. MICHAELIS BRVTI, SELECTARVM EPISTOLARVM LIBRI V. †

DE HISTORIAE LAUDIBVS, SIVE DE CERTA
VIA, ET RATIONE, QVA SVNT RE-
RVM SCRIPTORES LEGENDI, LIBER I. ‡

PRÆCEPTORVM CONIVGALIVM LIBER I.

CRACOVIAE, TYPIS ANDREAE PETRICOVII,
ANNO DOMINI CLC.IC. XVIIIC. forma 8.

† Primus liber Epistolas ad STEPHANVM Polonorum Regem complectitur. Reliqui eas continent, quae ad Poloniae, Hungariaeque, atque Transylvaniae primores: virosque alios ingenii atque eruditionis fama illustres: sunt scriptae.

‡ Iussu STEPHANI Polonorum Regis confectus.

— Operum horum Editio altera, cum inscriptione tali: IOH. MICHAELIS BRVTI OPERA VARIA SELECTA, NIMIRVM EPISTOL. LIB. V. DE HISTORIAE LAUDIBVS, SIVE DE RATIONE LEGENDI SCRIPTORES HISTORICOS LIBER. PRÆCEPTORVM CONIVGALIVM LIBER. EPISTOLIS ET ORATIONIBVS EDITIONE CRACOVIENSI AVCTORA. BEROLINI, sumtibus IOH. MICH. RÜDIGERI, 1698, imprimebat VLRICVS LIEBPERTVS Elect. Typogr. 8.

v.) IO.

v.) IO. MICHAELIS BRVTI, Sacrae
Caesareae Maiestatis Historici, ad Amplissimum at-
que Illustrissimum Polonorum et Lituanorum Se-
natum, universosque Regni Ordines: de ERNE-
STI Archiducis Austriae, augustae maiestatis Prin-
cipis, et de universae Familiae Austriacae laudibus,
ORATIO.

— EIVSDEM in ORATIONEM LVCÆ
CHWALKOWSKI, qua Sueci Principis petitio in
comitiis Varfaviensibus de novo Rege creando com-
mendatur, CENSURA.

FRANCOFVRTI, apud ANDREÆ WECHELI Hae-
redes, CLAVDIVM MARNIVM et IOANNEM AV-
BRIVM MDXC. forma 4 maiori.

Est opella utraque, in BRVTI Operum variorum
Editione Berolinensi, p. 893 — 993, iterum divulgata.

Reliqua BRVTI scripta, vitaeque me-
morabilia, à PETRO BAYLIO, in
LEXICI HISTORICO-CRITICI, Gallico ser-
mone compositi: Editionis Roterodamen-
sis **** anni MDCCII: Tomo I. p. 719 —
721, iucundè et accuratè percensentur.

**** Quae, à BAYLIO ipso, diligentia summa correctae
atque emendata fuit: à virisque litteratissimis fit maximi.

XXII.

ANNIBAL DE CAPVA, Archiepisco-
pus Neapolitanus, à SIXTO V Ro-
manorum Pontifice maximo ac sapientissimo,

Ianociana Vol. II

D

ad

ad STEPHANVM BATHOREVM
 Polonorum Regem bellorum gestorum glo-
 ria imperandique scientia inclytissimum, Le-
 gatus mittebatur. Cui quidem ad Germa-
 niae fines pervenienti, nuncius tristis, de
 Regis tanti fatis acerbissimis occurrit. Le-
 gatus tamen, mandatis novis à Pontifice sus-
 ceptis, iter suum in Poloniam profecutus
 est. Honorificèque acceptus, ac benignè
 auditus fuit à Reipublicae Ordinibus. Pro-
 diit tunc: ORATIO ANNIBALIS DE CA-
 PVA, ARCHIEPISCOPI NEAPOLITANI, SAN-
 CTISSIMI D. SIXTI V, SUMMI PONTIFI-
 CIS, NVNCII. Habita ad Illustrissimum Senatum
 Regni Poloniae, et Magni Ducatus Lituaniae, pro no-
 va Regis electione. SUPERIORVM PERMISSV. RO-
 MÆ, apud TITVM et PAVLVM DIANOS fratres.
 MDLXXXVII. forma 4 maiori: eloquentiae ac pru-
 dentiae nobile specimen.

XXIII.

GREGORIUS CHODKIEVICIUS,
 Vilnensis Castellanus atque supremus ex-
 ercituum in Magno Ducatu Lituaniae Prae-
 fectus: militari disciplina celeberrimus: an-
 no post CHRISTVM natum MDLXXVIII *,
 finem vitae fato implevit.

* Sic opinatur ALBERTVS WIIVK KOIALOWICZ Lituanicarum rerum auctor florentissimus. KOIALOVICIVS ille, de familia CHODKIEVICIORVM, commentarium singularem: prout de RADIVILIORVM domo: diligentissimè et laboriosissimè exaraverat. Quem in bello Mosci-
co MDC LV, unà cum aliis operibus suis nondum publicatis, deperdidit. E quibus, quidquid FASTORVM CHODKIEVICIANORVM ipsi superfuit, in NOMENCLATORE FAMILIARVM LITVANICARVM Msto, p. 34 — 46, civium oculis subiecit.

Exstant: ARTICVLI CONSTITVTIONVM
BELLICARVM MAGNI DVCATVS LITVANIÆ,
in Comitibus Generalibus constituti: à Supremo et Generali copiarum Imperatore fortissimo, et Heroe perpetua memoria dignissimo, Illustri Domino GREGORIO CHODKIEVICIO, Castellano Vilnensi, confirmati: ab ALEXANDRO autem GVAGNINO, Equite Aurato, peditumque Praefecto, in SARMATIÆ EVROPEÆ DESCRIPTIONE, p. 62, b. — 64, a. inque RERVM POLONICARVM Tomo II. p. 99 — 105, promulgati: exinde à IOANNE PISTORIO, in POLONICÆ HISTORIÆ CORPORIS Tomum I. p. 49 — 51, translati: posteaque, in REPUBLICA SIVE STATV REGNI POLONIÆ ATQVE MAGNI DVCATVS LITVANIÆ, primae Editionis ELZEVIRIANÆ, p. 289 — 297, secundae autem p. 309 — 318, ac tertiae, p. 287 — 295, luci iterum expositi.

Hic CHODKIEVICIVS, praeter belli artes, politioris quoque humanitatis studia coluit: virosque, ingenio ac doctri-

na liberali praestantes, impensè amavit. Domesticae autem vetustatis in primis studiosus fuit. Investigatisque CHRONICORVM voluminibus manu scriptis: quae in Lituaniae arcibus, quibus Gubernator ipse erat praepositus, latebant: Lituanæ historiae parentem, MATHIAM STRYICOVIVM, magnopere adiuvit.

XXIV.

IOANNES HIERONYMVS CHODKIEVICIVS, Magni Lituaniae Ducatus Marefchalcus, Livoniaeque Ducatus Administrator: Lituano historico, MATHIÆ STRYICOVIO amicissimus, vetustissima ipsi CHRONICA, Theotisco fermone conscripta, Runenburgensi in arce **, à se inventa, suppeditavit. Mortuus CHODKIEVICIVS ille est, pridie Nonas Augusti, MDLXXIX: cum, anno ante, Castellatum Vilnensem obtinuisset.

** Quae olim in ditione Rigensis Archiepiscopi fuit.

XXV.

ALEXANDER CHODKIEVICIVS, cum in Academia Ingolstadiensi sapientiae studium gnaviter tractaret, philosophicam disputationem suam: DE COMMUNIBVS

NIBVS NATVRALIVM RERVM PRINCIPIIS:
 GVLIELMO Comiti Palatino Rheni,
 utriusque Bavariae Duci, inscriptam. *IN-*
GOLSTADII, EX OFFICINA TYPOGRA-
 PHICA WOLFGANGI EDERI, ANNO DOMINI
 MDXXCIIX. forma 4 emisit. Is CHOD-
 KIEVICIVS aetate matura, Trocensis
 Palatini dignitatem est consecutus. Anno
 CHRISTI MDCXXVI obiit. Bibliothecam
 suam, historiarum scriptoribus, aliisque au-
 ctoribus profanis instructissimam, iussit in
 excitatum à se, Sclovensi † in civitate, coe-
 nobium Ordinis Praedicatorum amplissimum
 inferri ‡.

† CHODKIEVICIORVM Comitum domicilio tunc temporis
 praecipuo.

‡ Quod SIMON OKOLSCIVS, in *RVSSIA FLORIDA, SI-*
VE HISTORIA PROVINCIAE RVSSIAE ORDINIS PRÆDICA-
TORVM, Editionis prioris, p. 129, annotavit.

XXVI.

CHRISTOPHORVS CHODKIEVI-
 VICIVS iuvenis adhuc, Societati
 IESV deditissimus: DE BEATO STANISLAO
 KOSTKA E SOCIETATE IESV, ad Nobilitatem Po-
 lonam, ORATIONEM PROTREPTICAM, LVBLINI in
 Templo SOCIETATIS IESV à se dictam: REGIQVE
 POLONIARVM ET SVECIAE, SERENISSIMO SIGIS-
 MVNDO III dedicatam: unà cum Auctorum va-
 riorum Carminibus, Latinè ac Polonicè. *CRACO-*

VIAE, E TYPOGRAPHEO BASILII SKALSKI, ANNO DOMINI MDCVI. forma 4 in publicum prodire iussit. In Republica CHODKIEVI-CIVS ille, Lituaniae primùm Vexillifer, et deinceps Magni eiusdem Ducatus, Stabuli Praefectus fuit. Trocensis porrò Castellanus factus: nec multò post Vilnensis Castellani honore ornatus: Vilnensisque ad extremum Palatinus renunciatus: anno MDCL, de vita decessit. Senator ipse Lituanorum primarius: Vilnensis Academiae, in tuendis iuribus suis, bonorumque possessionibus conservandis atque augendis, adiutor summus fuit: nobilesque iuvenes, bonarum litterarum, legumque patriarum studiosos, subsidiis luculentis sustentavit.

XXVII.

IOANNES CAROLVS * CHODKIEVI-CIVS, Vilnensium Palatinus, Magnique Ducatus Lituaniae et ad bellum Turcicum Regni Poloniae exercituum Imperator, idemque Ducatus Livoniae Gubernator supremus, victoriis clarissimus **: Chotimenfi in expeditione, VIII Kalendas Octobris anni MDCXXI, epilepsia oppressus et exstinctus: Rerum suarum, cum Sueco, Mosco et Turca, gestarum codicillos proprios reliquisse traditur, ab aetatis suae scriptore celebri,
SIMO-

SIMONE STAROVOLSCIO, in **ELOGIIS ET VITIS ILLUSTRIVM POLONIÆ SCRIPTORVM**, Editionis Venetae, p. 95, ***.

* **IOANNIS HIERONYMI**, Castellani Vilnensis atque Mareschalci Magni Ducatus Lituaniae, filius: **ALEXANDRI**, Trocensis Palatini, frater germanus.

** Lyricisque divinissimis, ab **HORATIO** Polonorum, **MATTHIA CASIMIRO SARBIEVIO**, celebratus.

*** In nota illa, quam **BERNARDI VAPOVII**, annalium Polonicorum scriptoris, Elogio attexuit. E qua, **CHODKIEVICIANI** codicilli, à Comite **ZALVSCIO**, in **PROGRAMMATE LITTERARIO ANNI MDCCXXXII**, Polonicè scripto, p. 22: Latine autem verso, p. 34: atque à Principe **LABLONOVIO**, in **MUSEO POLONO**, p. 38, citantur.

A **STANISLAO** autem **KOBIERZICIO**, illustri historico, monumentorumque illius aevi, ante alios, perito: praeclara omnia **CHODKIEVICII** facta, **HISTORIÆ VLADISLAI POLONIÆ ET SVECIAE PRINCIPIS ELECTIQUE MAGNI MOSCOVIÆ DVCIS** sedulò innectente: hi codicilli non commemorantur. Nec à **IACOBO SOBIESCIO**, Commissarii officio, in expeditione Chotimensi, Regis atque Reipublicae iussu fungente, huius expeditionis scriptore principe: de **CHODKIEVICII** vitae parte memorabiliori, deque illius virtutibus ac moribus, studiisque atque dictis imperatoriis, omnium fusissimè atque accuratissimè exponente: nominantur. Neque eorum, à **KOIALOVICIO** suprà laudato: actorum et se-

cretorum familiae CHODKIEVICIANÆ benè conficio: mentio aliqua movetur.

Orationes quidem illae: quibus CHODKIEVICIVS, belli dux, milites suos, in expeditione Chotimenfi, ad pugnandum est hortatus: à SOBIESCIO heroe, COMMENTARIORVM CHOTIMENSIS BELLII Libro II. p. 61 — 64. ac p. 125 sq. atque p. 127 sq. à IOANNEQUE INNOCENTIO PETRICIO, historiarum in inclytissima Academia Cracovienfi scriptore publico, HISTORIAE RERVM IN POLONIA, AC PRÆCIPVE BELLII, CVM OSMANNO TVRCARVM IMPERATORE, GESTI FINITIQVE, ANNIS MDCXX ET MDCXXI, loco **** suo sunt insertae.

**** Paginae illae, quibus PETRICIVS militares CHODKIEVICII orationes est complexus, indicari à me nequeunt: siquidem PETRICII opus ipsum, viro alicui illustri sit commodatum, qui id nondum reddidit.

XXVIII.

LVCAS CHWALKOWSKI, Eques Polonus è Palatinatu Pofnaniensi, et prosa oratione, et carmine excelluit. Prodiit: CONVIVIVM MVSARVM ET CHARITVM, in Nuptiis Generosi Domini IOANNIS LESZCZINSKI Radeiovienfis Praefecti, et Ornatissimae Dominae SOPHIÆ OPALENIAE, Illustris ac Magnifici Domini ANDREÆ à Bnin OPALENSKI, Supre-

Supremi Regni Poloniae Mareschalci et Maioris Poloniae Generalis &c. Filiae. LVCA CHWALKOWIO AVCTORE. POSNANIAE, ex Officina IOANNIS WOLRABI MDLXXX. 4. Editaque est: DELIBERATIO † DE PRINCIPE SVECIAE, REGNO POLONIAE PRÆFICIENDO, LVCÆ CHWALKOWSKI. Praecesserunt eiusdem in obitum Serenissimi Regis STEPHANI Carmina. POSNANIAE, ex Officina IOANNIS WOLRABI MDLXXXVII. pari forma. CHWALKOVIVM hunc, Catholicae religionis fuisse cultorem et defensores, propugnatoresque acerrimum: memorata ipsius scripta testantur.

† Quam historicus atque orator, illa tempestate maximè celebris, IOANNES MICHAEL BRVTVS, CENSURA acriter saque: sub Numero XXI, à nobis indicata: est infecutus.

XXIX.

NICOLAUS CHWALKOWSKI, patrii iuris publici, patriarumque historiarum scriptor, Wschowae, Maioris Poloniae civitate, quae à Silesiis vicinis Fraustadium appellatur, communem lucem * adspexit. Eorumque in numero fuit, qui ab Augustana confessione non variata volunt cognominari.

* Patre natus NICOLAO CHWALKOVIO, Proconsule Wschowensi. Eques Bohemus haud rectè dictus, in LEXICI HISTORICI VNIVERSALIS BVDDEANI, Germanicè scripti, Tomo I. p. 999. a: inque LEXICI BIOGRAPHICE

PHICI LITTERARII IOECHERIANI, lingua eadem compositi, Tomo I. p. 1905.

Jucundiores litteras Wschowensi in Schola didicit. Conterraneumque suum, CHRISTIANVM GRYPHIVM, praeclarum illum litteratorem, condiscipulum tunc, amantem sui maximè, habuit. Disciplinarum severiorum studia persecutus est in Academia Francofordiana ad Viadrum.

Redux inde, à IACOBO Curonum Duce, Consiliarius est assumptus: dignusque ab eo, atque aptus iudicatus, quem, curandis suis in aula Regia Polona negotiis, Residentis titulo decoratum, praeponeret. Quo in officio, CHWALKOVIVS ille, Regi Polonorum IOANNI III percarus et perfamiliaris exstitit. Cuius potissima cura, in comitiis generalibus anni MDCLXXVI, ab Ordinibus Regni impetravit, ut nobilitatis iura, maioribus suis ingenita, ab avo autem paterno neglectu amissa, sibi atque fratribus ** suis iterùm impertirentur. Annis autem meritisque gravior, Srundensem Praefecturam in Curonia, à FRIDERICO CASIMIRO Duce, obtinuit.

** IOANNI maiori natu, Wschowensis castri, ut vocant, Regenti: alterique IOANNI GEORGIO, creato post recuperatam nobilitatem cubiculi Regii Magistro, atque Vexillifero Neogrodensi in Ducatu Severiae: ac SAMVELI natu minimo, Brandeburgicae tum in Polonia Legationis

Secretario, ad ministeria deinde splendidissima in aula
Brandenburgica promotus.

Famam, gratiamque apud Gentem suam,
meruit iis scriptis:

I.) REGNI POLONIÆ IVS PVBLICVM, ex Sta-
tutis ac Constitutionibus depromptum à NICOLAO
CHWALKOWSKI. *REGIOMONTI*, Ty-
pis FRIDERICI REVSNERI, Anno 1676. forma 12.

— Operis eiusdem Editio multò locupletior, rari-
orque, hunc in modum inscripta: REGNI POLONIÆ
IVS PVBLICVM à NICOLAO de Chwalkowo
CHWALKOWSKI Equ. Pol. Illustrissimi et Cel-
sissimi in Livonia Curlandiae et Semigalliae Ducis
Consiliario et ad Aulam Regiam Polonam Residen-
te, per alteram Editionem auctius exhibitum. *RE-
GIOMONTI* Typis REVSNERIANIS, Anno 1684.
forma 4 maiori. Editioni huic accessit INDEX SCRI-
PTORVM DE REBVS POLONICIS.

Subsecuta illam Editionem est: EXERCITATIO ad
Generosi Domini NICOLAI CHWALKOVII
IVS PVBLICVM REGNI POLONIÆ. In qua de mul-
tis Rebus ad Rempubl. Polonam pertinentibus can-
didè et modestè disputatur. MDCLXXXV. Loco ac ty-
pographo dissimulato. forma pari. CHRISTOPHORO
HARTKNOCHIO auctore: qui, propriis suis, DE RE-
PVBLICA POLONICA LIBRIS DVOBVS, eruditissimis
atque elaboratissimis, in medium allatis, CHWALKOVII
opus longè superavit.

II.) SINGVLARIA QVÆDAM POLONICA, per
NICOLAVM DE CHWALKOWO CHWAL-
KOWSKI, Illustrissimi et Celsissimi in Livonia
Curlandiae et Semigalliae Ducis Consiliarium et ad
Aulam Regiam Polonam Residentem. *LEOPO-
LI,*

LI, in Officina ALBERTI MIELCZEWSKI s. R. M. Typogr. Anno MDCLXXXVI. forma 12.

— Varſaviensis Editio, eiusdem anni, forma 8: indicata, in CATALOGI LIBRORVM OFFICINÆ WAESBERGIANÆ, quae Gedani prae ceteris floruit. CONTINVATIONE IX, p. 120.

— Editio tertia, omnium elegantissima, rarissimèque obvia, SCHLICHTINGSHEIMII, Typis IOANNIS CHRISTOPHORI WILDII, Anno MDCLXXXIII, forma 4, exscripta.

— Quarta Editio, *VARSAVIÆ*, in Collegio SCHOLARVM PIARVM, Typis s. R. M. Anno MDCXCVI. forma 8, excusa.

III.) PRINCIPVM OCCVPATIONES SINGVLARES: OMINA: VOTA: FATA. Per NICOLAVM DE CHWALKOWO CHWALKOWSKI, Celsissimi in Livonia Curlandiae et Semigalliae Ducis Consiliarium et ad Aulam Regiam Polonam Residentem, connotata. *VARSAVIÆ*, Typis CAROLI FERDINANDI SCHREIBER, s. R. M. Typogr. 1690. forma 12.

IV.) EFFATA REGVM POLONIAE VSQVE AD IOANNEM CASIMIRVM, à NICOLAO DE CHWALKOWO CHWALKOWSKI, Celsissimi in Livonia Curlandiae et Semigalliae Ducis Capitaneo Schrundenſi, et ad Aulam Regiam Polonam Residente, collecta. *VARSAVIÆ*, Typis SCHOLARVM PIARVM Anno MDCXCIV. forma 4 maiori.

CHWALKOVIVS ille, anni MDCXCVI principio, à Duce Curoniae FRIDERICO CASIMIRO, fui apud IOANNEM III Polo-

Poloniae Regem Ablegati honore auctus fuit. Eo iam diu demortuo: Posnaniensis Bibliopola, IOANNIS TOBIÆ KELLERI, sumtu: idiomate Polonico, Chronicon † rerum Prutenicarum, Livonicarumque, atque Curonicarum, diversis auctoribus anonymis confutum, anno salutis CHRISTIANÆ MDCCXII, forma 4, in lucem exiit. Cui CHWALKOVII nomen, Polonis memoratissimum, lucri faciendi gratia inscriptum fuit.

† PAMIĘTNIK ALBO KRONIKA PRVSKA &c.

E fratribus CHWALKOVII, IOANNES GEORGIUS, quum adolescentia ineunte Francofordiae studiorum causa ageret, ingenii specimen dedit. Cuius inscriptio huiusmodi est: Ante omnia IESVS! DISCVRSVS POLITICVS DE CONSILIIS ANTE IN ET POST BELLVM. AVTORE IOANNE GEORGIO CHWALKOWSKI, Fraustad. Pol. LL. Stud. *FRANCOFVRTI* cis Viadrum, Typis IOANNIS ERNESTI, Acad. Typogr. Anno 1667. forma 4.

POLONI MEI, patriae litteraturae Amatores! Cum haec perscripsissem: sinister oculus meus, humoris crystallini suffusione subita, visu omni * destituitur: dexterque vim cognoscendi characteres penitus amittit. Divinae providentiae instinctu, Regis Nostri Optimi, Patriaeque Patris Indulgentil-

gentissimi, STANISLAI AVGVSTI Archiater, Aulaeque Confiliarius, IOANNES BOECLERVS †: medicinali doctrina ac peritia usque, temporibus iis omnium in Polonia princeps: mox mihi succurrit. Affuetaque in me benevolentia, et cura singulari, remedia quaesitissima ordinat: à studiis autem, unicis deliciis meis, vacare me jubet. Oculorumque conditio tam afflicta id ipsum imperat.

* Id pridie Idus Februarias, MDCCLXXVI, accidit.

† Eques Polonus à Rege ac Regni Ordinibus MDCCLXXIV creatus.

IANOCIANA quae subsequuntur FRAGMENTA, ab amanuensi meo Michaële Antonio Straehlio, non eruditione quidem, sed probitate atque sedulitate, constantiaque et patientia, in omnibus adversitatibus feriisque domesticis, annorum xx spatio mihi mihi probato: quanto, ab ipso, fieri studio poterit: è schedis litterariis meis, maximèque ex annotatiunculis, Auctorum Illustrium operibus, olim à me adscriptis, colligentur; donec, visu ope Divina recuperato, opus meum ipsemet sim continuaturus.

XXX.

DOBIESLAUS CIEKLINSKI, Nobilis Poloniae Minoris, à SIGISMUNDO III Rege iam sene, adhibebatur scribendis ad Principes externos epistolis Latinis. A VLADISLAO IV creabatur Czechoviensium Castellanus. Exstat CIEKLINSKII, DE ELIGENDO REGE POLONIAE NOVO, DIVINATIO: PRO INTERREGNO, QVO ELECTVS FVIT VLADISLAUS QVARTVS, ANNI MDCXXXII: graviter et eleganter scripta. ROMÆ, TYPIS HÆREDVM GVLIELMI FACCIOTTI, MDCXXXIII, forma 4, excusa.

XXXI.

ANDREAS CIESIELSKI, Eques Polonus è Siradiensi Palatinatu: ingenio, et eloquentia, et eruditione praeftans: novae autem religionis mirus affectator: AD EQVITES, LEGATOS AD CONVENTIONEM VARSAVIENSEM PVBLICE DESIGNATOS ET DECLARATOS: DE REGNI DEFENSIONE, ET IVSTITIAE ADMINISTRATIONE: ORATIONEM. In qua praeterea continentur luculentissimae, et hac tempestate pernecessariae explicationes: De Prussiae Ducatu: De Tartarorum Contributione: De Foederibus observandis: De Moneta corrupta:

rupta: De Civitatibus et earum commodis: De Homicidiis et Pyxidibus: DE INTERREGNO: DE REGIS ELECTIONE LIBERA. *CRACOVIAE*, Typis MATTHIAE WIRZBIETÆ, s. r. m. Typographi. MDLXXII. forma 4, divulgavit.

XXXII.

MARTINVS CIESIELSKI Polonus: Orationem Gratulatoriam, ad Illustriss. et Reverendiss. Dominum D. GEORGIVM RADIVILEVM s. r. e. Cardinalem, Cracoviensem Episcopum, Senatorem Regni Poloniae Amplissimum, Ducem in Olyka et Nieswiz, &c. &c. Patronum studiorum Dignissimum. *Patavi*, apud LAVRENTIVM PASQUATVM, Typographum Almae Universitatis Iuristarum. MDXCI. forma 4, publicavit.

ERASMVS CIOŁEK, sive CIOLCVS, Episcopus Plocensis: vide ERASMVS.

XXXIII.

FLAMINIVS CODVRVS Regiensis, Italus: Apostolici in Polonia Nuncii, CLAVDII ComitIS RANGONI, Episcopi et Principis Regiensis, epistolarum scriptor: In funere Serenissimae ANNÆ AVSTRIACÆ, Poloniae et Sueciae Reginae: ad Sereniss. et Invictiss. SIGISMUNDVM

MVNDVM III. Poloniae Sueciaeque Regem. Orationem elegantem. Anno Domini MDXCIX, forma 4, sine loci ac typographi indicio, emisit.

XXXIV.

ANDREAS CROMERVS Polonus, MARTINI Historici eminentissimi frater germanus fuit. A quo maximè litteras elegantiores didicit. Scripsit ANDREAS Elegos cultissimos, CRICII atque IANICII Carminibus immistos. IANICII enim amicitia usus est intimè. Fuitque CRICIO, Regni Primati: poëtae ipsi bono, et poëtarum egregiorum amatori, nutritorique benigno: mirificè carus atque iucundus. Mortalitate autem interceptus, v Nonas Maias anni post C. N. MDXXXVIII: cum aetatis suae annum XX vix ingressus esset. Cineribus eius, Cracoviae in Templo OMNIVM SANCTORVM reconditis, MARTINVS ipse, Vislicensis tum Collegiatae Ecclesiae Canonicus, parentavit flebiliter. Isque deinceps, obtento Varimiae Pontificatu nobili ac praedivite, fratris amabilis memoriam sepulchri inscriptione aeternavit.

XXXV.

S. CRVCIS Coenobii Benedictini, Cracoviensis dioeceseos: Sandomiriensi in Palatinatu, in Monte Calvo siti: Bibliotheca, omnium in Polonia est antiquissima. Habet illa, monumenta Polonorum singularia: Polonis ipsis nondum cognita. Servatque **IOANNIS LONGINI**, id est **DLVGOSI**, Canonici Cracoviensis, **ANNALIVM REGNI POLONIÆ** Codicem: **DLVGOSI** ipsius jussu ductuque, folio maiori, litteris maiusculis nitidissimè exaratum: cum eo Codice, qui è Cracoviensi Tabulario Cathedrali, in Urbem Sanctam deportatus fuit, haud dubiè comparandum.

S. CRVCIS Coenobii eiusdem Benedictini **CHRONICON**, medio decimi tertii Saeculi, à Monacho anonymo, folii magnitudine conscriptum: Ecclesiasticae antiquitatis Polonae monumentum non contemnendum: eadem in Bibliotheca invenitur.

XXXVI.

† **S. CUNEGUNDIS** * **DVCISSAE**
CRACOUIENSIS UITA: anno **MCCCCI**,
 ab auctore ** incerto conscripta: à nemine adhuc in lucem prolata: in **ZALVSCIANA**
 Biblio-

Bibliotheca publica fervatur. Codex est membranaceus *** , impensa STANISLAI AVGVSTI, Regis optimi atque magnanimi, bellè reparatus. Cuius principio sic legitur: Incipit prologus in uitam FELICIS KINGE ducisse Cracouien. Sub finem: Explicit epilogus de sancta KINGA ducissa Cracouiensi. Anno Domini M^o CCCC^o primo finitus: in crastino sancte ANNE feria quinta.

* Quae, suis temporibus, KINGA dicebatur: memorante IOANNE DLVGOSSE, sub anno MCCXXXIX. DLVGOSSE ipse, de vita Divae CUNEGUNDIS, commentarium ampliorem reliquit. De quo, loco suo, dicemus.

** Quem, è prisci tegminis inscriptione, STANISLAUM quendam, familiae Franciscanae Theologum, Comes ZALVSCIVS, Episcopus Kioviensis, autumabat. Opus ipsum, nullum auctoris indicium ostendit.

*** Forma 8 maiori. Ordine MDCCCCLXXVII.

XXXVII.

† **D**ERSLAUS sacrae theologiae Magister, Cathedralisque Archidiaconus Cracoviensis: Orator primus, à SBIGNEO OLESNICO Cracoviensi Episcopo, atque à collegio Cracoviensium Canonorum, ad Concilium generale Basileense missus: estimatione auctoritateque apud Patres ibi congregatos tantum valuit, ut decreto Sessionis XXXVIII, in Maiori Ecclesia Basileensi, tertio Kalendas Novembris, anno à Nativitate Domini MCCCXXXIX celebratae,

locus ipsi, inter electores futuri Romani Pontificis, fuerit assignatus. Refertur id, in CONCILIORUM COLLECTIONIS REGIÆ MAXIMÆ, à PHILIPPO LABBEO atque GABRIELE COSSARTIO editae, auctiùsque à IOANNE HARDUINO repetitae, TOMO VIII, p. 1279. Cracoviae in Tabulario Cathedrali adhuc supereffe M. Derflai archidiaconi Cracouien̄ epistolas XIII. ad reuerendissimum dominum *Sbigneum* episcopum. et ad uenerabile capitulum Cracouien̄ annis MCCCCXXXVI - MCCCCXL e sacra fynodo generali Basilee scriptas. in Kioviensis Antistitis, IOSEPHI ANDREÆ Comitis ZALUSCII, CODICUM MANUSCRIPTORUM, alienis in Bibliothecis à seipso visorum et perlectorum, INDICE ALTERO, p. 7, significatur.

XXXVIII.

† IOANNES DLUGOSSUS *, Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis ** Canonicus: florentequae aetate, SBIGNEI OLESNICH, S. R. E. Cardinalis et Antistitis Cracoviensis, administer praecipuus: aevo autem iam senili, Liberorum CASIMIRI JAGELLONIDIS, Polonorum Regis, educator ac moderator: parens ille historiae Poloniae, primusque in patria sua litterarum meliorum *** instaurator, gentilicio

cio nomine suo Latinè reddito, LONGINUS voluit nuncupari. Ususque ea appellatione est, omnium in Operum *** fuorum inscriptionibus: omnibusque in Epistolis publicis. Nec veterem aliquem ipsius Codicem invenies, qui ingenitum ei DLUGOSSI nomen prae se ferat.

* DLUGOSZ idiomate patrio scribitur: lingua autem Theotisca DLUGOSCH pronunciatur.

** Gnesnensem etiam Metropolitanum Canonicum factum esse anno MCCCCLXXII: didici ex Epistola, quam SANDIVOGIUS DE CZECHEL, Canonorum Regularium Clodaviae tunc Praepositus, DLUGOSSI ab annis teneris omnium amicissimus, anno eodem ad ipsum scripsit; quae inter ZALUSCIANOS Codices MSSos, servatur. Pragensem Archiepiscopatum, à Regni Bohemiae Ordinibus sibi oblatum, DLUGOSSUS ille, Regis sui tunc in Bohemia Legatus, acceptare noluit. Fato extremo iam proximus, Leopoliensis in Roxolania Archiepiscopus, à CASIMIRO JAGELLONIDE Rege, renunciatus fuit. Quo tamen titulo DLUGOSSUS, in relictis scriptis suis, prorsus abstinuit: morte prius extinctus, quàm Archiepiscopus potuerit inaugurari.

*** MARTI TULLII CICERONIS atque CAII CRISPI SALLUSTII, TITI quoque LIVII, et QUINTI CURTII RUFI, et CAII PLINI SECUNDI MAIORIS, aliorumque auctorum Latinorum Volumina praestantissima: Polonis antè non visa: primus omnium, hicce DLUGOSSUS in Poloniam invexit.

**** Libris etiam omnibus, Cracoviensi Academiae à se donatis, IOANNIS LONGINI Canonici Cracoviensis nomen, manu propria sua, adscripsit. Legeque peculiari statuit, ut Collegium Jurisperitorum, Cracoviae à se ipso excitatum, Collegium LONGINIANUM nominaretur.

ANNALIUM + REGNI POLONIE, operis eius principalis, autographum luculenter exaratum, Romae invenitur in Bibliotheca

Vallicellana. Illuc enim à GERMANICO Marchione MALASPINA, Episcopo S. SEVERI: qui annis MDXCIII-MDXXVII, apud Regem atque Rempublicam Polonorum, Apostolica legatione fungebatur: delatum est †. Qui cimelium tantum non aliunde nancisci potuit, quàm è Tabulario Cathedrali Cracoviensi. In quo si rei huiusce aliquod documentum posset inveniri: domesticae historiae litterariae amatoribus quam volupe esset, de fato huius Manuscripti, patriorum monumentorum omnium memoratissimi, plenius edoceri!

† Sic inscribuntur Codices veteres, istius Operis: quo DLU-GOSSUS, res Populi Poloni, à Regni Polonici primordiis, usque ad illum fermè diem, quo ipse mortalitatem explevit, secundum annorum ordinem, accuratissimè est persecutus.

‡ Commemoratum quidem ab ANNALIUM ECCLESIASTICORUM scriptore purpurato, CÆSARE BARONIO, Tomo XI, p. m. 67, sub anno 1020, iis verbis: „Hoc eodem „anno Poloniae Ecclesias, munificentia BOLES LAI „Regis locupletatas, et redditibus stabilitas, narrat „IOANNES LONGINUS Canonicus Cracoviensis, qui et DLUGOSCHUS dictus. Cuius operis autographum luculenter scriptum asservatur Romae in „Vallicellana Bibliotheca, dono datum à GERMANICO MALASPINA Episcopo S. SEVERI, Nuncio Apostolico in Polonia. Quod DLUGOSCHI nomine „CROMERUS citare consuevit. Sed mirum, quod: „cum auctor tam in nuncupatoria epistola, quàm in „titulo totius operis, omisso barbaro cognomento, se „IOANNEM LONGINUM tantum nominet: ille, „praeter auctoris sententiam, DLUGOSCHUM appellet. „

Supre-

Superioribus quidem iam temporibus, **DLUGOSSII ANNALIUM** manuscripti Codices antiqui: iidemque integri: in Polonia ipsa, inventu rarissimi fuerunt. **IOANNES HERBURTUS**, Castellanus Sanocensis: historiae patriae, ac iuris patrii, auctor ipse illustris: **DLUGOSSII** opus integrum, veteri manu exscriptum habuit. Filioque, elegantioribus litteris et artibus omnibus egregiè exculto, **IOANNI FELICI**, Vexillifero Leopoliensi, reliquit. Qui Libros Sex priores, ad annum **MCCXL**, in proprio typographeo suo: quod Dobromili condiderat: anno **MDCXV**, folii magnitudine †† evulgavit. Reliquos autem: morte immatura mulis patriis ereptus: publici iuris facere nequirit. Cui autem, extincto illo, **DLUGOSSII** Codex manuscriptus cesserit: à literatissimo ipso Episcopo Kioviensi, **IOSEPHO ANDREA ZALUSCIO**: investigandis atque ab interitu vindicandis, historiae ac litteraturae Polonicae monumentis veterrimis, quasi genito: modo nullo potuit explorari.

†† Idem **HERBURTUS** Dobromili, è typographeo suo, **B. KADLUBKONIS CHRONICON**, anno **MDCXII**, forma octava minori, in lucem protulit.

Heilsbergensis Episcopalis Bibliotheca in Varmia, ante bella Suecica, musis Sarmaticis perniciosissima, historiae Polonae ac Prussicae monumentis vetustis abundè fuit

instructa. DLUGOSSII tamen ANNALIUM Tomum alterum duntaxat habuit: ut ANTONIVS POSSEVINUS, qui Bibliothecam illam STEPHANO BATHOREO regnante invisit, in CATALOGIS CODICUM MANUSCRIPTORUM, APPARATUS SACRI sui Tomo II appositis p. iii, annotavit.

Saeculi huius exordio turbidissimo, Rufforum Caesaris, PETRI MAGNI bellicus confiliarius intimus: filiique ipsius ALEXII PETROVICHII, morum ac studiorum rector, custosque fidissimus: HENRICUS AB HUYSSSEN, litterarum bono maximo, in Poloniam venit. Vir enim ille, summè et doctus, et sapiens, et temperatus, Caesarem ipsum, militiaeque eius duces, musis Sarmaticis, modis omnibus conciliavit. Familiarissimusque, regni huius Senatoribus, atque Nobilibus primariis, factus: amicitiam singularem, cum ALBERTO DEMBINSCIO †††, Osviecimensi atque Zatorienfi Vexillifero, humanitatis studiis optimè instituto, contraxit. In cuius libraria suppellectili, domesticis scriptoribus locuplete, DLUGOSSII ANNALIUM POLONICORUM, Libros Sex posteriores nondum editos, imensa cum voluptate conspexit. Quos, ad publicandum, à possessore politissimo facile †††† impetravit. Utrum, post eorum impres-

impressionem, manuscriptus Codex DEMBINSICIO fuerit redditus? superstesque ille in Familia DEMBINSCIANA adhuc sit? Cracoviae è DEMBINSCIIS Illustribus, Urbem illam continuè negotiorum causa frequentantibus, commodiùs poterit intelligi.

+++ DEMBINSICIO eodem, qui PHILOMELAM, ROSARIANAM, Mysteria SS. Rosarii B. V. MARIAE, carmine Leonino canentem, *CRACOVIAE* MDCCX, forma 8, emisit.

++++ HUYSEN quidem Lipsiae, annis MDCCXI et MDCCXII, DLUGOSI ANNALIUM Libros Sex priores, ex Editione Dobrimilensi, folii magnitudine repeti: alteros Sex, è DEMBINSCIANO Codice MSto, typis excudi iussit.

HUYSEN idem ipse, Gentis Polonicae amantissimus, biennio priùs, DE STATU ACADEMIAE CRACOVENSIS ANNI MDCCIX, relationem accuratam et honorificam, NOVIS LITTERARIIS GERMANIAE, Hamburgi anno illo, forma 4 editis, p. 462 — 466, inferendam curavit.

SIGISMUNDI AUGUSTI, ATQUE STEPHANI BATHOREI, POLONIAE REGUM, EPISTOLAE MSS: ab ipso illo HUYSEN in itinere Polonico comparatae: ab eoque, cum polyhistore Lipsiensi IOANNE BURCHARDO MENCKENIO communicatae, huius viri celeberrimi cura diligenti, in Urbe Lipsia, anno MDCCIII, forma 8 prodierunt.

DEMBINSCIANUM autem illum Codicem, ex apographo recenti, turpiterque atque nequiter corrupto, fuisse descriptum: locus foedissimus, à ZALUSCIO Kioviensi Praefule, virgula cenforia notatus ‡, fatis comprobatur.

‡ In SPECIMINE HISTORIAE POLONÆ CRITICÆ, p. 88. Locum quidem illum, Lipsiensis Editoris heterodoxi petulantia, ita fuisse vitiatum: ZALUSCIUS Episcopus doctissimus, piissimusque, persuasum tam diu habuit, donec manuscriptum Codicem alium, taliter depravatum, ipse fuerit affecutus.

Solet, ob vetustatem suam, Codex ille singulariter praedicari: qui in Coenobio s. CRUCIS, Sandomiriensi in Satrapia sito, reperitur. Cuius accurata notitia, maxime nobis est necessaria. Possent enim, illius Codicis ope auctoritateque, reliqui Codices, antiqui quidem, sed imperfecti, suppleri: recentes autem, atque vitiiati, corrigi et emendari.

Exstare Cracoviae, in Bibliotheca PATRUM DOMINICANORUM, DLUGOSSII ANNALIUM REGNI POLONIÆ Libros VI priores, manu admodum vetusta exscriptos: à blattis autem, tineisque paenè, corrofos: ZALUSCIUS Kioviae Antistes, in INDICE LIBRORUM MANUSCRIPTORUM, quos in Bibliothecis alienis vidit, p. 29.b, memoriae prodidit. Qui Codex, quàm negliger fit habitus: tàm diligenter à viro docto est inspiciendus atque examinandus.

Affervari etiam Gedani, apud PATRES DOMINICANOS, idem DLUGOSSII opus, calamo exaratum: SAMUEL JOACHIMUS HOPPIUS auctor est, in SCHEDIASMATE
LITTE-

LITTERARIO suo, DE SCRIPTORIBUS HISTORIAE POLONICAE, §. XII. p. m. 21. Patrumque suum JOACHIMUM HOPPIUM, Consulem Gedanensem, editis scriptis iuridicis celebrem, sua in bibliotheca, DLUGOSSII ANNALIUM Libros XII ¶, manu descriptos, habuisse: HOPPIUS idem refert.

¶ Librum quidem XII imperfectum: qui, HOPPIO ipso teste, annum MCCCCXLIV non erat supergressus.

Califfiense Collegium Societatis IESV, à magno conditore suo, STANISLAO CARNCOVIO, Gnesnensi Archiepiscopo atque Regni Poloniae Primate, DLUGOSSII ANNALIUM Codicem vetustissimum, eundemque integrum, accepit. Qui ipsi à Suecis est ereptus.

Periitque fato pari Codex ille: quem Episcopus Plocensis, STANISLAUS LUBIENSCIUS, rerum Polonicarum gravissimus, elegantissimusque scriptor, Antistitibus in Plocensi Episcopatu, sibi successuris, reliquerat.

Supereft adhuc Levartoviae, Lublinensis Satrapiae oppido, in Bibliotheca Principum SANGUSCONUM, DLUGOSSII ANNALIUM Codex vetustus; isque praestantissimus: tria in Volumina, folii maximi, divisus. Qui, saeculo superiori, ad Principem GEOR-

GEORGIUM OSSOLINSCIUM, Regni Cancellarium supremum: oratorem suae aetatis eminentissimum: pertinuit. Cui ab Academia Cracoviensi * donatus fuit.

* Restant, in Cracoviensi Bibliotheca Academica, DLUGOSSII ANNALIUM, calamo consignatorum, Volumina duo manca: Codicum MSSorum Bibliothecae eiusdem Catalogo, p. 112, perhibente.

Varfaviae, ZALUSCIANA in Bibliotheca publica, Volumen unum vetustissimum †* servatur. Cui, DLUGOSSII insunt ANNALIUM Libri VIII priores, ad annum MCCXCIX. Reliqui Codices ZALUSCIANI aevo recentiori scripti sunt. Nec unus quidem, opus illud integrum exhibet.

†* Idque: multa ex parte, tùm vetustate, tùm sedis olim putridae humore, conglutinatum simul et subesum: Augustissimus Bibliothecae huius Vindex et Conservator benè refici, ac regiè adornari curavit.

Primus Codex ZALUSCIANUS recentior: è corrupto exemplari descriptus: Libros VI posteriores complectitur. Est ille Tomis tribus distinctus. Quorum prior, ab anno MCCXLI, ad annum MCCCCVI, procedit: alter exinde, ad annum MCCCCXXXIV, progreditur: tertius †**, anno MCCCCLXXX, finit.

†** Foetet hicce Tomus loco obscenissimo, à ZALUSCIO Antistite erudito sanctoque, in Editione Lipsiensi repressus.

Alter

Alter Codex aevi recentioris: è vetustiore atque genuino accuratè descriptus: orsus ab anno MCCXLI, in annum MCCCCVI definit.

Codex tertius, recentiorum omnium, quos videris, nobilissimus: Gnesnensis Archipraefulis, Regnique Primatis, IOANNIS WENZYK cura et impensa, è Codice antiquissimo †† atque optimo, elegantia et industria incredibili descriptus: unicum Librum XII †††, ab anno MCCCCXXXV, usque ad annum MCCCCLXXX, continet. Qui à Lipsiensium Editione valdè dissentit.

†† CARNCOVIANO, ut ego quidem conjicio. WENZYKI-ANUS ille Codex: huius saeculi medio, à Pontifice Cracoviensi, ANDREA STANISLAO KOSTKA ZALUSCIO comparatus, Civiumque usui perenni consecratus: diebus his, Regis Polonorum, STANISLAI AUGUSTI liberalitate, amictum novum splendidumque est sortitus.

††† Liber XII, ab anno MCCCCXXXV, usque ad annum MCCCCLXXX, productus: inventu omnium est difficillimus.

Exstat etiam Varfaviae, in Bibliotheca Presbyterorum Congregationis S. Missionis, non spernendae antiquitatis Volumen: quo DLUGOSSII ANNALIUM Liber XII, ab anno MCCCCXXXV, ad annum MCCCCLXXIX, exhibetur. Superioris saeculi exitu, Bibliothecae BONAVENTURÆ MADALINSCHII, Episcopi Vladislaviensis, pars fuit.

Nec

Nec silentio praetereundus est Codex recentior, à Vladislaviensi item Praefule, ANTONIO DEMBOWSCIO, patriarum rerum studiosissimo ac peritissimo, filiis † suis relictus ††: complectens DLUGOSSII ANNALIUM Libros VI posteriores, è vetusto Codice bonae notae descriptos.

† STEPHANO Czechoviensi nunc Castellano, atque IOANNI Camenecensi Episcopo Coadiutori: utrique, litteraturae domesticae amatori, virtutumque paternarum imitatori acerrimo.

†† Laudatus à ZALUSCIO Antistite Kioviensi, in SPECIMINE HISTORIAE POLONAE CRITICAE, l. c.

Anno hoc MDCCLXXVI exoriente, STANISLAI AUGUSTI Polonorum Regis maximi, vates historicusque inclytissimus, ADAMUS NARUSSEVICIUS, creatus iam Episcopus Coadiutor Smolenscensis, DLUGOSSII ANNALIUM Codicem elegantem, ante annos circiter CCL exaratum: è Lituania advectum: in Regiae Maiestatis Suae Bibliothecam propriam intulit. Codicem illum haud integrum esse, Praeful ipse NARUSSEVICIUS, cum me oculorum aegritudine ita affectum peramanter inviseret, candidè ipse mihi est fassus.

Reliquorum DLUGOSSII Operum Codices MSSos, viribus corporis mentisque aliquatenus novatis, in Volumine subsequenti indicabimus.

XXXIX.

IOANNES DOBCZYCENSIS, à Regia civitate, Dobcicia, in qua lucem aspexerat, cognomen sibi assumpsit. Totam adolescentiam dedit profanis studiis. Constanti iam aetate ingressus est ordinem Fratrum Minorum Observantium, qui à Polonis BERNARDINI appellantur. Atque ab anno MCCCCLXXXI, usque ad annum MDIII, in templo coenobii Cracoviensis, diebus DOMINICIS Festisque, de rebus divinis, conciones ad populum Polonico sermone habuit. Feriarum autem publicarum tempore, è sacro suggestu, magna studiosorum iuvenum, doctorumque hominum frequentia, varias ac diversas praelectiones Latinè recitavit. Quae, tali modo, de habenda memoriae cura disseruit, in tenue volumen collecta, sub sequenti rubro publicavit: OPU-
SCULUM DE ARTE MEMORATIUA LONGE UTILISSI-
MUM. In quo studiosus lector tam artificialibus pre-
ceptis quam naturalibus medicinalibusque documentis
memoriam suam adeo fouere discet: ut quaecunque
uel audita uel lecta illi commendauerit tanquam in
cella penaria diutissime conseruaturus sit. IMPRES-
SUM *CRACOUIE*. SUB ANNO DOMINICE INCARNA-
TIONIS MDIII. 4. Exoriente anno MDVII,
vitam cum morte commutavit.

XL.

† **I**OANNES de **ELGOTH** * decretorum Doctor, Cracoviensisque Cathedralis Scholaſticus atque Canonicus: Praeſulis Cracoviensis **SBIGNEI OLESNICII**, atque Canonorum Cracoviensium collegii, Orator ſecundus: generali in Concilio Baſileenſi, **FELICIS** ** Papae V electioni adfuit. Exſtat eius Sermo in feſto Epiphaniae domini coram ſacroſancta generali Synodo Baſileenſi dictus. Eſtque ipſius Oratio ad ſanctiſſimum dominum *Felicem* papam V habita. Opusculum utrumque *** , tenuiſſimo in volumine, forma 4, antiquo caractere exaratum: **ZALUSCIANOS** inter Codices **MSS**tos: ſub numero **MDCCCCLXXXIV** invenitur. Obiit **ELGOTH** ille Cracoviae, anno Domini **MCCCCLII**, die **XXIV** menſis Auguſti: teſtante ſepulchrali tabula ****, Cathedrali in Eccleſia, ipſi poſita.

* Cognomen illud ferebat, à Czenſtochoviensis Coenobii pago: in quo natus ipſe fuerat. Conjici id poteſt, è **DLUGOSSII ANNALIBUS REGNI POLONIAE**, ſub annis **MCCCXCIII** p. 139. et **MCCCXXXI** p. 577.

** Ab hoc **FELICE**, Cracoviensis Antiſtes **SBIGNEUS OLESNICIUS**, Cardinalis s. **ANASTASIAE** renunciabatur: qui honorem illum, à Pontifice vicioſè facto, noluit accipere: meritiffimè deinceps, à **NICOLAO V**, Summo et Romano Pontifice juſtè et legitimè creato, in Purpuratorum Patrum numerum receptus, titulo s. **PRISCAE** tunc ei impertito.

*** Anni nota, in utroque, eſt omiſſa.

**** Cu-

**** Cuius inscriptio, SIMONIS STAROVOLSCII MONU-
MENTIS SARMATARUM, p. 36, est inserta.

Cum *Ianocius* haec iam dictasset, mis-
sus ipsi est à Serenissimo Principe ac Do-
mino STANISLAO AUGUSTO,
Polonorum Rege Musagetaque Maximo,
Codicum MSSorum Cracoviensis Biblio-
thecae Academicae Catalogus, quem Cra-
coviensis Ecclesiae Cathedralis Canonicus,
aevo hoc doctissimus, studiorumque in Aca-
demia Cracoviensi reformator acerrimus,
HUGO KOLLATAY, anni MDCCLXXVII exi-
tu, in Regiae Maiestatis usum, perscribi cu-
ravit. In quo, p. 116, indicantur:

Ioannis de Elgoth, Scholastici Cracoviensis: Litte-
rae VI, ad *Felicem* Papam V.

—————: Littera ad *Sbigneum* Cardina-
lem Cracoviensem.

—————: Littera ad *Guilielmum* Cardi-
nalem Andegavensem.

—————: Littera ad Nicolaum *Lasocium*
Cracoviensem Canonicum.

—————: Litterae VII ad Diverfos.

—————: Littera ad Universitates Stu-
diorum.

XLI.

† ELISABETHA * AUSTRIACA, Ro-
manorum Imperatoris ALBERTI II

Ianoc. Fragm. Vol. II.

F

filia:

filia: CASIMIRI JAGELLONIDIS Regis Polonorum uxor: Cracoviae, anno MDV, tertio Kalendas Augusti, demortua: confectum à se, DE INSTITUTIONE REGII PUERI, opusculum reliquit. Id, calamo descriptum, Viennae Austriae in Bibliotheca Imperatoria asservari: IACOBUS FRISIVS, in GESNERIANÆ BIBLIOTHECÆ EPITOME, Tiguri MDLXXXIII excusa, p. 213. a. memoriae mandavit.

* Regina haec, ambitiosa mulier, atque imperiosa: ERASMO Episcopo Plocensi, ortu ignobili, infensissima: ALEXANDRUM Regem, filium suum, potissimè impulit: ut Radomiae, MDV, in Comitibus generalibus: ERASMO Episcopo Romae tunc Regis Oratorem agente: de Plebejis, Episcopis non creandis: deque Episcopis è genere Plebejo iam assumtis, ad altiorem Episcopatum non promovendis: Statutum novum conderet.

XLII.

† ERASMUS Episcopus Plocensis: CL-
OLCORUM * genus antiquum et illustre ementitus: apud Gentes exteras, vocabulo Latino VITELLIUM sese nominavit. Loco vili et obscuro in Urbe Cracovia natus fuit. Puerque egit citharoedum ALEXANDRI, Principis Regii: qui plurimùm eius ingenio oblectatus, ipsum inter familiarissimos suos recepit: Lituaniae autem Magnus Dux creatus, ERASMUM illum Cracoviae, IOANNI URSINO dicendi magi-

magistro optimo, humanioribus litteris imbuendum, tradidit: Bononiamque deinde eum misit, ubi PHILIPPI BEROALDI philosophi ac rhetoris celeberrimi scholas frequentavit.

* Quorum gentilicium insigne, vitulum album, in campo rubeo, exhibet.

Absentem ERASMUM suum ALEXANDER, Poloniae Regnum adeptus, Nobilitatis iuribus donavit: familiaeque illi, quae SULIMA ** à Polonis dicitur, eum adscripsit. Reducem autem, mox sacris initiatum, Cracoviensemque Canonicum esse voluit. Paulòque post, Plocensi insula ornatum, Romam misit: qui, suo nomine, IULIO II Summo Pontifici obedientiam praestaret.

** Cuius stemma, nigra aquila dimidiata, cum tribus lapidibus, est.

Fortunam tantam ERASMUS ille, liberalibus studiis egregiè excultus, reverenter habere haud didicit. Factus enim Episcopus, fastu suo ELISABETHAM Poloniae Reginam viduam, IOANNEMQUE LASCIVM Regni tùm Cancellarium, nimis offendit: inque omne genus Plebeiorum ad eò exacerbavit: ut Regina, ERASMO Episcopo non praesente, ALEXANDRUM Regem, filium suum, ad ferendam legem ***

novam: de Plebejis, neque in Ordinem Episcoporum, neque in Cathedralium Canonorum Collegia admittendis: deque Episcopis atque Canonicis è genere Plebeio iam creatis, à gradu altiori cohibendis, impelleret: Cancellarius autem, temporibus subsecutis, obtento Gnesnensi Archiepiscopatu Regnique Primatis honore, sancitam à se Constitutionem Synodalem, de Plebejis quatuor tantum Doctoribus, in Cathedralibus Ecclesiis Provinciae Gnesnensis Metropolitanæ asciscendis ****, Pontificis Romani Maximi, Regisque atque Ordinum Regni Poloniae auctoritate, approbandam atque confirmandam curaret.

*** Vide IOANNIS LASCII adhuc Cancellarii, COMMUNE INCLYTI REGNI POLONIÆ PRIVILEGIUM, fol. CXVII, a, sq. et STANISLAI KONARSCII, LEGUM PATRIARUM Volumen I, p. 302, sq.

**** Inspice, quaeso, IOANNIS LASCII iam Primatis, STATUTA NOVA INCLYTÆ PROVINCIÆ GNESNENSIS, fol. XIV, a, — XVI, a.

ALEXANDRO Rege, MDVI, demortuo: ERASMUS Episcopus, à SIGISMUNDO Primo Rege electo, iussus est Legationem Romanam nomine suo prosequi. Ab eodemque Rege, ad MAXIMILIANUM Primum Caesarem, et ad Imperii Romani Principes Electores, Orator missus fuit. Gravi deinceps Legatione, ad LEONEM X Pontificem Maximum, sibi deman-

demandata: cum Romae †, apud Sanctissimum Dominum, Regis sui negotia haud infeliciter tractaret: modis dolosis cupiit Cardinalis †† creari, SIGISMUNDO Rege prorsus in scio. Quam rem Maiestas Sua tam aegrè tulit, ut subditos suos, Sacrae Purpuræ honorem in Curia Romana, sinè Regio suo, atque Regni sui Ordinum consensu quaerere, Litteris publicis, ad Summum Pontificem, et ad Purpuratos Patres, ad ipsumque ERASMUM Episcopum missis, vetaret.

† Ubi tunc temporis omnium splendidissimè vixit: aulamque numerosam habuit, quam PETRUS GAMRATUS, ortu quidem Plebeius, sed vaser callidusque, Mareschalci titulo ab ERASMO Episcopo insignitus, rexit. Qui postea, artibus suis, Episcopatum Plocensem ipse est affectus. E quo, ad Cracoviensem Episcopatum, Gnesnensemque simul Archiepiscopatum, provectus fuit.

†† ANDREAS CRICIUS, Posnaniensis adhuc Praepositus Cathedralis: ERASMI in Episcopatu Plocensi successor: illum praedecessorem suum, galerum purpureum Romae clanculùm petentem, Iambis probrosis infectatus est: quos tamen luci publicae non exposuit.

E vita intereà LEO X Pontifex Maximus, iv Nonas Decembris, MDXXI, sublatuſ est: ERASMO Plocensi Episcopo, Cardinali nondum renunciato. Qui Romae, anno inſequenti, poſt HADRIANI VI inaugurationem, ſive moerore animi, ſive morbo peſtilentiſſimo: qui tùm in Urbe Sancta graſſabatur: aetate adhuc vigente periit.

Bibliothecam ibi elegantem comparavit: cuius manuscripti Codices praestantiores †††, hac nostra aetate, ad ZALUSCIOS Illustres venerunt.

††† Quos, in SPECIMINE CATALOGI CODICUM MANUSCRIPTORUM BIBLIOTHECÆ ZALUSCIANÆ, p. 5 — 17, et p. 21: inque COMMENTARIORUM, DE LIBRIS RARIORIBUS POLONICIS, Theodisca lingua editorum, Parte III, p. 5 — 12, recensuimus.

Quae nos, de ERASMO Episcopo Plocensi, diximus: ex ANDREÆ CRICII Praefulis Plocensis, atque STANISLAI GORSCII Cracoviensis et Plocensis Canonici, Operibus † Anecdotis hausta sunt. MARTINUS CROMERUS Episcopus Varmiensis, in Historicis Operibus suis, Coloniae Agrippinae MDLXXXIX divulgatis, p. 457, ERASMI CIOLCI, Episcopi Plocensis, meminit. BERNARDUSQUE VAPOVIUS Cracoviensis Primiarius, in Annalium suorum Fragmento, CROMERI Operibus adiuncto, p. 585, ERASMI eiusdem Episcopi, VITELLII appellati, fatum attigit. STANISLAUS autem LUBIENSCIOUS Plocensis Antistes, in VITIS EPISCOPORUM PLOCENSIIUM p. 154 sq., de ERASMO est locutus.

‡ In quibus, de ERASMO nostro, sermo creberrimus est.

ERASMI CIOŁEK Episcopi Plocensis Epistolas: et Legationes, quibus apud IULIUM

LIUM II atque LEONEM X Pontifices Maximos, apud MAXIMILIANUM Primum Imperatorem, et apud Germaniae Principes Electores, SIGISMUNDI Primi Poloniae Regis Magnique Lituaniae Ducis nomine, functus est: STANISLAUS GORSCIUS Canonicus, SIGISMUNDI PRIMI ACTIONUM REGIARUM, Tomis VI ‡ prioribus: Tomoque XXV, Ecclesiastica negotia complectenti: locis suis, inseruit. Earum volumen peculiare, veteri characterе exaratum, in ea Bibliotheca asservatur, quae Heilsbergae, Varmiensium Principum atque Episcoporum sede, est: per TIDEMANNUM GISIUM Antistitem Varmiensem, SIGISMUNDI Primi quondam Secretarium, illuc perlatum. Earundem Epistolarum atque Legationum exemplar nitidissimum, è codice Heilsbergensi descriptum, ANDREAS STANISLAUS KOSTKA Comes ZALUSCIUS, Pontifex Cracoviensis atque Dux Severiae, habuit: quod, post fata illius Praefulis et Principis: unà cum libris aliis, in eius cubiculo secreto repertis: Cracoviensi Academiae ‡‡ cessit.

‡ Paginas eas: quibus ERASMI Epistolae et Legationes continentur: visu ego nunc orbatus, indicare haud possum.

‡‡ Cuius, ZALUSCIUS ille, tutor et adjutor summus fuit.

Alium codicem veterem, eumque perquam elegantem: THOMÆ SOCOLOVII, Canonici Varsaviensis, manu perscriptum: Ki-

ovienſis Epiſcopus, IOSEPHUS ANDREAS Comes ZALUSCIUS, Cracoviensis Pontificis frater germanus, possidebat. Cuius is erat titulus: Reuerendissimi patris ERASMI Epiſcopi Plocensis, Serenissimorum principum ALEXANDRI et SIGISMUNDI Regum Poloniae, ad Pontifices et Caesares Romanos, Oratoris Epistolae, ad Serenissimos istos principes dominos suos, in legationibus illis scriptae. Illum codicem ZALUSCIUS Antistes, viro cuidam Senatorii Ordinis, monumentorum talium amatori, concessit: à quo, in hunc diem, publicae Bibliothecae ZALUSCIANÆ nondum restitutus fuit.

Supereſt in Bibliotheca illa: Oratio, in preſtita obedientia ſolenni Sanctiſſimo domino noſtro IULIO II Papæ, nomine Sereniſſimi principis ALEXANDRI Regis Polonię et Magni Ducis Lituanię, habita Romę in Conſiſtorio publico, per Reuerendum patrem ERASMUM VITELLIUM Epiſcopum Plocensem, die lunę menſis Martii, anno Salutis MDV. Ibidemque, ſine mentione typographi, promulgata. Forma 4.

Adeſtque adhuc: ORATIO PER REVERENDUM PATREM, DOMINUM ERASMUM VITELLIUM, EPISCOPUM PLOCENSEM †*, IN CELEBERRIMO AUGUSTANO CONVENTU, AD CÆSAREM MAXIMILIANUM, NOMINE VICTORIOSISSIMI REGIS POLONIÆ SIGISMUNDI, HABITA CORAM OMNIBUS SACRI IMPERII
ELE.

ELECTORIBUS, PLURIMISQUE GERMANIÆ
PRINCIPIBUS, DIE VENERIS, XX AUGUSTI,
ANNO DOMINI MDXVIII. IMPRESSA †**
AUGUSTE VINDELICORUM IN OFFICINA MIL-
LERANA, forma 4: ab ALEXANDRO
GUAGNINO, RERUM POLONICARUM
Tomo III, p. 531—545, atque à IOAN-
NE PISTORIO, POLONICÆ HISTORIÆ
CORPORIS Tomo III, p. 7—11, inserta: à
NICOLAO autem REUSNERO, SELECTISSI-
MARUM ORATIONUM ET CONSULTATIONUM DE BEL-
LO TURCICO, VARIORUM ET DIVERSORUM AUCTO-
RUM, Volumini I, p. 65—74 immista †***.

†* Cui, in ea Legatione, illustres duo alii Oratores, RA-
PHAEL DE LESZNO Castellanus Lendensis, atque BO-
GUSSIUS Magni Ducatus Lituaniae Mareschalcus, affi-
stebant.

†** IACOBO SPIEGELIO Selestadiensi, Caesaris Secreta-
rio, editore. Qui hanc Orationem, DESIDERIO ERAS-
MO Roterodamo, utriusque litteraturae tum principi, et
Theologorum duci, propria sua dedicavit Epistola: in qua
ERASMUM VITELLIUM, Episcopum Plocensem, lau-
dibus maximis extulit.

†*** Illa enim Oratione ERASMUS Episcopus, MAXIMI-
LIANUM Caesarem, ad expeditionem generalem contra
Turcas, Christianae Reipublicae hostes immanes, cum
omni festinatione properandam, SIGISMUNDI Regis sui
nomine exhortatus est.

GERARDUS IOANNES VOSSIUS, saeculi
superioris Polyhistor celeberrimus, eo in
opere, quo Historicos Latinos diligentia
summa persecutus est, p. 646 relictum ab
ERASMO VITELLIO librum, de victoria SI-
GIS-

GISMUNDI Regis Poloniae adversus Turcas: ab ipsoque **MAXIMILIANO** Primo Imperatori dicatum: perperam adduxit. **ERASMI VITELLII** Episcopi Plocensis Testamentum: Cracoviae nuperrimè in Bibliotheca Academica repertum: Codicum MSSorum Bibliothecae eiusdem Catalogus, p. 224, indicat.

Cum **ERASMO** illo Plocensi Praefule, non confundendus est **ERASMUS** Abbas Clarae tumbae apud Urbem Cracoviam. Qui, eadem ferè aetate, introducendis in Sacram Cisterciensium Familiam litteris melioribus, omnem curam, omnemque operam suam impendit: et **DESIDERII ERASMI** Roterodami, studiorum ac morum in Germania reformatoris acerrimi, amicitia †**** singulari, externis Gentibus innotuit.

†**** Cuius testis locuples est **ERASMI** ipsius Roterodami Epistola MCCLVII.

XLIII.

ZACHARIAS FERRERIUS Vicentinus, Episcopus Gardienfis: idemque **LEONIS X** Pontificis Maximi Praelatus domesticus et Referendarius: ut Apostolicus, ad **SIGISMUNDUM I** Poloniae Regem, cum omnimoda Legati de latere, et Maioris

ris Poenitentiarii de Urbe, potestate Nuncius et Orator, maximè inclaruit.

Erat iam, mense Februario MDXX, in Polonia. Venit autem, mense Novembri eiusdem anni, Thorunium: ubi tunc Regni comitia * generalia celebrabantur. Eratque, ea de causa, à S. Sede Apostolica missus, ut pacem inter SIGISMUNDUM Poloniae Regem, ipsiusque Nepotem, ALBERTUM Marchionem Brandenburgensem, Ordinis Teutonici Magistrum Supremum, conciliaret.

* Coepta mensis memorati die xv.

Fuitque ipsi simul demandata provincia, perquirendi Divi CASIMIRI, Regii Poloniae atque Lituaniae Principis, gesta et miracula. Quibus ritè ab eo examinatis et cognitis, opusculum sic inscriptum, in lucem prodit: VITA ** BEATI CASIMIRI, CONFESSORIS ex Serenissimis Poloniae Regibus et Magnis Lituaniae Ducibus clarissimi. A Reuerendissimo Patre, Domino ZACHARIA FERRERIO Vicentino, Pontifice Gardien: in Polonia et Lituania Legato Apostolico, ex fide dignorum testium depositionibus scripta Vilnae, anno Salutis MDXX. CRACOVIAE, IN EDIBUS IOANNIS HALLER, EODEM ANNO, EXCUSA. 4.

** Cui, eruditissimi atque laboriosissimi Societatis IESU Presbyteri: qui colligendis atque illustrandis ACTIS SANCTORUM dederunt operam: in mensis Martii, Antverpiae evulgati, Tomo I, p. 337 — 351, locum attribuerunt.

Fecit

Fecit et FERRERIUS ille, in Divum eundem CASIMIRUM, Hymnum elegantissimum genere Sapphico. Qui Divi CASIMIRI vitae insertus fuit. Locumque mox sortitus est, inter NOVOS HYMNOS ECCLESIASTICOS: qui FERRERIO eodem auctore, in Urbe Roma, anno MDXXV, forma 4 prodierunt.

Cracoviae, mense Maio anni MDXXI, ex officina IOANNIS HALLER, forma 4, binae sunt egressae: ORATIONES REVERENDIS. PATRIS ZACHARIE FERRERII VICENTINI, PONTIFICIS GARDIENSIS, IN POLONIAM ET LITUANIAM LEGATI APOSTOLICI, HABITE THORUNII IN PRUSSIA, ad SERENISSIMUM POLONIE REGEM SIGISMUNDUM: PRO EODEM REGE, ET MAGNO PRUSSIE MAGISTRO, APOSTOLICA AUCTORITATE INVICEM RECONCILIANDIS.

Productaque foràs est: ORATIO LEGATI APOSTOLICI, REVERENDISSIMI PATRIS ZACHARIE FERRERII VICENTINI, PONTIFICIS GARDIENSIS. Habita Thorunii in Prussia, ad Serenissimum Regem Polonie SIGISMUNDUM, de eliminandis è Regno Polonie erroneis et contagiosis traditionibus Fratris Martini Luteri. APUD IOANNEM HALLER IN REGIA URBE CRACOVIA. III Kalendas Iulias. Anno à salutifero partu MDXXI. 4.

FER-

FERRERII huiusce, Apostolici Nunciū vigilantissimi, monitu atque hortatu, SIGISMUNDUS Rex religiosissimus, Thorunii ipso die Inventionis S. CRUCIS, anno Domini Millesimo quingentesimo vigesimo, regni sui quartodecimo, contra Fratris Martini Luteri Ordinis Eremitarum damnata scripta, Edictum primum *** publicavit. Quod FERRE-RIUS ipse Orationi Anti-Luterinae subjunxit. Eidem Orationi, ZACHARIÆ Episcopi Gardien Legati Apostolici, ad sacros concionatores in Polonia, Lituania, Russia ac Prussia constitutos, Decretum pro Christiano ritu seruando et ampliando: itemque Concrematio Luterinarum traditionum in Prussia, eiusdem Legati mandato: et Edictum Inuitissimi Cæsaris CAROLI in causa Luterina, accesserunt.

*** Edictum alterum eiusdem Regis, idque severissimum, Cracoviae sabbato ante festum Natalis Sanctissimæ MARIÆ Virginis, anno Domini Millesimo quingentesimo vigesimo tertio, regni sui decimo septimo, contra cuiusdam Luteri eiusque sequacium libros, promulgatum: IOANNES LASCIUS, Gnesnensis Archiepiscopus, STATUTIS NOVIS INCLYTÆ PROVINCIAE GNESNENSIS, fol. 30 sq. inseruit: ANDREASque CRICIUS, Premislensis tunc Antistes, ENCOMIO LUTERI satyrico praefixit: ABRAHAMUS autem BZOVIVS, in ANNALIUM ECCLESIASTICORUM, post CÆSAREM Cardinalem BARONIUM continuatorum, Tomo XIX, p. 490, N. VIII repetiit: unde demum NATHANAEL FRIDERICUS KAUTZ, in PRÆCIPUIS AC PUBLICIS RELIGIONIS EVANGELICÆ IN POLONIA FATIS, p. 12 sq. denuo protulit.

De Legatione Apostolica, à ZACHARIA FERRERIO, Episcopo Gardiensi, in Polonia ac Lituania, Prussiaque obita, ANDREAS CRICIUS, Premisliensis primùm, et deinceps Plocensis Episcopus, extremòque Gnesnensis Archipraeful, in Operibus Anecdoticis, p. 171 singularia quaedam memoriae mandavit: quae palàm à nobis pronuntiari nequeunt. Eandem Legationem †, à STANISLAO GORSCIO, Canonico Cracoviensi atque Plocensi, in SIGISMUNDI PRIMII ACTIONUM REGIARUM Tomo V ‡, fol. 210, et 399, expositam esse: è STANISLAI CARNCOVII, Episcopi Vladislaviensis, COMPENDIO illarum ACTIONUM, sub annis MDXX et MDXXI, cognovimus.

‡ Quam Prussici scriptores, CHRISTOPHORUS HARTKNOCH in der PREUSSISCHEN KIRCHEN-HISTORIA, p. 865, atque IACOBUS HENRICUS ZERNEKE in der THORNISCHEN CHRONICKE, p. 94 haud filuerunt.

‡ Qui in ZALUSCIANA Bibliotheca publica desideratur.

XLIV.

† FRIDERICUS IAGELLONIUS *, è Regiis Poloniae Principibus, Lituaniaeque Ducibus: S. Romanae Ecclesiae titulo S. LUCIÆ in septem foliis Cardinalis Presbyter, idemque Archiepiscopus Gnesnensis atque Episcopus Cracoviensis, Regnique

gnique Poloniae Primas: ALEXANDRO Rege apud Lituanos agente, Republicae Polonae gubernacula tenuit. Administro tunc inprimis usus est PETRO TOMICIO, Cracoviensi adhuc Archidiacono, Gnesnenfque Primicerio.

- * CASIMIRI IAGELLONIDIS filius: VLADISLAI Hungariae ac Bohemiae Regis, IOANNISque ALBERTI et ALEXANDRI et SIGISMUNDI Primi Regum Poloniae, CASIMIRI quoque Principis Regii sanctitatis laude celebratissimi, frater germanus: Cracoviensi in arce natus VI Kalendas Maii MCCCCLXVIII: Cracoviaeque in palatio Episcopali, in ipso aetatis flore, morbo teterrimo absumtus, pridie Idus Martii MDIII.

Potestas quidem tam ampla FRIDERICO Cardinali, Regni Gubernatori, ab ipso ALEXANDRO Rege fuit concessa: ut non tantum Nobilitati, prout tum moris erat, ius dicere, et Regii iuris sacerdotia ac bona vacua, Regnique dignitates vacuas conferre: verum etiam Comititia generalia indicere, ac leges novas sancire posset. In qua exequenda, Cardinalis tam prudentem, tamque iustum, et tam moderatum Polonis sese praebuit, ut diutinam Regis sui absentiam haud aegrè ferrent.

Statuta Comitiorum Generalium: absente ALEXANDRO Rege: præsede FRIDERICO Cardinali Regni Poloniae Gubernatore, Petricouie MDIII celebratorum, IOANNES LASCIUS Magnus tunc
Cancel.

Cancellarius in COMMUNI INCLYTI POLONIÆ REGNI PRIVILEGIO, fol. CXI, sq., exhibuit: indeque STANISLAUS KONARSCIUS, in LEGUM PATRIARUM Volumen I, p. 292—294, transtulit.

Legationes à FRIDERICO Cardinali, Archiepiscopo Gnesnensi et Episcopo Cracoviensi, Regnique Poloniæ Governatore, ad VLADISLAUM Hungariæ atque Bohemiæ Regem, et ad ALEXANDRUM Regem Poloniæ, Magnumque Ducem Lituaniæ, germanos suos: ad ELISABETHAM AUSTRIACAM, Poloniæ Reginam viduam, matrem suam: ad Cracoviense denique Capitulum Cathedrale, missas: itemque Epistolas ab eodem Cardinali, et Regni Poloniæ Governatore, ad ALEXANDRUM Sextum Summum Pontificem, ad S. Romanæ Ecclesiæ Cardinales, et ad Proceres Regni Poloniæ, scriptas: STANISLAUS GORSCIUS, eo in Volumine**, quo IOANNIS ALBERTI atque ALEXANDRI, SIGISMUNDIque Primi, Poloniæ Regum, Epistolæ Selectiores continentur, posteritati reservavit.

** ZALUSCIANOS inter Codices MSStos, sub numero CCXXVII nunc esistenti. Cuius apographum, eisdem inter Codices, sub numero CCXXVIII reperitur.

Statuta synodi prouincialis: sub felici presidencia Illustrissimi principis Friderici: sancte Lucie in septem foliis Rome cardinalis presbyteri: ecclesie Gnesnensis archiepiscopi et primatis atque episcopi Cracoviensis:

in

in Piotrkow mccccxcvii sabbato ante Egidii celebrate, Cracoviensi in Tabulario Cathedrali reposita: Kioviensis Praeful, Comes ZALUSCIUS, in CODICUM MSS TORUM, alienis in Bibliothecis à seipso deprehenforum et perlectorum, INDICE ALTERO, p. 10. commemorat.

Missale † dioecesis Cracoviens. Illustrissimi principis Friderici in septem foliis Rome cardinalis presbiteri. Gneznen archipresulis et primatis atq; episcopi Cracoviens ordinatione. Cracovie in edibus domini Johannis Haller ciuis Cracoviens. per Georgium Stuchs ex Sultzbach conciuem Nurmbergensem impressum. ante annum MCCCCC, forma 4 maxima: Varsoviae in ZALUSCIANA Bibliotheca publica servatur.

† Est hoc, primum omnium: quod, in Polonia ipsa, typis fuit excusum. De quo copiosè diximus, in COMMENTARIORUM, DE LIBRIS RARIORIBUS POLONICIS, lingua Theotisca editorum, Parte IV. p. 99 — 104.

Legendi sunt, de FRIDERICI Cardinalis rebus gestis, deque eius virtutibus ac vitiis: MATHIAS de MIECHOVIA in ADDITAMENTO MS, ad IOANNIS DLUGOSSI VITAS EPISCOPORUM CRACOVENSIVM MSS, fol. 28, b — 30, a, inque editi CHRONICI POLONORUM Libro IV, p. 363, et 373 sq. MARTINUS CROMERUS in *Ianoc. Fragm. Vol. II.* G Ope-

Operibus Historicis Coloniae Agrippinae MDLXXXIX folii magnitudine publicatis, p. 450 et 451: SIMON STAROVOLSCIUS in VITIS ANTISTITUM CRACOVENSIVM, p. 185 — 188: STEPHANUS DAMALEVICIUS in SERIE ARCHIEPISCOPORUM GNESNENSIVM, p. 272 — 275: STANISLAUS BUZENSCIUS in VITIS ARCHIEPISCOPORUM GNESNENSIVM ET REGNI POLONIAE PRIMATUM MSS, p. 629 — 650: LAURENTIUSQUE MIZLERUS DE KOLOF in Epitome BUZENSCIANI Operis, ACTIS LITTERARIIS REGNI POLONIAE ET MAGNI DUCATUS LITUANIAE, anni MDCCLV, inserta, p. 60 — 62.

XLV.

† **FULCO**, patrio idiomate **PEŁKA** dictus: „Polonus natione ac genere nobilis, „Gnesnensis Archiepiscopus per GREGORIUM Papam Nonum, anno Domini MCCXXXIV, ordinatus:“ à principe historicorum Polonorum, **IOANNE DLUGOSSO**, in VITIS ARCHIEPISCOPORUM ECCLESIAE METROPOLITANAE GNESNENSIS MSstis, p. 75 perperam traditur. **FULCO** enim ille, mense Iulio anni MCCXXXIII, inauguratus iam Archipraeful, Siradiae Gnesnensis Archidioeceseos civitate * non ignobili, totius Provinciae Metropolitanae suae Synodum celebravit.

ZALU.

ZALUSCIANA in Bibliotheca publica supersunt: CONSTITUTIONES Synodi Prouincialis, à FULCONE Gneznensi quondam Archiepiscopo, una cum fratribus Coepiscopis ** suis, et aliis Prelatis Ecclesiarum Polonie, in Siradia MCCXXXIII, quinto Nonas Iulii celebrate: IAROSLAI BOGORII ***, Archipraefulis Gnesnensis, SYNODICO ECCLESiarum POLONIE MS, p. 19—23, insertae.

* Quae cognominati à se Palatinatus Siradiensis caput est.

** Quorum nomina non indicantur.

*** De quo, in hoc Volumine, sub Numero XII, ubertim diximus.

FULCO idem Archiepiscopus, Lanciciae † Gnesnensium Archipraefulum fedetum praecipua, MCCLVII ‡ die B. CALIXTI Synodum alteram Prouincialem habuit: cui PRANDOTA Cracoviensis, THOMAS Vratislaviensis, BOGUPHALUS huius nominis tertius Posnaniensis, VOLIMIRUS Vladislaviensis, ANDREAS Plocensis, WILHELMUS-que Lubussensis, Episcopi ‡: multique et Abbates, et Praelati, et Canonici affuerunt. „Constitutiones multas in illa Synodo fuisse ordinatas: „easque in Ecclesiis Cathedralibus reconditas:“ temporis illius scriptor, GODISLAUS BASCO, in CHRONICO POLONIAE, Editionis SOMMERSBERGIANAE p. 71, ZALUSCIANAE autem p. 148, memoriae prodidit. Quas,

à BOGORIO Archipraefule fivè non acqui-
fitas, fivè de industria omiffas, aevo nostro
ZALUSCIUS, Praeful atque Litterator ma-
ximus, nullo modo potuit explorare.

† A qua urbicula Lanciciensis Palatinatus nomen suum ac-
cepit.

‡ Corrige, quaeso, Comitem ZALUSCIUM, Antistitem me-
um, in CONSPECTU EDENDI SYNODICI POLONIAE ORTHO-
DOXAЕ, p. 9, bis errantem.

‡ Quos BASCO l. c. nominavit.

FULCONEM huncce Archiepisco-
pum, Lanciciae anno Domini MCCLVIII,
quinta die Aprilis, in Curia Archiepisco-
pali fatis functum, DLUGOSSUS l. c. accura-
tiùs perhibuit. Cuius gesta BASCO, occa-
sione passim sibi praedita, multò copiosius
enarravit.

XLVI.

MARTINVS GALLVS exul: auctor
CHRONICI POLONIAE, Saeculo XII ex-
oriante: vide MARTINVS.

† IOSEPHVS GAMBREVS, Polonus *
natione: MAXIMILIANO Archi-
duci Austriae, Regi à Polonis quibusdam re-
nunciato, deditissimus: Principi huic, CAR-
MINA VARIA, atque EPIGRAMMATA sacra-
vit. Quorum specimina, à BARTHOLOMÆO
PAPRO-

PAPROCIO, in operis sui, omnium rarissimi: quod SPECVLVM MARCHIONATVS MORAVIÆ inscribitur: Prooemio, p. 75, et 77, sunt exhibita. GAMBREVS ipse, praeter Scripta alia, CHRONICON POLONIAE ** composuit, à PAPROCIO, eodem in Prooemio, p. 64, commemoratum. Episcopus Kioviensis, JOSEPHVS ANDREAS Comes ZALVSCIUS: Scriptorum nostratium cupidissimus: GAMBREI Opera, in Bibliothecis publicis, privatisque, per universam Poloniam, Silesiamque, atque Bohemiam, frustra quaesivit.

* Huncce GAMBREV M Biecie, Cracoviensis Satrapiae civitate, Hungarorum Commertiis tunc inprimis celebri, parentibus honestis ac fortunatis genitum: MARTINO-que CROMERO patria Biecenfi, Varmiensis Ecclesiae Antistiti, cognatione junctum fuisse: è miscellaneo Volume Polonico MSto, folii magnitudine sub numero CCCXCVII b existente, p. 236, cognovimus.

** Lingua vernacula: quemadmodum è PAPROCII narratione conjicimus.

XLVII.

† PETRVS GAMRATVS, Archiepiscopus Gnesnensis atque Episcopus Cracoviensis, Regnique Poloniae Primas: BONAE Reginae favore florentissimus: Cracoviae * mortuus est, anno salutis MDXLV, aetatis LVIII. Litterarum planè rudis: eruditorum autem virorum amantissimus atque

observantissimus fuit. MARTINUM CROMERUM Biecensem, historiae Polonae elegantissimum scriptorem, omnibus praetulit: Cracoviensisque Ecclesiae Cathedralis Canonicum fecit: et aliis sacerdotiis opimioribus ditavit. Cuius ipse opera ** maximè est usus in regendo Cracoviensi Episcopatu totius Poloniae amplissimo. Eiusque suasu, PETRUM ROYSIVM *** MAVREVM, Hispanorum temporibus suis eruditissimum, ad explicandum ius civile Cracoviam accivit. Sunt in ZALVSCIORVM museo publico: DECRETA ET CONSTITUTIONES SACROSANCTE SYNODI PROVINCIALIS, Patricovie anno Domini MDXLII, die Martis, decima septima mensis Octobris, presidente Reverendissimo in Christo patre et domino, domino PETRO à GAMRATIS, Dei gratia Archiepiscopo Gnesnè et Episcopo Cracoviè, Legato nato et Primate Regni Poloniè, solenniter celebratè. CRACOVIE excusa per MATTHIAM SCHARFFENBERG anno MDXLIV, forma 4 maiori: GAMRATI Archipraefulis nomine, à CROMERO conscripta: inventu, in Polonia ipsa, omnium difficillima ****.

* Ibidemque in Templo Cathedrali sepultus, et tali Epitaphio à BONA Regina honoratus:

Gamratur Regina potens BONA SFORTIA Petrum Cracoviè et Gnesnè Pontificem statuit.

Sarmatici, dum vixit, erat Pater ille Senatus:

Hoc vita functo, publica res tepuit.

Extincto ac vivo favit pia BONA, videte!

Què titulos dederat, hæc dedit et tumulum.

** CRO.

** CROMERI etiam dexteritate GAMRATVS, Romana in Curia, retinendi cum Gnesnenſi Archiepiſcopatu Cracoviienſis Episcopatus copiam facile impetravit.

*** De quo, in huius operis Volumine I, ſub numero LXXXIX, p. 227 — 238, uberrimè locuti ſumus.

**** Litteratiſſimo Comiti ZALVSCIO: cum Varſaviae MDCCXLIV, in typographeo Scholarum Piarum, CON-
SPECTVM SYNODICI POLONIAE ORTHODOXAE, forma 4 publicaret: Statutorum GAMRATI exemplar, typis exſcriptum, nondum obtinuerat. Ideòque tunc, in memorato illo opusculo, ab ipſo fuit praetermiſſum.

GAMRATVS ille, antequam ad Cracoviienſem Episcopatum, Gneſnenſemque Archiepiſcopatum aſcenderet: Camenecenſi primùm, dein Premiflienſi, poſteaue Plocenſi Eccleſiae, Antifteſ datus fuit. Legendi de eo inprimis ſunt, auctor anonymus in VITA PETRI KMITHÆ, Edit. Dobromil. p. 284 ſq. et p. 289 — 292. Gedanen. p. 227 ſq. et p. 232 — 234. Lipſien. p. 1617, et p. 1619 — 1621. PHILIPPVS PADNIEVIVS in Opusculo MSto, DE VIRIS ÆTATIS SVÆ ET GENTIS ILLVSTRIBVS, Cap. IV. STANISLAVS LVBIENSCIVS in VITIS EPISCOPORVM PLOCENSIVM, p. 163 — 165. SIMON STAROVOLSCIVS in VITIS ANTISTITIVM CRACOVIENSIVM, p. 226 — 232. STEPHANVS DAMALEVICIVS in SERIE ARCHIEPISCOPORVM GNEſNENſIVM, p. 296 — 300. et STANISLAVS BVZENSCIVS in VITIS

ARCHIEPISCOPORVM GNESNENSIVM ET
 REGNI POLONIÆ PRIMATVM MSstis, p.
 816 — 892. LAVRENTIVSque MIZ-
 LERVS DE KOLOF in Epitome BV-
 ZENSCIANI Operis, ACTIS LITTERARIIS
 REGNI POLONIÆ ET MAGNI DVCATVS
 LITVANIÆ, anni MDCCLV, inserta, p.
 171 — 174.

XLVIII.

† **L** EONHARDUS GORECIUS, Posna-
 nienfis Satrapiae Eques: Helveticae
 quidem religionis sectator, patriarum autem
 rerum scriptor elegans: posteritati nomen
 suum commendavit iis opusculis, perrard
 apud Polonos ipsos obviis:

I.) ORATIO LEONHARDI GORECII,
 EQUITIS POLONI, DE MORTE MAGNIFICI AC
 ILLUSTRIS VIRI, DOMINI IACOBI OSTRO-
 ROGI, PRÆSIDIS POSNANIENSIS. EXCUSA
FRANCOFORDIÆ CIS ODERAM. ANNO
 MDLXVIII. 4.

Orationi huic adjecta est GORECII ipsius Ele-
 gia: in qua IACOBUS OSTROROGUS de se
 loquitur.

II.) LEONHARDI GORECII, EQUITIS
 POLONI, ORATIO. Qua Gedanenses, ad depo-
 nenda arma, contra Principem suum insolenter sus-
 cepta, hortatur. 4.

In quaerenda Oratione illa, Comes ZALUSCIUS, Bibliothecae publicae conditor, operam omnem perdidit.

III.) ORATIO GEDANENSIS SECUNDA, EIUDEM LEONHARDI GORECII, EQUITIS POLONI. Qua victoriam ex eisdem, Potentissimo ac Serenissimo Domino STEPHANO Dei gratia Regi Poloniae, reportatam gratulatur. *POSNA-NIAE* MELCHIOR NERINGK EXCUDEBAT. A. D. 1578. 4.

E praefatione, quae ad ANDREAM Comitem GORCANUM, Mederecensem Castellatum, Gnesnensemque atque Valcensem Praefectum, scripta est, abundè cognoscimus: editam à GORECIO, de bello Gedanensi, orationem superiorem, eidem Maece-nati dedicatam, inque castra Regia missam fuisse. Quae, ab ipso, eo animo fuerit accepta, quo de-cuerit.

IV.) LEONHARDI GORECII, Equitis Poloni, Descriptio belli IVONIAE, Palatini Valachiae. Quod anno MDLXXIV, cum SELYMO II, Turcarum Imperatore, gessit. *Francofurti*, apud ANDREAM WECHELUM, A. MDLXXVIII. 8. seorsim publicata: ALEXANDRIQUE GVAGNINI, RERUM POLONICARUM Tomo III. p. 451 — 515, atque IOANNIS PISTORII, POLONICAE HISTORIAE CORPORIS Tomo III, p. 75 — 94 inserta.

— Idem opusculum factum Germanicè: interprete NICOLAO HOENIGER *von Tauber Koenigshofen*. *Basileae*, ex officina SEBASTIANI HENRICPETRI, MDLXXVIII, 4.

Relictum * à GORECIO opus grande: quo historiam Gentis Polonicae, ab eius incunabulis, usque ad exitum SIGISMUNDI AUGUSTI Regis, libris xx est complexus: in lucem, conspectumque civium, nunquam prodiit.

* Ab ipsoque, in Descriptione belli IVONIAE, p. 10 commemoratum.

XLIX.

PETRVS GORINSKI, homo callidus et factiosus: STANISLAO SRZENSCIO, Mafoviae Palatino eiusdemque Ducatus Vicario Regio, MDXXXV demortuo: ad eos honores est evectus. ZALVSCIANO in museo exstant, inter volumina publici juris Polonici selectiora ac rariora: STATUTA DUCATUS MAZOVIE. Quęcunque vel more antiquo et institutis maiorum recepta: vel Ducum sanctionibus perlata: publico consensu approbata servantur: bona fide collecta: et in unum volumen comportata: opera atque diligentia Magnifici Domini PETRI GORINSKI in Oyrzanow heredis, Palatini et Vicesgeren. Ducatus Mazovie. Autoritate Serenissimi Principis et Domini: Domini SIGISMUNDI Dei gratia Regis Polonie, Magnique Ducis Lituanie: Russie, Prussie, Mazovie &c. Domini et Heredis: confirmata et publicata. CRACOVIE per HIERONYMUM VIETOREM Regie Cancellarie Chalcographum impressa. Anno Domi-

Domini MDXLI. Folii magnitudine. Collector horum Statutorum, PETRVS GORINVS, plurimum apud BONAM Reginam valuit. Cum ANDREA CRICIO, Gnesnensi Archiepiscopo Regnique Poloniae Primate, in Comitibus generalibus: quae Petricoviae, sub finem anni MDXXXV, SIGISMUNDO Primo Rege Vilnae tunc agente, à Regni Senatoribus atque Ordinis Equestris Legatis celebrabantur: similitatem grandem habuit. A quo proinde, in eo Dialogo *, qui ASIANA DIAETA inscribitur, haud leviter perstrictus fuit.

* CRICII OPERIBVS ANECDOTIS, p. 207 — 216 inserto.

L.

† ANDREAS GRADZKI *, Ordinis Minorum Observantium Provinciae Lituaniae, genere Lituanus fuit. Laudationibusque funebribus, ALEXANDRI MASALSCHII Mareschalci Grodnensis MDCXIV, et CHRYSOSTOMI CHODKIEVICII Lituanicarum copiarum Chiliarchi eodem anno, VINCENTIIQUE WOYNÆ Inturscensis Gubernatoris MDCXV, Vilnae fermone Polonico dictis: atque ibidem forma 4 evulgatis: literatis civibus innotuit.

* Quem

- * Quem Episcopus Kioviensis, Comes ZALUSCIUS in BIBLIOTHECÆ POLONÆ, manu propria sua exaratae, Tomo I, p. 375, produxit.

LI.

† SAMUEL De Grady * GRADZKI, Eques Masovius, regni IOANNIS III initio, floruit. HISTORIA ** BELLI COSACICO POLONICI: à GRADZKI illo MDCLXXVI conscripta: in lucem nunquam edita fuit.

- * Sic nomen illud à Polonis idiomate patrio scribitur. Quod ab ipsis de Grondy GRONDZKI pronuntiatur. De GRONDZKIORUM familia perantiqua, Masoviaeque Ducum temporibus valdè honorata, CASPAR NIE-SIECSCIUS, in Genealogici Operis sui Tomo II. p. 202 omnium accuratissimè est commentatus. Qui etiam GRONDKIORUM Lituanorum meminit.

- ** Eius Codex MStus nunc Berolini est in manibus viri illius litteratissimi, Musisque Polonis amicissimi: qui, in BIBLIOTHECÆ THEOTISCÆ universalis, Voluminis XXIX, Parte I, DANIELIS ERNESTI WAGNERI, scriptoris luculenti, HISTORIAM POLONICAM, Theotisco sermone compositam, naviter et eruditè percensuit: nactaque hac occasione, Operis GRONDZKIANI mentionem p. 229 haud incommodè intexuit.

LII.

† IOANNES GRODECIUS Polonus generosi sanguinis, fortunae tamen inops: supremi Poloniae Cancellarii, IOANNIS O-CIESCII, auspiciis impendiisque: Italicis in Gymnasiis, Graecarum atque Latinarum, ele-

elegantiorumque omnium litterarum studia, tractavit diligentissimè. In Urbe Roma insinuavit sese ad STANISLAUM Cardinalem HOSIUM, Episcopum Varmiensem. Cui deinceps Viennae Austriae in Legatione Apostolica, Tridentique in Concilio Oecumenico, scribendis Epistolis Latinis, bonam operam navavit. Dignumque à Cardinali illo praemium, Cathedralem Varmiae Canonicatum, reportavit. Ipsiusque commendatione, Glogoviensis Ecclesiae Collegiatae Decanus, atque Vratislaviensis Canonicus Cathedralis, creatus fuit.

Hic, ille est GRODECIUS, qui DIVI CYRILLI HIEROSOLYMORUM ARCHIEPISCOPI CATECHESSES XXIII, è Graeco * sermone in Latinum transtulit: adhibita interpretatione Slavonica **, à IACOBO UCHANIO, Archiepiscopo Gnesnensi Regnique Poloniae Primate, sibi concessa.

* Usus est Graeco illo codice, quem Cardinalis HOSIUS, ab Apostolico Bibliothecario, GVILELMO Cardinali SIRLETO impetraverat.

** Cuius exemplaria vetusta, UCHANIUS Archipraeful eruditissimus, sacraeque antiquitatis inprimis studiosus, è Macedonia et Bulgaria fuerat nactus.

Exstant GRODECIANÆ translationis Editiones complurimae. Quas nunc enumerare, in hac infirmitate *** tanta, nequeo.
Prima,

Prima, omniumque rarissima ****, imperfecta ***** tamen est: quae Vienne Austriae, in aedibus Collegii Caesarii Societatis IESU, anno Salutis MDLX, forma 4, additis Lectionibus Graecis, prodiit. Praefixa ei est GRODECII interpretis, ad OCIESCIUM Maecenatem suum, Epistola: quae, in Editionibus subsecutis omnibus, omissa fuit.

*** Destitutus enim sum adminiculatore, rerum talium gnaro ac curioso. Id autem, quam taediosum mihi sit atque molestum, verbis nullis potest à me exprimi.

**** Quam THOMAS MILLES atque ANTONIUS AUGUSTINUS TOUTTE'E, operum Divi CYRILLI editores litteratissimi: IOANNE Sque ALBERTUS FABRICIUS, BIBLIOTHECAE GRÆCAE scriptor laboriosissimus: in Angliae atque Galliae, Germaniaeque Bibliothecis instructissimis, frustra quaesiverunt. ZALUSCIUS Praeful eam Pragae, à Societatis IESU Collegii CLEMENTINI Sacerdotibus, obtinuit.

***** Solas MYSTAGOGICAS CATECHESSES QUINQUE exhibet.

Illae quidem Editiones versionis GRODECIANÆ excellunt maxime: quas, IOANNES PREVOTIUS † Burdegalensis, IACOBI Cardinalis PERRONII in Legatione Romana familiaris, Parisiis apud CLAUDIUM MORELLUM MDCVIII, forma 4 maiori: THOMASQUE MILLES, S. Theologiae Baccalaureus ex Æde CHRISTI Oxoniae, in Theatro SHELDONIANO, impensis RICHARDI SARE Bibliopolae Londinensis, MDCCIII, foliis

foliis integris: cum Divi CYRILLI Scriptis reliquis, Graecè et Latinè adornarunt. ANTONIUS AUGUSTINUS TOUTTE'E, Presbyter et Monachus Benedictinus è Congregatione S. MAURI: Operum Divi CYRILLI editor et interpres: GRODECII translationem haud mediocriter ++ laudavit. „Nonnulla etiam, quae à GRODECIO rectè fuerint posita, in propria sua interpretatione se retinuisse, a TOUTTE'E ipse apertè ingenuèque confessus +++ est.

+ Qui tamen GRODECII versionem successu impari emendavit.

++ In Praefationis, quam Divi CYRILLI Operum omnium Editioni, Lutetiae Parisiorum in typographeo IACOBI VINCENT, MDCCXX, folio maiori, cura sua et diligentia summa apparatae, praeposuit, Sectione VIII et IX.

+++ In Praefationis citatae Sectione XVIII.

GASPAR NIESIECIUS †, Societatis IESU Provinciae Polonae scriptor gravis, cum IOANNE GRODECIO nostrate, IOANNEM GRODECIIUM ‡ Gente Silesium, Brunensis primùm Ecclesiae Collegiatae Praepositum, et deinde Cathedralem Scholasticum, extremòque Pontificem Olomucensem, confudit: inque errorem suum, Reipublicae Polonae ac Litterariae viros principes, IOSEPHUM ALEXANDRUM IABLONOVIIUM †* Palatinum Novogrodensem, IOSEPHUMQUE ANDREAM ZALUSCIUM †** Kioviensem Antistitem, pertraxit.

† In operis Genealogici, idiomate Polonico evulgati, Tomo II, p. 310.

† Cuius, BARTHOLOMÆUS PAPROCIUS, Eques Polonus, in SPECULO MARCHIONATUS MORAVIÆ, lingua Bohemica publicato, fol. CLXXXIV a: IOANNE Sque SINAPIUS, Lignicensis Gymnasi Praefectus, in nobilissimi operis, DE CLARIS ET ILLUSTRIBUS SILESIÆ FAMILIIS, Theotisco sermone editi, Tomo II, p. 650: et FRANCISCUS SCHMIDL, Societ. IESU Prov. Bohem. Sacerdos, in HISTORIÆ SOCIETATIS IESU, PROVINCIAE BOHEMIÆ, Parte I, p. 311, et 330, et 347, accuratiùs meminerunt.

†* Legas eius MUSEUM POLONUM, Leopoli typis Collegii Societatis IESU, MDCCLII, forma 4 excusum, p. 71 sq.

†** Huius inspicias, AUCTORUM POLONICORUM INDICIS, propria manu sua conscripti, Tomum III, p. 380.

Ab Heroë utroque, IOANNES GRODECIUS Polonus, Divi CYRILLI interpres, sub persona Olomucensis Episcopi, est introductus.

LIII.

† **V**ENCESLAUS GRODECIUS *, Eques Polonus eiusdem generis, primus omnium, Poloniam aevi cultioris, tabula geographica repraesentavit. Prodiit ea Basileae, ex officina IOANNIS OPORINI, Typographi politissimi atque eruditissimi, anni MDLVIII initio, folii magnitudine: apposita PHILIPPI MELANCHTHONIS coniectura, de Gentis Polonorum origine. Estque haec editio, incredibilem in modum, rara. Tabula quidem ipsa, sine coniectura MELANCHTHONIS, ab ABRAHAMO ORTELIO,

TELIO, Regis Hispaniarum PHILIPPI Secundi Geographo, in THEATRO ORBIS TERRARUM: quod Antverpiae, anno MDLXX, foliis integris exiit: est repetita. Praefixaque deinde est: MARTINI CROMERI, VARMIENSIS EPISCOPI, POLONIAE editioni optimae, rariùsque hodiè obviae. Quae Coloniae Agrippinae, in officina BIRCKMANNICA, anno MDLXXXIX, folio maiori hanc lucem adspexit.

* Discernendus à VENCESLAO GRODECIO Silesio, IOANNIS Olomucensis Praefulis fratre germano, Brunensis Ecclesiae Collegiatae Decano, Olomucensique atque Vratislaviensi Canonico Cathedrali. De quo FRANCISCUS SCHMIDL, in HISTORIAE SOCIETATIS IESU, PROVINCIAE BOHEMIAE, Parte I, p. 311, 330, 347, 413, 611 sq., mentionem fecit.

ANDREAS } GRONDZKI, vide
SAMUEL }
GRADZKI.

LIV.

† ANDREAS GRUTINIUS Pilsnensis Polonus, Cracoviensi in Academia medendi artem, summa nominis celebritate, docuit. Poloniaeque atque Lituaniae Senatoribus, Ministrisque, aetate sua praecipuis: ANDREAE nempè Comiti TENCINIO Palatino Cracoviensi, et IOANNI TARNOVIO Regni

gni Procancellario, NICOLAOQUE CHRISTOPHORO Principi RADIVILIO Trocensi Palatino, atque LEONI Comiti SAPIEHÆ Magni Ducatus Lituanici Cancellario supremo, amore litterarum et litteratorum hominum inclytissimis: à curanda et tuenda valetudine fuit. Exstant, in ZALUSCIANO museo publico, Scripta haec elegantissima, rarissimaque:

I.) CONSILIUM IN FEBRIBUS PESTILENTIBUS ET MALIGNIS, his temporibus Cracoviae, et aliis in locis grassantibus, ANDREÆ GRUTINII, Philosophiae et Medicinae Doctoris. *CRACOVIAE*, in Officina LAZARI. Anno Domini, 1592. 4.

II.) MELANCHOLIAE, seu Affectuum Melancholicorum mirabilium, et curatu difficilium, compendiosa Descriptio, ab ANDREA GRUTINIO Pilsnensi, Medico et Professore Academiae Cracoviensis, edita. *CRACOVIAE*, in Officina ANDREÆ PETRICOVII. Anno Domini, 1597. 4.

III.) MEDICUS DOGMATICUS, ab ANDREA GRUTINIO Pilsnensi, Philosophiae et Medicinae Doctore atque Professore, compendiosè pro Tyronibus adumbratus. *CRACOVIAE*, in Officina ANDREÆ PETRICOVII. Anno Domini, 1598. 4.

LV.

† **GUIDO** Gallus, patria Burgundus, Monachus et Abbas Cistercii: dum in Curia Romana ordinis sui negotiis ipse invigilaret: ab **URBANO IV** Pontifice Maximo, in numerum Cardinalium Presbyterorum, titulo **S. LAURENTII** in Lucina, est * cooptatus.

* Id memoriae est traditum, in **ALPHONSI CIACONII VITIS ET REBUS GESTIS PONTIFICUM ROMANORUM ET S. R. E. CARDINALIUM: AUGUSTINI OLDONI** studio adauctis: Tomo II, sub anno **MCCLXI**, p. 161.

GUIDO idem Cardinalis, anno Salutis **MCCLXVII**, **S. Sedis Apostolicae** de latere Legatus, à **CLEMENTE IV** in Poloniam missus: Cracoviam quinto Idus Iulii advenit: honore debito, à **BOLES-LAO PUDICO** Cracoviensi et Sandomiriensi Duce, atque à **PAULO PRZEMANKOVIO** Urbis Cracoviae Pontifice, exceptus **.

** Memorante **IOANNE DLUGOSSO**, in **ANNALIBUS REGNI POLONIAE**, sub anno **MCCLXVII**, p. 781, sq. **BASCO**, scriptor diligens **GUIDONIQUE** aequalis, hanc legationem prorsus tacuit.

E Cracovia, anni insequentis initio, **Vratislaviam *** Silesiae Urbem** primariam, **Gnesnensi** tunc **Provinciae Metropo-**

H 2
lita-

litanae iniunctam, divertit: ubi, in festo Purificationis B. MARIAE Virginis, Synodum Provincialem habuit, IANUSSIO TARNAVIO Archiepiscopo Gnesnensi, PAULO PRZEMANKOVIO memorato illo Cracoviensi Pontifice, THOMA KOZLAROGO Vratislaviensi, VOLIMIRO POBOG Vladislaviensi, NICOLAO LIS Posnaniensi, THOMA PRUS Plocensi, WILHELMO WIENIAVIO Lubussensi, HENRICO Culmensi, aliisque Regni Polonici Episcopis praesentibus.

*** Sic rectè habet DLUGOSSII Codex SALUSCIANUS, manu vetusta exaratus. Editio Lipsiae excusa, illius Synodi locum, Vladislaviam, Episcopalem in Cuavia sedem, perperam nominat.

CONSTITUCIONES DOMINI GUIDONIS, miseracione diuina sancti laurencii in lucina presbyteri Cardinalis, apostolice sedis Legati in prouinciam Polonie: Vratislaviensi in Synodo Provinciali sancitas: IAROSLAUS BOGORIUS, Gnesnensis Archipraeful, in SYNODICON **** ECCLESiarum POLONIE, p. 30—36, intulit.

**** ZALUSCIANOS inter Codices MSStos, folio parvo, sub numero CCLXXV, collocatum.

LVI.

† **H**UGO *, S. R. E. Cardinalis: IN-
NOCENTIIque IV Romani Pontificis

tificis Maximi, per universam Germaniam atque Poloniam, Legatus: Vratislaviae, anno MCCLIII, post Dominicam Laetare, in Ecclesia S. IOANNIS BAPTISTÆ, Synodum celebravit. Cui, FULCO Archiepiscopus Gnesnensis, unà cum Episcopis et Clero Provinciae suae, affuit. Eius Synodi Decreta: cura HIERONYMI Comitis à ROZDRAZOW, Vratislaviensis Praepositi Cathedralis **, è volumine autographo Cathedralis ibidem Tabularii, descripta: Vladislaviae in Tabulario Cathedrali servari: Kioviensis Episcopus, IOSEPHUS ANDREAS Comes ZALUSCIUS, in CODICUM MSstorum, alienis in Bibliothecis à se ipso inventorum ac perlectorum, INDICE, p. 52. a, nos certiores fecit.

* De quo, saeculi illius historicus, GODISLAUS BASCO, in CHRONICO POLONIÆ, Edit. SOMMERSB. p. 65, ZALUSC. p. 133, IOANNES autem DLUGOSUS in ANNALIBUS REGNI POLONIÆ, sub anno MCCLIII, p. 732 sq., inque VITIS EPISCOPORUM POSNANIENSIIUM, p. 46, mentionem injecerunt.

** Qui postea ad Vladislaviensem in Polonia Episcopatum à STEPHANO BATHOREO Rege evectus, Bibliothecam suam Cathedrali Ecclesiae Vladislaviensi donavit.

LVII.

† IACOBUS *, Leodiensis Archidiaconus: Pontificius Capellanus ab IN-
H 3 NO-

NOCENTIO IV factus: ab eoque, è primo Concilio Lugdunensi generali, ad Polonos, Prussosque, atque Pomeranos missus fuit. Isque, anno CHRISTI MCCXLVIII, primus omnium, ut Apostolicae Sedis Nuncius, Gnesnensis Provinciae Metropolitanae Synodum, in Urbe Vratislavia, instituit. Ad quam, FULCO Archiepiscopus Gnesnensis, eiusque Suffraganei, THOMAS Vratislaviensis, BOGUPHALUS Polnaniensis, PRANDOTA Cracoviensis, MICHAEL Vladislaviensis, PETRUS Plocensis, NANKERUS Lubussensis, et HENRICUS ** Culmenfis, Episcopi *** convenerunt. STATUTA huiusce Synodi, IOANNEM DLUGOSSUM, Canonicum Cracoviensem, habuisse: eaque, unà cum reliquis Codicibus MSSis suis, in Collegii Academici Jurisperitorum, Cracoviae à se conditi, Bibliothecam intulisse: Kioviae Antistes, IOSEPHUS ANDREAS Comes ZALUSCIUS, in CODICUM MANUSCRIPTORUM, alienis in Bibliothecis à se ipso visorum et perlectorum, INDICE ALTERO, p. 12, nos docuit. Legas quaeso attente examinesque diligenter, de Synodo illa memoratissima: BOGUPHALI Episcopi Polnaniensis, qui huic Synodo ipse interfuit, CHRONICON POLONIAE, à SOMMERSBERGIO Equite in lucem eductum, p. 63, rursusque à ZALUSCIO Praefule emissum, p. 126:

126: IOANNIS DLUGOSI, Canonici Cracoviensis, ANNALES REGNI POLONIÆ, sub anno MCCXLVIII, p. 709 sq.: MATHIÆ de MIECHOVIA, Cracoviensis item Canonici, CHRONICON POLONORUM, Cracoviæ seorsim editum, p. 156 sq., Basileaeque, in PISTORIANI CORPORIS HISTORIÆ POLONICÆ Tomo Secundo recusum, p. 108: MARTINI CROMERI, Pontificis Varmiensis, Opera Historica Coloniae Agrippinae promulgata, p. 152 b: NICOLAI HENELII, Inclytae Urbis Vratislaviensis olim Syndici, ANNALES SILESIAE, à SOMMERSBERGIO Equite foràs prolatos, p. 253: ABRAHAMI BZOVII Poloni, Ord. Praedic. ANNALIUM ECCLESIASTICORUM, post CÆSAREM Cardinalem BARONIUM continuatorum, Tomum XIII, sub anno MCCXLVII, n. V, p. 535: ODORICIQUE RAYNALDI Tarvisini, Congreg. Orat. continuatorum post eundem Cardinalem ANNALIUM ECCLESIASTICORUM Tomum XIII, sub anno MCCXLVIII, n. XLIX, p. 590 a: SIMONIS STAROVOLSCII, Canonici Cracoviensis, atque Primicerii Tarnoviensis, EPITOMEN CONCILIORUM, TAM GENERALIUM, QUAM PROVINCIALIUM, p. 329: ac denique, PHILIPPI LABBEI et GABRIELIS COSSARTII, IOANNISQUE HARDUINI, è Societate IESU Presbyterorum, CONCILIORUM COLLECTI-

ONIS REGIÆ MAXIMÆ PARISIENSIS Tomum VII, p. 429 sq.

* Is IACOBUS, obitis Legationibus plurimis, gravissimisque et difficillimis, ab ALEXANDRO IV Pontifice Maximo, Hierosolymitanus Patriarcha est renunciatus. ALEXANDRO deinde mortuo: IACOBUS ille ipse, ob egregias virtutes, actionesque suas, concordia admirabili à Romanae Ecclesiae Patribus in Solio Pontificio collocatus, assumpto URBANI IV nomine, Rempublicam Christianam providè rexit. De quo consideratius ea legas, quae in ODORICI RAYNALDI, Annalium Ecclesiasticorum, Gestorumque Pontificiorum scriptoris probatissimi, Tomo XIII atque XIV, sub IACOBI Archidiaconi Leodiensis nomine, et sub URBANI IV Pontificis Maximi appellatione, indicantur.

** Primus Praesul illius regionis: antè Abbas Ordinis Cisterciensis: notante BOGUPHALO Episcopo Posnaniensi, l. c.

*** Quos ordine eo nominavimus, quo BOGUPHALUS Posnaniensis Antistes illos recensuit.

IACOBUS DE PARADISO Polonus, Monachus Cisterciensis, Auctor Ecclesiasticus saeculi XV: vide IACOBUS DE PARADISO.

LVIII.

CLEMENS IANICIVS, Poëtarum omnium Latinorum, qui SIGISMUNDI SENIORIS regnum exornarunt, longè princeps, inter amicos familiarissimos, ANDREAM CROMERVM: MARTINI, Polonicarum rerum auctoris praestan-

praestantissimi, fratrem germanum atque
 alumnum: juvenem impensè doctum, ele-
 gantiaque ingenii et carminis nitore, erudi-
 tis viris omnibus conciliatum: tanta profe-
 cutus est benevolentia, ut in secretioribus
CRICII Poloniae Primatis coenis, cum
CROMERO illo maximè, versiculis jo-
 cularibus concertaret.

Kioviensium Antistes, **ZALVSCIVS**
MAXIMVS, cum de exilio quinquen-
 nali, libris summè onustus, rediret: **VITAS**
REGVM POLONORVM, **ELEGIACO** **CARMI-**
NE A CLEMENTE IANITIO **POLO-**
NO, **POETA** **LAVREATO**, **DESCRIPTAS.**
CRACOVIAEque **EX OFFICINA FRAN-**
CISCI CÆSARII, **S. R. M. TYPOGR.**
ANNO DOMINI MDCXXXIV. forma 8 pro-
 ditas, apportavit. Comtae huius Editio-
 nis curam, politissimus adolescens, **IO-**
ANNES CÆSARIUS, Typographi
 spectatissimi filius, habuit: posteriorem
SCHARFFENBERGII Editionem se-
 cutus. Omissus quidem à **CÆSARIO**
 est, **IANICII** ipsius: **DIALOGVS INTER**
IAGELLONEM **REGEM** **ET STANIS-**
LAVM **MOROSOPHVM**, **DE POLONICI**
VESTITVS **VARIETATE** **ET INCONSTAN-**
TIA: Elegis compositus. Qui priori cui-
 que Editioni adjectus fuit. Editioni autem

huic à CÆSARIO subjuncta est bellula
ELEGIA: qua IANICIVS Patavii, febris quar-
tana jactatus, Divam Virginem MARIAM precaba-
tur, ut tolerantiam sibi, fortemque animum impe-
traret.

Mortuo ZALVSCIO, Episcopo Kio-
vieni, Musagetaque Polonorum incompa-
rabili, in secretissimo ipsius museo reperta
à me est: QVERELA * REIPUBLICÆ
REGNI POLONIÆ. Elegis conscripta. CLE-
MENTE IANICIO AVTORE. ANNO
MDXXXVIII. Aevo autem, ut puto ego, recen-
tiori: sine loci indicio, in apertum producta.
forma 4.

* Est Satyra, in maximum sed turbulentissimum conventum,
à Nobilitate Polona apud urbem Leopolim, MDXXXVII,
agitatum: in quo enarrando, STANISLAVS ORICHOVIVS
totum Annalem Sextum insumsit.

LIX.

IOANNES Bregensis: auctor CHRO-
NICI POLONICI AC SILESIACI: vide
BREGENSIS.

IOANNES Gnesnensis Archidiaconus
Metropolitanus: scriptor CHRONICI PO-
LONIÆ: CASIMIRI MAGNI atque
LVDOVICI temporibus floruit. Carus-
que et gratus CASIMIRO MAGNO:
mori-

moribundo ipsi adstitit. Cum IAROS-
LAO BOGORIO Archiepiscopo Gnes-
nensi, prudentiae atque magnanimitatis lau-
de celeberrimo, familiarissimè vixit. In
enarranda historia patriae suae, à MIE-
CISLAO I, usque ad LESCONEM
NIGRVM, IOANNES ille Archidia-
conus brevis est. Tempora infecuta me-
morat copiosius. De CASIMIRI MA-
GNI glorioso principatu: de eius vita et
moribus: deque ipsius obitu, atque funeris
exequiis, plura persequitur. In exponen-
do LVDOVICI regno foedo: subsequen-
toque ipsius mortem bello Polonorum inte-
stino: diligentissimus est, liberrimusque,
atque fidissimus. Finit regni VLADIS-
LAI IAGELLONIS exordio. Qui-
bus à maioribus, IOANNES hicce, Ar-
chidiaconus Gnesnensis, fuerit ortus? quis
dies vitae ipsi fuerit supremus? nobis haud
constat. Servatur eius CHRONICON, ZA-
LVSCIANOS inter Codices manuscriptos,
BOGVPHALI Posnaniensis Episcopi at-
que BASCONIS Custodis operi, adiu-
ctum. Publicam in lucem, anno MDCCXXX,
à doctissimo Esquite Silesio, FRIDERI-
CO WILHELMO DE SOMMERS-
BERG, inter SILESIACARVM RERVM
SCRIPTORES, Tomo II. p. 78 — 155 fuit *
eductum.

* E Codice vitioso et mutilo. Secundum quem, opus illud BREVIOR CHRONICA CRACOVIAE falso inscribitur. Quo, non Urbis atque Episcopatus Cracoviensis, sed Regni totius, Regumque omnium Poloniae historia, est comprehensa.

LX.

† SIGISMUNDVS KAZANOWSKI, Nobilis Polonus, apud VLADISLAVM, Poloniae ac Sueciae Regium adhuc Principem, electumque Moscoviae Magnum Ducem, cubiculi secretioris praefecturam gessit. Quem deinceps VLADISLAVS, Regali in folio collocatus, Regni Poloniae Archicamerarium constituit. ZALVSCIANA in Bibliotheca publica, exstat liber parvus, summè autem rarus, cui is titulus: RES GESTÆ SIGISMUNDI TERTII, POLONIAE ET SVECIAE REGIS, MAGNIQUE DVCIS LITVANIAE; VLADISLAO, POLONIAE ET SVECIAE PRINCIPI DICATÆ. Qui, à SIGISMUNDO illo KAZANOVIO, confectus fuit. Defunt, in eo libello, forma 4 excuso, typographi ac loci, temporisque signa. Huncce KAZANOVIVM Varsoviae, die XIII Augusti, anno CHRISTI MDCXXXIV, aetatis suae LXXI, vitam cum morte commutasse: didicimus è SIMONIS STAROVOLSCII MONUMENTIS SARMATARVM, p. 261.

LXI.

LXI.

† **P**ETRUS KMITA, Palatinus atque Praefectus generalis Cracoviensis: idemque Mareschalcus Regni supremus: inter Maecenates Poloniae principes maximo iure numeratur. Namque ille CLEMENTEM IANICIUM, poëtam genere Elegiaco omnium nobilissimum: SIMONEMQUE MARI- CIUM, rhetorem summum: in Gymnasio Patavino liberaliter aluit. STANISLAUM au- tem ORICHOVIUM, oratorem atque histori- cum eminentissimum: IACOBUMQUE PRILU- SIUM, iurisconsultum temporibus suis prae- cipuum: domi suae impensè fovit. MAR- TINUM BIELSCIUM, Chronicorum gravem scriptorem, donis frequentibus, iisque ma- gnificis honoravit. Studiosos iuvenes, re- rum cunctarum egenos, eleemosynis gran- dibus sublevavit. Incitamento MARICII, Cracoviensis Academici Collegii Maioris Bi- bliothecam, auctoribus Graecis Latinisque optimis adauxit. Mortuus KMITA Heros est pridie Kalendas Novembris, anno Sa- lutis humanae MDLIII, aetatis suae LXXVI. Vita eius, ab auctore ignoto, pari diligen- tia ac libertate scripta: STANISLAI ORICHO- VII ANNALIBUS, in Editione Dobromilenfi p. 266 — 314, in Gedanensi p. 213 — 250, in- que Lipsienfi p. 1607 — 1631, accessit.

KMITA ille, aetate florente: cum Regiae adhuc Curiae Mareschalcus esset: missus fuit à SIGISMUNDO I Rege Polonorum, ad CAROLUM V Romanorum Imperatorem, et ad reliquos Germaniae Principes potentiores, ut ab iis, LUDOVICO II Regi Hungariae atque Bohemiae, contra SOLIMANNUM II Turcarum Caesarem, suppetias celeres impetraret. Legationis illius commentarius, à STANISLAO GORSCIO illatus est, in SIGISMUNDI PRIMI ACTIONUM REGIARUM Tomum VI, fol. 31. a — 35. a, et fol. 51. a — 55. a.

Praeclara ea Oratio, quam PETRUS KMITA, Cracoviensis Palatini dignitate iam praeditus, in generali conventu turbulentissimo, Leopoli Roxolanorum urbe primaria MDXXXVII agitato, ad Ordinem Equestrem Latinè, ut tunc moris erat, habuit: STANISLAI ORICHOVII ANNALI Sexto, Edit. Dobromilen. p. 196 — 203: Gedanen. p. 163 --- 168: Lipsien. p. 1581 --- 1584, inserta, ad nos pervenit.

LXII.

† ALBERTUS WIUK KOIALOWICZ,
Societatis IESU Provinciae Lituanæ
Pres-

Presbyter: Lituanæque Gentis LIVIUS: iam senex Vilnae eam Domum, quam Professam vocabant, annis MDCLXII-MDCLXVI, ut Praepositus rexit. Hoc IOANNES POZAKOVIVS, in HISTORICO SOCIETATIS IESU KALENDARIO MAIORI, vernacula lingua emissio, p. 310, nobis significavit. Quando autem KOIALOWICIVS, vir tam benè de patria sua, deque Litteraria Republica meritis, diem supremum obierit: scriptor nullus accurate * annotavit.

* GASPAR quidem NIESIECIUS, diligentia ac fide maximè nobis probatus, in Genealogici Operis sui Tomo II, p. 554, ALBERTUM WIIUK KOIALOWICZ, anno MDCLXXIV, vita functum, ait; sed eum, cum ipsius fratre germano, CASIMIRO, Societatis IESU Polocensis Collegii Rectore, rhetoricis scriptis notissimo, anno illo morte extincto, confundit.

BIBLIOTHECÆ SCRIPTORUM SOCIETATIS IESU, Romae MDCLXXVI divulgatae, exemplari: quod Vilnae in Bibliotheca Collegii Societatis IESU Academici affervabatur: p. 18 b ALBERTI WIIUK KOIALOWICII elogio, in margine, aevi superioris manu ignota, verba haec erant adscripta: „vir ille doctus „atque operosus, Vilnae in Domo Professa, curis vigiliisque religiosis ac litterariis confectus, placide „obdormivit anno Domini MDCLXXVII, die VI „Octob. Aetatis anno LXVIII vix inchoato.“ Eadem ferè Comes ZALUSCIUS, Episcopus Kioviensis, BIBLIOTHECÆ POLONÆ suae mstae Tomo I, p. 526, de ALBERTI eiusdem KOIALOWICII tempore fatali, insperfit.

Edita ALBERTI KOIALOWICII Opera, tam bonitatè, quàm raritate notabiliora, haec sunt:

I.) HISTORIÆ LITUANÆ PARS PRIOR: de rebus Lituanorum, ante susceptam Christianam Religionem,

gionem, coniunctionemque Magni Lituaniae Ducatus cum Regno Poloniae, Libri novem. Auctore P. ALBERTO WIIUK KOIALOWICZ, Soc. IESU, S. Th. D. *DANTISCI*, sumptibus GEORGII FÖRSTERI, Bibliopolae S. R. M. Anno 1650. 4.

II.) HISTORIÆ LITUANÆ PARS ALTERA: seu, de rebus Lituanorum, à coniunctione Magni Ducatus cum Regno Poloniae, ad unionem eorum Dominiorum, Libri octo. Auctore ALBERTO WIIUK KOIALOWICZ, Societatis IESU, S. Theologiae Doctore. *ANTVERPIÆ*, apud IACOBUM MEURSIUM, Anno MDCLXIX. 4.

III.) MISCELLANEA RERUM, ad Statum Ecclesiasticum in Magno Lituaniae Ducatu pertinentium. Collecta ab ALBERTO WIIUK KOIALOWICZ, Societ. IESU, S. Theol. Doct. Almae Universitatis Vilnensis Procancellario, et Ordinario S. Theologiae Professore. Vulgata Superiorum permissu. *VILNÆ*, typis Academicis. Anno Domini MDCL. 4.

IV.) DE REBUS, Anno 1648, et 1649, contra ZAPOROVIOS COSACOS gestis: ALBERTUS WIIUK KOIALOWICZ, S.I.S. Theol. Doct. *VILNÆ*, typis Academicis. Superiorum permissu. MDCLI. 4.

Editus est REGIOMONTI MDCLIII, forma 12: ELBINGÆque MDCLV, forma 4, iterum promulgatus: RERUM in MAGNO DUCATU LITUANIÆ per tempus REBELLIONIS RUSSICÆ, gestarum COMMENTARIUS elegans et accuratus, auctoris sui nomine diffimulato. Quem DAVID BRAUN, in CATALOGO CRITICO SCRIPTORUM POLONIÆ

ET

ET PRUSSIAE, p. 165 sq., cum KOIALOWICII opere permiscet et confundit.

v.) FASTI RADIVILIANI, gesta Illustrissimae Domus Ducum RADIWIŁ compendio continentes. Auctore ALBERTO WIŁUK KOIALOWICZ, Societ. IESU, Sacrae Theologiae Doctore, eiusdemque in Universitate Vilnensi Ordinario Professore. *VILNÆ*, typis Academicis Soc. IESU. Anno CHRISTI MDCLIII. 4.

KOIALOWICII huiusce Scripta reliqua, typis excusa, è PHILIPPI ALEGAMBE atque NATHANAELIS SOTVELLI BIBLIOTHECA SCRIPTORUM SOCIETATIS IESU, p. 19a **, cognosces. In qua tamen omissae sunt: quae KOIALOWICIO isthuc omnino debentur:

GRATIAE SÆCULARES, Summis Pontificibus, Regibus, Praefulibus, et Protectoribus Societatis IESU, in Magno Ducatu Lituaniae, ab Alma Academia et Universitate Vilnensi eiusdem Societatis exhibitae: atque Illustrissimo Principi D.D. ALBERTO STANISLAO RADIVIŁO, M. D. L. Cancellario, gratitudinis ergo oblatae. *VILNÆ*. Anno 1640, Societatis centesimo. 4.

** Unde Princeps IABLONOVIVS, Palatinus Novogrodenfis, omnia hausit: quae, in MUSEO POLONO, p. 113 sq., de KOIALOWICII illius Scriptis, protulit.

Addenda à nobis adhuc sunt: quae lucem nondum adīpexerunt, neque ipsis Societata-

cietatis IESU Bibliothecariis innotuerunt. Videlicet:

I.) FASTI CHODKIEVICIANI, Opus deperditum. De quo, in hoc volumine, sub Numero XXIII, satis exposuimus.

II.) De RADIVILORUM atque CHODKIEVICIORUM aemulationibus, Liber singularis: à Proceribus Societatis IESU studiosissimè suppressus.

III.) FASTORUM SAPIEHANORUM Fragmentum, forma 4: SAPIEHANA in Bibliotheca, quae Vilnae est, ad aetatem nostram asservatum.

IV.) Genealogicum Opus, sic inscriptum: DIVINIS ANGELIS Lituaniae Custodibus, et Sanctis eiusdem Patronis sacer: NOMENCLATOR Familiarum et Stemmatum Magni Ducatus Lituaniae, et Provinciarum ad eum pertinentium: collectus, et in ordinem digestus, opera diuturna P. ALBERTI WIIUK KOIALOWICZ, Soc. IESU, S. Th. Doct. eiusdemque in Alma Universitate Vilnensi olim Ordinarii Professoris. Folii magnitudine.

Operis huius memoratissimi bina exstant Autographa. Unum: nondum perfectum: Kioviae Antistiti, IOSEPHO ANDREÆ Comiti ZALUSCIO, post Mosvicam captivitatem, Urbem Vilnam transeunti, à Societatis IESU Provinciae Lituanæ Proceribus, dono fuit oblatum. Alterum: absolutissimum atque expolitissimum: oppresso iam ipso Societatis IESU Instituto, doctissimo Pontifici Vilnensi, iuvandisque Musis Lituanicis genito, Principi IGNATIO MASSALSCIO, cessit. Eius paginae priori KOIALOWICIUS, propria manu sua, verba illa apposuit: „Incepi scribere 1648 Vilnae; describere coepi 1658 Brestiae

„Brestiae mense Martio; Describere finivi Sloni-
mi 1658, Sept. 10, ante prandium.

Operis eiusdem exemplar tertium: ex autogra-
pho perfecto descriptum: Vilnae in Bibliotheca SA-
PIEHANA reperitur.

Princeps IABLONOVIVS, in MUSEO POLO-
NO p. 115, Opus MS in folio, de Familiis Ma-
gni Ducatus Lituaniae, et earum Insignibus,
CASIMIRO KOIALOWICIO perperam at-
tribuit: idque Vilnae imprimi coeptum, postea
autem R. P. NIESIECII CORONÆ POLONICÆ in-
sertum, falsò memoriae mandavit.

v.) SUPPLEMENTUM Scriptorum Societatis IE-
SU, Prouinciae Lituanae, post editam BIBLIOTHE-
CAM R. P. PHILIPPI ALEGAMBE, S. I.:
collectum anno MDCLII per P. ALBERTUM
WIIUK KOIALOWICZ, S. I. forma 4.
Autographum, Instituto Societatis IESU extincto, ad
Smolenscensem Episcopum Coadiutorem, ADAMUM
Comitem NARUSSEWICIUM, vatem illum, histo-
ricumque, atque litteratorem illustrem, pervenit. Qui
in publicam Bibliothecam ZALUSCIANAM id in-
tulit.

LXIII.

† PETRUS WIIUK KOIALOWICZ:
ALBERTI frater germanus, natus mi-
nimus: Societatisque IESU, eadem in Pro-
vincia, Sacerdos: Vilnensi in Academia rhe-
toricam primùm, et deinde logicam docuit.
Exstant Vilnae in SAPIEHANA, Varaviae-
I 2 que

que in ZALUSCIANA Bibliotheca: ELOGIA
 EPISCOPORUM VILNENSIIUM, ad GEORGII TYSZ-
 KIEWICII Praefulis * aetatem, à PETRO
 WIIUK KOIALOWICZ, Societ. IESU, conscri-
 pta: et, ad MICHAELIS ZIENKOWICII
 Antistitis **, eiusque Coadiutoris ***, IOSE-
 PHI Comitis SAPIEHÆ tempora, ab eiusdem Insti-
 tuti Sacerdotibus diversis ****, continuata: pu-
 blicam tamen in lucem nunquam emissa.
 Forma 4 maiori.

* Creati MDCL.

** Renunciati MDCCXXX.

*** Designati MDCCXXXVII.

**** Quorum nomina ZALUSCIANUS Codex non ex-
 primit.

LXIV.

PAVLVVS KOSTKA, Civis oppidi Voy-
 nicensis in Palatinatu Cracoviensi. Col-
 lecti ab eo: annoque MCCCCLXIII, ab ipso
 perscripti: Libri Legum Teutonicalium Iuris Mag-
 deburgensis. Nec non Statuta CAZIMIRI pro
 Terra Cracoviensi. Et Statuta Lanciciensis Terrae:
 Ducumque et Dominorum Terrae Mazoviensis. Fo-
 lli magnitudine. inter ZALVSCIANOS Codices
 MSStos, sub Numero CLXXIX, asservantur.

LXV.

LXV.

† **N**ICOLAUS KOTTWITZ *, iuris pontificii ac legum Doctor: Posnaniensisque Cathedralis Archidiaconus, et Gnesnensis Metropolitanus Canonicus: idemque Lowiciensis Ecclesiae Collegiatae Decanus: SBIGNEI OLESNICHII, Gnesnensis Archiepiscopi atque Regni Poloniae Primatis, intimus fuit. Archipraefulis illius nomine, STATUTA SYNODALIA PRO TOTA PROUINCIA GNEZENSI, mense Ianuario anni MCCCCLXXXV, Petricoviae conscripsit: quae lucem publicam nondum adspexerunt. Excerptam inde, Doctoris NICOLAI KOTTWICII Decisionem de Interdicto et Excommunicatione, **ALEXANDER** Rex Poloniae in Comitibus generalibus, Radomiae MDV celebratis, iussit Regni sui Statutis inferi. Quam, eiusdem Regis iussu, IOANNES LASCIVS, Magnus Poloniae Cancellarius, in COMMUNI INCLYTI REGNI POLONIAE PRIVILEGIO, fol. LXIX, b, — LXXIIII, a, promulgavit: ex eoque, temporibus nostris, STANISLAUS KONARSCIVS, Scholarum Piarum in Polonia Praepositus Provincialis, in LEGVM PATRIARVM Volumine I, p. 316 --- 325 iterum in medium attulit. Elegi amabiles: quibus KOTTWICIVS ille, Archiepiscopi atque Maecenatis sui, SBIGNEI OLESNICHII, IV Nonas Februarii MCCCCXCIII

demortui, sarcophagum exornavit: in SIMONIS STAROVOLSCII MONUMENTIS SARMATARVM p. 559, luci sunt expositi.

* KOTTWICIORVM familia, saeculo XV atque XVI, in Polonia Maiori, maximèque in Terra Wschowensi, honoribus atque opibus admodum floruit.

LXVI.

† **WOLFGANGUS KOVACIOCIUS***, Transylvaniae Cancellarius, vir aetate sua doctissimus atque eloquentissimus, **SIGISMUNDI BATHOREI** Principis nomine: vivo adhuc, mortuoque ipsius patruo, **STEPHANO BATHOREO** Polonorum Rege: legationibus gravissimis in Polonia functus est. Servatur Varaviae in **ZALUSCIANA** Bibliotheca publica: **WOLFGANGI KOVACIOCII**, TRANSYLVANIE CANCELLARII, ILLUSTRISSIMIQUE PRINCIPIS TRANSYLVANIE ORATORIS, AD ORDINES EQUITUM, IN ELECTIONE NOVI REGIS, IN CONVENTU VARSAVIENSI HABITA ORATIO, ANNO MDLXXXVII, MENSIS AUGUSTI DIE XIV. Sine loci ac typographi indicio, forma 4, publicata. Quae **ALEXIO HORANYIO****, Hungaro, scriptori gravi ac politico, laboriosoque, haud cognita † fuit.

* Sic ipse vocari Latine voluit, prout adductae eius Orationis inscriptio testatur. Sic etiam ab intimo amico suo, **IOANNE MICHAELE BRUTO**, **STEPHANI BATHOREI** Regis historico, in Selectis Epistolis, ad **KOVACIOCIUM** ipsum exaratis, dicitur. Sic praeterea à GE.

à GEORGIO CHIAKOR, quem STEPHANUS Rex Epistolis ad Hungaros ac Transylvanos scribendis praefecerat, Latina lingua salutatur. Qui ab HORANYIO, Hungarico ut opinor vocabulo, KOVA'SOTZI nominatur.

•• Qui, in MEMORIA HUNGARORUM ET PROVINCIALIUM SCRIPTIS EDITIS NOTORUM, Tomo II, p. 433, de KOVACIOCIO nostro verba fecit,

† Nec eius notitiam litteratissimus Transylvanus, GEORGIUS JEREMIAS HANERUS, habuit. Qui, in jucundissimis ADVERSARIIS, DE SCRIPTORIBUS RE-
RUM HUNGARICARUM ET TRANSYLVANICARUM, p. 227 sq., KOVACIOCII scripta fataque attigit.

LXVII.

† ANDREAS * de KUKURSINO, Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Archidiaconus, sacrarumque litterarum in Cracoviensi Academia professor publicus: Tractatum super officio Misse contra novos Bohemorum errores iussu reuerendissimi in Christo patris ac domini domini *Sbignei* episcopi Cracouiē. anno MCCCCXXV die XIV aprilis finitum reliquit. Cuius autographum, ZALVSCIANOS inter Codices msstos: folii magnitudine, sub numero CXLVI: reperitur.

• Huius ANDREÆ mentionem fecit DLVGOSVS, in ANNALIBVS REGNI POLONIÆ, sub anno MCCCCXXI, p. 577.

LXVIII.

† **I**ACOBUS KURDWANOWSKI, genere ortus nobilissimo, Albae Ecclesiae propè Cracoviam Parochus fuit. Quo sacerdotio spontè dimisso, studiorum causa Bononiam profectus est. Sacrorum ibi canonum Doctor renunciatus: famaue legalis doctrinae clarus, Romana in Curia Palatii Apostolici Auditor creatus fuit. Plocensem in Masovia Episcopatum, à BONIFACIO Nono, Pontifice Maximo, anno à CHRISTO nato MCCCXCIX, accepit. Quem, eodem adhuc anno, applaudente Praelatorum atque Canonorum collegio, cleroque universo Plocensi, feliciter est ingressus. Singularia quaedam iucundaque de eo, STANISLAUS LUBIENSCIVS, Plocensis ipse Antistes, in VITIS EPISCOPORUM PLOCENSIVM, p. 120 — 124 narravit. Auctor autem ille tam illustris, domesticaeque antiquitatis tam peritus, IACOBI actiones Episcopales, relatu digniores, silentio praeteriit.

Annotari enim inprimis debuit: IACOBUM hunc, Episcopum Plocensem, Concilio universalì Pisano MCCCCIX, Concilioque generali Constanciensi MCCCCXV, summa cum dignitate interfuisse; quemadmodum sacri utriusque Concilii Acta, COLLECTIONIS RE-

GIE MAXIMÆ PARISIENSIS Tomo VIII inserta, p. 108, et p. 311, tradiderunt. Memoriaeque mandari: IACOBI eiusdem Plocensis Episcopi praesentiam, Synodo Provinciali Calissienfi anni MCCCCXX, haud parum auctoritatis attulisse; sicut istius Synodi Statuta, saeculis superioribus toties excusa, indicarunt. Posteritati denique significari: IACOBUM illum ipsum Praesulem, die XXVI mensis Ianuarii, Christianae Salutis anno MCCCCXXIII *, suae autem consecrationis XXIV, Plociae in Ecclesia Cathedrali Dioeceseos suae Synodum celebravisse. Quod CONSTITUTIONUM, in Synodo illa fancitarum, membranaceum volumen ** antiquissimum, ipsumque ut ego opinor Proto-graphum: ZALUSCIANOS inter Codices MSstos sub numero CCLXXVII collocatum: nuperrimèque Serenissimi STANISLAI AVGVSTI Regis impensa innovatum: aevo omni testabitur.

* Sic CONSTITUTIONUM KURDWANOVIANARUM codex veterrimus habet. Unde emendari omninò oportet errorem, à ZALUSCIO Antistite, in CONSPECTU EDENDI SYNODICI POLONIAE ORTHODOXAE, p. 12, commissum: à meque ipso, in SPECIMINE CATALOGI CODICUM MANUSCRIPTORUM BIBLIOTHECAE ZALUSCIANAE, p. 26, iteratum. In opere enim utroque, commemoratis à nobis KURDWANOVII Episcopi CONSTITUTIONIBUS, annus MCCCXCVIII, atque dies VIII mensis Septembris, perperàm adscripti sunt.

** Parvis foliis integris contextum.

IACOBUS iste Episcopus, plenus annis, plenusque meritis, ut LUBIENSCIUS Antistes probè iudicat, Plociae in Curia Episcopali, die xxvii mensis Maii, anno CHRISTI MCCCCXXV, decessit.

MARTINUS KWIATKOWSKI, vide QWIATKOWSKI.

LXIX.

LADISLAUS POLONVS Typographus, saeculo decimo quinto ferè exeunte, operam Hispanis locavit. Memoratur à MICHAELE MAITTAIRE, in ANALIVM TYPOGRAPHICORVM, Tomi I, Parte II, p. 537: ALFONSI PALENTINI historiographi opus de Synonymis. Impressum HISPALI per MEYNARDUM UNGUT Alemannum et LADISLAUM POLONUM socios. Anno incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo nonagesimo primo: die uero uigesima quarta mensis Nouembris. folii magnitudine. Editio illa, Hispanorum polyhistori illustri, NICOLAO ANTONIO* Hispalensi, cognita haud fuit.

* Qui, in BIBLIOTHECÆ HISPANÆ VETERIS Tomo II. p. 216 — 219, de ALFONSI Palentini vita, scriptisque, praeclare differuit.

LXX.

LXX.

† **A**NDREAS LASCARIUS, parentibus nobilibus ac fortunatis in Polonia Maiori genitus: cum Vladislaviensis adhuc Praepositus esset: VLADISLAI IAGELLONIS, Poloniae Regis nomine, anno MCCCCXI, IOANNI XXIII Pontifici Maximo, in Urbe Roma obedientiam praestitit. Cracoviensis deinceps Decanus, electusque Posnaniensis Episcopus, anno MCCCCXIV exeunte, Legatus ad Sacrosanctum Concilium Constantiense, à VLADISLAO Rege, eiusque fratre, VITOLDO Magno Lituaniae Duce, missus fuit. Quo in munere amplissimo exequendo, et prudentia, et eruditione facundiaque, qua pollebat singulari, nomen * suum apud Gentes exteras celebre effecit. Redux in Poloniam: inauguratusque Praeful Posnaniensis: Calissii mense Septembri anni MCCCCXX, Provinciali Synodo, à NICOLAO TRAMBA, Gnesnensi Archiepiscopo Regnique Poloniae Primate, celebratae adfuit. Posteaque ipse Synodum Dioecesanum ** Posnaniae habuit. Vita functus est Goslaviciae, in castello paterno, sumtuosè à se instaurato, octavo Kalendas Augusti, MCCCCXXVI. Indequè eius cadaver pompa honorifica in Posnaniense templum Cathe-

thedrale deductum fuit. Legas de eo, IO-
ANNIS DLUGOSSII ANNALES REGNI POLONIAE,
sub annis, MCCCCXI, p. 313: MCCCCXIV,
p. 358: MCCCCXXVI, p. 496: ipsiusque
VITAS EPISCOPORUM POSNANIENSIIUM, p. 88—90.

* Quas partes, ANDREAS electus Episcopus Posnaniensis, in Concilio Constantiense egerit: Concilii huiusce inclytissimi Acta, COLLECTIONIS REGIAE MAXIMAE PARISIENSIS Tomo VIII, p. 211—944 inserta, passim te docebunt.

** Statutis, ea in Synodo conditis, deest anni indicium. Conjici tamen è Statutis ipsis potest: illa, post Synodum Provinciale Calissensem à NICOLAO TRAMBA Archiepiscopo Gnesnensi celebratam, hoc est, post annum MCCCCXX, lata fuisse.

Prodiit, in HERMANNI VON DER HARDT, Helmstadiensis Bibliothecae Academicae quondam Praefecti, MAGNO OECUMENICO CONSTANTIENSI CONCILIO, Tom. II, Part. V, p. 170—176: ANDREAE LASCHARII *** ELECTI POSNANIENSIS, Regis Poloniae et Magni Ducis Lituaniae ad Const. Conc. Legati, ORATIO ad SIGISMUNDUM Imperatorem in Constantiensis Concilii principio A. 1415. mense Ianuario habita, de pace et unione Ecclesiae per SIGISMUNDUM Imperatorem Constantiae paranda. Ex MSC. Academiae Lipsiensis, hoc titulo: Collatio, facta per Dominum ANDREAM LASCHARII Electum Posnaniensem, in Concilio Constantiensi, coram Rege Romanorum semper Augusto et suis, praesentibus Electoribus Imperii et multis aliis.

*** LASCHARII vitiose à scriptoribus externis appellati.

Eodem-

Eodemque in Opere, Tom. II, Part. VI, p. 177 --- 183, omnium oculis exposita est: ANDREÆ LASCARII ELECTI EPISCOPI POSNANIENSIS, Regis Poloniae et Ducis Lituaniae Legati, ALIA ORATIO PARÆNETICA, in Constantiensis Concilii principio A. 1415. mense Ianuario ad Papam IOANNEM XXIII habita, de humilitate Papam decente, spontaneave Papatus abdicatione. Ex antiquissimo MSC. Caesareo Vindobonensi, Actorum Concilii Constantiensis: Parte IV, post med. f. 149.

ANDREÆ huiusce Episcopi Posnaniensis Statuta Synodalia, in auctoris anonymi SYNODICO ECCLESIARUM POLONIÆ: ZALUSCIANOS inter Codices MSstos, forma 4, sub numero MDCCCCXCVI, reposito: p. 27 — 40, invenies.

Eiusdem ANDREÆ, Posnaniensis Episcopi, ad SBIGNEUM Electum Episcopum Cracoviensem, Epistolam anni MCCCCXXIII nondum editam, Cracoviae in Bibliotheca Academica reperiri: testis est Codicum MSStorum Bibliothecae illius Catalogus †, ad Serenissimum STANISLAUM AUGUSTUM, Gentis Polonicae Patrem ac Regem, instaurandis atque provehendis studiis domesticis maximopere intentum, diebus istis perlatus. Quem Maiestatis Regiae iussu, Eius Anagnostes praecipuus, ANDREAS GAWRON-

GAWRONSCIUS, vir eleganter eruditus et summè officiosus, nobiscum statim communicavit.

† P. 5.

LXXI.

LECHITARUM ET POLONORUM CRONICA MAGNA.

Episcopus Poznaniensis BOGUFALUS. a Regni Poloniæ inicio. usque ad annum MCCLIII conscripsit.

A quo tempore. Custos eiusdem Ecclesie GODISLAUS. BASCO cognomine. ad annum MCCLXXI continuauit.

Profecutus deinceps est Archidiaconus Gnezen̄ anonymus. ad annum Millesimum ccc Nongesimum.

Extremo demum Scriptor anonymus alius. eo itidem tempore. quo Archidiaconus Gnezen̄ uixit. gesta Polonorum uaria adiecit.

Folii magnitudine Chronicon * hoc integrum, descriptum est in ipso Saeculi XIV exitu. Nostra demùm aetate, à FRIDERICO WILHELMO SOMMERSBERGIO, Equite Silesio, inter SILESIACARUM RERUM SCRIPTORES, Tomo II, p. 18---155, partitim publicatum fuit. E quo volumine,

JOSE-

JOSEPHUS ANDREAS Comes ZALUSCIUS, Regni Polonici tunc Referendarius Supremus, ea denuò curavit typis excudenda: quae à BOGUPHALO Episcopo Poseniensi, atque BASCONE Ecclesiae eiusdem Custode, posterorum memoriae sunt prodita. Di-lapsis exinde annis XV, ZALUSCIUS ille Mu-sis deditissimus: patriisque monumentis ex-quirendis genitus: codicem hunc manu ex-aratum feliciter obtinuit. Qui ab exempla-ribus editis plurimùm differt: iisque multò locupletior est. Vide etiam BASCO: et BOGUPHALUS: et IOANNES Gnesnensis Archidiaconus.

* ZALUSCIANA inter Volumina MSSa, ordine est CCIII. Amictu regali, à Serenissimo STANISLAO AUGUSTO Principe et Parente Publico, donatum.

LXXII.

ANDREAS LIPSKI, auctor iuris civilis atque ecclesiastici eminentissimus: nobili et vetusta GRABIORUM * familia pro-gnatus: isque imperante SIGISMUN-DO III, Canonicus primùm, et deinceps Scholasticus Cracoviensis atque Plocensis, Custos quoque Gnesnensis et Secretarius Re-gius, summique in Curia regia iudicii Con-filiarius: Luceoriae postea Antistes, simul-que biennio Regni Poloniae Procancellarius, qua-

quadriennio autem Cancellarius supremus: Praeful dehinc Vladislaviensis: extremò Cracoviae Pontifex, Severiaeque Dux: Varaviae Reipublicae sede pridie Nonas Septembris, anno Domini MDCXXXI, aetatis autem suae LIX, fato concessit. Accuratè et liberè de eo exposuit SIMON STAROVOLSCIVS, in VITIS ANTISTITVM CRACOVIENSIVM, p. 285 — 290. Nec singularia illa conticuit, quae scriptores duo maximè illustres; alter PAVLVS PIASECIVS, Episcopus Premisliae, actionum LIPSCII testis oculatus, in CHRONICORVM suorum Editione Cracoviensi, p. 368. sq. et p. 397. 501. 504. in Amstelodamensi autem, p. 308. 332. 420. 423.; alter STANISLAVS KOBIERZICIVS, Castellanus Gedanensis, temporum LIPSCII ferè aequalis, in HISTORIA VLADISLAI, POLONIAE ET SVECIAE PRINCIPIS, ELECTIQUE MAGNI MOSCOVIAE DV- CIS, p. 616. sq. 618. et 667. sq. scire de ipso posteritatem cupiverunt. Cordatè etiam locutus de LIPSCIO est STEPHANVS DAMALEVICZ, in VITIS VLADISLAVIENSIVM EPISCOPORVM, p. 452 — 458. Mirificè autem ipsi sunt blanditi, GASPARNIESIECKI, in laboriosissimi operis sui: DE CLARIS ATQVE ILLVSTRIBVS POLONORVM, LITVANORVMQVE FAMILIIS: lingua verna-

vernacula editi, Volumine III. p. 114—117: FRANCISCVSque RZEPNICKI, in VITIS PRÆSVLVM POLONIÆ ATQVE LITVANIÆ, Tomo I. p. 351—354. Contemnenda sunt: quae nequam atque obtrectator BRAVNIVS, in CATALOGO CRITICO SCRIPTORVM POLONIÆ ET PRVSSIÆ, p. 130, LIPSCIO Praefuli tanto affinxit. Edita LIPSCII opera, collectu quam difficilia sint: credere vix possis. Reperiuntur in publica Bibliotheca ZALVSCIANA:

I.) De Rebus Gestis Serenissimi et Potentissimi Principis ac Domini, D. SIGISMVNDI III, Poloniae ac Sueciae Regis &c. Brevis Narratio ANDREÆ LIPSKI A LIPE, Scholastici Plocensis, Custodis Gnesnensis, et Canonici Cracoviensis, nec non Eidem Sacrae Regiae Maiestati à Secretis. ROMÆ, apud ALOYSIVM ZANNETTVM. MDCV. Superiorum Permissu. forma 4 maiori.

Opusculum hoc elegantissimum BRAVNIVS, Scriptorum nostratium solers indagator, explorare haud potuit. Exemplar ZALVSCIANVM, saeculo superiore, MAZARINIANÆ Bibliothecae partem fuisse: impressum possessoris tunc purpurati insigne nos docet.

II.) PRACTICARVM OBSERVATIONVM ex Iure Civili et Saxonico collectarum, et ad stylum usumque Iudiciorum Curiae Regalis accommodatarum, CENTVRIA PRIMA. Autore ANDREA LIPSKI A LIPE, Sac. Regiae Maiest. à Secretis. RIGÆ LIVONVM excudebat NICOLAVS MOLLINVS Anno Domini MDCII. 4.

— Altera Editio, cuius hic est titulus: **PRACTICARVM OBSERVATIONVM** ex Iure Civili et Saxonico collectarum, et ad stylum usumque Iudiciorum Curiae Regalis accommodatarum, **CENTVRIA PRIMA**. Autore Illustrissimo et Reverendissimo Domino, **D. ANDREA LIPSKI A LIPE** I. U. D. nunc Episcopo Luceoriensi, Procancellario Regni, &c. Cum Gratia et Privilegio S. R. M. **CRACOVIAE**, ex Officina Typographica **FRANCISCI CÆSARII**, Anno Domini **MDCXX. 4.**

— Editio tertia *Posnaniae*, anno **MDCXXVI**, typis **IOANNIS WOLRABII**, forma 4 descripta: è **ZALVSCIANA** Bibliotheca publica, in **RADIVILIANAM** Nesvisiensem transiit.

— Quarta Editio *Gedani*, anno **MDCXXVII**, sumtu **BALTHASARIS ANDREÆ**, forma 4 adornata: quam titulus praefixus *Lutetiae Parisiorum* in typographeo **ANDREÆ de VILLA NOVA** excusam simulat: negligentia viri eruditi et illustris, cui à conditore Bibliothecae publicae, ad legendum fuerat concessa, periit.

— Superest adhuc Editio quinta, omnium optima, sic inscripta: **PRACTICÆ OBSERVATIONES** ex Iure Civili et Saxonico collectae, et ad stylum usumque Iudiciorum **CURIAE REGALIS** accommodatae, atque Indice locupletissimo auctae: **AVTORE** Illustrissimo et Reverendissimo Domino, **Dn. ANDREA LIPSKI A LIPE** **REGNI POLONIAE CANCELLARIO**, post vero **EPISCOPO CRACOVIANSI**. Cum Privilegio S. R. M. Pol. et Sueciae. **DANTISCI**, sumtibus **GEORGII FÖRSTERI**, Bibliopolae Regii, Anno 1648. 4.

III.) **PRACTICARVM OBSERVATIONVM** ex Iure Civili et Saxonico collectarum, et ad stylum usum-

usumque Iudiciorum Curiae Regalis accommodatarum, CENTVRIÆ II SEMIS. Autore ANDREA LIPSKI A LIPE I. U. D. nunc Episcopo Luceorisiensi, Regnique Poloniae Procancellario. Cum Gratia et Privilegio S. R. M. CRACOVIAE, ex officina Typographica FRANCISCI CÆSARII, Anno Domini 1619. 4.

Prima haec est Editio CENTVRIÆ II imperfectae. *Posnaniensis*, unâ cum CENTVRIA I, accessit Bibliothecae RADIVILIANÆ. *Gedanensis*que illa: quae *Parisiensis* falsò nuncupatur: ut CENTVRIA I, est perdita. Restat tamen Editio *Gedanensis* optima, cui is titulus: PRACTICARVM OBSERVATIONVM ex Iure Civili et Saxonico collectarum, et ad stylum usumque Iudiciorum CURIAE REGALIS: AVTORE Illustrissimo et Reverendissimo Domino, Dn. ANDREA LIPSKI à LIPE Regni Poloniae quondam Cancellario, post vero Episcopo Cracoviensi: accommodatarum, CENTVRIÆ II SEMIS, noviter et accuratiùs recusa, novoque rerum et verborum Indice aucta. Cum Privilegio S. R. M. Pol. et Sueciae. DANTISCI, sumtibus GEORGII FÖRSTERI, Bibliopolae Regii, Anno MDCXLVIII. 4.

IOANNES PETRVS à LVDEWIG, Germanorum Iurisconsultus illustris, in Praefatione Tomi III, RELIQUIARVM OMNIS ÆVI MANUSCRIPTORVM, p. 12. sq. lectoribus suis refert: „se codicem MS. ANDREÆ LIPSKI à Lipe, Episcopi „Luceorisiensi, Regnique Poloniae supremi Cancellarii, RELATIONES et DECRETA, in causis Iuris „Polonici gravissimis, anni MDCXX, continentem „sub hasta emisse. Cuius pretium se in eo posuisse, „quod LIPSKI in hoc scientiae genere apud Polonos „valuerit ipse scientia, usu, auctoritate. Sese vero ex
K 2 „Polo-

„Poloniae institutis lumen desumere solitum, cum uni-
 „versim ad Germanica jura, tum sigillatim Saxonica.

IV.) DECAS QVÆSTIONVM PVBLICA-
 RVM REGNI. In quibus Ecclesiastica iura, et
 immunitates Ecclesiastici Status, elucidantur. Au-
 tore ANDREA LIPSKI à Lipe I. V. D. Scho-
 lastico Cracovien. et Plocen. Custode Gnesnen. Sa-
 crae Reg. Maiest. à Secretis. *CRACOVIAE*, in
 Officina FRANCISCI CÆSARII, Anno
 MDCXVI. 4.

Adjecta operi huic est, lingua vernacula, LIP-
 SCII eiusdem Cohortatio: ad Regni Ordines. Varša-
 viae de tollendis inter Ordinem Ecclesiasticum et Saecula-
 rem controversiis deliberaturos: anno MDCVII scripta.
 Quae unà cum QVÆSTIONIBVS illis PVBLICIS, in E-
 ditionibus reliquis omnibus repetita fuit. Dicendae ad-
 huc sunt Editiones illae, quas possidemus.

— Secunda videlicet *Posnaniae*, anno MDCXXVI,
 IOANNIS WOLRABII characteribus expressa. 4.

— Tertia *Cracoviae*, anno Domini MDCXXXII,
 ex officina ANDREÆ PETRICOVII, S. R. M. Ty-
 pographi, emissa. 4. Prodierunt eodem anno, è PE-
 TRICOVIANA typographia: Opuscula tam Eccle-
 siastici, quàm Equestris Ordinis, Nobilium Viro-
 rum Compositionis inter Status Negotio servientia:
 collecta à MELCHIORE STEPHANIDE. 4.
 Quibus etiam LIPSCII DECAS QVÆSTIONVM, me-
 morataque eius Cohortatio, est inserta. Quarta Editio
 peculiaris *Gedani*, anno MDCXLVI, sumtibus HÜNE-
 FELDIANIS, forma 4 publicata, deest nobis.

— Quinta adest Editio. Quae *Gedani*, anno
 MDCXLVII, GEORGII FÖRSTERI, Bibliopolae Re-
 gii impensis, forma 4 lucem adspexit.

V.) SYN.

v.) SYNODVS DIOECESANA LVCEORI-
ENSIS. Anno Domini MDCXXI celebrata: sub Il-
lustriss. et Reverendiss. in CHRISTO Patre et Domi-
no, D. ANDREA LIPSKI, Episcopo Luceo-
riensi, Cancellario Regni Supremo. *CRACO-*
VIÆ, in Officina Typographica FRANCISCI
CÆSARII, Anno Domini MDCXXI. 4.

vi.) SYNODVS DIOECESANA VLADISLA-
VIENSIS. Anno Domini MDCXXVIII, die iv Maii
celebrata. Praesidente Illustriss. et Reverendiss. Do-
mino ANDREA LIPSKI A LIPE, Dei et
Apostolicae Sedis gratia Episcopo Vladislavien. et
et Pomeraniae. *CRACOVIAE*, in Officina Typo-
graphica FRANCISCI CÆSARII, Anno Domini
MDCXXVIII. 4.

* Sic patrio idiomate, à Rastro: Grabie: insigni gentili-
cio suo, appellantur.

LXXII.

IOANNIS ALEXANDRI GRABII LIPSKI,
Gnesnensis primùm Metropolitani Primi-
cerii, et Posnaniensis Cathedralis Praepo-
siti, Abbatiaeque Clarae Tumbae Admini-
stratoris: Regni deinde Poloniae Procan-
cellarii, atque Episcopi Luceoriensis, Prae-
positique Generalis Miechoviensis, et He-
roici Ordinis Aquilae Albae Equitis: post-
ea verò Antistitis Cracoviensis, et Ducis
Severiae: tandemque Sacrae Romanae Ec-
clesiae

clesiae Cardinalis: x Kalendas Martii, humanae Salutis anno MDCCXLVI, aetatis suae LVI demortui: elogium accuratissimè atque elegantissimè scriptum, praefixa ipsius icone, haud invenustè facta, in MARI GUARNACCI VITIS PONTIFICUM ROMANORUM, ET S. R. E. CARDINALIUM, Tom. II, p. 716 sq., exhibetur. Eius scripta, in nostra POLONIA LITTERATA HUIUS TEMPORIS, p. III indicantur.

Vernaculae eloquentiae laude nunc praecellit THADÆUS GRABIUS LIPSKI, Castellanus Lanciciensis, Aquilaeque Albae Eques.

LXXIV.

IOANNES LIPSKI, claro LADARVM † sanguine genitus, sed maximè eloquentiae fama celebris: factus à SIGISMVNDO III iam senescente Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Praepositus: Regiarum epistolarum ac Publicarum litterarum scriptoribus praefuit. Nactus est ab eodem Rege Vanchocensem Abbatiam, Regnique Referendarii officium. Simulque functus est apud CONSTANTIAM AVSTRIACAM Regnam Cancellarii munere. Renunciatus à
VLA-

VLADISLAO IV Episcopus Culmenfis, Regis huius nomine, Viennensi in Curia, cum CÆCILIA RENATA AVSTRIACA, FERDINANDI III Imperatoris forore germana, foedus connubiale pactus est. Locumque praecipuum eos inter Senatores tenuit, qui unà cum fratre Regis, IOANNE CASIMIRO, Reginam illam in Poloniam deduxerunt. Creatus exinde LIPSCIVS ille Gnesnensium Archiepiscopus atque Regni Poloniae Primas: felicitate ea haud diu usus: viscerum dolore interiit, tertio Idus Maji, reparatae Salutis anno MDCXLI, aetatis suae LII. Laudatus in funere est fermone Polonico, à GEORGIO OSSOLINSICIO, Regni tùm Procancellario: eloquentiae Latinae ac vernaculae, inter Polonos, temporibus illis princepe. Cui LIPSCIVS, amicitiae usu omnium sibi junctissimo: amcris signum ac pignus perpetuum: scyphum aureum, gemmis pretiosis distinctum, reliquit. Vitae eius acta STANISLAVS BVZENSCIVS, in VITIS ARCHIEPISCOPORVM GNESNENSIVM ET REGNI POLONIAE PRIMATVM nondum editis, p. 1490 — 1520, stylo uberiore tradidit. Nec indiligenter ea est persecutus SIMON OKOLSCIVS, in ORBIS POLONI, quo Sarmatarum Gentilicia nomina et insignia explicantur, Tomo II. p. 29 — 33. Isque

p! 34 sq. honorificentissimum illud diploma exhibuit: quo Romanorum Imperator FERDINANDVS III, Culmensē Episcopum IOANNEM LIPSKI DE LIPIE, Magnum Legatum à Consobrino suo VLADISLAO IV Rege Polonorum ac Suecorum ad Se missum: fratresque illius germanos atque omnes ipsorum posteros: Sacri Romani Imperii Comites creavit. E Scriptis IOANNIS LIPSCII, haec ad ZALVSCIOS fratres, Bibliothecae publicae conditores illustres, pervenerunt:

I.) PANEGYRICVS GVSTAVIANVS, ELIÆ de NVKROIS: h. e. DANIELIS KRVSII: cribro philyrino cribellatus. *SIRENATÆ*, i. e. *VARSAVIÆ*, cuius Urbis insigne est Siren. Anno Domini MDCXXVIII. 4.

Scriptum hoc, sub nomine AH AMOTI KRVSII, est evulgatum.

II.) Oratio Funebris D. D. SIGISMVNDO III Poloniae et Sueciae Regi: et CONSTANTIÆ Reginae: scripta à IOANNE LIPSKI, Referendario Regni, Abbate Vanchocensi, Praeposito Cracoviensi, Regente Maioris Cancellariae Regni. *CRACOVIAE*, in Officina ANDREÆ PETRICOVII, S. R. M. Typogr. Anno Domini MDCXXXIII. 4.

— Oratio utraque, anno Domini MDCXXXV, in Vrbe Roma, typis LVDOVICI GRIGNANI, forma 4 maiori excusa: tituloque illo insignita: Iun-

cus

eus Regius philyrina cinctus fascia, seu Oratio Funeris D. D. SIGISMUNDO III Poloniae et Sueciae Regi: et CONSTANTIAE Reginae: scripta à IOANNE LIPSKI, Referendario Regni, Abbate Vanchocensi, Praeposito Cracoviensi, Regente Maioris Cancellariae Regni.

— Gemina Oratio recusa, in ANDREÆ TRZEBICII: MANIPULO ORATIONVM, AB ERVDITIS VIRIS POLONICÆ NATIONIS SCRIPTARVM, p. 41—69.

III.) Elogium Funebre Serenissimo D. ALEXANDRO CAROLO Poloniae et Sueciae Principi, à IOANNE LIPSKI, Referendario Regni, scriptum. *CRACOVIAE*, in Officina ANDREÆ PETRICOVII, S. R. M. Typogr. Anno Domini MDCXXXV. 4.

— Repetitum, in ANDREÆ TRZEBICII: MANIPULO ORATIONVM, p. 133—144.

IV.) Illustrissimi, Excellentissimi, ac Reverendissimi Domini, D. IOANNIS A LIPIE LIPSKI, Episcopi Culmensis et Pomesaniae: Serenissimi ac Potentissimi VLADISLAI IV Poloniae et Sueciae Regis, ad Serenissimum atque Invictissimum FERDINANDVM III Romanorum Imperatorem semper Augustum, Magni Oratoris et Legati: Orationes duae. Habitaë in Aula Caesaris, coram Sua Caesarea Maestate, ac Serenissima Regina CÆCILIA RENATA, die ultima Iulii, et III. Augusti. *VIENNÆ AVSTRIÆ*, typis MATTHÆI FORMICÆ, in Aula Coloniensi, Anno MDCXXXVII. 4.

Prior oratio, apud Imperatorem: altera, apud Reginam, habita fuit. In lucem publicam productae sunt à DOMINICO RONCALLIO Italo: VLADISLAI IV Regis ab epistolis externis: LIPSCIIque Antistitis Culmensis, in Legatione Viennensi, à consiliis. Qui orationem priorem, STANISLAO KONIECPOLIO, Cracoviensi Castellano copiarumque Polonicarum Duci supremo, inscripsit: alteram, IOANNI WENZYK, Archiepiscopo Gnesnensi atque Primati Regni Poloniae, dedicavit.

— Orationis utriusque Editio multò elegantior: *CRACOVIAE*, in Officina ANDREÆ PETRICOVII, S. R. M. Typographi, eodem adhuc anno, forma 4 adornata.

— Oratio prior, iterùm prolata, in: ANDREÆ TRZEBICII: MANIPVLO ORATIONVM, p. 255—261.

— Ambae Orationes, denuò publicatae, in: IOANNIS OSTROWSCHII DANAYKOWICII: SVADÆ POLONÆ ET LATINÆ Tomo II. Part. I. p. II—14.

v.) Illustrissimi et Reverendissimi Domini IOANNIS LIPSKI, Archiepiscopi Gnesnen. Regni Poloniae Primatis, Primique Principis, Epistola: in negotio Principis IOANNIS CASIMIRI, fratris Poloniarum Regis, à Rege Galliarum militari custodia detenti: ad Excellentissimum Dominum CLAVDIVM MEMMIVM, Serenissimi Galliarum Regis ad Septentrionales Provincias Legatum, scripta Kalendis Ianuarii, An. MDCXXXIX. sine indicio loci atque typographi, divulgata. 4.

— Epistola LIPSCII Primatis, ab EVERHARDO WASSENBERGIO: SERENISSIMI IOAN-

IOANNIS CASIMIRI, POL. ET SUEC. PRINCIPIS, CARCERI GALLICO, p. 122 — 131 inserta. MEMMIIque Legati Responso, eodem in opere, p. 167 — 183 exhibita.

— IOANNIS LIPSCII, Poloniae Primatis, Epistola: CLAVDIIque MEMMII, Legati Gallici, Responso: coniunctim luci expositae, in IOANNIS OSTROWSCII DANEYKOWICII: SVADÆ POLONÆ ET LATINÆ Tomo II. Part. II. p. 5 — 12.

VI.) IOANNIS Comitiss de LIPIE LIPSKI, Archiepiscopi olim Gnesnensis, Regnique Poloniae Primatis et Primi Principis Epistolae: ad VLADISLAVUM IV Regem: et ad Regni Praefules, aliterque ordinis Proceres: patrio idiomate scriptae. Interfertis Litteris compluribus: ad VRBANVM VIII * Pontificem Maximum: ad FERDINANDVM III Romanorum Imperatorem: et ad Ecclesiae Romanae Patres purpuratos, Heroesque Europaeos illustriores: Latino sermone compositis. Exstat sub finem elegantissima atque accuratissima: Relatio de statu Archidioeceseos Gnesnensis, à IOANNE LIPSKI Archiepiscopo, paullo ante obitum suum, ad Sanctam Sedem Apostolicam missa. Conscriptum illud Volumen est caractere admodum nitido: folii magnitudine. Estque, inter ZALVSCIANOS Codices manu exaratos: qui ad Poloniae historiam pertinent: ordine CCCXXX.

† Tulerunt id cognomen, à stemmate suo: Łádá: hoc est, solea cruce insignita.

* Delectabatur VRBANVS VIII scriptionibus huiusce LIPSCII: quem Sarmatarum LIPSIVM appellitare consueverat.

LXXV.

STANISLAVS Comes de LIPIE LIPSKI, Canonicus Cathedralis Plocensis atque Praepositus Cremenecensis, Iubilaeo anno MDCL, Romam profectus: in communi illa CHRISTIANORVM Populorum celebritate: Divo STANISLAO, Cracoviensi Pontifici ac Martyri, in cognominata ab ipso Ecclesia Nationis Polonorum, ipsis Nonis Majis, ei sacris, Panegyricum dixit. Quem mox, superiorum permissu, in ipsa Vrbe, LVDOVICI GRIGNANI typis, forma 4 describendum curavit. Redux in patriam suam, Cracoviensium Canonorum collegium, Poloniae totius nobilissimum, ingressus: Regnique Cancellariae maioris praefecturam consecutus est. Hisque honoribus conspicuus: post abdicationem IOANNIS CASIMIRI Regis: MICHAELI KORIBVTH Regi electo nomen suum dedit. Reliqua illius LIPSCII nos latent.

LXXVI.

FELIX Comes de LIPIE LIPSKI, Si-
radiae adhuc Castellanus, in Electione
gemina: quae IOANNIS III Regis mor-
tem subsequēbatur: ad CONTIANAS partes
acces-

accessit. Principemque ipsum FRANCIS-
CVM LVDOVICVM CONTIVM mari ad-
ventantem, in Gedanensium portu, oratio-
ne * magnifica excepit. Conciliatus ta-
men AVGVSTO II, Regi inaugurato:
Calissiensis Palatini dignitatem ab eo impe-
travit. Suecorum postea Rege CARO-
LO XII, Curoniam atque Lituaniam ho-
stiliter intrante, Regisque Polonorum AV-
GVSTI II abdicationem postulante: Rei-
publicae decreto, legatio illustris è Senato-
rio atque Equestri Ordine, CAROLVM
Regem adiit: cuius dux, LIPSCIVS **
ille, Palatinus Calissiensis, fuit. Qui Re-
gis iuvenis animum, belli cupiditate nimia
flagrantem, blanda oratione *** mitigare,
et ad refovendam cum Rege et Republica
Polonorum pacem pristinam flectere, fru-
stra conatus est. Reverfusque LIPSCI-
VS, aemulorum suorum atque invidorum
arte, incusatus perfidiae: binis à Nobilibus
furibundis, vulneribus continuis confossus,
optimè de patria meritum spiritum caelo
reddidit, exeunte mense Septembri anni
MDCCII. Ossa eius recondita sunt loculo
argenteo. Obitam ab ipso legationem: cae-
demque Senatoris praeclari, Regisque ipsi-
us AVGVSTI testimonio innocentissimi:
fato eius illacrymans, Varmiae Princeps
atque Praeful, Regnique Poloniae Cancel-
larius

larius supremus, ANDREAS CHRYSOSTOMVS ZALVSCIVS, in EPISTOLARVM suarum HISTORICO-FAMILIARIVM Tomo III. p. 152 — 156. 171 — 177. 180. 181 sq. 183. 185 sq. 187. 188. 193 — 195. 200. 201 sq. 252 — 255. 277. 304. memoriae prodidit.

* Quam, à Principe ZALVSCIO, in EPISTOLARVM HISTORICO-FAMILIARIVM Tomo II. p. 459 — 464 omnium oculis expositam: IOANNES CHRISTIANVS LÜNIG, in ORATIONVM, A PROCRIBVS EVROPÆ HABITARVM, Partem III. p. 315 — 327 transtulit: inde verò IOANNES OSTROWSCIVS DANEYKOWICIVS, in SVADÆ POLONÆ ET LATINÆ suae Tomo II. Part. I. p. 18 — 22 iterum in medium produxit.

•• Collegae ipsius, à Republica designati, fuerunt ANDREAS CASIMIRVS KRYSZPIN Palatinus Vitebscensis: STANISLAVS Comes TARLO supremus Culinae Regni Praefectus: IOSEPHVS POTOCKI Praefectus Haliciae: CASIMIRVS OGINSKI Gubernator Gordoviensis: et ALEXANDER MYCIELSKI Subiudex Siradiensis Territorii.

*** Hanc, à Principe ZALVSCIO, in EPISTOLARVM suarum Tomo III. p. 173 sq. publicatam: LÜNIG, ORATIONVM à se collectarum, Parti III. p. 361 — 363 immiscuit. Unde DANEYKOWICIVS, in SVADÆ POLONÆ ET LATINÆ Tomo II. Part. I. p. 23 sq. denuò promulgavit.

Falsò quidem à LÜNIG p. 445 sq. atque à DANEYKOWICIO p. 24. Califfiensi Palatino oratio altera, ad CAROLVM XII Sueciae Regem, fuit attributa. Quam Princeps ZALVSCIVS p. 174, in conspectum à se prolatam: loco secundo, à Regni Culinae Praefecto supremo, Comite TARLONE, esse habitam: ibidem, atque p. 195 disertè ait.

Responsum Oratori utrique, ipsorumque Collegis, Sueciae Regis nomine, à CAROLO Comite PIPER datum: Princeps ZALVSCIVS p. 175 palàm fecit. LÜNIG inde p. 447 exhibuit, E quo DANEYKOWICIVS p. 49 repetiit.

LXXVII.

† **STANISLAUS LOCHOWSKI**, Nobilis Minoris Poloniae, isque Castri Opocznenfis in Satrapia Sandomiriensi Notarius, **VLADISLAO IV** regnante, iuris disciplina in Polonia maximè enituit. Scriptis hifce testantibus:

I.) **REGULÆ IURIS, ET LOCI COMMUNES FORENSES.** Quorum de Iure et Praxi Comuni tritus et versatus in Foro Ufus: et Allegatio. Auctore **STANISLAO LOCHOWSKI** Castri Opocznen. Notario. **POSNANIÆ**, è Typographeo **ALBERTI REGULI**, 1636, et 1642, 12. Ibidem, sine Typographi indicio, 1643, pari forma. **CRACOVIAE**, ex Officina **FRANCISCI CÆSARII**, 1644: filiique eius cognominis, 1686, 1691, et 1701, 8. Eademque in Urbe, Typis Haeredum **FRANCISCI CÆSARII** Iunioris, 1727, forma simili.

Cracoviensem editionem anni 1701, Litteratores Lipsienses in **ACTIS ERUDITORUM**, MENSIS MAII, A. MDCCII. p. 197 — 199, merita cum laude recensuerunt. Eandemque Princeps **IOSEPHUS ALEXANDER IABLONOWSKI**, Palatinus Novogrodenfis, in **MUSEO POLONO**, p. 145, indicavit. Cui ceterae editiones, reliquaque **LOCHOWSCII** opera haud innotuerunt.

II.) **PROCESSUS IURIS LIMITANEI, REGNI POLONIAE.** Auctore **STANISLAO LOCHOWSKI** Castren. Opocznen. Notario. **CRACOVIAE**, in Officina Typographica **FRANCISCI CÆSARII**. Anno Domini 1641. 4.

Librum hunc perutilem, Nobilibusque Polonis pernecessarium: sed inventu olim in Polonia ipsa difficillimum: aetate nostra MARTINUS PACIORKOWSKI bis curavit recudendum. Qui tamen, oppresso LOCHOWSCII auctoris veri nomine, temerè atque insolenter opus sibi ipsi tribuit, inscriptione eiusmodi praefixa: REGULA PROCESSUS GRANICIALIS CAMPESTRIS, REGNI POLONIAE. Secundum Praxim moderni saeculi, ad dislimitanda Bona Regalia, Spiritualia, et Terrestria. Ad usum publicum, cum Additamento Legum et Constitutionum Regni. Auctore MARTINO PACIORKOWSKI, Officii Castrensis Opocznenfis Subdelegato Iurato. Typis Clari Montis CZENSTOCHOVIENSIS. 1749. 4. LUBLINIQUE, typis S. R. M. Collegii Soc. IESU. 1760. eadem forma.

III.) DE CORRECTURA IURIUM, ET PROCESSUS IUDICIARII TERRESTRIS COMPENDIO: Brevis Discursus. Auctore STANISLAO LOCHOWSKI Castren. Opocznen. Notario. CRACOVIAE, in Officina Typographica FRANCISCI CAESARII. Anno Domini 1641. 4. Liber summè rarus.

IV.) COMITIORUM REGNI POLONIAE GENERALIUM FORMA, VIS, ET EFFECTUS. CRACOVIAE, in Officina Typographica FRANCISCI CAESARII. Anno à partu Virginis 1644. 4.

Libellus rarissimus. Praemissam ad CHRISTOPHORUM SUŁOWSKI, Ravensem Palatinum, Epistolam: auctor ipse, STANISLAUS LOCHOWSKI, Castri Opocznenfis Notarius, *Miedzyboreae*, XI mensis Ianuarii, MDCXLIII, subscripsit.

V.) QUAE-

v.) QUÆSTIO: quis inter MILITEM, IURISCONSULTUM, et MEDICUM, sit REGNO et REIPUBLICÆ utilissimus? Per modum cuiusdam concertationis fraternæ, in Theatrum Iuris publicum prolata. Auctore STANISLAO LOCHOWSKI de Lochow, Castri Opocznen. Notario. *CRACOVIAE*, in Officina FRANCISCI CÆSARII, S. R. M. Typographi. Anno D. 1647. 4.

Praeter scripta illa, prodiit opusculum, cuius titulus est: ALEXANDER MAGNUS, sive rerum ab ALEXANDRO MAGNO, Rege Macedonum, gestarum Exempla praecipua, ex variis Auctoribus collecta: singularique studio et opera STANISLAI LOCHOWSKI de Lochow, Castren. Opocznen. Notarii, in lucem Edita. *CRACOVIAE*, in Officina FRANCISCI CÆSARII. Anno Domini 1646. 4.

Nec taceri debet: EQUES POLONUS, sive Alinae Nobilitatis Polonae, cum suis insigniis et praerogativis, Vera Effigies. Primum per Adm. Rndum. D. VENCESLAUM KUNICKI in Kunice, Canonicum Louicien. Praeposit. Opocznen. &c. sub statu saeculari in lucem edita. Nunc demum à Generoso STANISLAO LOCHOWSKI, Notario Castren. Opocznen. pristinae luci restituta. Cum licentia Superiorum. *CRACOVIAE*, in Officina Typographica FRANCISCI CÆSARII. Anno Domini 1645. 4.

LXXVIII.

† **P**ETRUS LODEREC Dalmata, cum in Bohemia verfaretur: DICTIONARIUM SEPTEM LINGUARUM, videlicet LATINÆ, ITALICÆ, DALMATICÆ, BOHEMICÆ, POLONICÆ, GERMANICÆ, et HUNGARICÆ. *PRAGÆ*, MDCV, forma 4 transverfa, in lucem edidit. Hungaricae Bibliothecae scriptori diligentissimo, ALEXIO HORÁNYIO, auctor ille nondum in notitiam venit.

IOANNES LONGINUS, Canonicus Cracoviensis: ANNALIUM REGNI POLONIÆ scriptor praecipuus: vide DLUGOSUS.

LXXIX.

† **T**HOMÆ MAKOWSKI, Equitis Poloni: MAGNI LITUANIÆ DUCATUS TABULA GEOGRAPHICA: Lituanicarum omnium rarissima est. Nec Episcopo Kioviensi, IOSEPHO ANDREÆ Comiti ZALVSCIO, patriorum monumentorum indagatori tanto, unquam visa: nec audita quidem fuit. Exoriente saeculo superiore, in publicum prodiit. Mentioque eius facta est,
ab

ab HESSELO GERARDO, in ea nota, quam, editae à se, anno à CHRISTO nato MDCXIV, TABULÆ RUSSIÆ: ex Autographo THEODORI Moscoviae Principis defumtae: apposuit.

LXXX.

† CASPAR MALLINIVS Polonus, Argentoratenſi in Academia *, artem medicam litterasque humaniores ſtudioſiſſimè ac diligentiffimè coluit. Ibidemque Elegiacum carmen prolixum, idque elegantiffimum: IOANNI ZAMOSCIO, Belſenſi adhuc, Zamechenſique, atque Knyſenſi Praefecto, Elegis venuſtis dicatum: publicavit. Cui is titulus: IATROTHEOLOGONOMICOMACHIA; Carmen, quo Medicinae excellentia, refutatis quibusdam obiectionibus, oſtenditur. Per CASPARUM MALLINIUM Polonum. ARGENTORATI, apud BERNHARDUM IOBINUM. Anno 1575, 8.

* Quae tunc temporis, à Polonis praefertim, aut Auguſtanae, aut Helveticae Confeſſionis ſequacibus: maximèque à LESCINIIS et OSTROROGIIS, POTOCIIS-que atque RADIVILIIS: frequentabatur.

Exemplar illud: quod in ZALUSCIORUM muſeo publico aſſervatur: ad IOANNEM LUDOLPHUM BÜNEMANNUM, Min-

denſis Gymnaſii quondam Rectorem, optimorum atque exquiſitorum librorum ſcientia et copia inſtructiſſimum, pertinuit. Cuius manu propria, folio priori, verba haec ſunt adſcripta: Elegans, et ob raritatem paucis notum Carmen. Utinam vir doctus aliquis colligeret et ederet Delicias Poetarum Polonorum; in quibus hic CASPAR MALLINIUS locum meretur.

MALLINIUS ipſe in Poloniam reverſus: ZAMOSCIQUE Herois ac Maecenatis ſummi, familiaribus adiunctus: et ad SIMONIS SIMONIDÆ Leopoliensis, Vatis maximi, amicitiam ſingularem et conſuetudinem crebram aggregatus: carmina plura in lucem emiſit. Quae recenſeri nunc à me, adeò infirmo, haud poſſunt.

LXXXI.

MARTINVS GALLVS Sacerdos: patriae exul: fati clementia, BOLES-LAO III regnante, delatus eſt in Poloniam. Scientiaque ſua atque prudentia, in MARTINI Gneſnenſis tùm Archiepiſcopi: itemque MAVRI Pontificis Cracoviensis, et PAULI Cruſvicenſis Praeſulis: SIMONIS etiam Epſcopi Plocenſis, atque
Zl-

ZIROSLAI Vratislaviensis Antistitis, familiaritatem sese insinuavit. Quorum liberalitate illectus, potentiaque atque auctoritate fultus, **CHRONICON POLONIE**, ET DUCIS **BOLESLAI** PRINCIPALITER, contexuit. Orsus ille opus suum est à **PIASTO**: illata **POPIELI**, vulgo **CHOSTEK** dicti, mentione. Finiit **BOLESLAI III** gestis memorabilibus sub annum **MCIX**. Est monumentum istud, Polonicorum annalium, qui ad nos pervenerunt, omnium vetustissimum. Latuitque * omnium diutissimè in tenebris. Nam anno demùm **MDCCXLIX**, in nobilissima Gedanensium civitate, Gentisque Polonae commerciis ac studiis florentissima, ab eius Syndico **GOTTFRIDO LENGNICH**, Historico ipso claro celebrique, è Codice, manu admodum antiqua ac nitida perquam accuratè scripto: doctissimi Varmiensis Principis atque Antistitis, **ADAMI STANISLAI GRABOWSCII**, tunc proprio: folii magnitudine in lucem ** prolatum est, unà cum **VINCENTII KADLVBKONIS** Episcopi Cracoviensis **CHRONICO**, atque Scriptoribus domesticis duobus anonymis. **VINCENTII** autem **KADLVBKONIS** **POLONI**, atque **MARTINI GALLI**, codex **MStus**, à **GRABOWSCIO** Varmiae Principe et

Praefule, invifenti ipfum Epifcopo Kiovi-
enfi atque Czerniechoviensi, IOSEPHO
ANDREÆ ZALVSCIO MVSAGETÆ,
tanquam pignus pactae cum eo amicitiae,
donatus † est reparatae Salutis humanae an-
no MDCCLX.

* Usus CHRONICO illo est IOANNES DLVGOSVS,
Canonicus Cracoviensis, rerum à Polonis gestarum Scri-
ptor praecipuus. Testemque ille MARTINVM GAL-
LICVM produxit, in ANNALIUM fuorum Tomi prioris
Editione Dobrimilenfi, p. 36 et 63: inque Lipfienfi p. 36
et 65. MARTINVS CROMERVS, Varmienfium
Epifcopus, auctorem hunc non vidit. E DLVGOSI
tamen commemoratione, eius meminit, in operis fui prae-
clariffimi: DE ORIGINE ET REBUS GESTIS POLONORVM:
Editione Colonienfi, p. 22b. et 23. a. Habuit autem IO-
ANNES FELIX HERBVRTVS, Vexillifer Leo-
polienfis: KADLVBKONIS atque DLVGOSI,
ORICHOVIque primus Editor: MARTINVM GAL-
LICVM. Quem ille, in propria fua, ad KADLVBKO-
NIS CHRONICON praefatione, Gallum anonymum voca-
vit. Dediffetque etiam eum civibus fuis: nifi mortalitate
ipfe fuiffet interceptus.

** Mansit tamen operis memoratiffimi, maximèque nobis ne-
ceffarii Editio, Polonis ipsis litteratiffimis incognita: ex-
emplaribus perpauculis à Typographo anonymo excufis.

† Regiè nunc veftitus, Patris patriae, STANISLAI AV-
GVSTI, liberalitate. Ordine CCII.

LXXXII.

MARTINUS Nobilis Polonus, pri-
mus huius nominis Archipraeful Gnes-
nensis, Provinciae Metropolitanae ab anno
MXCII ad annum MCXVIII praefuit: notante
IOAN-

IOANNE DLUGOSSO, Gnesnensi atque Cracoviensi Canonico in VITIS ARCHIEPISCOPORUM ECCLESIAE METROPOLITANAE GNESNENSIS MSstis, p. 66 sq., inque editis ANNALIBUS REGNI POLONIAE, sub annis MXCII, p. 323, et MCXVIII, p. 4II. Isque MARTINUS, primus in Polonia Maecenas, MARTINO Gallo, Sacerdoti exuli, Gnesnae in Castro S. GREGORII domicilium commodaque omnia praebuit: sicut, ex ipsius MARTINI Galli, CHRONICI prooemio, colligimus.

LXXXIII.

MARTINVS POLONVS, Ordinis Praedicatorum, inter Scriptores Saeculi XIII, locum ferè primum ac eminentissimum tenuit. Genere quidem Polonus haud * fuit. Natus autem fuit Oppaviae **, celebri urbe Silesiae: quae tunc temporis Poloniae adhuc Principibus parebat. Unde MARTINVM hunc, POLONVM cognominatum: auctores gravissimi atque clarissimi *** opinantur.

* Ferunt auctores nostrates istum ipsum MARTINVM, nobili STRZEMPSCIORVM familia in Polonia prognatum: perhibito veteri testimonio nullo.

** Testantur id MARTINIANI CHRONICI codices MSSti duo perveteres; unus Imperatorius Vindobonensis; alter

alter ille, qui è vetusta Bibliotheca, Regis Hungarorum bellicosissimi atque doctissimi, MATHIÆ CORVINI, ad Monachos Carthusianos Coenobii Garingensis in Austria devenit. In utriusque enim praefatione MARTINVS ipse, PATRIA OPPAVIENSEM, sese vocitavit. Luculenter de codice utroque differuit PETRVS LAMBEIVS, in COMMENTARIORVM, DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI, LIBRO II. p. 868. et 870.

*** MARTINVS maximè HANKIVS: DE SILESIIS INDIGENIS ERVDITIS, p. 37. et IOANNES GEORGIVS ECCARDVS, in CORPORIS HISTORICI MEDII ÆVI, TOMI I prooemio, §. XX.

Sacrum Ordinem Praedicatorum MARTINVS ille ingressus est Vratislaviae †, Silesiorum urbe primaria. Missusque à Superioribus suis Romam ‡, Urbem urbium: Pontificis Maximi, CLEMENTIS IV consecutus gratiam atque familiaritatem, Poenitentiarius atque Capellanus ab ipso assumptus fuit. Quibus etiam muneribus, apud GREGORIVM X, et INNOCENTIVM V: pariterque apud IOANNEM XXI, atque NICOLAVM III, functus est. A NICOLAO quidem Tertio, mense Iunio anni post CHRISTVM natum MCCLXXVIII, Gnesnensis in Polonia Ecclesiae Metropolitanae Archiepiscopus renunciatus, atque ‡ inauguratus: spatio tamen anni eiusdem, profecturus in Poloniam, morbo Bononiae correptus, extinctusque fuit.

† Relatum sic est à Fratribus Ordinis Praedicatorum, qui Vratiflaviae Divi ADALBERTI Coenobium incolunt, Historico laudato, IOANNI GEORGIO ECCARDO: magni et inclytissimi Comitum FLEMMINGII tunc Secretario: anno MDCCIII, è Polonia revertenti. Ostensaque ipsi est, asservata in Coenobio illo vetus pictura: quae MARTINI POLONI faciem exprimebat.

‡ Pertinuit MARTINVS, ut alumnus Coenobii Vratislaviensis, ad Ordinis Praedicatorum provinciam Poloniam: cuius moderamini ac potestati, Silesiae tunc, Bohemiaeque Coenobia omnia, subiecta erant. Qua ratione potissima, MARTINVM: provinciae totius Poloniae negotiis in Curia Romana praepositum: POLONVM ibi fuisse appellitatum, haud absurdè colligi potest.

‡ Creatum MARTINVM illum, à NICOLAO Papa Tertio, Archipraefulem Gnesnensem, consecratumque in Vrbe Roma: profectionis autem suae initio, apud Bononiam fato absumtum, atque in Coenobio Fratrum Praedicatorum Bononiensi sepultum: princeps ipse Polonicorum annalium auctor, IOANNES DLVGOSVS, Gnesnensis Metropolitanus simul ac Cracoviensis Cathedralis Canonicus, sub anno MCCLXXVIII, memoriae prodidit.

Déperierunt quidem Pontificiae Litterae: quibus MARTINVS in munere Archiepiscopali Gnesnensi fuit constitutus. Reperiri tamen, in Vaticano Tabulario secretiori, BVLLAM NICOLAI PAPAE TERTII, X Kalendas Iulias anni MCCLXXVIII, datam: qua MARTINO de Ordine Praedicatorum, quem ipse Gnesnensem Archiepiscopum consecraverat, Pallium assignavit: accepi ego, ab huius temporis MABILLONIO, Illustrissimo atque Excellentissimo Domino Comite GARAMPPIO, Archiepiscopo Berytensi, Apostolicoque in Polonia utraque cum facultatibus Legati de Latere Nuncio Ordinario. Qui Tabulario illi ipse praefuit. Supersunt praeterea Litterae illae, à NICOLAO III Pontifice Maximo, ad Firmanum Episcopum PHILIPPVM: Apostolicae Sedis in Hungaria, Poloniaeque, et Regnis finitimis, Legatum: ex Vrbe Roma, X Kalendas Ianuarias anni MCCLXXIX, missae: quibus inaugurandi WLOSTIBORII Archiepiscopi, in locum anno superiore demortui MARTINI de Ordine Praedicatorum, à Gnesnensibus ipsis Canonicis, è

gremio suo electi, facultas conceditur. Insertae, ab ODORICO RAYNALDO, ANNALIVM ECCLESIASTICORVM Tomo XIV, sub anno MCCLXXIX, Num. XLIII. Indeque ab ANTONINO BREMOND, in BVLLARII ORDINIS PRÆDICATORVM Tomum I, p. 568, translatae.

Compositum ab eo CHRONICON SUMMORVM PONTIFICVM ATQVE IMPERATORVM ROMANORVM, tantam ipsi peperit gloriam auctoritatemque, ut in Ecclesia Republicaque Christiana, temporibus illis, nemo doctus politusve fuerit existimatus, qui hocce opus MARTINI non perlegisset, edidicissetque. Evulgata ab auctore ipso sunt exemplaria terna. Unum ††: quod INNOCENTII IV Pontificatum attingit. Alterum actis CLEMENTIS IV definit. Tertium usque ad electionem NICOLAI III progreditur.

†† Prioris exemplaris Codicem, Scriptor Polonus illustris: idemque et antiquus, et MARTINI aequalis: BOGVPHALVS Posnaniensium Episcopus, huius nominis Secundus, videtur possedisse. Citavit enim ille: qui, Februario mense anni MCCLIII, diem explevit supremum: CHRONICI POLONI sui exordio, lectam à se MARTINI CHRONICAM ROMANAM.

ZALVSCIANA in Bibliotheca publica existat exemplaris alterius Codex * membranaceus, folio parvo, elegantissimus: pretio haud tenui à ZALVSCIO MVSAGETA in Belgio ** acquisitus. MARTINI ipsius, ut putamus, aevo accuratè est descriptus. Neque

Neque maculatus est IOANNÆ PAPISSÆ fabella. Quae Codicibus aetatis inferioris, à fraudatore impudentissimo, est intexta. Reperiturque, eadem in Bibliotheca, antiquus ac nitidus Codex *** papyraceus, forma 4 maiori: taliter adulteratus. Est praeterea, in ZALVSCIANA illa Bibliotheca, vetus Codex **** membranaceus, folio maiori, summae pulchritudinis: cui inest CHRONICI MARTINIANI interpretatio Gallica. Cuius auctor, DOMNVS VERNERON, Canonicus Leodiensis, Latino Codice corrupto est usus.

* Ordine CCI. Amictu splendido à STANISLAO AUGUSTO Rege impertitus.

** MARTINIANI CHRONICI MSSi Codices inquinati, in Italorum atque Gallorum, Anglorum etiam atque Germanorum Bibliothecis publicis, privatisque, adsunt frequentissimi: genuini autem rarissimè obvi.

*** Ordine MDCCCCLXXVI. Codex ille, è praestantissima Bibliotheca UILENBROEKIANA advectus, inscribitur: CHRONICA MARTINIANA PULCHRIS ADDITIONIBUS ORNATA. Finit IOANNIS XXII Pontificatu.

**** Ordine CXXX.

De vita MARTINI POLONI: de patria diversa, et de cognominibus diversis, honoribusque dubiis, ipsi attributis: de CHRONICI sui Codicibus MSSis †, Editionibusque excusis ††, atque Interpretationibus variis: deque caeteris eius Operibus:
facri

facri atque inclyti Ordinis Praedicatorum par litteratissimum, IACOBVS QVETIF atque IACOBVS ECHARD, in operis amplissimi atque absolutissimi: quo SCRIPTORES ORDINIS PRÆDicatorVM RECENSENTVR, NOTISQVE HISTORICIS ET CRITICIS ILLUSTRANTVR: Tomo I. p. 361—371, omnium et copiosissimè et accuratissimè exposuerunt. Quorum commentationem IOANNES PETRVS NICERONIVS, dans les MEMOIRES POUR SERVIR A L'HISTOIRE DES HOMMES ILLUSTRÉS, Tom. XIV. p. 195—208, paulò brevius repetiit. Reliquorum auctorum: qui, de MARTINO illo, ingenio ac studio impari commemorarunt: nubem producere, esset mihi, nunc infirmo, visuque ac memoria deficiente, nimis † molestum.

† CHRONICI MARTINIANI Codices MSSi, à QVETIF atque ECHARD, viris illis eruditissimis, principales judicantur VATICANVS, et NAVARRICVS primus: quatuorque IMPERATORII VINDOBONENSES priores, atque NAVDÆANVS, à PHILIPPO LABBEO in NOVA BIBLIOTHECA MSSORVM LIBRORVM, quae Parisiis, anno MDCLIII, forma 4 prodiit, p. 222 sq. indicatus. Quibus Berytensis Archiepiscopus atque Apostolicus in Regno Poloniarum Nuncius Ordinarius, IOSEPHVS Comes GARAMPIVS: Praeful ille, summè et sapiens et doctus, veterumque scriptorum aetate nostra omnium peritissimus: CORSINIANVM Codicem, in elegantissima, DE NUMMO ARGENTEO BENEDICTI III. PONT. MAX. Dissertatione, p. 14, à se recensitum: ZALVSCIANVMque membranaceum, nuperrimè magnam cum voluptate à se perlustratum atque examinatum: meritissimò cupit adjungi.

†† Editio CHRONICI MARTINIANI, typis exscripta, omnium optima, et fide dignissima, inventuque difficilior, illa est: quam IOANNES FABRICIVS cognomento CÆSAR, Ordinis Praemonstratensis, Canonicus Gladbachensis doctissimus, iuxta Codicem vetustissimum, temporumque MARTINI POLONI ferè aequalem, *Coloniae Agrippinae* apud GERHARDVM GREVENBRVCH, anno MDCXVI, folio parvo adornandam curavit. Adest ea, in Bibliotheca ZALVSCIANA, cum Editionibus reliquis omnibus. Neque deest antiquae Interpretationis Gallicae suprà memoratae Editio: typographicae artis specimenibus rarissimis iure apponenda: quae *Lutetiae Parisiorum*, ex officina ANTONII VERARDI, sine temporis significatione, circa annum MDIV, folii magnitudine, in lucem prodiit.

‡ Praeterire tamen PETRVM BAYLIVM, philosophum ac litteratorem summum, nequeo. Qui, in LEXICI HISTORICO-CRITICI, Gallicè scripti: Editionis anni MDCCXL: Tomo III. p. 773 — 777, MARTINI POLONI, CHRONICIQUE ab ipso concinnati, historiam litterariam eruditè est persecutus.

LXXXIV.

MATTHÆVS VARMIENSIS, eiusdem dioeceseos Presbyter. Temporibus HENRICI I, Varmiae Antistitis, vixit. Est, penes nos, huius MATTHÆI Tractatus de divina gracia eleccione et reprobacione: ad reuerendum eundem in christo patrem domnum henricum episcopum uarmiensem, sub finem Saeculi decimi tertii, in membrana *, forma 4 exaratus.

* Manuscriptos inter Codices, sub Numero MDCCCLXXXIII, repositus.

LXXXV.

LXXXV.

† **I**OANNES DE MEDICIS, LEONIS X Summi Pontificis cognatus: linguae Polonicae peritissimus *: componendi Prutenici negotii causa, post ZACHARIAM FER-
RERIUM Episcopum Gardiensem, ab HA-
DRIANO VI ** Pontifice Maximo, ad
SIGISMUNDUM I Poloniae Regem,
mense Septembri anni MDXXII, Nuncius
missus fuit. Oratio ab ipso ad Regem La-
tinè dicta: Regiaeque Maiestatis responsum
eadem lingua datum: in Volumine Miscel-
laneo ZALUSCIANOS inter Codices MSStos,
sub numero CCXXVI b. collocato, p. 44—48,
reperiuntur.

* Memorante BERNARDO VAPOVIO in ANNALIUM
FRAGMENTO, Operibus Historicis MARTINI CRO-
MERI annexo, p. 575.

** Non autem à LEONE X, ut perperam narrat VA-
POVIVS.

LXXXVI.

FRIDERICUS MEIBOMIUS, Sacrae
Theologiae Doctor, Canonicus Gutsta-
diensis, atque Archipresbyter Elbingensis.
Eo claruit tempore, quo VENCESLAUS LE-
SCINIUS Varmiensensem Ecclesiam Pontifex
rexit. Cui admodum gratus fuit, propter
elegant-

elegantiam ingenii, et morum suavitatem. Jussu eius *Thoruniensi* illi interfuit Colloquio, quod à mutua, qua peragendum erat, caritate denominatur. Ipsius scripta haec sunt:

i.) Oratio Gratulatoria, Ad Serenissimam Poloniae Sueciaeque Reginam, LUDOVICAM MARIAM GONZAGAM, Serenissimi ac Potentissimi Regis, VLADISLAI IV. Desideratissimam Sponsam, Habita in Templo S. Nicolai Elbingae. Anno 1646. Mense Febr. 4.

ii.) Princeps Magnus, sive Concio Funebris, in Exequiis Serenissimi Ac Potentissimi Principis, VLADISLAI IV. Poloniae Sueciaeque Regis, Habita Elbingae in Templo Sancti Nicolai, Anno 1649. die 15. Januarii. Typis ACHATII CORELI. 4.

iii.) Gratulatio Panegyrica, Illustrissimo ac Reverendissimo Domino ANDREÆ Comiti ALESZNO, Dei et Apostolicae sedis gratia, Episcopo Culmensi, Procancellario Regni, cum à Senatu, Populoque Elbingensi, pro Serenissimo ac Potentissimo Principe, IOHANNE CASIMIRO, Poloniae Sueciaeque Rege, iuramentum fidelitatis exciperet, dicta Elbingae in templo S. Nicolai, Anno 1649. die 18. April. 4.

iv.) Meta Vitae Humanae, seu Concio Funebris, in Laudem et Memoriam Perillustreis et Admodum Reverendi Dn. LUCÆ GORNICKI, Praepositi, Officialis Generalis, et Administratoris

ris Episcopatus Varmienfis, Secretarii Regii, &c.
conscripta. Anno 1651. Mense Augusto, die 30.
Elbingae, Typis CORELLIANIS. 4.

LXXXVII.

PHILIPPI MELANCHTHONIS Episto-
la, de origine Gentis Henetae Polonicae, seu Sarma-
ticae, scripta est Kalendis Ianuariis anni
MDLVIII. Subiunctaque VENCESLAI GRO-
DECII, Equitis Poloni, Tabulae Geogra-
phicae, Descriptionem Poloniae finitimorumque
Regnorum continenti: quae, anno eodem,
Basileae ex officina IOANNIS OPORINI,
folii magnitudine prodiit. Depromptam in-
de Epistolam illam, IOANNES MACINIVS,
LEXICO suo LATINO POLONICO, *Regio-*
monti Borussiae apud IOANNEM DAVBMAN-
NVM, anno MDLXIV, foliis integris excu-
so, praemisit.

LXXXVIII.

MICHAEL, Cancellarius PAVLI A
CIOLEK Episcopi † Crusvicensis: MAR-
TINI GALLI, in conscribendo CHRONICO
POLONIAE, adiutor fuit. Collaudatus, à
MARTINO ipso, in opere illo edito, p. 56,
et

et p. 79. Genus MICHAELIS adhuc ignoratur.

† Qui, anno MCXI, de vita decessit: memorante IOANNE DLVGOSSE. A quo perperam PAVLINVS vocatur.

LXXXIX.

† **G**EORGIUS MISCOVIUS, Canonicus Gnesnensis atque Cracoviensis: legum ecclesiasticarum atque civilium * peritia celebris: Gnesnensi Archipraefuli et Regni Poloniae Primati IOANNI LASCIO, in corrigendis veteribus, condendisque novis Statutis ** Synodalibus Provinciae suae, operam praeclaram navavit. Isque MISCOVIUS, à SIGISMUNDO SENIORE Poloniae Rege, ad corrigenda et ordinanda Regni sui Statuta ***: unà cum NICOLAO THASZYCIO atque BERNARDO MACIEIOVIO, Cracoviensi illo, hoc Sandomiriensi Iudice Terrestri: virisque aliis, patrii iuris publici atque privati usu benè exercitatis: adhibitus fuit.

* Iuris utriusque doctoris insignia ex Academia Bononiensi reportavit.

** Quae Cracoviae, MARCI SCHARFFENBERGII impensa, à MATHIA SCHARFFENBERGIO, MDXXVIII, forma 4, typis sunt excusa.

*** Quae, eadem in urbe, è typographeo HIERONYMI VIETORIS, MDXXXII, folii magnitudine prodierunt.

XC.

✠ **P**ETRUS MISCOVIUS, elegantiorum studiorum cultor, nobiliorumque ingeniorum fautor summus: cum Cracoviensis adhuc Canonicus * esset, CLEMENTEM IANICIUM, aetatis suae OVIDIUM, in deliciis habuit. Factus Praepositus Gnesnensis atque Plocensis, Decanusque Cracoviensis, et Magnus Poloniae Secretarius: Regni deinde Procancellarius: porròque Episcopus Plocensis, IACOBUM GORSCIUM theologum atque oratorem illustrem, IOANNEMQUE COCHANOVIVM Latini ac vernaculi carminis principem, amore et familiaritate singulari est complexus. Creatus autem Cracoviensis Pontifex, sine ANDREA PATRICIO, Polonorum tùm doctrina ac facundia clarissimo, vivere nequirit: eodemque spatio temporis, IOANNI MICHAELI BRUTO Veneto, STEPHANI BATHOREI Regis historico, locum haud mediocrem inter amicos atque familiares suos dedit.

* MISCOVIUS ille, Cracoviensis adhuc Canonicus, unà cum IANICIO suo, Patavii LAZARUM BONAMICUM audivit. Reversus in patriam: pro temporum rerumque suarum successu: IANICIUM pecunia annua iuvit: GORSCIUM autem, Plocensem primùm Canonicum, Cracoviensemque deinceps Archipresbyterum fecit. COCHANOVIO Posnaniensem Praeposituram Cathedrali à STEPHANO BATHOREO Rege impetravit: Sieciechoviensisque Coenobii Monachis

chis Benedictinis auctor suaforque fuit, ut COCHANOVIVM Abbatem suum declararent. COCHANOVIVS autem, à disciplina ecclesiastica abhorrens, dignitatem utramque nobilissimam recusavit. MISCOVIUS ille ipse PATRICIO in obtinendo Episcopatu Vendenfi praestò fuit. BRUTUM nummis aureis vasisque argenteis donavit.

Hicce MISCOVIUS, ut Plocensis Praeful, augustae Domui Austriacae addictissimus: SIGISMUNDO AUGUSTO Rege Polonorum morte extincto: ad Regni Ordines, creandi novi Regis gratia congregatos, Latinam ut Poloni consueverant orationem habuit: eamque Cracoviae, Aprilis mense anni MDLXXIII, forma 4, sine mentione typographi, in lucem egredi ** passus est. Qua suadere civibus suis vehementer est conatus, ut ERNESTUM Austriae Archiducem, MAXIMILIANI SECUNDI Caesaris filium, Regem eligerent. Is tamen ipse Antistes, HENRICUM VALESIVM, Polonorum Regem electum, Urbem Cracoviam ingredientem, omnium Ordinum Regni Poloniae ac Magni Ducatus Lituaniae nomine, Latina oratione elegantissima excepit: quae à IACOBO GORSCIO Plocensi iam Canonico, praemissa sua ad PAULUM GLOGOVIVM Decanum Plocensem epistola, Cracoviae in officina MATTHAEI SIEBENEYCHER Cal. Mar. MDLXXIV, forma 4, publicata fuit.

** Quam, aevo nostro, IOANNES CHRISTIANUS LÜNIG, inter ORATIONES PROGERUM EUROPÆ, Parte I, p. 421 — 424, denuò produxit.

Epistolae Latinae, à PETRO MISCOVIO Episcopo Plocensi, ad SIGISMUNDUM AUGUSTUM, HENRICUM-que VALESIUM, atque STEPHANUM BATHOREUM, Reges Poloniae: et ad Regni eiusdem Pontifices, alteriusque Ordinis Senatores scriptae: Plociae in Tabulario Cathedrali repositae, Suecico bello postremo deperierunt. Binas epistolas, à PETRO MISCOVIO Cracoviensi adhuc Decano Regnique Poloniae Procancellario, ad STANISLAUM HOSIUM S. R. E. Cardinalem et Episcopum Varmiensem datas: è codice HOSIANO, qui Gothanae Bibliothecae nunc proprius est, ERNESTUS SALOMON CYPRIANUS, in TABULARIO ECCLESIAE ROMANAE SAECULI DECIMI SEXTI, p. 319 — 322, et p. 481 — 483, promulgavit. PAULI MANUTII, Italorum sua aetate eruditissimi: PATRICIIque nostri, et GORSII: BRUTIQUE, atque aliorum virorum doctorum, ad PETRUM illum MISCOVIUM, communem ipsorum Maecenatem, epistolas percensere: mihi nunc admodum infirmo, visuque destituito, nimis difficile est ***.

*** Quae

*** Quae nunc praetermitti à me debent: recuperato visu, supplebo diligentius.

Lectu maximè digna sunt, quae STANISLAUS LUBIENSCIVS, Antistes Plocensis, in SERIE, VITIS, REBUSQUE GESTIS EPISCOPORUM PLOCENSIUM, p. 176 — 178, de PETRO MISCOVIO exposuit: SIMON autem STAROVOLSCIVS, in VITIS ANTISTITUM CRACOVIANSIUM, p. 249 — 251, repetiit. Iuvabitque ea inspicere, quae ANTONIVS MARIA GRATIANVS ****, in VITA IOANNIS FRANCISCI COMMENDONI CARDINALIS, praebita sibi occasione, de eodem MISCOVIO, Episcopo Plocensi, p. m. 185 sq., et 325, et 373 sq., commemoravit.

**** Qui COMMENDONO Cardinali, in Legatione Polonica amplissima, à consiliis et epistolis secretis: PETROque MISCOVIO, Plociae tunc temporis Praefuli, perfamiliaris fuit.

Cracoviensi in Pontificatu MISCOVIUS, renovatae Salutis anno MDXCI, diem suum obiit: cum annum suae aetatis sextum atque octogesimum ferè exegisset.

XCI.

ARNOLDVS MYLIVS, homo pereruditus: secretarius Cardinalis RADIVILLII falso * nuncupatus: Belga natione fuit.

Typographicamque artem, primùm Antverpiae **, et deinceps Coloniae Agrippinae, insigni cum laude exercuit. Coloniensis Urbis senator factus: mortalitatem ibidem explevit, xv Kalendas Decembreis, anno CHRISTI MDCIV, aetatis *** LXIV. MYLIVS ille: PRINCIPVM ET REGVM POLONORVM IMAGINES AD VIVVM † EXPRESSAS. Quibus adiectae sunt breves singulorum historiae, et res praeclarè gestae: ut lectori et oculos et animum simul his, quasi speculo humanae vitae inspiciendo, pascere liceat. PRINCIPI GEORGIO † RADIVILIO, S. R. E. TIT. S. SIXTI CARDINALI, EPISCOPO CRACOVII ET DUCI SEVERIENSI, DEDICATAS. COLONIAE AGRIPPINAE typis GODEFRIDI KEMPENSIS: anno reparatae Salutis humanae MDXCIII, mense Martio: folii magnitudine emisit. MYLIQUE eiusdem cura et impensa: MARTINI BRONIOVII ‡ de Biezdzfedeia, bis in Tartariam, nomine STEPHANI PRIMI, Poloniae Regis, Legati TARTARIAE DESCRIPTIO, antehac in lucem nunquam edita, cum Tabula Geographica eiusdem Chersonesi Tauricae. COLONIAE AGRIPPINAE, ex officina BIRCKMANNICA, anno MDXCV, pari forma exiit. Est opus utrumque nitidissimum: meritòque in rarissimis numerandum.

* In MVSEO POLONO: quo Princeps IABLONOVIVS, Palatinus Novogrodenfis, nos beavit: p. 162.

** Amicissimus ABRAHAMI ORTELII, cosmographi nobilissimi, fuit. Cuius rogatu, hicce MYLIVS, antiqua regionum, insularum, urbium, montium, sylvarum, pontium, marium, fluviorum, et fontium nomina: recentibus eorundem vocabulis explicata: THEATRO ORBIS TERRARVM, ab ORTELIO ipso, Antverpiae, MDLXX, forma Atlantica publicato, apposuit.

*** Narrat haec paulo fusius IOANNES FRANCISCVS FOPPENS, in BIBLIOTHECAE BELGICAE Tomo I, p. 99 sq.

† STUDIO AC SVMTV SVO PROCVRATAS.

‡ Cuius imago, in fronte huiusce operis, est collocata.

‡ Vide supra BRONIOVIVS: sub Numero XIX.

XCII.

IOANNES MYLIVS *Libenrodenfis Thuringus*, Poëta non ignobilis, in Poloniam à viro principe, GREGORIO CHODKIEVICIO, Vilnensium Castellano atque Grodnensium Praefecto, adductus: filiorum eius, ANDREÆ et ALEXANDRI, studia moresque rexit. Quibus etiam, in peregrinatione Germanica, comes ac custos additus fuit. Vienneusi in aula, à MAXIMILIANO II, Romanorum Imperatore, adeptus est Poëtae Laureati insignia. Penes nos sunt:

i.) In Epiphaniam Domini Elegia IOANNIS MYLII *Libenrodensis*. *CRACOVIAE* anno Salutis humanae MDLX. sine indicio Typographi. 4.

Recusa, in eius POEMATIBVS, p. 143 — 153.

ii.) Carmen Elegiacum in Nativitatem et Circumcisionem IESV CHRISTI Salvatoris. Autore IOANNE MYLIO *Libenrodensi*. *CRACOVIAE LAZARVS ANDREAE* excudebat anno Salutis humanae MDLXI. 8.

Editum denuò, in ipsius POEMATIBVS, p. 126 — 143.

iii.) Divina gratia Imperante SIGISMUNDO AVGVSTO, Polonorum Rege Potentissimo, Magnoque Lituaniae Duce, &c. Victoria de Moschis reportata per Magnificum Dominum GREGORIVM CHODKIEVICIVM, Castellatum Vilnensem et Capitaneum Grodnensem, stipendiariiue militis supremum Ductorem: celebrata versibus heroicis. Addita est Victoris, ad Filios suos, de conflictu Epistola. His accesserunt Elegiae III. Una, ad Magnificum D. GEORGIVM CHODKIEVICIVM, legatione Moschovitica perfunctum. Altera, ad Magnificum D. IOANNEM CHODKIEVICIVM, Samogitiae Praesidem. Tertia, ad Magnificum D. PHILONEM KMITAM, Equitem bellicosum et strenuum. Autore IOANNE MYLIO *Libenrodensi*. *VIENNÆ AVSTRIÆ* ex Officina MICHAELIS ZIMMERMANNI anno MDLXIII. 4.

Repetitum est heroicum carmen: unà cum Victoris Epistola: in MYLII POEMATIBVS, p. 337 — 346. Elegiae, ad GEORGIVM atque IOANNEM CHOD-

CHODKIEVICIOS, PHILONEMque KMITAM, iisdem in POEMATIBVS, p. 346 — 353, locum suum sunt assecutae.

IV.) IOANNIS MYLII *Libenrodenfis*, Poetae Laureati, CATO GRÆCOLATINVS. Praecipua Christianae pietatis Capita. Μελέται D. ANDREÆ et D. ALEXANDRI CHODKIEVICIORVM, illustrium Magni Lituaniae Ducatus Equitum. Omnia in gratiam studiosae Iuventutis publicata. *LIPSIÆ* IOANNES RHAMBA excudebat anno MDLXVIII. 8.

Hocce opusculum, POEMATIBVS saepè memoratis, p. 587 — 636, est insertum.

Exstant huiusce MYLII carmina, vario genere, complura: in VLADISLAVVM Polonorum et Hungarorum Regem: IOANNEM ALBERTVM et SIGISMVNDVM PRIMVM, Poloniae Reges inclytos: SIGISMVNDVM AVGVSTVM Regem Poloniae, eiusque uxorem CATHARINAM AVSTRIACAM: IACOBVM VCHANSCIVM Archiepiscopum Gnesnensem: STANISLAVM MISCOVIVM Cracoviensem, Principem NICOLAVM RADIVILIVM Vilnensem, ALBERTVM LASCIVM Siradiensem, Palatinos: STANISLAVM MACIEIOVIVM Sandomiriensem, NICOLAVM TREBVCHOVIVM Gnesnensem, IO-

ANNEM LVTOMIRSCIVM Raven-
fem, Castellanos: VALENTINVM
DEMBINSCIVM Poloniae Cancellaria-
rium supremum: PETRVM MISCO-
VIVM Regni Procancellarium: EVSTA-
CHIVM WOLOWICIVM Magni Li-
tuaniae Ducatus Procancellarium, Aulae-
que Mareschalcum: FRANCISCVM
CRASSINIVM Polonorum Regis in
Aula Caesarea Legatum, atque STANIS-
LAVM CARNCOVIVM honore eo-
dem functum: inque alios Poloniae Primo-
res, bonis litteris, ac viris doctis, tempo-
ribus iis amicissimos, scripta. Quae, POE-
MATVM suorum Volumini maiori immi-
sta: *Lipsiae*, anno adhuc MDLXVIII, for-
ma 8, in lucem publicam prodierunt.

Legunturque: in IANI GRVTERI DE-
LICIIS POETARVM GERMANORVM, Parte
IV. p. 883 — 916: IOANNIS MYLII
Libenrodensis IERONIKAI, id est, SANCTI
CHRISTIANORVM MILITES, divinitus victoriis
ornati: ad SIGISMVNDVM AVGVSTVM,
Polonorum Regem.

MYLIVM istum, extremo vitae suae
tempore, *Ienensi* in Academia, Graecas
litteras publicè docuisse: ibique diem obiisse
suum, quinto Nonas Iulii, MDLXXV: IO-
ANNES

ANNES CASPAR ZEVMERVS, in VITIS PROFESSORVM IENENSIVM, Classe IV, p. 34, annotavit.

XCIII.

NICOLAUS MYLONIVS, Germanus natione, collegiique in Vrbe Roma Germanici alumnus fuit: nequaquam verò, in numerum Patrum Societatis IESV *, recipi curavit. Perductus ab ANTONIO POSSEVINO, Societatis IESV sacerdote illustri, in *Sueciam* atque *Gothiam*: excolendis illis Regionibus, per annos plures, optimam dedit operam. Retrò unde per Prussiam Sarmaticam vertens: à Vladislaviensium Praefule, HIERONYMO Comite ROZDRAZOWSCIO, in Vrbe *Gedanensi* Vicarius generalis, atque Praepositus apud Divam virginem MARIAM, fuit constitutus. Non à MYLONIO ipso profectae, sed cura eius ** in lucem editae sunt: RESPONSIONES AD VIRI CVIVSDAM PII SEPTENTRIONALIS INTERROGATIONES: Qui de salutis aeternae comparandae ratione, ac de vera Ecclesia cupiebat institui. *VILNAE*, typis Illustriss. Dñi D. NICOLAI CHRISTOPHORI RADIVILI &c. Supremi M. D. L. Mareschalci. Anno MDLXXI. forma 12. ***. Auctorem verum huiusce opuscu-

opusculi, sese ipse est professus ANTONIVS POSSEVINVS, in APPARATVS SACRI Tomo II. p. 153. E quo maximè ea didicimus: quae exposuimus de MYLON O. Quem *Gedani*, decimo Kalendas Novembris, anno Domini MDCXI, aetatis autem LXVI, fato perfunctum: inque Olivenfi Coenobio honorificè sepultum: SIMONIS STAROVOLSCII MONVMENTA SARMATARVM, p. 340, testantur.

* Malè Iesuita Ingolstadiensis à IOECHERO vocitatus, in LEXICI BIOGRAPHICI LITTERARII, lingua Germanis vernacula conscripti, Tomo III. p. 794.

** Quemadmodum inscriptio opusculi apertè significavit.

*** Recusae deinde INGOLSTADII, per DAVIDEM SARTORIVM, MDLXXXII: ibidemque, per WOLFGANGVM EDERVM, MDLXXXIII, typis iterum exscriptae, POSSEVINI nomine praefixo: eadem forma.

GEORGIUS MYSZKOWSKI, vide MISCOVIUS.

PETRUS MYSZKOWSKI, vide etiam MISCOVIUS.

XCIV.

† DEMETRIUS NAPRAGUS Hungarus, ut Cathedralis Praepositus * Agriensis, Hungariae temporibus difficillimis,

mis, Regni illius Ordinum Illustrium oratorem praecipuum, apud SIGISMUNDUM III Poloniae Sueciaeque Regem, et Regni Polonici Ordines, pro dignitate Gentis Hungaricae egit. Est in publico museo ZALUSCIANO: Hungariae Periclitantis Legatorum **, Reuerendi Domini DEMETRII NAPRAGI, Ecclesiarum Agriensis et Aradiensis Maioris Praepositi, et Generosorum Dominorum NICOLAI ZOKOLII de Kis Varda et MICHAELIS KELLEMESI Vicecomitis Comitatus Sáros: ad Serenissimum Potentissimumque SIGISMUNDUM TERTIUM Poloniae et Suetiae Regem, Magnum Ducem Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Livoniae, Samogitiaeque: et ad Inclytos Regni Poloniae, Magnique Ducatus Lituaniae &c. Ordines: Oratio, in Comitibus Generalibus Cracoviae habita, die II Mensis Martii, Anno Domini MDXCV. *Cracoviae*, in Officina LAZARI, Anno eodem, typis excusa, 4. Quam, inventu perdifficilem: mox iuxta exemplar Cracovienſe NICOLAUS REUSNERUS, in SELECTISSIMARUM ORATIONUM ET CONSULTATIONUM, DE BELLO TURCICO, VARIORUM ET DIVERSORUM AUCTORUM, Voluminis Tertii Parte Altera, p. 24 — 38, repetiit: posteaque ex STEPHANI OSTROSITH de Gilletincz, Sacrae R. H. Coronae Duumviri, Codice manu exarato, MATTHIAS BEL Hungarorum saeculo nostro omnium eruditissimus, in litterarii sui APPARATUS AD HISTORIAM HUN-

HUNGARIÆ, Decadis I, Monumento X, p. 429—437, iterum divulgavit.

* Transylvaniæ Episcopus, circa annum MDXCIX, à RU-
DOLPHO SECUNDO Romanorum Imperatore atque
Hungarorum Rege renunciatus.

** Legationem illam chronographus noster, PAULUS PIA-
SECIUS, Antistes Premisliensis, siluit. Quam NI-
COLAUS ISTHUANFFIUS, Hungariæ Propala-
tinus, in REGNI HUNGARICI HISTORIA Lib. XXIX, p.
m. 398, breviter sed accuratè exposuit. A quo tamen
NAPRAGUS, princeps legationis, vitiosè NAPRA-
DIUS est vocatus.

XCV.

NICOLAVS DE BLONIE, vide BLO-
NIE.

† NICOLAVS POLONVS, Cracovien-
fis Ecclesiæ Cathedralis Archidiaco-
nus, primus omnium Polonorum, juris
pontificii scientia usuque innotuit. Patavi-
no in Gymnasio, magistrorum ac discipulo-
rum nobilitate iam efflorescente, studuit.
Cui NICOLAVS ille, Rectoris * honore con-
spicuus, anno reparatae Salutis MCCLXXI,
ipse praefuisse: ab Æmonienfi Antistite, IA-
COBO PHILIPPO TOMASINO, in Operis ad-
modum jucundi rariùsque obvii DE GYMNA-
SIO PATAVINO editi, Libro IV, p. 359, per-
hibetur. Miechoviae, in Bibliotheca Ca-
nonicorum Regularium Ordinis S. Sepul-
chri

chri Domini Hierosolymitani: Summa decretalium per domnum *Nicolaum* archidiaconum Cracouiensem collecta: è codice vetustiori, per *Albertum* de *Perusio* MCCCCLXVII, foliis integris descripta: perque *Thomam* de *Osvizcimo*, canonicum Sandomiriensem, in urbe Ferraria, MDXXXIV, decima tertia Augusti, acquisita: IOSEPHO ANDREÆ Comiti ZALVSCIO, Regni Poloniae adhuc Referendario Supremo, ab Ordinis illius Praeposito Generali IACOBO PAVLO RADLINSKI, doctrinae ac virtutis laudibus saepè à nobis celebrato, Idibus Martiis anni MDCCXLVI **, ostendebatur.

* Collegam huius muneris, IOANNEM DE MONTE LONGO, Archidiaconum Aquileiensem, habuit.

** Id, è ZALVSCII Praefulis: CODICVM MANVSRIPTORVM, alienis in Bibliothecis à se ipso repertorum, INDICE ALTERO, p. 30. a. didici.

XCVI.

† THOMAS NIGER, Episcopus Scardonensis: vir gravis et ipsa senectute venerabilis, prudentiaque atque eloquentia haud minùs, quàm doctrina varia, rerumque omnium Ecclesiasticarum atque civilium usu excellens: ab HADRIANO VI Romano Pontifice Maximo, ad SIGISMUNDUM I Regem Polonorum, tractan-

tractandae inter Regem illum et ALBERTUM Prussiae Magistrum pacis gratia, exstirpandique in Polonia ac Prussia Luterani dogmatis causa missus, anni MDXXIII exordio, Urbem Cracoviam intravit. Quem SIGISMUNDUS Rex, ut parentem suum, excepit et habuit. Legationis eius commentarium STANISLAUS GORSCIUS, Canonicus Cracoviensis atque Plocensis, in SIGISMUNDI PRIMI ACTIONUM REGIARUM Tomum VI, fol. 178. a. — 181. a, intulit.

XCVII.

IOANNES OSTROROGVS, è veterri-
 mis potentissimisque Poloniae Comitibus
 genitus: Saeculi xv medio, Bononiensi in
 Academia, omnium eo tempore celeberrima,
 studia litterarum tractavit. Ornatus-
 que ibi iurium insignibus: tanti honorem il-
 lum fecit, ut, adepta etiam dignitate Sena-
 toria, in actis et litteris publicis, Doctoris
 iuris utriusque * titulo percupiverit compel-
 lari. Redux in patriam, mox à CASIMI-
 RO IAGELLONIDE admotus est ad Rem-
 publicam. Factusque Castellanus Medire-
 censis, pacis atque amicitiae: inter CASI-
 MIRVM IAGELLONIDEM Polonorum Re-
 gem, atque LVDOVICVM DE ERLICHS-
 HAV-

HAVSEN Teutonici Ordinis in Prussia Magistrum Supremum: è Poloniae Primoribus, confector praecipuus exstitit. Missusque et ipse in Romanam Urbem: PAVLO II Pontifici Maximo, Regis sui nomine obedientiam praestitit: proque data ab eo, in Prussicae pacificationis negotio, ope atque opera singulari, verbis amplissimis gratias egit. Dictam tunc ab OSTROROGO orationem, primus omnium, IOANNES LASCIVS, magnus Poloniae Cancellarius, in COMMUNI INCLYTI REGNI POLONIAE PRIVILEGIO, Fol. CL.b. sq. publicavit. IACOBVS deinceps PRILVSIVS, inter STATUTA AC PRIVILEGIA REGNI POLONIAE, pag. 740 — 743: atque IOANNES IANVSZOVIVS, inter REGNI STATUTA ATQVE CONSTITUTIONES, p. 889 — 891 repetierunt. STANISLAVS autem KONARSCIVS, in LEGVM, STATVTORVM, CONSTITVTIONVM, AC PRIVILEGIORVM REGNI POLONIAE, Volumine I, p. 222 — 225 denuò produxit. IOANNES praeterea PISTORIVS, in POLONICAE HISTORIAE CORPORIS Tomum I, p. 208 sq.: LAVRENTIVSque MIZLERVS, in HISTORIARVM POLONIAE SCRIPTORVM COLLECTIONIS MAGNAE Tomum I, p. 328 — 330 intulerunt. OSTROROGVS ipse, patriae suae iterum redditus, meditatum à se, perscriptamque ORDINATIONEM

REIPUBLICÆ POLONÆ, CASIMIRO IAGELLONIDI Regi in comitiis Regni generalibus exhibuit. Quam STANISLAUS GORSCIVS, Canonicus Cracoviensis atque Plocensis, ab interitu vindicaturus, SIGISMUNDI PRIMI, POLONIÆ REGIS, ACTIONVM † Tomo XXII, p. 99 — 119 interseruit. Exstat adhuc Ostrorogi: Comitum illustrium huiusce nominis domicilio prisco: IOANNIS Medirecensis Castellani monumentum ‡ sepulchrale. In quo: quod magnopere est mirandum: tempus mortis eius haud significatur.

* Huius rei testimonia praeberunt: IOANNES DLVGOSSVS, aequalis OSTROROGI, eiusque maxime amicus atque familiaris, in ANNALIUM POLONICORVM Volumine posteriori, Lipsiae evulgato, p. 393. LASCIVS l. c. Fol. CXLVIII. b. PRILVSIVS p. 707. et 737. IANVSZOVIVS p. 799. et 884. IOANNES HERBVRTVS, in STATVTIS REGNI POLONIÆ, Samoscii editis, p. 404. KONARSCIVS l. c. p. 202. et 218. et 220. PISTORIVS etiam p. 186. et 205. Ac denique MIZLERVS p. 301. et 326. et 327.

† Deest in ZALVSCIANA Bibliotheca publica Tomus ille. Quo tamen OSTROROGI scripturam comprehendit: auctor eminentissimus, STANISLAUS CARNCOVIVS, Vladislaviensis primum Antistes, Gnesnensisque postea Archipraeful atque Regni Poloniae Primas, nos docet, in COMPENDIO RERVM GESTARVM SIGISMUNDI PRIMI, EX ACTIONVM REGIARVM COMMENTARIIS GORSCIANIS COLLECTO, nunquam autem foras dato, sub anno MDXLIII.

‡ Descriptum à SIMONE STAROVOLSCIO, Primicerio Tarnoviensi, in MONVMENTIS SARMATARVM, VIAM VNIVERSÆ CARNIS INGRESSORVM, p. 506.

XCVIII.

STANISLAVS OSTROROGVS, Castellanus Califfiensis, à SIGISMVNDO I Polonorum Rege, ad generale Concilium Lateranense: quod IVLIVS II Summus Pontifex indixit, LEO X autem continuavit: unà cum Gnesnensi Archiepiscopo atque Regni Poloniae Primate, IOANNE LASCIO, Orator missus est. Regique eidem, OSTROROGVS ille, BONAM SFORTIAM Mediolanensem Principem ac Bari Ducem, sponfam ex Italia adduxit. Est, inter manuscriptos Codices ZALVSCIANOS, ad historiam patriae pertinentes, miscellaneum Volumen * non exile: ordine CCXXV: cui p. 265 — 269 indita est ** Magnifici STANISLAI OSTROROGI, Castellani Califfiensis, Oratio ad Illustrissimam Dominam ISABELLAM ARRAGONIAM, Ducem Barensem: habita in postulatione Filiae eius, Illustrissimae Dominae BONAE, in Matrimonium Serenissimi et Invictissimi Domini SIGISMVNDI, Poloniae ac Sarmatiae Regis. OSTROROGVM ipsum, circa annum MDXX, vita defunctum, CASPAR NIESIECKI tradidit in Catalogo Califfiensium Castellanorum, operis sui Genealogici Volumini I, immisto, p. 208.

* Quod olim, ad SIGISMUNDVM BENEDICTVM CHRZANOWSCIVM, Succamerarium Brestensem, pertinuit.

** Complexam eam SIGISMUNDI PRIMI ACTIONVM REGIARVM Tomo IV, p. 229 sq.: è memorato CARN- COVII COMPENDIO, sub anno MDXVII, conjecio.

XCIX.

STANISLAVS OSTROROGVS, Me-
direcensis Castellanus, Chelmenfisque
Praefectus, à cultu veteris Ecclesiae Ro-
manae alienissimus, auctoribus autem no-
varum opinionum deditissimus, ANDRE-
AM TRICESIVM, Poëtam illum no-
bilem et inclytum: sed priscae religionis ac
disciplinae hostem, Praefulumque Poloniae
obtrectatorem infestissimum: familiaritate ac
beneficentia singulari est complexus, mo-
disque omnibus * tuitus. OSTRORO-
GVM hunc anno MDLXXIX adhuc vixisse,
CASPAR NIESIECKI in nominati
operis sui Volumine III, p. 526, retulit.
Anno autem MDLXXXI humanis rebus iam
fuisse exemptum, discimus è Testimonio, IO-
ANNI IONÆ Moravo, Dominorum Comitum IO-
ANNIS atque NICOLAI OSTROROGO-
RVM: Filiorum Domini STANISLAI illustris
memoriae: Praeceptoris, ab Argentinenfis Academiae
Senatu, XV Kalendas Iunias anni MDLXXXI, da-
to. Publicatum illud est unà cum IOAN-
NIS

NIS Comitis **OSTROROGI** oratione :
de qua mox dicemus.

* **PETRI PAVLI** etiam **VERGERII** Istri, apostatae insignis: primi Ducis Prussiae **ALBERTI SENIORIS**, ac Palatini Vilnensis Principis **NICOLAI RADIVILII**, auspiciis: Prussiae primum, et deinde Lituaniae, posteaque Poloniae regiones nobiliores ingressi, necessitatibus liberalissimè subvenit. Qui publicatum à se, cum annotationibus suis impudicissimis, **CATALOGVM HAERETICORVM**, Comiti huic **OSTROROGO** dedicavit.

C.

SIGISMVNDI III principatu, **IOAN- NES * OSTROROGVS** Palatinus Posnaniensis: **STANISLAI** Medirecensis Castellani filius: et eruditionis, et religionis laude, maximè viguit. Est, penes nos, herois illius: **AD FILIOS SVOS, NICOLAVM ATQVE STANISLAVM, COMITES AB OSTROROG, ADMONITORIA EPISTOLA.** Contra fraudulentiam Scripti editi, sub Titulo: **Monita Privata Societatis IESV. LEOPOLI EXCVSA PER L. MALACHIEWICZ ANNO MDCXV. forma 4.** Cui adiecta est Epistola peculiaris, annis novem priùs, ad **NICOLAVM** natu maiorem filium: in Samo- sciensi tùm Academia operam Latinis litteris ac liberalibus studiis navantem: scripta. Qua: quid Deo, Regique atque Patriae, et amicis, et sibi ipsi, et toti prorsus gene-

ri humano, juvenis ille eximia spe, summaeque virtutis debeat: parens incomparabilis praeclarè explicavit.

* IOANNES ille, annis puerilibus, imbuebatur Reformatorum, ut vocant, dogmatis. Utebaturque, Argentinensi in Academia, maximè IOANNE STVRMIO praeceptore. Testis huius rei locuples est: Oratio Illustris illius et Generosi Domini, Domini IOANNIS Comitis ab OSTROROG: in Krylow, Grodzisko, et Miedzichod, heredis: recitata, cum discessurus Argentina, publicè Academiae, caeterisque Ordinibus valediceret, IX Martii, Anno MDLXXXI. Argentinae, anno eodem, per NICOLAVM WYRIOT, forma 4 excusa. Orthodoxam postea religionem professus: constantissimè in ea perseveravit: natamque sibi sobolem, doctrina et pietate Catholica optimè instituendam curavit.

IOANNES idem OSTROROGVVS opusculum admodum iucundum: De Venatione cum canibus venaticis, ad VLADISLAVM, Principem Poloniae et Sueciae, Polonicè scriptum: Cracoviensi Typographo BASILIO SKALSKI, anno MDCXVIII, forma 4 commisit excudendum. Quod, eadem in Vrbe, anno MDCXLIX, forma pari, à LVCA KVPISZ, typis iterùm est descriptum. Anno denique MDCXXII OSTROROGVVS ille: Commentarium Expeditionis Valachicae, anno superiore, à SIGISMVND O III Polonorum ac Suecorum Rege, contra OSMANVM Turcarum Imperatorem factae, vernacula lingua compositum: IOANNI ROSSOWSKI, Typographo tunc Posnaniensi, folii magnitudine exscribendum dedit.

dit. Quo vix in lucem prolato: OSTRO-
ROGVS è vita excessit. Postremum
ipfius opus fupra fidem eft raram: nec ipfi
quidem litteratori Polonorum principi, ZA-
LVSCIO Kioviae Epifcopo, vifum. Ego,
mense Septembri anni MDCLXXI, Polna-
niae in Bibliotheca nobiliffimi ac celeberrimi
Collegii Societatis IESV deprehendi.

CI.

NICOLAVS OSTROROGVS, Regni
Poloniae Pocillator, idemque Droho-
vifcensis atque Rohatinenfis Praefectus: IO-
ANNIS Polnaniensis Palatini filius: MAR-
TIS aequè atque MINERVÆ studiis inclytus,
belli teterrimi ac perniciosiffimi, à Rege
Sueciae CAROLO GVSTAVO, Po-
lonorum Regi IOANNI CASIMIRO
illati, initio: Legatus à Ducibus Exercitus
Polonici, ad Gedanensem Urbem, Regi
fuo fide ac constantia admirabili deditam,
miffus: quinto Kalendas Maias anni
MDCLVI, nobilem coram Ordinibus illius
Vrbis, in Praetorium convocatis, oratio-
nem * habuit. Quam, illo adhuc anno,
fine loci ac typographi nota, evulgatam:
CHRISTIANVS ADOLPHVS THVLDENVVS,
HISTORIARVM EVROPICARVM, Enneadis Primae
N 4 Libro

Libro Sexto, p. 213 — 215 inseruit: IOANNES autem CHRISTIANVS LÜNIG, inter ORATIONES PROCERVVM EVROPÆ, Parte II, p. 115 — 119 repetiit. OSTROROGV M illum, demortuum quadriennio ante bellum Suecicum: perperam LAVRENTIVS IOANNES RYDAWSKI, in HISTORIARVM POLONIÆ AB EXCESSV VLADISLAI QVARTI Libro III. p. 72 sq. perhibuit. Sed tamen eius ingenium atque mores concinnè expressit. Quonam autem tempore, naturae debitum reddiderit: certò compertum non habemus.

- * Qua eis, quo loco res Poloniae, Exercitusque Polonici sint, exponit. Ducumque nomine, Gedanensium sententiam rogat: utrum expedire magis judicent, si Exercitus propius Urbem suam moveat? an, ut longius ab ea, hostem à tergo adoriatur?

IOANNES PISARSCIVS inter ILLVSTRIVM POLONORVM ORATIONES VERNACVLAS, à se editas, Tomo I. p. 46 — 53 eam protulit: quam NICOLAVS ille Comes OSTROROGV S, anno MDCXXXIII, Regni tunc Subdapifer, creatus, in Comitibus inaugurationis VLADISLAI IV, Terrestrium Nunciorum Mareschalcus, nomine ipsorum, ad novum Regem habuit.

CII.

NICOLAVS PACIVS, è familia inter Lituanos nobilissima ditissimaque, Kioviae Pontifex, antequam à vera virtute, sanaque Ecclesiae doctrina deficeret: IOANNIS CHODKIEVICII, Magni Lituaniae Ducatus

catus Mareschalci supremi, rogatu: ARII
novis sectatoribus, qui maximè Lituanicas
regiones conturbabant, opus eruditum ac
pium opposuit. Quod sic inscriptum * est:
ORTHODOXA FIDEI CONFESSIO, DE VNA
EADEMQVE DEI PATRIS, FILII, ET SPIRI-
TVS SANCTI DIVINITATE, AC TRIBVS PER-
SONIS. Tam è scriptura sacra, quam vetustissi-
mis Ecclesiae doctoribus, summatim collecta. *RE-*
GIOMONTI BORVSSIAE in officina IOANNIS
DAVBMANNI, Anno Domini 1566. 4. Praefi-
xa operi huic est gravis ac sancta, ad
CHODKIEVICIVM Lituaniae Mareschal-
cum Epistola: quam NICOLAUS PACZ E-
piscopus Kioviensis, Brestae Lituanorum,
in conventu generali, die XXII Iulii, anno
post natum CHRISTVM MDLXVI, manu pro-
pria sua subscripsit. Salutis anno MDLXIX,
PACIVS ille, Kioviae adhuc Antistes, ce-
leberrimis Regni comitiis Lublini interfuit.
Lectique tum è Pontificio Ordine, VALE-
RIANVS SVSCOVIVS Episcopus Vilnensis,
atque NICOLAUS PACIVS Kioviensis, fu-
erunt **: qui unà cum delectu Senatorum
atque Nobilium ex Ordine profano, Polo-
norum cum Lituanis VNIONEM perpetuam
conficerent. Postea verò PACIVS: GE-
ORGII maximè WICELII occulti ZWING-
LIANI, inter Poloniae ac Lituaniae Pro-
ceres annis superioribus versati, artibus ir-

retitus: uxorem duxit. Dimissoque Kioviae Pontificatu: impetratum Brestensis Castellani locum, in Senatu Regni, tam diu tenuit; donec eum SIGISMUNDVS AVGVSTVS Rex, Pontificis Summi ac Sanctissimi, PII QVINTI monitu gravi, *** juberet abesse à publico consilio. A BERNARDO MACIEIOVIO atque MARTINO SISCOVIO Urbis Cracoviae Pontificibus: GEORGIOque ZAMOSCIO Praefule Chelmenfi: PACIVS hicce, ut Pseudoëpiscopus, in numero auctorum damnatorum positus **** fuit. Scripta enim ipsi aliqua attribuuntur: quibus Romanam Ecclesiam atque Pontificem Maximum oppugnare fuerit ausus. Obiisse eum anno MDLXXXIX: SAMVEL NAKIELSKI, in CHRONICO MIECHOVIENSI, p. 768, tradidit. BARTHOLOMÆVS autem PAPROCIVS, aetate PACIO aequalis, in opere praeclaro: quod mense Iulio anni MDLXXXIV, DE INSIGNIBVS NOBILITATIS POLONÆ AC LITVANÆ, in lucem publicam ab ipso est prolatum: p. 674, NICOLAVM PACIVM, Episcopum Kioviensem: librorum multorum auctorem: CALVINIANÆ autem sectae addictum: rebusque humanis magis, quam divinis deditum: fato iam functum, memoravit.

* ZALVSCIUS MVSAGETA, Regni Poloniae primum Referendarius supremus, posteaque Pontifex Kioviensis:

ensis: doctrinae atque sanctitatis, constantiaeque laudibus, aevo omni celebrandus: opus PACII diu quaesitum, è Bibliotheca HASÆANA, quae Bremae, Civitate Imperiali, mense Iunio anni MDCCXXXII, auctionis publicae lege divendebatur, pretio aequo obtinuit.

** Memoriae hoc proditum est, ab ALBERTO WIIUK KOIALOWICZ, in HISTORIAE LITVANÆ Parte Altera, p. 487.

*** E SIGISMVNDI AVGVSTI ACTIONIBVS REGIIS nondum editis, STANISLAVS BVZENS-
KI, occasione praebita, id narravit, in Vita NICO-
LAI DZIERZGOVII, Archiepiscopi Gnesnensis
atque Regni Poloniae Primatis: quae à LAVREN-
TIO MIZLERO DE KOLOF, Actorum Litterari-
orum Regni Poloniae, Anni MDCCLV, Trimestri
IV est inserta: p. 257. Praedicatus tamen idem PA-
CIVS, quasi Praesul optimè de Ecclesia sua meritus,
fuit à SIMONE OKOLSCIO, in KIOVIENSIVM ET
CZERNIECHOVIENSIVM EPISCOPORVM SANCTÆ ET CA-
THOLICÆ ECCLESIAE ROMANÆ ORDINE ET NUMERO
DESCRIPTO, p. 24. sq.: ex eoque, à FRANCISCO
RZEPNICIO, in VITIS PRÆSVLVM POLONIAE, To-
mo III, p. 143. sq. Fuitque eius apostasia à scriptore
utroque celata.

**** In iis INDICIBVS, quos recensuimus loco suo.

CIII.

NICOLAUS PACIVS, Samogitarum
Praesul religiosissimus: Episcopatu illo,
annis propè undecim egregiè administrato:
possessionibusque eius, amplo patrimonio
suo, adauctis: Urbem Romam pietatis cau-
sa accessurus, mortalitate Patavii interce-
ptus est, anno Salutis reparatae MDCXIX.
Relictam à se pecuniam omnem, supelle-
ctilem-

ctilemque, atque Bibliothecam, Collegio Societatis IESV Crofensi, in Samogitiae dioecesi, à IOANNE CAROLO CHODKIEVICIO, militiae Lituanicae supremo Praefecto, magnificè condito, legavit. Collaudatus dignè fuit à IOANNE ARGENTO, in Epistolae prolixissimae: DE REBUS SOCIETATIS IESV IN REGNO POLONIAE: ad SIGISMUNDUM III Regem scriptae, Editione Cracoviensi à FRANCISCO CAESARIO adornata, p. 131. atque à GASPARE NIESIECIO, in operis sui Genealogici Volumine III. p. 541. sq.

CIV.

CASIMIRVS PACIVS, Smolensciae primùm ac deinceps Samogitiae Episcopus: Collectanea Constitutionum Synodaliū Dioecesis Samogitiensis. Vilnae, typis Acad. Soc. IESV. Anno MDCXC. forma 4 promulgavit. Biennio post diem suum obiit. Singularia quaedam de ipso narravit FRANCISCVS RZEPNICIVS, in VITIS PRÆSVLVM POLONIAE, Tomo III. p. 37. sq.

CV.

CV.

NICOLAUS STEPHANUS PACIVS, Urbis Vilnae Pontifex: anno CHRISTI MDCLXXXIV demortuus: Vilnensis Academiae Maecenatibus optimis ac maximis annumeratur à IOANNE ANTONIO PREVSHOF, in Historia Academiae Vilnensis, p. 34.

CVI.

CHRISTOPHORUS PACIVS, Magni Lituaniae Ducatus Cancellarius supremus: isque Poloniae Regis IOANNIS CASIMIRI, Reique publicae Poloniae, ad pacificationem Olivensem Legatus: Episcopi Vilnensis, NICOLAI STEPHANI, frater germanus fuit: Lituanorum aetate sua omnium doctissimus atque sapientissimus: patriarum rerum inprimis peritus: patriaeque suae, in summis periculis et extremis paenè discriminibus, amans maximè: animi fortitudine constantiaque, cum Romanorum eminentissimis conferendus. Quaecunque, tempore belli Suecici, à Regibus Poloniae et Sueciae: à Romanorum Imperatore: à Regibus Gallorum atque Danorum: ab Electore Brandenburgensi, Duceque

ceque Neoburgico, et Belgii Foederati Ordinibus: pacis inter Polonos ac Suecos procurandae causa, à die XII Octobris anni MDCLIX, usque ad diem Aprilis anni insequentis, sunt tractata: PACIVS illustris ille, lingua Polonica, diligentia maxima, in commentarium diurnum retulit. Cuius operis praeclari exemplar: à STANISLAO SKARSZEWSKIO, Cancellariae Regni tunc Praefide, descriptum: ab eoque pertinentibus ad pactionis illius nobilissimae negotium Litteris publicis adornatum: publica Bibliotheca ZALVSCIANA asseruat *. Mortuus est CHRISTOPHORVS PACIVS, Heros maximus, eodem anno: quo frater ipsius, Vilnensium Antistes, vita cessit. De CHRISTOPHORI actionibus egregiis, virtutibusque ** divinis, plura profecutus est IOANNES GOTTLOB BOEHMIVS, aevi nostri scriptor politissimus candidissimusque, in ACTORVM PACIS OLIVENSIS INEDITORVM Tomo I. p. 266 — 268. Laudatumque CHRISTOPHORI DIARIUM *** PACIFICATIONIS OLIVENSIS: à ZALVSCIANÆ Bibliothecae conditore ad se transmissum: in Prooemio ACTORVM illorum elegantissimo, p. XI, sq. primus omnium, BOEHMIVS accuratè recensuit.

* Inter Codices MStos Polonicos, historiam patriae completentes, sub Numero CCCXXXII.

** PACII huius, in IOANNEM CASIMIRVM Regem, benevolentiam fidemque singularem, testatur historicorum Poloniae sui temporis princeps, ANDREAS CHRYSOSTOMVS ZALVSCIVS, Episcopus Varmiensis, in EPISTOLARVM HISTORICO-FAMILIARIVM Tomo I. p. 154.

*** Quo Codice: adhibito TROZIO nostro interprete: BOEHMIVS optimè est usus, in illustrandis ACTIS OLIVENSIBVS.

Commemorari etiam oportet THEOPHILVM PACIVM. Cuius: Panegyricus, Serenissimo Principi VLADISLAO, Serenissimi et Potentissimi SIGISMVNDI III, Poloniae et Sueciae Regis, Filio: cum Theologicae disputationi in Academia habitae, celebri Amplissimorum virorum comitatu, Nonis Septembribus interesset: dictus. *CRACOVIAE*, ex officina IOANNIS SZELIGÆ, Anno Domini MDCVIII. forma 4, prodiit. Quem, PACIVS ille, cognato atque alteri parenti suo, LEONI SAPIEHA, Magni Lituaniae Ducatus tunc Cancellario, curiaeque CONSTANTIAE Reginae Magistro, bonarum artium, civiliumque omnium studiorum, in Lituania, instauratori summo, dedicavit.

CVII.

† PHILIPPUS PADNIEVIUS, alumnus atque familiaris PETRI TOMICH, Cracoviensis Episcopi, Regnique Cancellarii,

rii, maximè inclyti fuit. PADNIEVIUS ipse, Canonici primùm, et deinde Decani Cracoviensis honore conspicuus, Procancellarii munere in Regno Poloniae functus est. Quo tractu temporum, à SIGISMUNDO AUGUSTO Poloniae Rege, ad CAROLUM Quintum * Imperatorem, FERDINANDUMque Primum Regem Romanorum, Legatus bis terve missus fuit. Premisliensem postea Episcopatum, tandemque Cracoviensem Pontificatum obtinuit.

* Qui PADNIEVII dicendi copiam, puritatemque, atque elegantiam valdè admiratus, dicere palàm non dubitavit: nunquam Polonum se meliùs Latinè loquentem audivisse.

ZALUSCIANOS inter Codices MSSStos, historiam ac litteraturam domesticam complectentes, asservantur:

I.) Oratio ad SIGISMUNDUM AUGUSTUM Poloniae Regem, in primo Eius Maiestatis ad gubernacula Regni ingressu, nomine Canonorum collegii Cracoviensis, à PHILIPPO PADNIEWSKI Canonico Cracoviensi habita XXIV Maii MDXLVIII: Volumini Miscellaneo sub Numero CCCXCV existenti, p. 95. a — 99. a. inserta.

II.) Reverendissimi Domini PHILIPPI PADNIEWSKI, Regni primùm Procancellarii, et deinceps Episcopi Cracoviensis Epistolae, sub SIGISMUNDI AUGUSTI principatu, ad Regni Proceres partim Latinè, partim Polonicè scriptae: sub numero CCXLVIII collocatae.

III.)

III.) PHILIPPI PADNIEVII EPISCOPI
CRACOVIENSIS, DE VIRIS ÆTATIS SUÆ ET GEN-
TIS ILLUSTRIBUS LIBER: Epistolarum Volumini
praemissus.

PADNIEVIUS ille Regni Polonici, et Mi-
nister, et Antistes maximus: studio littera-
rum, confortioque Musarum mansuetiorum,
vita omni assuetus: doctissimos aetatis suae
homines, ANDREAM PATRICIUM Polonum,
PETRUMQUE ROYSIUM Hispanum, intimos
familiares suos atque consiliarios esse voluit.
Locum iis proximum, in amicitia sua, IA-
COBO GORSCIO atque IOANNI COCHANO-
VIO assignavit. STANISLAUM autem ORI-
CHOVIUM, ob animi vehementiam nimiam,
linguaeque proterviam, ferre minimè potuit.
VIGILANTIUM GREGORIUM Samboritanum
auctoritate atque liberalitate sua multùm iu-
vit. Iuvenes nobiles, sed pauperes, Cra-
covie bonis litteris et artibus operam dan-
tes, ut Senator, ut Episcopus, ut Pater
nutrivit. Eosque, quos altioribus studiis
maximè aptos iudicabat, sumtu suo Bono-
niam, Pataviumque misit. Quibus morte
immatura est ereptus, tertio Idus Aprilis,
anni à CHRISTO nato MDLXXII. Egit de
eo SIMON STAROVOLSCIUS, in VITIS
ANTISTITUM CRACOVIENSIVM p. 241—245.
PAULUS IOVIUS, Episcopus Nucerinus:

Italorum scriptor nobilissimus: in ELOGIIS VIRORUM LITTERIS ILLUSTRIMUM, sub ipsum finem huiusce operis, p. m. 145, de PADNIEVIO nostro, mentionem honorificentissimam iniecit.

CVIII.

† **JACOBUS** de **PARADISO** *, natione Polonus, Sacri Ordinis Cisterciensis Monachus, ab antiquissimo et celeberrimo Poinanienfis Dioeceseos coenobio, Silesiae vicino: cuius ipse Alumnus fuit: cognomentum tulit. Cracoviensi in Academia theologiam atque ius pontificium docuit. Locumque inter Academicos eos Doctores ** habuit: qui anno CHRISTI MCCCCXXXI, in Arcis Cracoviensis conclavi maiori, **VLADISLAO JAGELLONE** Rege, Praesulibusque et aliis Senatoribus Regni praesentibus, Bohemicae Nationis Legatos heterodoxos confutarunt. Postea generali Concilio Basileensi, unà cum **NICOLAO KOZLOVIO** et **SANDIVOGIO** *** de **CZECHEL**, aliisque Theologis Polonis illa tempestate clarissimis, interfuit. Eius Determinationis Theologicae, de Concilio super Papam, autographum Cracoviae in Bibliotheca Academica invenitur: testante Codicum

cum MSSorum illius Bibliothecae Catalogo, p. 149 ****. Apographa Kioviensis Antistes, Comes ZALUSCIUS †, in Bohemiae atque Moraviae, Silesiaeque Bibliothecis, deprehendit. Quibus tamen auctoris ‡ nomen non appositum fuit.

• Distingvendus à IACOBO illo de Paradiso Cisterciensi; qui aetate aliquantò inferior, à SIMONE STARO-VOLSCIO, in ELOGIIS ET VITIS CENTUM ILLUSTRUM POLONIAE SCRIPTORUM, Editionis Venetae p. 103 sq., atque à CAROLO DE VISCH, in BIBLIOTHECA SCRIPTORUM SACRI ORDINIS CISTERCIENSIS, p. 165 sq., producit. Neque confundendus cum IACOBO de Paradiso, Carthusiano Monacho, Erfordiensis Academiae Doctore: cuius opus, De Septem Statibus Ecclesiae, in Apocalypsi mysticè descriptis: et de Auctoritate Ecclesiae: et de eius Reformatione, in MELCHIORIS GOLDASTI, MONARCHIAE S. ROMANI IMPERII, Tomo II, p. 1567 — 1575, publicatum fuit.

•• Annotante IOANNE DLUGOSSO, in ANNALIBUS REGNI POLONIAE, sub anno MCCCCXXXI, p. 577.

*** Referente SANDIVOGIO ipso, in litteris ad IOANNEM DLUGOSSUM, Canonicum Cracoviensem, Basileae feria secunda post Pentecosten MCCCCXXXIV datis.

**** Sub vocabulo IACOBI de Paradiso, Cisterciensis.

† Inspice CODICUM MSSORUM, à litteratissimo illo Antistite, alienis in Bibliothecis visorum ac perlectorum, INDICEM ALTERUM, p. 6, sub titulo CONCILII.

‡ Exemplar vetus: quod Comiti ZALUSCIO Olomucii in Tabulario Cathedralis Ecclesiae obvenit: sub ipsum finem, manu paulò recentiori, Studii generalis Cracoviensis doctori incerto tribuitur.

CIX.

† **J**ACOBUS PARKOSKI de Storawicz, circa medium saeculi xv, Cracoviae ius civile publicè est professus. Ipsius Instituta Iuris ad SBIGNEUM Cardinalem, et Episcopum Cracoviensem in Catalogo Codicum MSSorum Bibliothecae Academicae Cracovien-
sis, p. 185, commemorantur.

CX.

† **P**AULUS FRANCISCUS PARYS, Latinè PARISIUS: è Masoviorum stirpe clarissima generatus: isque Societatis IESU Provinciae Polonae Presbyter, aeo suo eruditissimus, IOANNI que CASIMIRO Poloniae Regi acceptissimus: Raveni in Collegio, elegantiores primùm litteras, singulasque deinceps philosophiae disciplinas est professus. Relictum ab ipso est, DE SARMATIAE SITU, DEQUE SARMATARUM ORIGINE ATQUE PROGRESSIONE, opus elaboratissimum, forma 4, voluminibus tribus distinctum: publici quidem iuris nondum factum: quo tamen, Princeps TABLONOVIVS Palatinus Novogroden-
sis, NIESIECIUSQUE Societatis IESU Sacerdos, in describendis Gentis Polonicae pri-
mis

mis initiis, maximopere sunt usi. Eius Autographum integrum, à viro doctissimo, STEPHANO DAMALEWICIO, Regularium Canonorum Calissi Praeposito, Gnesnensi-que in Archidioecesi, cui Ravense Societatis IESU Collegium erat iniunctum, edendorum librorum Censore, XII Kalendas Maii, MDCLIX, examinatum atque approbatum: Praeful Kioviensis, IOSEPHUS ANDREAS Comes ZALUSCIUS, Cracoviae in Tabulario Societatis IESU Provinciae Polonae deprehendit. Qui operis amplissimi argumenta praecipua, in CATALOGO CODICUM MSSorum publicae Bibliothecae suae, fol. 539 a — 543 a, verbosè recensuit. PARISIi eiusdem COMMENTARIUS, DE VITA ET ACTIS S. BONIFACII, EX ORDINE CAMALDULENSI, RUSSIAE APOSTOLI ET MARTYRIS: anno MDCLVIII, ut conjectura assequi possumus, manu ipsius propria consignatus: è Bibliotheca Collegii Ravenfis, post Societatis IESU interitum, Varfaviam in ZALUSCIANAM Bibliothecam publicam perlatus, locum suum inter Codices MSSos, forma 4, sub numero MMCCCCLXIV, nactus est.

CXI.

PELKA, Archiepiscopus Gnesnensis: vide **FULCO**.

† **P**ELKA, Canonicus Divi **FLORIANI** apud Urbem Cracoviam, saeculi xv exitu, in Academia Cracoviensi theologiam moralem explicuit. Est illius Summa Viti-
rum, inter Codices MSSStos Bibliothecae Academicae Cracoviensis: ipsorum Catalo-
go, p. 186, indicante.

CXII.

† **P**HILIPPUS Episcopus Firmanus, **NICOLAI III** Romani Pontificis Maximi, ad **LADISLAUM IV** Hungarorum Regem, **LESCONEM**que **NI-GRUM** Cracoviensem atque Sandomiriensem Ducem Legatus: quid in Hungaria, civilibus discordiis ac motibus vehementer tunc conturbata, praestiterit: è **IOANNIS** de **THWRO CZ ***, **ILLUSTRISSIMORUM HUNGARIAE REGUM CHRONICO**, Brunae Moravorum Urbe **MCCCCLXXXVIII** excuso, fol. **LXXII a**, inque **RER. HUNGARICAR. SCRIPTORUM** Collectione **BONGARSIANA** iterum publicato, p. 79 sq., in **SCHWANDTNERIANA** au-
tem,

tem, multò emendatiùs atque auctiùs exhibitò, et ad usum communem magis accommodato, p. 152: potissimèque ex ANNALIUM ECCLESIASTICORUM, post CÆSAREM Cardinalem BARONIUM, ab ODORICO RAYNALDO, Congregationis Oratorii Presbytero, continuatorum Tomo XIV, sub annis MCCLXXVIII, n. XXII, p. 284: MCCLXXIX, n. XXX — XLI, p. 309 — 312: MCCLXXX, n. VIII — X, p. 317 — 319, cognosces. Quid deinde in Polonia ** ac Prussia egerit: è RAYNALDI ANNALIUM ECCLESIASTICORUM Tomo eodem, sub anno MCCLXXIX, n. XLII et XLIII, p. 312 sq., atque è IOANNIS DLUGOSSII, ANNALIUM REGNI POLONIÆ Tomo I, sub annis MCCLXXXII, p. 828, et MCCLXXXIII, p. 833 sq., intelliges.

* Legationem Apostolicam, à PHILIPPO Episcopo Firmano, apud LADISLAUM IV Regem Hungariae, gestam PETRUS RANZANUS, in EPITOME RERUM UNGARICARUM, à IOANNE SAMBUCO divulgata, fol. XL, à BONGARSIO postea in lucem reducto, p. 239, demùmque à SCHWANDTNERO diligentissimè recognita, p. 374, breviter strictimque attigit. ANTONIUS BONFINIUS eam, in RERUM UNGARICARUM Decadis Secundae Libro VIII, Edit. Hanovien. p. 305, Colonien. p. 218, aliquantò fusius exposuit. Ambo auctores, aevi aequales, PHILIPPUM Legatum illum, Cardinalem Ecclesiae Romanae confinxerunt.

** Legationem Polonicam ignoravit FERDINANDUS UGHELLUS. Qui, in ITALIÆ SACRÆ Tomo II, p. 710, de PHILIPPO Episcopo Firmano, Apostolicoque in Pannoniam ad LADISLAUM Regem Legato, verba fecit.

CONSTITUCIONES EDITAS ET PROMULGATAS
 PER UENERABILEM PATREM DOMINUM PHILIP-
 PUM DEI GRACIA FIRMANUM EPISCOPUM: APO-
 STOLICE SEDIS LEGATUM in Ungaria, Polonia, Dal-
 macia, Croacia, Rama, Seruia, Lodomeria, Galli-
 cia, ac Cumania: de consilio et consensu archiepi-
 scoporum, episcoporum, electorum, atque abbatum:
 prepositorum, archidiaconorum, priorum, ministro-
 rum, custodum, guardianorum, canonicorum, ple-
 banorum et aliarum personarum, et clericorum:
 necnon capitulorum, tam cathedralium, quam alia-
 rum ecclesiarum, secularium et regularium, Sti Be-
 nedicti, premonstratensium, Sti Augustini, predica-
 torum, minorum, et aliorum ordinum, congregato-
 rum in concilio celebrato in castro Budensi Uespri-
 mien̄ dioecesis per eundem dominum legatum: ad
 honorem et gloriam ste et indiuidue Trinitatis: ad
 reuerenciam et honorem Ste Romane ecclesie, et be-
 atissimi ac sanctissimi patris domini Nicolai pape III,
 et successorum eius: ad reuelacionem, fulcimentum,
 ac defensionem fidei catholice et ecclesiastice liberta-
 tis: necnon reformationem uite, morum et actuum
 cleri, et populi legacionis predicte: sub anno do-
 mini millesimo CC^o LXXIX°, in dictione septima,
 die quarta decima intrante septembris, in quo uide-
 licet die determinatum fuit concilium supradictum:
 pontificatus prefati sanctissimi patris domini Nicolai
 pape III anno secundo: in IAROSLAI BOGO-
 RII, Archiepiscopi Gnesnensis, SYNODICO
 *** ECCLESiarum POLONIE, p. 36—66, inte-
 gras

gras reperies. Quas RAYNALDUS, è Vaticano atque Vallicellano Codicibus, mutilis **** et corruptis, ANNA-
LIUM ECCLESIASTICORUM Tomo XIV, p. 603—
611, adjecit: indeque PHILIPPUS LABBEUS
et GABRIEL COSSARTIUS, in CONCILIORUM
COLLECTIONIS REGIÆ MAXIMÆ PARISIENSIS To-
mum VII, p. 790—814, transtulerunt: CA-
ROLUS autem PÉTERFFY Hungarus, So-
cietatis IESU Provinciae Austriacae Sacer-
dos, in SACRIS CONCILIIS ECCLESIAE ORTHODOXÆ
HUNGARICÆ, p. 105 — 126, è Vaticano illo
Manuscripto, quo RAYNALDUS olim uteba-
tur, iterum produxit.

*** ZALUSCIANOS inter Codices MSStos, sub num.
CCLXXV, reposito.

**** Ut rectè et cordatè RAYNALDUS ipse monuit.

CXIII.

SIGISMVNVDVS A PISIVTZ, cuius pa-
triam atque genus ignoramus: De Pugna
improspera, apud Bicinam, Silesiae oppidum Polo-
niae vicinum et finitimum, die xxiv mensis Ianua-
rii, anno Salutis MDLXXXVIII, inter MAXIMILI-
ANVM Archiducem Austriae electum Polonorum
Regem, atque IOANNEM ZAMOYSCIVM
Regni Poloniae Cancellarium et Exercituum Praefe-
ctum supremum, conferta: deque captivitate MA-

XIMILIANI Archiducis subsecuta: historiam MStam reliquit. Quam edendam, Hungarorum polyhistor inclytus, MATTHIAS BEL, in manibus habuit: sicut, ex ipsius litterario APPARATV AD HISTORIAM HVNGARIÆ, Decad. I, Monum. VIII, p. 353, sq. cognovimus.

CXIV.

IACOBVS PISO † bis Apostolica legatione, apud SIGISMVNDVM I Polonorum Regem, functus est. Primò, missus à IVLIO II Pontifice Maximo, ut Nuncius specialis *, die VI mensis Ianuarii, anno MDX, Cracoviam advenit.

† Quem Pisonii: nunc Pofonii: Hungariae inferioris Urbe primaria, humilibus parentibus genitum: cognomen ab Urbe eadem accepisse, existimamus.

* Sic ille, à IVLIO ipso Summo Pontifice appellatur, in ea Epistola: quae infrà commemorabitur.

Legationis huius summa fuit: „Pontificem Maximum Principes Christianos, bella inter se „gerentes, ad concordiam et pacem, et ad generalem expeditionem adversus infideles suscipiendam, „alios iam adduxisse, alios adducere conari. Idcirco Sanctitatem Suam hortari etiam ac rogare Serenissimum SIGISMVNDVM Regem Poloniae, „ut rebus suis, ac bellis, domi forisque pacatis et „compositis, arma quoque unà cum Serenissimo fra-

„tre

„tre suo VLADISLAO Hungariae Rege, contra
„BAIAZETEM Turcarum Imperatorem fumeret,
„et bellum ei in Thracia inferret.

Rex eam legationem ad Comitia Regni genera-
lia, quae anno illo MDX Petricoviae post diem fe-
stum PURIFICATIONIS BEATÆ MARIÆ Vir-
ginis celebrabantur, referebat. In quibus, ea de
re, loco primo consultatum à Rege ac Senatoribus
fuit. Tulitque PISO, Pontificis Maximi Legatus,
id responsum. „Cupere Regem Poloniae vehemen-
„ter concordiae et pacis reconciliationem, inter Chri-
„stianos Principes, opera Summi Pontificis confici.
„Grato etiam admodum animo accepisse: Sanctissi-
„mum Dominum expeditionem generalem adversus
„Turcas orthodoxae fidei hostes adornare. De qua
„tamen propter implacabilia odia et discordias Prin-
„cipum domesticas: quibus ipsi sese exercerent atque
„exagitarent: parum boni Regem Poloniae sperare.
„Quare periculosum nimis esse, Hungariae et Polo-
„niae regnis tantam Turcici belli molem imponere:
„caeteris Principibus vel otio torpentibus, vel dome-
„stico bello inter se contendentibus. Neque Regem
„Poloniae egere ista Summi Pontificis cohortatione;
„cum Maiestas Sua iam assidua bella cum Ethnicis
„et Schismaticis subiret: et pro reliquis Christianis,
„qui post tergum eius securi federent, scutum sese
„opponeret. Quod si verò ea ipsa generalis expe-
„ditio progressus aliquando suos haberet: curaturum
„etiam Poloniae Regem, ne postremus inter alios
„Prin-

„Principes Christianos in adiuvando Summo Pontifice iudicetur.“ Cognita habemus haec à SIGISMUNDI PRIMI, POLONIAE REGIS, ACTIONVM, à STANISLAO GORSCIO, Canonico Cracoviensi atque Plocensi collectarum, Tomo I. p. 55 sq.

Accidit eo tempore, ut PISO ille Legatus Apostolicus, VITUSQUE de FÜRST MAXIMILIANI Caesaris apud SIGISMUNDVM Regem Orator, Cracoviae in Divae MARIAE Virginis Basilica, loco eo convenirent: quem, inter divina, Urbis illius Consules solent occupare. Ubi tunc Pontificis Maximi Legatus, per Caesaris Oratorem, sede eminentiori pulsus est. Respondit VITUS, dum postea hac de re argueretur: Romano Caesari honorem primum deberi. Praeterea PISONEM, non Pontificis Legatum cum plena potestate: sed Nuncium simplicem agere. Traditum id est memoriae à IODOCO sive IVSTO LVDOVICO DECIO, qui SIGISMUNDO Regi tunc erat ab epistolis secretis, in commentario suo, DE SIGISMUNDI REGIS ILLIVS TEMPORIBVS, anni MDCX principio. PISO quidem à Rege Polonorum, ad ipsius fratrem VLADISLAVM, Hungarorum Regem, ea ratione profectus est: ut Principem illum, pro-

prorum ad bellum contra Turcas gerendum, adhortatione sua confirmaret. Autumni autem initio, in Urbem rediisse: Epistola illa testatur, quam IULIUS II ipse Maximus Pontifex, ad SIGISMUNDUM I Regem Poloniae, die x mensis Septembris, anno MDX, exaravit: GORSCIVSque Canonicus, SIGISMUNDI PRIMI REGIS ACTIONVM Tomo I. p. 154 sq. inferuit.

Altera legatio Polonica huic PISONI, anno MDXIV, à LEONE X Pontifice Maximo fuit demandata. Venit PISO, mense Iulio huius anni, Vilnam, Lituanorum Urbem praecipuam. Ubi tùm SIGISMUNDVS I Rex Polonorum expeditionem bellicam, contra Magnum Moscorum Ducem BASILIVM, IVANI filium, acerrimè apparabat.

PISO tunc à Pontifice Maximo, negotium ingens, et supra vires susceperat: ut DECIVS ** ait. Commissum enim ipsi erat, ut SIGISMUNDVM BASILIO reconciliaret: foedusque novum, inter Principes utrosque, efficeret. Sed SIGISMUNDVS Rex nullo modo potuit à bello iusto avocari.

** Sub anno MDXIV, fol. LXXXVIII.

PISONE ipso, Legato Pontificio, adhuc praesente, Rex magnanimus ipso die DEIPARÆ Virginis natali, victoriam nobilissimam à Moscis reportavit. Scripsit et ipse PISO, ad IOANNEM CORITIVM, Polonorum sibi amicissimum, Romae tunc existentem, comtam et elegantem EPISTOLAM, DE CONFLICTV POLONORVM ET LITVANORVM, CVM MOSCOVITIS. Quae, statim in Vrbe, forma 4, typis nitidis est excusa. Insequenti autem anno, videlicet MDXV, *Basileae* apud IOANNEM FROBENIVM, cum nonnullis aliis, argumenti eiusmodi opusculis, forma simili, lucem denuò adipexit. Posteaque ab ALEXANDRO GVAGNINO, in RERVM POLONICARVM Tomum III, p. 515 — 525: atque à IOANNE PISTORIO, in POLONICÆ HISTORIÆ CORPORIS Tomum III, p. 1 — 4 illata fuit.

Eandem victoriam PISO ille, Elegia non inculta celebravit. Quae, anni MDXV initio, in Vrbe Roma, à Regni Poloniae Primate IOANNE LASCIO, Regio ibi tunc Legato: unà cum IOANNIS DANTISCI, ANDREÆque CRICII, atque BERNARDI VAPOVII, aliorumque clarorum virorum carminibus, in caedem Moscorum scriptis: forma 4, est publicata.

PISO

PISO hicce Apostolicus Legatus, Polonorum Genti gratus admodum et acceptus fuit. Collaudatus à GORSCIO atque DECIO, ut vir insignis ac doctus. Benignè à SIGISMUNDO Rege dimissus: regièque donatus.

CXV.

† IACOBUS ille PISO, Hungarus: Romano Pontifice Maximo, LEONE X, humanis rebus exempto: in Regis Hungariae atque Bohemiae, LUDOVICI II, gratiam atque familiaritatem * intimam sese insinuavit. A quo, ad Regni utriusque negotia, ante omnes adhibitus: opimaque ac nobili S. SIGISMUNDI Praepositura in Hungaria donatus fuit. Eiusque Regis nomine, apud SIGISMUNDUM I, Polonorum Regem, Magnumque Lituano-
rum Ducem, anno MDXXIII ineunte, legationem ** secretam obivit de Bohemicis rebus maximis.

* Patet hoc, è SIGISMUNDI I Regis Poloniae, ad LUDOVICUM II Hungariae et Bohemiae Regem, et ad Status Regni Bohemiae, Epistolis, anno MDXXIII scriptis. Quae, Miscellaneo Volumini MSSto, ordine CCXXVI, fol. 23 b. et fol. 305. b, sq., sunt insertae.

** Quam STANISLAUS GORSCIUS, Cracoviensis atque Plocensis Canonicus, in SIGISMUNDI PRIMAE ACTIONUM REGIARUM Tomo VI, fol. 201 b — 216 a, accuratè et fusè exposuit.

CXVI.

CXVI.

† **B**ENEDICTUS de POSNANIA, saeculi decimi quinti scriptor, Vratislaviae, Silesiorum urbe principe, Ecclesiae illius, quae à s. SPIRITU cognominabatur, Praepositus fuit. Confectum ab ipso, luci autem publicae nunquam expositum, Chronicon Polonicum, Prutenicum, Slesiacum et Huffiticum, Vratislaviae quondam in RHEDIGERIANA Bibliotheca, manuscriptis codicibus benè instructa, exstitisse: ANALECTORUM SILESIACORUM, ab auctoribus anonymis lingua Theotisca editorum, Sectio I, p. 26, nos docuit.

CXVII.

† **I**OACHIMUS POSSELIUS Megapolitanus, Philosophiae ac Medicinae Doctor, Poloniaeque et Sueciae Regis SIGISMUNDI III Medicus atque Historiographus: Gedanensi in Urbe, anno CHRISTI MDCXXIV, fato defunctus: HISTORIAM RERUM POLONICARUM ATQUE PRUTENICARUM, ab anno MCCCLXXXVII, usque ad annum MDCXXIII pertextam: Regioque Poloniae atque Sueciae Principi, VLADISLAO SIGISMUNDO, Electo Moscorum Impera-

peratori, dedicatam: luci autem publicae nondum expositam, reliquit. Cuius autographum elegantissimum: è CHRISTOPHORI Comitissae de Bnin OPALINSKI, Praepositi Plocensis et Ducis Sielunensis, Bibliotheca profectum: ZALUSCIANOS inter Codices MSStos, folii magnitudine, sub numero CCLIX est repositum.

Idem POSSELI opus: per IOANNEM CAROLUM DACHNOWSKI * Roxolanum, Matheseos in Posnaniensi Gymnasio Academico Professore publicum, anno Domini MDCLI, nitidissimè descriptum: perque eundem historicis monumentis variis illustratum: Bibliothecae quondam Ravenfis Collegii Societatis IESU proprium: nunc inter ZALUSCIANOS Codices manu exaratos, folii magnitudine, sub numero CCLX asservatur.

* Prodiit DACHNOWSCII huiusce: IUDICIUM ASTROPOLITICUM, ad annum Domini MDCXL embolismalem. LESZNAE, apud DANIELEM VETTERUM, forma 4.

CXVIII.

† LAURENTIVS PRAZMOWSKI:
Masoviae Ducibus ultimis, STANISLAO atque IANVSCIO, scorti illustris nequitia
Ianoc. Fragm. Vol. II. P tia

tia è medio sublati: primus omnium, Palatinus Masoviae, ac vicesgerens Maiestatis Regiae eadem in Provincia, à Rege Polonorum maximo fortunatissimoque, SIGISMUNDO Primo, renunciabatur. ZALVSCIANOS inter Codices MSStos: qui de rebus Patriis tractant: sub numero CLXXXVI, folii magnitudine reperitur: Conventio generalis Varsovię, pro Dominica Reminiscere, per Serenissimum Principem et Dominum, Dominum SIGISMUNDVM Dei gratia Regem Polonię ac Magnum Ducem Lituanię: Russię, Prussię, Masovięque, &c. Dominum et Heredem: ad colligendum et conscribendum Statuta et Consuetudines Terrarum Masovię posita et deputata. Ac per Magnificos, Venerabiles, et Generosos, LAVRENTIUM DE PRASZMOWO Palatinum Masovię et vicesgerentem Regię Maiestatis —, et alios Consiliarios, Nunciosque Terrestres, ab omnibus Terris Masovię, ad eandem Conventionem, à Nobilitate earundem Terrarum, cum pleno mandato et informatione missos et deputatos, habita et celebrata: cum continuatione dierum sequentium ad Dominicam Letare. Anno Domini MDXXXI. Mortuus est is PRAZMOVIVS, sub anni MDXXXIII exitum: prout haud dubiè conjici potest è STANISLAI GORSCH, Actionum Regiarum SIGISMUNDI PRIMI, Tomo XV, p. 51 b., et 57 a.; ubi, de Statutis Masovię, Maiestati Regię per Magnificum Dominum PRASZMOWSKI

MOWSKI Palatinum in Vrbe Cracouia traditis, singularia referuntur. Statuta quidem illa, BONÆ Reginae instinctu potissimo, fuisse suppressa: exemplari vetusto, quod Plociae in Bibliotheca Ordinis Fratrum Praedicatorum servatur, manu paulò recentiore est adscriptum.

CXIX.

IOANNES ANTONIVS PREUSCH-HOFF Varmiensis, Societatis IESU Provinciae Lituanæ Presbyter, sæculi huius initio, Vilnensi in Academia philosophiam Peripateticam tradebat. Exiit ipsius specimen historiae Academiae Vilnensis, cuius titulus: UNIVERSITAS VILNENSIS IAGIELLONICO — BATHOREANA, LAURARUM ACADEMICARUM FLORIDA. *VILNÆ*, TYPIS UNIVERSITATIS SOCIETATIS IESU. ANNO MDCCVIII. Folio. Scriptum illud est valdè rarum.

CXX.

MELCHIOR PVDLOVIVS, Nobilis ille Polonus, de quo, in Volumine priori, N. LXXXIV. est expositum: praeter
P 2 opus-

opuscula ibi memorata: celeberrimi viri, inque eloquentia atque in liberali omni doctrina facile principis, STANISLAI ORICHOVII ROXOLANI CHIMAERAM, CONTRA STANCARI FVNESTAM REGNO POLONIAE SECTAM: *CRACOVIAE* PER LAZARVM ANDREAE, ANNO MDLXII, forma 4 excusam: *COLONIAE* que apud MATERNVM CHOLINVM, anno insequenti, forma 8 repetitam: Elegis Latinis est comitatus. Prodiit denique anno MDC, sine loci significatione, EPISTOLA DIDONIS AD AENEAM: EX HEROIDIBVS OVIDIANIS, in Elegos vernaculos translata. MELCHIORE eodem PVDLOVIO auctore. forma 4.

CXXI.

† **M**ARTINUS QVIATKOVIVS *
de Rozice, Siradiensis Satrapiae Eques, externis in Academiis, cum artibus optimis, dogmata absurda imbibit. Editaeque propria Augustanae Confessionis Variatae interpretatione ** Polonica, Evangelicos ipsos mirum quantum offendit.

* Idem ille, qui litteris vernaculis KWIA TKOWSKI pronuntiari maluit.

** Partim Regiomonti Borufforum, partim Lipsiae, sine indicio typographi excusam, MDLXI, 4. Accurate hanc interpretationem examinavit: vitamque QVIATKOVII,

KOVII, ac reliqua eius scripta concinnè enarravit, vir doctissimus, nobisque aliquando amicitia atque commercio epistolico coniunctissimus, IOANNES DANIEL HOFFMANN, in den Preuszischen Zehenden, Vol. III, p. 540 — 558. Nec minùs acriter et eruditè SYLVIVS WILHELMVS RINGELTAUBE, in dem Beytrage zu der Augspurgschen Confessions-Geschichte in Preussen und in Polen, p. 38 sq., et 45, et 47 — 61, QVIATKOVII interpretationem Augustanae Confessionis Variatae percensuit. Lectu etiam digna sunt, quae DANIEL HENRICVS ARNOLD, in der Historie der Koenigsbergischen Universitaet, Parte II, p. 545 sq., de QVIATKOVII interpretatione, protulit.

Nihilominùs QVIATKOVIVS iste, ALBERTO SENIORI Marchioni Brandenburgensi, primoque Duci in Prussia, conciliatus: unicum eius filium atque heredem, ALBERTUM FRIDERICUM linguam Polonicam docuit. Qua ferè tempestate, Totius Terrae Livonicae, sicut olim fuit constituta, Descriptionem brevem et utilem, Regiae Maiestatis Polonae Commissariis idiomate Polonico exhibitam, publicavit †: inventu nunc adeò difficilem, ut ne ZALUSCIO quidem Antistiti Kioviensi, Polonorum litteratorum principi, unquam fuerit visa. Suadente autem IOANNE DEMETRIO SOLIKOVIO, Regio tunc Secretario, et Commissario maximè spectato: Libellum vere aureum, latissimum usum et maximam utilitatem Linguae Slavonicae fideliter demonstrantem, ac exempla pietatis cum quarundam Genealogiarum brevi explicatione proponentem, ALBERTO FRI-

DERICO, secundo Duci in Prussia, Latino sermone oblatum, luci exposuit ††: frustra itidem à ZALUSCIO Episcopo, in Prussia ipsa, quaesitum.

† Regiomonti Borussiae, in officina IOANNIS DAUBMAN-
NI, MDLXVII, 4.

†† Eadem in urbe, eademque in officina, MDLXIX, 4.

Nactus autem ZALUSCIUS Praeful est librum longè rarissimum, virisque litteratissimis minùs cognitum †, cum eiusmodi inscriptione: SERENISSIMORUM | IAGELLONIORUM, POLONIAE REGUM, A DIVO GEDIMINO MAGNO DUCE LITUANIAE DESCENDENTIUM, VERA GENEALOGIA. Certo tempore natiuitatum, incrementorum, connubiorum, successuum, praestantiorum rerum gestarum, vicissitudinum. successuum, obituum ac sepulturarum, compendiosè illustrata per MARTINUM QVIATKOVIVM de Rozice, à proavo legitimum Regium Thesaurariadem. REGIOMONTI BORUSSIAE, in officina GEORGII OSTERBERGERI, MDLXXVII, 4.

† Qui ipsum HOFFMANNUM, scriptorum nostratium tam peritum, latuit.

Huic quidem libro praemissa est, ad Serenissimum atque Potentissimum Principem ac Dominum, D. STEPHANUM Primum, Dei gratia Monarcham et Regem Poloniae, Galitiae, ac Lodomeriae, Magnumque Ducem Lituaniae, Russiae, totius

tius Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Podoliae, Podlachiae, Pomeraniae, Cassubiae, Livoniae, &c. Principem hereditarium Transylvaniae, Eundemque Comitem Siculorum, &c. praefatio prolixa: quae, ab ipso auctore, in Qviatkovo exili, ut vocat, praediolo suo, die XII mensis Februarii, anno Domini MDLXXVII, subscripta fuit. In qua, ille ipse QVIATKOVIVS: praeter opuscula alia, suo Marte confecta: duos libellos singulares: alterum, de vera Civili Nobilitate, alterum de libera et legitima Regali Electione, cum quadam Tabula methodica Chronicorum compendiosorum totius Prussiae, commemorat. Quos foràs educere nequii.

Notandum illud adhuc existimamus: huncce QVIATKOVIVM, eorum in auctorum numero esse collocatum, quorum scripta legere, BERNARDUS MACIEIOVIUS atque MARTINUS SISCOVIUS Pontifices Cracovienses, GEORGIUSQUE ZAMOSCIUS Antistes Chelmenfis, decreto publico prohibuerunt.

CXXII.

† IOANNES RADOMSKI, Nobilis Prutenus, Neidenburgensisque Ecclesiae
P 4 Paro-

Parochus, ALBERTO SENIORI *,
 Marchioni Brandenburgensi, primoque Du-
 ci in Prussia, percarus perque familiaris
 fuit. Quo maximè ut opinamur suasore
 et impulsore, Augustanam Confessionem Variatam,
 Polonae consuetudini tradidit: binisque fe-
 rè mensibus citius **, quam MARTINI
 QVIATKOVII interpretatio in publicum egre-
 deretur, Regiomonti Borussorum in typo-
 graphico IOANNIS DAUBMANNI, forma 4
 promulgavit. De qua SYLVIVS WILHEL-
 MUS RINGELTAUBE, litteratura Polonica
 ac Prussica instructissimus, in dem Beytrage
 zu der Augspurgschen Confessions-Geschichte in Preuf-
 sen und in Polen p. 45 — 47: 48 — 51: 53 — 61:
 68 — 71, permulta differuit.

* Cui arx Neidenburgensis, amoenissimo in monte sita, ma-
 gnae voluptati fuit.

** Ipsa quidem die ANNUNCIATIONIS B. MARIAE VIR-
 GINIS, MDLXI. RADOMSCIANAM versionem,
 QVIATKOVII interpretatio die XIII mensis Maii,
 eodem adhuc auno, est subsecuta.

CXXIII.

† **H**IERONYMUS ROZDRAZOWSKI,
 Maior primùm Regni Poloniae Se-
 cretarius atque Cathedralis Praepositus Plo-
 censis, deinceps autem Antistes Vladislavi-
 ensis, linguae Polonicae haud gnarus *,
 publi-

publica negotia omnia Latino sermone tractabat. Orationes Latinè ab eo in Senatu Regni dictae: itemque Epistolae ** ab ipso ad aetatis suae viros illustres, tam Polonos, quàm externos, lingua eadem exaratae: Gedani, in Bibliotheca Collegii Societatis IESU à ROZDRAZOVIO illo conditi, ostendebantur: Kioviensi Praefule, IOSEPHO ANDREA Comite ZALUSCIO commemorante, in INDICE CODICUM MANUSCRIPTORUM, alienis in Bibliothecis à seipso inventorum ac perlectorum, p. 115. b.

* A pueritia enim, usque ad aetatem adultam, apud Gentes exteras versatus, idioma patrium neglexit. Reprehensusque ideò haud immeritò fuit à STANISLAO LUBIENSCIO, Episcopo Plocensi, in OPERIBUS POSTHUMIS HISTORICIS, p. 250.

** Epistolae duae, à ROZDRAZOVIO Regni adhuc Secretario Maiori, ad STANISLAUM CARNCOVIUM Vladislaviensem tùm Pontificem scriptae, in EPISTOLIS ILLUSTRUM VIRORUM à CARNCOVIO ipso collectis, inque Urbe Cracovia evulgatis, p. 193 sq., Lipsiensi autem in Civitate denuò editis, p. 1742 sq., leguntur.

ZALUSCIANOS inter Codices, calamo descriptos, forma 4, sub numero MMX, Ecclesiastici argumenti volumen miscellaneum reperitur. Cuius dimidio priori, HIERONYMI Comitis à Rozdrazow ROZDRAZOWSKI, Episcopi Vladislaviensis, De Regendo Episcopatu Liber, gravitate et elegantia maxima confectus, exhibetur. Etiam SYNODUS DIOECE-

SANA VLADISLAVIENSIS, celebrata anno MDLXXXVI, mense Septembri, praesidente Illustrissimo ac Reuerendissimo D. HIERONYMO Comite à Rozdrazow, D. G. Episcopo Vladislaviensi et Pomeraniae. Assensu et approbatione S. Sedis Apostolicae edita. *POSNANIAE*, in Officina Typographica IOANNIS WOLRABI, anno Domini MDLXXXIX, forma 4, in ZALUSCIANA publica Bibliotheca asseruatur.

ROZDRAZOVIVS Praeful Romae, in anni sancti MDC celebritate, mortalitatem suam explevit. Lectissimam atque ornatissimam Bibliothecam suam, ante discessum suum, Vladislaviensi Ecclesiae Cathedrali donavit. Eius gesta à STEPHANO DAMALEVICIO, in VITIS VLADISLAVIENSIVM EPISCOPORVM, p. 411 — 422: à GASPARE NIESIECIO, in Genealogici operis sui Tomo III, p. 890 — 893: atque à FRANCISCO RZEPNICIO, in VITIS PRÆSULVM REGNI POLONIAE ET MAGNI DUCATUS LITUANIAE, Tomo II, p. 59 — 64, enarrantur.

Exstabat Cracoviae, in Societatis IESU Domus Professae Tabulario, VITA HIERONYMI COMITIS A ROZDRAZOW ROZDRAZOWSKI EPISCOPI VLADISLAVIENSIS ET POMERANIAE, ab eius fratre germano, STANISLAO Presbytero Societatis IESU Provinciae Polonae,
opere

opere peculiari exposita *** , typis autem nondum excusa. Quae, cum Societatis IESU Instituto inclytissimo, periit.

*** Testante NIESIECIO, in opere adducto, 'p. 888. Qui Vitam eam oculis suis vidit legitque.

ZALUSCIANA in Bibliotheca, superstes est Legationis à IOANNE Hungarię Rege, ad SIGISMUNDUM Primum Regem Polonię et Magnum Ducem Lituanię, IOANNI ROZDRAZOWSKI ***** Castellano Camenecensi, ex Buda, duodecima die mensis Iulii, anno Domini MDXXVII, commissę Fragmentum infigne ms: à STANISLAO GORSCIO, Cracoviensi atque Plocensi Canonico, in SIGISMUNDI PRIMI ACTIONUM REGIARUM Tomum IX, fol. 120. b. — 122. b., illatum.

**** Qui à NIESIECIO, in Camenecensium Castellano-
rum Catalogo, est omissus.

CXXIV.

† IOANNES SACRANUS, Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Canonicus, idemque Theologiae doctor atque publicus in Academia Cracoviensi professor: ALEXANDRI Regii Poloniae Principis et Magni Lituaniae Ducis instinctu, maximèque ALBERTI TABOR Vilnensis Antistitis impulsu:
Elu-

Elucidarium errorum ritus Ruthenici, ineunte anno MD, composuit. Qui, sine loci ac typographi significatione, forma 4 maiori editus: posteaque auctorum variorum opusculis, DE RUSSORUM, MOSCOVITARUM, ET TARTARORUM RELIGIONE, SACRIFICIIS, NUPTIARUMQUE ET FUNERUM RITU, Spirae libera Civitate veterum Nemetum, per BERNARDUM ALBINUM, MDLXXXII, 4, coniunctim excusis, p. 184 — 219, insertus fuit. Is ipse SACRANUS, praescriptum à se Modum epistolandi, unà cum Epistolis exemplaribus, *CRACOVIAE*, in officina HALLERIANA, annis MDVII, MDXII, MDXX forma 4 divulgavit. Eademque in urbe mortuus est, anno MDXXVII, die xv Novembris.

CXXV.

S. SALOMEAE REGINAE HALICIAE VITA: eodem ab auctore, à quo vitam Divae CUNEGUNDIS accepimus, composita: eodemque volumine comprehensa: ZALVSCIANOS inter codices msstos existit. Eius initium: In nomine domini Amen. Incipit uita sancte SALOMEAE anno domini M^oCCCC^o primo. Extrema pagina vitae huiusce, nunquam in medium productae, deficit. Vide etiam S. CUNEGUNDIS.

CXXVI.

CXXVI.

PETRVS SAMOTVLIVS, familia ortus vetustissima et inclytissima: conditique ab ea, atque cognominati oppidi Samotulii, in Polnaniensi Palatinatu siti, dominus: idemque Polnaniensium Castellanus, totiusque Poloniae Maioris Praefectus: sub principatu CASIMIRI IAGELLONIDIS, praeter bellicam gloriam, civilibus etiam studiis, librorumque optimorum amore, praecelluit. At tamen perperam CHRONICI POLONORVM, AB ANNO MCCCXXX, AD ANNUM MCCCCXXVI, auctor traditur, in BIBLIOTHECAE IABLONOVIANAE VOLUMINE I. p. 140: inque Principis IABLONOVII MVSEO POLONO, p. 102. Chronicon enim illud conscriptum est ab ignoto auctore. Comparatum autem, anno MCCCCLXXI, in usum proprium suum, à PETRO SAMOTVLIO, Heroe illo laudatissimo. Cuius rei, codicis manu exarati inscriptio, testis est. Codex ipse, industria maxima scriptus, et diligentissime ad tempora nostra servatus, fato benigno, ZALVSCIANÆ Bibliothecae publicae cimeliis accessit.

PETRVS hic SAMOTVLIVS, ille ipse est, qui, ut Castellanus Polnaniensis,
Pacem

Pacem perpetuam, inter CASIMIRVM IAGELLONIDEM Regem Polonorum, atque LVDOVICVM DE ERLICHSHAVSEN Teutonici Ordinis in Prussia Magistrum Supremum, anno MCCCCLXVI confectam, subscriptione sua corroboravit.

CXVII.

† **S**TANISLAVS SARNICIVS, Nobilis è Palatinatu Cracoviensi, Vittebergae MARTINVM LVTHERVVM atque PHILIPPVM MELANCHTHONEM audivit. Redux in patriam suam, ab iis, qui Helvetiorum religionem novam profitebantur, Niedzviedenfis Ecclesiae propè Cracoviam Pastor fuit constitutus. Ipsorumque conventibus Varaviae atque Petricoviae, annis MDLXIII et MDLXV, intra Comitia Regni generalia actis, interfuit. Exstant, in ZALVSCIANA Bibliotheca publica, SARNICII illius: De agnitione Dei veri, uniusque ac trini, Conciones tres: contra Italos advenas Arianos, in Vrbe Varavia, anno MDLXIII, tempore Comitiorum, patrio idiomate dictae. *Cracoviae*, typis MATHIÆ VIRZBIETÆ descriptae, MDLXIV. 8. Adestque: Colloquium * Petricoviense, de Deo in Trinitate uno: Christianae salutis anno MDLXV, ante Dominicam Laetare: SIGISMVNDI

DI AVGVSTI, Regis Poloniae et Magni Ducis Lituaniae permissu, tempore Comitiorum, à STANISLAO SARNICIO, IACOBO SYLVIO, ANDREA PRASMOVIO, et CHRISTOPHORO TRETIO Orthodoxis, cum IOANNE NIEMOIEVIO, GREGORIO PAULI Bresnensi, et GEORGIO SCHOMANO Antitrinitariis habitum. A SARNICIO ipso, lingua vernacula expositum. Cracoviaeque, à MATHIA VIRZBIETA excusum, MDLXVI. 4. Idem SARNICIVS postea, Reformatarum omnium Ecclesiarum Cracoviensi in Districtu Senior electus, in synodo generali Sandomiriensi anni MDLXX, famosissimum Consensum Ecclesiarum Polonicarum atque Lituanicarum, Augustanae et Bohemicae et Helveticae Confessionis, in Fide et Religione Christianae, suo et aliorum Fratrum nomine ** subscripsit. Aetate florente, cum IOANNE LASCIO Apostata, iam sene in Poloniam reverso, familiaritate concordiaque maxima vixit. Quem Pinczoviae demortuum, in funebri sollemnitate, Latina oratione † laudavit. SARNICIVM illum ipsum, exordio anni MDLXXIII, fatis iam defunctum: IACOBI GORSCHII, Cracoviensis Theologi atque Oratoris celeberrimi, ad PETRVM MISCOVIVM, Plocensem ea tempestate Praesulem Epistola †, Cracoviae xv Kalendas Martias eiusdem anni data, perhibet.

* Est liber ille summè rarus. Latuitque ANDREAM WENGERSCIUM, monumentorum talium alioquin gnarissimum. Qui, in HISTORIA ECCLESIASTICA SLAVONICARUM PROVINCIARUM, p. 87: quaecunque de Colloquio Petricoviensi anni MDLXV est locutus: ex auctoris anonymi DIARIO nondum edito, atque ex ANTONII POSSEVINI ATHEISMIS HÆRETICORUM SUI TEMPORIS, Vilnae in typographeo IOANNIS VELICENSIS MDLXXXVI, forma 8 publicatis, hausit. Isque WENGERSCIUS, eodem in opere, p. 413, SARNICII ipsius vitam breviter perquam attigit, eiusque scripta minùs accuratè indicavit.

** Testatur id Consensùs istius Editio princeps: quae Latine ac Polonicè est emissà: p. 19.

† Quae in lucem publicam non prolata fuit.

‡ Quam, in Memoriis miscellis ZALVSCIANOS inter Códices MSSos, historiam ac litteraturam Polonicam complectentes, sub numero CCCXCV, b, repositis: p. 322 sq. reperies.

CXXVIII.

† **S**TANISLAVS alter SARNICIVS, Eques Roxolanus, Academiam Regiomontanam frequentavit: altus ibi ALBERTI SENIORIS Prussiae Ducis, Gentis Polonorum amantissimi, liberalitate. Ea-que ductus ratione, hic SARNICIVS Evangelicos novos, editis in scriptis suis, multa humanitate atque caritate est profecutus; quamvis ipse in religione avita et orthodoxa constanter perseveraverit. Ecclesiastico munere nunquam functus est. Adultam autem omnem aetatem, colendis agris, curisque aliis oeconomicis exercuit: donec à Leo-

Leopoliensium' Castellano, IOANNE SIENIO, gravissimo ac prudentissimo Senatore, in lustranda ac describenda Roxolania Inferiori, laboris huius focius assumeretur: ab eoque deinde STEPHANO BATHOREO, Polonorum Regi, impensius commendaretur. Cui SARNICII ingenium, moresque ita placuerunt, ut Sua Maiestas ipsum familiarissimè complexum, ad scribendos annales veteris ac novae Poloniae excitaret. Quos tamen Rex ille optimus maximusque: ante operis publicationem, rebus humanis exemptus: remunerare premio haud potuit. A SIGISMUNDO III, Rege iustissimo atque religiosissimo, SARNICIVS hicce, Tribunus Krasnostaviensis Districtus in Palatinatu Roxolaniae creatus fuit. Septembri mense anni MDXCII adhuc vixit. Tum enim Lipsiae Roxolanorum, paterno ruri, senectutem degens, exaravit epistolam: qua SIGISMUNDO III Regi, collecta à se Statuta Regni Poloniae, devovit. ZALVSCIANA in Bibliotheca publica supersunt huiusce SARNICII monumenta illa:

I.) STANISLAI SARNICII EQVITIS ROXOLANI ORATIO, PRO LEGE ELECTIONIS, AD MAIESTATEM REGIAM, AMPLISSIMUM SENATVM, ET ORDINES REGNI. Cui addita est in fine, Ratio creandi Romani Pontificis: Deliberatio.

ratioque de bello Turcico. *CRACOVIAE*, TYPIS
MATHIAE VIRZBIETÆ, MDLXXV. 4.

II.) DESCRIPTIO VETERIS ET NOVÆ POLO-
NIÆ, CVM DIVISIONE EIVSDEM VETERI ET NO-
VA. Adiecta est vera et exquisita Russiae Inferio-
ris Descriptio, iuxtà revisionem Commissariorum
Regiorum: et Livoniae, iuxtà Hodoeporicon Ex-
ercitus Polonici redeuntis ex Moschovia; praemissa
IOANNIS SIENIENII Castellani Leopoliensis Epi-
stola, ad STEPHANVM BATHOREVM
Regem Poloniarum Inclytissimum, Varsaviae data
primo Kalendas Martii MDLXXXV.

AVCTOR AD LECTOREM:

Lechia quidnam sit modo, quaeve potentia
sceptri,

Lit. Liv. Rus. et Prus. littora quaeve tenet:

Scribunt iam multi, quò mente revolvere possis,

At modo quo cernas dat tibi SARNICIUS.

CRACOVIAE, sine typographi nota, MDLXXXV.
Folii magnitudine.

Descriptio haec subiuncta est IOANNIS DLV-
GOSSI HISTORIAE POLONICAE, in Vrbe Lipsia
editae, Tomo II, p. 1873 — 1944. Insertaque LAV-
RENTII MIZLERI DE KOLOF, HISTORIA-
RVM POLONIAE SCRIPTORVM COLLECTIONIS
MAGNAE Tomo I, p. 232 — 282.

III.) ANNALIVM POLONICORVM, QVI IN LV-
CEM PROPEDIEM EDENTVR, BREVISSIMA SYN-
OPSIS. Habes hic anteriorem partem Chronico-
rum hactenus omissam, neglectam, ac propemo-
dum sepultam ab aliis auctoribus: quae incipit ab
illa

illa fatali divisione Gentium, ab ASARMOTH conditore Sarmaticorum Populorum: et continuatur usque ad LECHVM ipsum: ordine per series temporum currendo. Et tandem à LECHO, ad nostra tempora, quid in nostris terris actum sit, fideliter octo libris exponitur. Caetera, quae in illo Opere continentur, versa pagina indicabit. AVCTORE STANISLAO SARNICIO NOBILI POLONO. *CRACOVIAE*, TYPIS MATHIAE VIRZBIETAE, ANNO MDLXXXII. 4.

IV.) STANISLAI SARNICII ANNALES, SIVE DE ORIGINE ET REBUS GESTIS POLONORVM, LIBRI OCTO. Habes hic priorem partem horum Chronicorum hactenus omissam, et neglectam ab aliis auctoribus: quae incipit ab ASARMOTH conditore Sarmaticorum Populorum: et continuatur ad LECHVM ipsum: rerum ordine secundum temporum seriem servato. Et tandem à LECHO, ad nostra tempora, quid in istis terris actum sit, fideliter exponitur. Caetera, quae in hoc Opere continentur, cuiusvis Libri argumentum, eidem praefixum, indicabit. *CRACOVIAE*, auctoris sumtibus propriis: sine typographi mentione: ANNO DOMINI MDLXXXVII. Fol.

Annales illi, IOANNIS DLVGOSI HISTORIAE POLONICAE, Editionis Lipsiensis, Tomo II, p. 827 — 1232 accesserunt.

V.) STATVTA Y METRIKA PRZYWILEIOW KORONNYCH: HOC EST: TABVLARIUM STATVTORVM AC PRIVILEGIORVM REGNI POLONIAE, IDIOMATE PATRIO EXHIBITVM A STANISLAO SARNICIO, NOBILI AC BO-

NO CIVE, KRASNOSTAVIENSIS DISTRICTVS IN
PALATINATV RVSSIÆ TRIBVNO. *CRACO-*
VIAE, EX OFFICINA LAZARI, ANNO DOMINI
MDXCIV. Tomi II, folii magnitudine.

SARNICII HISTORIA RERVM ECCLE-
SIASTICARVM, ZALVSCIO Episcopo, Bi-
bliothecae publicae conditori, nullibi est vi-
fa. Nec litteratori illi principi **TRIVMPHA-**
LIA POEMATA obvenerunt, quae **SARNI-**
CIVS, anni MDLXXXI initio, **STEPHA-**
NO Regi, victori à Wielcolucensi expedi-
tione redeunti, obtulit. **COMMENTARII**
MILITARES, quos **SARNICIVS** conscripsit:
Maiestati Regiae eodem tempore, à **SAR-**
NICIO ipso traditi: à publica autem luce,
ab ipso illo cohibiti fuerunt.

Primus omnium, **GASPAR SAWICIVS**,
Presbyter Societatis IESV, in **ALLOQVIIS**
OSIECENSIBVS: sub **GASPARIS CICHOCII**,
Sandomiriensis Canonici atque Paro-
chi, nomine divulgatis: p. 93 sq. **SARNI-**
CIOS binos, in unum conflavit. Quem
SIMON STAROVOLSCIVS, Canonicus
Cracoviensis atque Primicerius Tarnovien-
sis, secutus in **ELOGIIS ET VITIS CENTVM**
ILLVSTRIVM POLONIÆ SCRIPTORVM, Edi-
tionis Venetae, pag. 113 sq. **SARNICIVM**
utrumque, sub una eademque persona, in-
duxit.

duxit. Cuius auctoritate ANDREAS WEN-
GERSCIUS deceptus, in opere suprà addu-
cto, SARNICIUM suum, et theologum, et
historicum praedicavit.

Multò accuratius et studiosius, de SAR-
NICIO annalium scriptore, commemora-
runt IOANNES GOTTLIEB KRAVSE, in
Praefatione, quam IOANNIS DLVGOSI
HISTORIAE POLONICAE Tomo II apposuit p.
XXXII — XLV: atque DAVID BRAUN in
CATALOGO CRITICO SCRIPTORVM POLO-
NIAE ET PRUSSIAE, p. 12 sq. et p. 40 — 45.

CXXIX.

OTTO SCHENKING, Livo nobilissi-
mus, ut Episcopus Vendenſis, anno
Salutis MDXCIII, SIGISMUNDI III
Poloniae Regis, atque Regni Ordinum de-
creto, primus in Senatu Reipublicae locum,
Praefuli Camenecensi proximum, accepit.
Isque primus Vendenſis Dioceſeos ſtatum
ordinavit. Luculenter id teſtantur opuscu-
la gemina, rariùs quidem nunc obvia.
Unum, cui titulus ille: VISITATIONIS A-
POSTOLICAE, SANCTAE ECCLESIAE VENDENSIS ET
LIVONIAE, CONSTITUTIONES: editae à Reveren-
diſſimo Domino IOANNE MARIA BELLETO

I. V. D. Clerico Vercellen. Protonotario Apostolico, nec non eiusdem Ecclesiae Apostolico * Visitatore: et impressae jussu Illustrissimi et Reverendissimi in CHRISTO Patris et Domini, D. OTTONIS SCHENKING, Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopi Vendenfis, Livoniaeque, supradictam Apostolicam Visitationem promoventis. *VILNÆ*, APVD IOANNEM KARCANVM. MDCXI. forma 4. Alterum, cum hac inscriptione: SYNODVS DIOECESANA VENDENSIS ET LIVONIAE. Celebrata Rigae per Illustrissimum et Reverendissimum in CHRISTO Patrem et Dominum, D. OTTONEM SCHENKING, Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopum Vendensem Livoniaeque, et absoluta die IV Martii, anno Millesimo sexcentesimo undecimo. Adstante Reverendissimo Domino IOANNE MARIA BELLETO I. V. D. Clerico Vercellen. Protonotario Apostolico, nec non eiusdem Ecclesiae Apostolico Visitatore. *VILNÆ*, APVD IOANNEM KARCANVM. eodem anno, parique forma. Extremam aetatem suam SCHENKING ille: Episcopatu suo à Suecis, expugnatoribus Livoniae, exactus: in Polonia traxit. Synodoque Provinciali: quae Petricoviae, mense Maio anni MDCXXVIII, Gnesnensi Archiepiscopo atque Regni Primate IOANNE WENZYK praeside, celebrabatur: unà cum reliquis Poloniae Antistitibus adfuit. Quando de vita migraverit, cognitum nobis non est.

- * Precibus SCHENKINGI Episcopi, misso à FRANCISCO SIMONETA, Praefule Fulginatensi atque Apostolico tunc in Polonia cum facultatibus Legati de Latere Nuncio ordinario.

CXXX.

ADAMUS SCHROETERUS, poëta atque philosophus, SIGISMUNDI AUGUSTI Regis temporibus, clarissimus in Polonia exstitit. Nissa, urbs Silesiae, Vratislaviensis Pontificis sede percelebris, patria ipsius * fuit.

- * Hoc IOANNES HENRICUS CUNRADUS, in SILESIA TOGATA, p. 274 sq., nos docuit. HANKIO, Silesiorum litteratissimo, SCHROETERUS ille haud cognitus fuit.

Adolescentiae statim initio, Cracoviam, ad capiendum ingenii cultum, sese contulit. Reliquamque omnem aetatem suam apud Polonos transegit. Nacta enim, inter illos, Musa eius est fautores atque adiutores optimos.

A Palatino Siradiensi, ALBERTO LASCIO, heroë forti atque opulento: eodemque et docto et sapienti, inque doctos omnes viros, et studiosos iuvenes, summe officioso atque benigno: usque in delicias amatus est, tectisque ac sedibus suis

receptus. Vixitque fraternè, cum veter-
rimo eius atque intimo scriba, ABRAHAMO
BAKSCHAY, suavi ac probo homine, stu-
diisque atque doctrinis omnibus erudito ac
perpolito.

Magna huic SCHROETERO, cum AN-
DREA TRICESIO, poëta nobili et illustri,
consuetudo atque familiaritas intercessit.
Sunt Scripta SCHROETERI inventu difficil-
lima. Haec quidem in ZALUSCIANO mu-
seo asservantur:

i.) ADAMI SCHROETERI Silesii, E-
legiarum Liber Unus. Item Epigrammatum Liber
Unus. Ad Clarissimum Dominum NICOLAUM
HUBNERUM Maecenatem. *Cracoviae*, LAZA-
RUS ANDREÆ excudebat. Omisso anni indicio. 4.

ii.) De Nuptiis, Invictissimi ac Gloriosi SI-
GISMUNDI AUGUSTI, Regis Poloniae
&c. et CATHARINÆ, Caesaris FERDI-
NANDI Filiae, Carmen Elegiacum. Autore
ADAMO SCHROETERO Silesio. Item
Elegiae aliquot, ad quosdam Principes, eiusdem
Autoris. *Cracoviae*, LAZARUS ANDREÆ excude-
bat. MDLIII. 4.

iii.) De Fluvio *Memela* Lituaniae, qui cura et
industria Generosi ac Clarissimi Viri, Domini NI-
COLAI TARLO, navibus permeabilis factus
est, Carmen Elegiacum. Autore ADAMO
SCHROETERO Silesio. *Cracoviae* LAZARUS
ANDREÆ excudebet. MDLIII. 4.

Elc.

Elegans hoc carmen , HISTORIARUM POLO-
NIAE ATQUE LITUANIAE SCRIPTORUM COLLE-
CTIONIS MAGNAE Tomo I. p. 767 — 774 inseruit
Regius Confiliarius atque Historiographus , LAU-
RENTIUS MIZLERUS DE KOLOF, doctissi-
mus vir, idemque coniunctissimus Polonis atque ami-
cissimus.

iv.) Salinarum Vieliciensium Iucunda ac Vera
Descriptio, Carmine Elegiaco. Autore AD A-
MO SCHROETERO Silesio. *Cracoviae* LA-
ZARUS ANDREAE excudebat. MDLIII. 4.

v.) Regni Poloniae Salinarum Vieliciensium
Descriptio, Carmine Elegiaco. Iam denuo ab
ipso Autore, ADAMO SCHROETERO Si-
lesio, Poëta Laureato et Philosopho, revisa et au-
cta. *Cracoviae*. Ex Officina Typographica MA-
THIAE WIRZBIENTÆ. Anno à CHRISTO nato
1564. 4.

Iuxta Editionem illam, poëma praestantissimum,
à nostro illo MIZLERO laudatissimo est repetitum,
in opere citato, p. 775 — 797. Opusculi huiusce Epi-
tome exstat, in IOANNIS PISTORII, POLO-
NICAE HISTORIAE CORPORIS Tomo I. p. 168 sq.
Quae ADAMI SCHROETERI SILESII ITER
SALINARIUM SARMATICUM inscribitur.

vi.) De Natali IESU CHRISTI Salvatoris No-
stri, Carmen Sapphicum. Autore ADAMO
SCHROETERO Silesio. Ad Clarissimum Vi-
rum, Dominum HIERONYMUM SALI-
UM, Urbis Schemniciae Ungaricae Virum Con-
sularem. *Cracoviae* LAZARUS ANDREAE excudebat.
MDLV. 4.

vii.) Archidoxae PHILIPPI THEOPHRA-
STI PARACELSI MAGNI, Germani Philosophi
et Medici sollertissimi, ac mysteriorum Naturae
Scrutatoris, et Artificis absolutissimi, Libri X. Nunc
primùm: Illustri ac Magnifico Domino ALBER-
TO à LASKO, Palatino Siradiensi, duce et au-
spice: studio et diligentia ADAMI SCHROE-
TERI, Philosophi et Poëtae Laureati, è Germa-
nico in Latinum sermonem translati et editi. Mar-
ginalibus annotationibus, et indice copiosissimo,
per IOANNEM GREGORIUM MACRUM, Phi-
losophum et Medicum, adiectis. Cum Gratia et
Privilegio Imperiali ad Septennium. *Cracoviae.*
Ex Officina Typographica MATHIÆ WIRZBIENTÆ,
Typographi Regii. 1569. 4.

viii.) De Praeparationibus P. THEOPHRA-
STI PARACELSI ab Hohenhaim Germani, Phi-
losophi ac Medici, omnium iudicio absolutissimi,
Libri II. Cura et industria, summaque fide et in-
tegritate, qua fieri potuit, ab ADAMO SCHROE-
TERO Silesio, Philosopho et Poëta Laureato, in
lucem editi. Cum Privilegio Caesareo ad Septen-
nium. *Cracoviae.* Ex Officina Typographica
MATHIÆ WIRZBIENTÆ. Anno Domini 1569. 4.

CXXXI.

ALEXANDER SCVLTVS Prute-
nus, Canonicus Varmiensis, SIGIS-
MVNDI PRIMI aetate extrema, in Ro-
mana Vrbe commorabatur. Confecta ibi
ab

ab ipso est: Chronographia, five Annales omnium ferè Regum, Principum, ac Potentatum, ab Orbe condito, usque ad Annum Domini M. D. XLV. Cum aliquali ratione temporum, ac indice duplici, in communem Studioforum omnium utilitatem, eodem adhuc anno evulgata. *Romae* in Platea Parionis D. *Hieronimus* de *Cartulariis* excudebat. Mense Octobri. Folio.

CXXXII.

† **PAVLVS SCZERBICZ** Cracoviensis, pari probitatis atque eruditionis laude conspicuus: patriarum legum ac consuetudinum scientia, exercitationeque longa atque varia: aevo suo omnes superavit. Adolescens admodum in Vrbe Leopoliensi: doctrinarum virtutumque sede sanctissima: grave Syndici munus cum dignitate summa sustinuit. Eiusque, in asserendis Urbis illius iuribus, diligentia prudentiaque, à viro in Republica principe, **IOANNE ZAMOSCIO**: Cancellario simul bellicae Duce, Gentium omnium cultissimarum litteris atque linguis celebrato: magni coepit aestimari. Quo deinceps fautore et auctore, evocatus in Curiam Regiam: inque numerum Secretariorum Regiorum receptus: cognoscendis causis illis, in quibus provocatio

tio ad Regem datur, ordine tertius affedit. Concitatamque expectationem sui tam egregiè est tuitus, ut à **STEPHANO BATHOREO** atque **SIGISMUNDO III**: utroque Regum optimo, iustitiaeque tenacissimo: scribendorum Regiae Maiestatis nomine Decretorum provincia, ipsi committeretur. Cui, quinque et viginti annorum spatio, proborum omnium assensione singulari praefuit. Patet è monumento: quo Cracoviae, in **Æde SS. TRINITATIS**, cineres **SCZERBICII** teguntur: Lituanicarum legum correctionem atque emendationem, eidem **SCZERBICIO**, à **SIGISMUNDO III** Rege ipso, atque à Regni Ordinibus omnibus, fuisse mandatam. Profecta iam aetate: venerabili initiatus sacerdotio: nobilem ac lautam Sandomiriensem Praeposituram, Varsoviensemque Canonicatum obtinuit. Praeter **ZAMOSCIVM** Magnum: à quo immortalia in ipsum profecta sunt beneficia: **IOANNEM DEMETRIVM** quoque **SOLIKOVIVM**, Leopoliensium Archipraefulem, ingenii facinoribus maximè illustrem: **NICOLAVM**que **FIRLEIVM**, Biecensem eo tempore Castellanum atque Regni Polonici Referendarium: fratremque ipsius germanum, **IOANNEM** nomine, Poloniae tunc Thesaurarium supremum: utrum-

utrumque bonarum litterarum studiis, ac doctis viris, mirificè deditum: inter Maecenates principes coluit. Familiarissimè autem amavit **DAVIDEM HILCHENIVM**: Secretarium Regium, Terraeque Vendenfis in Livonia Notarium: evulgatis scriptis suis, litterariisque commerciis, quae ipsi cum externis viris eruditissimis fuerunt, longè clarissimum. Obiit **SCZERBICIVS** Martio mense exeunte, anno post **CHRISTVM** natum **MDCIX**: cum, supra aetatis suae annum **LVI**, menses sex implevisset. Exstant, in publica **ZALVSCIORVM** Bibliotheca, opera sequentia, alibi minùs obvia:

I.) **SPECVLVM SAXONVM**: **HOC EST**: **IVS PROVINCIALE SAXONIAE**. Ex optimis Exemplaribus Latinis Teutonicisque: cum industria et fide maxima, in linguam Polonicam translatum: per **PAVLVM SCERBICZ**, eo tempore Leopoliensis Civitatis Syndicum. Propriaque eius impensa excusum. **LEOPOLI**, **ANNO SALVTIS MDLXXI**. Fol.

— **IVS MVNICIPALE MAGDEBVRGENSE**. Ex optimis itidem Exemplaribus Latinis ac Teutonicis: pari studio ac fide Polonicè redditum: per eundem **PAVLVM SCZERBICZ**, Leopoliensem tunc Syndicum. Ipsiusque cura et sumtu: eadem in Vrbe: eodemque tempore: forma simili promulgatum.

— **OPVS**

— OPVS VTRVMQVE. Recusum *BOS-
NANIAE*, in Typographeo IOANNIS WOL-
RAB 1610: iterumque editum *VARSAVIAE*,
in Officina PETRI ELERT, s. r. m. Typogra-
phi, 1646. Folii magnitudine.

II.) IVSTI LIPSII POLITICORVM: SIVE
CIVILIS DOCTRINÆ LIBRI SEX. QVI AD PRIN-
CIPATVM MAXIME SPECTANT. E Latino sermo-
ne in Polonicum convertit PAVLVS SCZER-
BICZ s. r. m. Secretarius. *CRACOVIAE*, EX
OFFICINA LAZARI. ANNO DOMINI MDXCV. 4.

Vincit haec editio: characterum admirabili venu-
state: opera omnia, quaecunque in Polonia ipsa ver-
naculo sermone sunt edita.

— OPVS IDEM. *CRACOVIAE*, EX TY-
POGRAPHIA ANDREÆ PETRICOVII. ANNO
DOMINI MDCVIII. Eadem forma.

Editioni huic accessit: IVSTI LIPSII ORA-
TIO IN CALVMNIAM. INTERPRETE PAVLO
SCZERBICZ, Sandomiriensi iam Praeposito.

III.) PROMPTVARIVM STATVTORVM
OMNIVM ET CONSTITVTIONVM REGNI
POLONIAE: PER PAVLV M SCZERBIC
SECRETARIVM S. R. M. CONSCRIPTVM. Cum In-
dice Rerum et Verborum copiosissimo: singulari
eiusdem PAVLI SCZERBIC studio et diligen-
tia confecto. *BRVNSBERGAE*, TYPIS GEOR-
GII SCHOENFELS. ANNO DOMINI MDCIV.
Fol.

Est inter ZALVSCIANOS Codices manu exa-
ratos, SCZERBICIANI PROMTVARII *Autogra-
phum*

phum diligentissimè et pulcherrimè contextum. Cui perelegans Epistola, ad SIGISMUNDVM III, Polonorum atque Suecorum Regem, ab auctore ipso est praemissa. In qua SCZERBICIVS praeclarissimos eos viros eruditè et concinnè recensuit: qui temporibus superioribus, colligendis et publicandis legibus patriis, operam utilem dederunt. Epistola illa in edito exemplari nullo invenitur.

CXXXIII.

† SIMON SIMONIDES * Leopoliensis, ZAMOSCI Maximi, Regni Poloniae Cancellarii atque exercituum Imperatoris, familiarissimus.

* Legas Ianocii, de SIMONE SIMONIDE, poëtarum Polonorum principè, brevem sed accuratam narrationem, SIMONIDÆ ipsius Operibus omnibus: Varaviae, ab Eminentissimo ANGELO MARIA DURINO, è publico ZALUSCIORUM museo editis: p. 327 — 332, insertam. Multò copiosiore Ianocius, hoc in Volume, dare constituerat. Sed, per infirmitatem, nondum potuit.

CXXXIV.

† MICHAEL ALOYSIUS SINAPIUS, Nobilis Hungarus: DOMINICI Principis RADIVILII, Magni Lituaniae Ducatus Cancellarii supremi, Medicus: Hungarorum Litteratori clarissimo, ALEXIO HORANYIO, haud notus fuit. Utrum STEPHANUS WESPREMI, Medicus Polyhistor,

histor, eius meminerit, adhuc me latet: si-
quidem, ad nos, ipsius BIOGRAPHIA ME-
DICORUM HUNGARIÆ ET TRANSYLVANIÆ
nondum pervenit. Varaviae in ZALUSCI-
ANA Bibliotheca publica reperiuntur:

I.) ABSURDA VERA, occasione potissimarum
quarundam Controversiarum: quae Neotericis,
cum Galenicis intercedunt: Orbi curioso Medico-
rum, in compendio denuò exhibita. Auctore MI-
CHAELE ALOYSIO SINAPIO V. SENFFT,
Nob. Hungar. Phil. et Medic. D. Celsissimi Princi-
pis RADZIVILII, M. D. Lituaniae Archi-Can-
cellarii, Personae et Aulae Medico. *VARSA-
VIÆ*, A. D. 1693. 8.

II.) MICHAELIS ALOYSII SINAPII,
Phil. et Med. Doct. Nob. Hung. ABSURDA VERA,
sive PARADOXA MEDICA. Quorum Pars I, theo-
remata, et quaestiones controversas varias, quae
hodie Neotericis, cum Galenicis intercedunt, pro-
ponit; cum Dissertatione nova, Cap. V. de Spiri-
tuum effluviis, et Animae communis transmigratio-
ne, iuxta Modernos Pythagoricos. Pars II, oc-
casione morborum certorum Septentrionalium, eas-
dem quaestiones controversas continuat; cum Dis-
sertatione, de falso titulo, sive falsa existentia mor-
bi Gallici. Pars III, continet Tractatum, de vani-
tate, falsitate, et incertitudine Aphorismorum HIP-
POCRATIS. Opus Philiatris omnibus, tam incipi-
entibus, quàm adultis, lectu iucundum, utile, et
necessarium. *GENEVÆ*, sumtibus CRAMER et
PERACHON. MDCXCVII. 8.

III.) M.

III.) M. A. SINAPII, Phil. et Med. D. Nob. Hungar. TRACTATUS DE REMEDIO DOLORIS, si-
ve MATERIA ANODYNORUM, nec non OPII:
causa criminali, in foro Medico. Accessit VISIO
ALETHOPHILI ADVOCATI, DE SECTA ET
RELIGIONE EMPYRICORUM PANACÆISTARUM.
AMSTELÆDAMI, apud JANSSONIO-WAES-
BERGIOS. 1699. 8.

CXXXV.

† SIMON SIRENIUS Polonus, Medi-
cinae Doctor, publicusque in Acade-
mia Cracoviensi Professor, opus grande:
DE NATURA ET USU HERBARUM: verna-
culo sermone confecit. Quod, auctore
iam demortuo: impensa ANNÆ * Infan-
tis Sueciae, SIGISMUNDI III, Re-
gis Suecorum atque Polonorum, sororis:
curaque GABRIELIS IOANNICII **,
Cracoviensis Medici et Professoris haud in-
celebris: unà cum herbarum formis accu-
ratè et eleganter expressis: Cracoviae, è
Typographeo BASILII SKALSKI, anno
MDCXIII, folii magnitudine prodiit ***.

- Quae linguam Polonicam, ab ipsa Matre sua, CATHA-
RINA JAGELLONIA, SIGISMUNDI Primi Polo-
niae Regis filia, didicit: rerumque omnium optima-
rum atque utilissimarum perstudiosa, cognoscendis her-
bis operam singularem navavit. HERBARIUM VIVI, AN-
NÆ illius Principis manu propria concinnati, fragmen-

tum pulcherrimum Nesvisii in Bibliotheca RADIVILIANA servabatur.

** Qui prooemium elaboratissimum, ad ANNAM Infantem Sueciae, praemisit.

*** Operis huius, longè rarissimi et pretiosissimi, exemplaria bina Varaviae in ZALUSCIANA Bibliotheca publica adhuc asservantur.

CXXXVI.

† ERASMUS SIXTUS, patriae suae, Urbis Leopoliensis, Consul atque Medicus primarius: SIMONISQUE SIMONIDÆ Leopoliensis, PINDARI Sarmatici, amicissimus fuit. ZALUSCIANA in Bibliotheca publica exstat liber eruditissimè scriptus, nec facilè in Polonia ipsa obvius, cuius titulus: COMMENTARIUS MEDICUS IN L. ANNÆI SENECAE OPERA. Per D. ERASMUM SIXTUM, Physicum Medicum Leopoliensem, conscriptus. LEOPOLI, in Officina IOANNIS SZELIGÆ, Archiepiscopalis Typographi. Anno Domini 1627. 4. Estque, eadem in Bibliotheca, opus aliud, magni à Nostratibus existimatum, inventuque admodum rarum: DE THERMIS SKLANIS * PROPE LEOPOLIM. Per SIXTUM eundem idiomate Polonico compositum. ZAMOSCI, in Typographeo Academico, per CHRISTOPHORUM WOLBRAMCZYK excusum. Anno Domini

mini 1617. 4. Hicce SIXTUS, homo doctissimus, circa annum MDCXXXV obiisse, traditur à BARTHOLOMÆO ZIMOROWICIO, Consule Leopoliensi, eo in opusculo: quo VIROS ILLUSTRÉS CIVITATIS LEOPOLIENSIS, METROPOLIS RUSSIÆ, breviter recensuit: p. 16.

- * Hendecasyllabos, quibus SIMON SIMONIDES Leopoliensis, THERMAS SKLANAS ERASMI SIXTI Leopoliensis, Medici Excellentissimi, est comitatus: in Vatis illius operibus, Varsaviae, è ZALUSCIANA Bibliotheca publica, ab Eminentissimo ANGELO MARIA DURINO, Apostolico olim apud Regem atque Rempublicam Polonorum Nuncio Ordinario, anno MDCCLXXII, forma 4 maiori, in medium prolatis, p. 144, reperiens.

CXXXVII.

† SEBASTIANUS SLESZKOWSKI Vielunensis, è Siradiae Satrapia: Medicinae atque Philosophiae Doctor in Academia Cracoviensi renunciatus: annis adhuc virentibus, apud doctissimum Varmiae Pontificem et Principem, SIMONEM RUDNICIUM, Medici familiarisque locum tenuit. Quo morte extincto: in SIGISMUNDI III, Regis Sueciae et Poloniae Aula, Medici atque Secretarii intimi honorem est consecutus. SLESZKOWSKI ipse Nonis Maii, MDCXLVIII, septuagenario maior vitam finivit: perhibente SIMONE STA-

ROVOLSCIO, in MONUMENTIS SARMATARUM,
p. 551. Sunt penes nos,

Latino sermone:

I.) SEBASTIANI SLESZKOWSKI,
Philosophiae et Medicinae Doctoris, OPERA ME-
DICA DUO. Unum, PRAXIS PHLEBOTOMIÆ:
quâ aditus facillimè aperitur ad omnes morbos, qui
à sanguine, ortus sui primordia ducunt, curandos.
Alterum, DE FEBRIBUS LIBER: non solum Me-
dicis ad curandum, verum etiam reliquo omni ho-
minum generi, ad praecavendum apprimè utilis,
ac necessarius. *CRACOVIAE*, Typographo STA-
NISLAO GERMANSKI, anno 1616. 8.

II.) TETRAS OPERUM MEDICORUM.
De natura Venenorum: de praeservatione à Venenis,
per victus rationem: de praeservatione à Venenis, per
medicamenta: et de praeservatione universali à Vene-
nis, quae extrinsecus ab Animalibus inferuntur. Ex
doctissimorum Medicorum assiduis vigiliis, et ac-
curata Theoriae et Praxis observatione, elucubrata;
non solum Medicis et Philosophis, verum etiam
omni hominum generi, maximè verò Principibus,
Magnatibus, Divitibus, et qui inimicos habent, ad
praecavendum utilis, ac summo opere necessaria.
Auctore SEBASTIANO SLESCOVIO, M.
et Philos. Doctore. *CRACOVIAE*, in Chalcogra-
phia MATTH. ANDREOVIIEN. MDCXVIII. 8.

— Operum eorundem Editio altera, cum hac in-
scriptione: INCOMPARABILIS THESAURUS ALEXI-
TERICUS. In quo scilicet remedia selecta, diu et mul-
tùm

tum probata, necnon facile cuivis parabilia, contra omnis generis Venena mortifera, tam intus sumta, quam extrinsecus illata, proponuntur. Non solum Medicis et Philosophis, verum etiam omni hominum generi, maximè verò Principibus, Magnatibus, Divitibus, et qui inimicos habent, ac denique omnibus aliis, cuiuscunque fortunae, aut conditionis hominibus, casu aliquo infelici, inscitiae intoxicatis, ad expugnanda Venena utilis, semperque in manibus habendus. Auctore SEBASTIANO SLESCOVIO, Doctore: Illustrissimi Principis, et Reverendissimi Domini, D. SIMONIS RUDNICKI, Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopi Varmiensis, Medico Physico. *BRUNSBURGÆ*, in Chalcographia GEORGII SCHOENFELS, MDCXXI, 8. Editioni huic, Opera duo accesserunt: quintum nempe, de curatione universali Venenorum, ore sumtorum: sextumque de curatione universali Venenatorum ab Animalibus.

III.) Ad Illustrem et Magnificum Dominum, D. IOANNEM JASTRZEMBECIUM BARANOWSKI, Palatinum Siradiensem. De fugiendis Medicis atque Chirurgis Judaeis. D. SEBASTIANI SLESZKOWSKI, Medicinae et Philosophiae Doctoris, Regiique Medici et Secretarii Intimi, EPISTOLARUM PENTAS. *VARSAVIÆ*, typis IOANNIS ROSSOWSKI, anno Domini MDCXXX. 8.

Lingua autem Polonica:

IV.) Gentis Judaeorum superstitiones, fraudesque, atque artes pravissimae, studio et opera D.

SEBASTIANI SLESZKOWSKI, Medicinae et Philosophiae Doctoris, relectae. *BRUNSBERGÆ*, typis SCHOENFELSIANIS, MDCXXI. 4.

v.) In Gentem Judaicam, invectivum Scriptum alterum, cui titulus: Genealogia Judaeorum &c. SLESCOVII eiusdem cura et opera. *BRUNSBERGÆ*, typis iisdem, MDCXXII. 4.

vi.) D. SEBASTIANI SLESZKOWSKI, Medicinae et Philosophiae Doctoris, Sacraeque Regiae Maiestatis Medici et Secretarii Intimi: TRACTATIO * METODICA, DE COGNOSCENDA, CURANDAQUE LUE PESTIFERA. Accessit auctoris eiusdem, de Medicis atque Chirurgis, sive Judaeis, sive Tartaris, neutiquam admittendis Consilium **, praecipuarum Regni Poloniae Civitatum Magistratibus propositum. Sine loci atque Typographi significatione. MDCXXXV, et MDCXXXVIII. 8.

* TRACTATIONIS huius Editio prima: CALISSII, typis STANISLAI GEDELII, MDCXXIII, 4, adornata: à Praefule Kioviensi, Comite ZALUSCIO, in BIBLIOTHECÆ POLONÆ suae MStae p. 1150. indicatur.

** Consilium illud: sine loci ac Typographi indicio MDCXXIII et MDCXLIX, forma 4, seorsim publicatum: à Praefule eodem l. c. commemoratur. A quo cuncta SLESCOVII Scripta, corvis albis rariora, existimantur.

vii.) ALEXII PEDEMONTANI, DE SECRETIS LIBRI VII: è IOANNIS IACOBI WECKERI interpretatione Latina, per SEBASTIANUM SLESZKOWSKI Polonicè facti: perque eundem, Supplementis propriis suis, insigniter

gniter adaucti. *CRACOVIAE*, in Officina MAT-
THIÆ ANDREOVENSIS, per FRANCIS-
CUM CÆSARIUM excusi, MDCXX. 4.
SUPRASLI autem, typis inclyti Coenobii Ba-
filiani, denuò exscripti, MDCCXXXVII, forma
eadem.

Ex his facile ea corriges, quae Prin-
ceps IABLONOVIVS, Palatinus Novogro-
denfis, in MUSEO POLONO p. 231 sq. vitiofè et
confufè de SLESCOVIO narravit.

CXXXVIII.

† **H**IERONYMUS SPICZINSKI, Con-
ful Cracoviensis idemque SIGIS-
MUNDI AUGUSTI Regis Poloniae
Medicus: DE PLANTIS, ET DE ANIMALIBUS, DE-
QUE GENERATIONE HOMINIS: volumen haud
modicum lingua Polonica confcripfit. Id-
que Cracoviae, in typographeo LAZARI-
NO, anno MDLIV, foliis integris excuden-
dum * curavit.

* Quod Varfaviae, in Magni Litvaniae Notarii, IGNA-
TII POTOCII MUSAGETÆ Bibliotheca, osten-
ditur.

CXXXIX.

STANISLAVS POLONVS Typographus, saeculi decimi quinti exitu, artem suam in Hispania exercuit. Exstare ÆGIDII ROMANI opus DE REGIMINE PRINCIPUM: à BERNARDO Oxmensi Episcopo, è lingua Latina, in Hispanicam translatum: HISPALIQUE MEYNARDI UNGUT * Alemani et STANISLAI POLONI Sociorum typis, foliis integris, exscriptum: auctor est MICHAEL MAITTAIRE, in ANNALIVM TYPOGRAPHICORVM, Tomi I Parte II. p. 573.

- * Qui priùs LADISLAO POLONO, eadem in Vrbe, societate junctus fuit.

CXL.

IOANNES STAPHYLEVS Dalmata, Auditor Rotae et Nuncius Apostolicus, Cracoviam die iv mensis Ianuarii, anno à CHRISTO nato MDXII, pervenit. Admissus ad SIGISMUNDVM I, Polonorum Regem: Maiestatem Suam oratione prolixa, blandaque obsecravit, et obtestatus est, ut Pontifici Maximo, IVLIO II, ab Ecclesiae adversariis acerrimis undique oppugnato, velit succurrere: et Concilio Oecumeni-

menico Romae ab ipso ad Lateranum indicto, in quo, de communi contra Turcas expeditione, à Principibus ipsis Christianis inprimis fit consulendum, cum Regni sui Proceribus adesse. Mensis subsequents exordio, Sponsa **SIGISMUNDI** Regis, **BARBARA**, Scepusiensis Comitis **STEPHANI** filia, pompa Regia Cracoviam est pervecta. Cui **STAPHYLEVS**, cum Rege, extra Urbem, per aliquot millia passuum, obviam processit.

Regiis deinde Nuptiis, **STAPHYLEVS** cum viris aliis illustribus, purpuratisque, multum decoris atque ornamenti addidit. Ipseque **STAPHYLEVS**: dum Reginae, octava die Februarii, ab Archiepiscopo Gnesnensi et Regni Poloniae Primate, **IOANNE LASCIO**, diadema regium imponeretur: inter inaugurationis sollemnia, ad Regem atque Reginam, **DE NOBILITATE ET PRÆSTANTIA MATRIMONII**, orationem compositissimam habuit. Quae Maiestatibus Suis Regiis, Primoribusque Regni, et universae Nobilitati Poloniae, mirum in modum, placuit.

Rex postea: legatione Apostolica, cum Senatoribus, qui Nuptiis Regiis, comitiisque Regni generalibus celebrandis aderant,

communicata: STAPHYLEO, in hanc ferè sententiam, responderi iussit. Maiestatem Suam Regiam, Sanctae Sedis Apostolicae semper fuisse, et esse perpetuò observantissimam. Nihilque unquam praetermittere velle, quod ex re illius fuerit. Societatem quoque belli, contra communem hostem, cum caeteris Principibus Christianis optare. Velleque Maiestatem Suam, Concilio, ad quod à Sanctissimo Domino vocetur, libenter Ipsammet interesse. Cum autem id, per hostes peculiare et continuos, nequaquam Sibi liceat: Se, nomine suo, Legatos ad universalem illam Synodum esse missuram.

STAPHYLEI legatio: et utraque eius oratio: responsumque SIGISMUNDI Regis: inserta à STANISLAO GORSCIO sunt Volumini illi, quod IOANNIS ALBERTI, ALEXANDRI quoque, atque SIGISMUNDI PRIMI, Regum Poloniae, Epistolas Selectiores, Legationesque Memorabiliore complectitur. Inque SIGISMUNDI PRIMI, ACTIONUM REGIARVM Tomum II, illata esse: è STANISLAI CARNCOVII COMPENDIO, sub anno MDXII, intelligo. Orationem priorem IOANNES CHRISTIANVS LÜNIG nactus, editis à se ORATIONIBVS PROCURUM

RUM EUROPÆ, Parte II, p. 504 — 510 immiscuit.

IODOCVS, five IVSTVS LVDOVICVS DECIVS, Poloniae Regis SIGISMUNDI I tunc Secretarius, et Familiaris intimus: in luculento suo commentario, DE SIGISMUNDI REGIS ILLIVS TEMPORIBVS, sub anno MDXII, Fol. LXXIX sq.: IOANNIS STAPHYLEI, Auditoris Rotae et Legati Apostolici, honorificam fecit mentionem. Vocavit enim illum, virum excellentis ingenii atque doctrinae: jurisque insigniter peritum: qui, cum ipso, familiariter saepius multa sit commentatus.

STAPHYLEVS ille ipse: creatus iam Episcopus Sebenicensis in Dalmatia: Romana in Vrbe, ipsis Idibus Majis anni MDXXVIII, apud Rotae Auditores, orationem DE CAUSIS EXCIDII VRBIS ROMÆ dixit. Quae, in SIMONIS SCHARDII, SCRIPTORVM RERVM GERMANICARVM, Tomo II, p. 613 sq. est collocata. Edita STAPHYLEI Opera Iuridica, GOTTLLOB AVGVSTVS IENICHEN, in emendata à se ipso, auctaque MARTINI LIPENII BIBLIOTHECA REALI IVRIDICA, p. 60. b. 194. a. 233. a. 345. b. accuratè indicavit.

STA-

STAPHYLEI eiusdem exstare quaedam Manuscripta, de bello et pace, ad VLADISLAVM Pannoniae atque Bohemiae Regem, SIGISMUNDI Regis Polonorum fratrem germanum: auctor est IOSIAS SIMLERVS, in EPITOME BIBLIOTHECÆ CONRADI GESNERI, p. 110. a.

CXLI.

STATUTA DUCATUS MASOVIÆ, vide PETRUS GORINSKI, et LAURENTIUS PRAZMOWSKI, itemque STEPHANUS Praepositus Varfaviensis.

† STATUTA ET CONSUETUDINES REGNI POLONIÆ: Serenissimi SIGISMUNDI Primi Regis Poloniæ et Magni Ducis Lituaniæ, universorumque Regni Ordinum decreto publico collecta, et libris quinque distincta: per NICOLAUM THASZYCKI Cracovien. BERNARDUM MACIEIOWSKI Sandomirien. Terrarum Iudices: GEORGIUM MYSZKOWSKI de Przecziczow utriusque juris Doctorem, BENEDICTUM IZBIENSKI, Gnesnen. et Cracovien. Ecclesiarum Canonicos: ALBERTUM POLICKI, Terræ Poznanien. Notarium, et NICOLAUM KOCZANOWSKI, Gladiferum Iunivladislavien. * Finita et absoluta Cracoviæ, die Martis, tertia

tertia mensis Septembris. Anno Domini MDXXXII. Ibidemque excusa per HIERONYMUM VIETOREM: anno eodem. Folii magnitudine. Statutorum Regni collectio illa, ad usum rectè administrandae justitiae perpetuum, optimè est ordinata: omniumque est rarissima **: ipsisque Polonis litteratissimis prorsus ignota. Exemplar illud: quod ZALUSCIANA Bibliotheca publica, inter monumenta domesticae disciplinae principalia, aservat: ante annos XXVI, ad ALBERTUM Comitem de Brzezic LANCKORONSKI, Gostinensem Castellatum pertinuit. Qui illustri Affini suo, JOSEPHO ANDREÆ Comiti ZALUSCIO, Regni tunc Poloniae Referendario Supremo, postea verò Episcopo Kioviensi atque Czerniechoviensi, donavit. ZALUSCIO Antistiti aliud nusquam obvenit: licet ipse opus tam eximium, tamque necessarium, in Bibliothecis Polonicis ac Lituanicis, Prussicis quoque, atque Silesiacis omnibus, cum aviditate summa quaesiverit.

• Qui in labore hoc arduò decennium integrum insumferunt.

•• Cuius opera et arte, haec collectio, cum totius Gentis Polonicae damno maximo, fuerit suppressa: è scriptoris anonymi VITA PERI KMITHÆ, Editionis Dobromilen. p. 278 — 281, Gedanen. p. 223 — 225, Lipsien, p. 1614 — 1616, facile conjicies.

CXLII.

† **STEPHANUS** *, Praepositus Ecclesiae Collegiatae Varfaviensis, Canonikusque Cathedralis Plocensis: **BOLESLAI** IUNIORIS, Masoviae et Russiae Ducis, Cancellarius fuit. **ZALUSCIANOS** inter Codices MSStos, sub numero MDCCCCXCV, forma 4: **STATUTA DUCUM MAZOUIE**, à **STEPHANO** illo Cancellario Varfaviae anno MCCCCLXXIII collecta: aservantur.

* Gentilitium eius nomen exploratum non habemus.

CXLIII.

IOANNES STREIFROCK Lipsiae obscurissimis natus initiis: ingenii vero, et doctrinae, et virtutis nomine, inter Canonicos Varmienenses cooptatus: perspectaque eius in rebus gerendis prudentia, Praesul ab iis electus est. A **CAROLO IV** Caesare, Sacri Romani Imperii Principis honorem, iunctaque ei iura, sibi et successoribus suis impetravit. Cum **VINRICO**, magno ordinis Teutonici Magistro, de bonis, quae ad Episcopatum pertinebant, controversiam habuit gravissimam. Huius componendae gratia, ad **URBANUM V** Ponti-

Pontificem Maximum Avenionem se contulit. Ubi, variis animi molestiis curisque fessus, diem obiit supremum, Kalendis Septembribus anni post c. n. MCCCLXXII. Corpus eius ibidem, in Coenobio Dominicano, publica sepultura honoratum est. Praefuit Ecclesiae Varmienfi annis decem et septem. Primus omnium Historiam Episcopatus Varmienfis scripsit. Quam HENRICUS SORENBAUM, Varmienfis item Antistes, continuavit. Neutrum opus ad nos pervenit. Res utrorumque * Praesulum gestas stylo uberi persecuti sunt, IOANNES PLASTWIG, in Chronico de Vitis Episcoporum Varmiensium, p. 7 — 15, et THOMAS TRETERUS, in Opere Posthumo, De Episcopatu et Episcopis Ecclesiae Varmienfis, p. 15 — 31, IOANNESQUE LEO, in Historia Prussiae, p. 156 — 166, et p. 182, sq.

- * IOANNEM STREIFROCK, atque HENRICUM SORENBAUM Patricium Elbingensem, utrosque Varmiae Episcopos, Annalium Varmiensium Auctores, GEORGIUS DANIEL SEYLER, Elbingensis Gymnasii Praefectus ac Bibliothecarius, in Elbinga Litterata, p. 5 — 7, Prussorum memoriae probè commendavit. Iniurius tamen IOANNI, asserere ausus est: Varmienfis Insulae dignitati, HENRICI studio, S. R. Imperii Principis titulum accessisse. Quem à IOANNE STREIFROCK iam acquisitum, GOTEFRIDUS LENGNICH, Urbis Gedanensis Syndicus, in Iuris Publici Regni Poloni Tomo II, p. m. 108, accuratius commemoravit.

CXLIV.

† **A**DAMUS SWINKA, Cracoviensis
 Canonicus Cathedralis, Regisque
 Poloniae et supremi Ducis Lituaniae VLA-
 DISLAI IAGELLONIS Scriba prae-
 cipuus: Poëtarum Polonorum, qui poëti-
 cam Latina lingua coluerunt, omnium ve-
 terrimus: longum carmen heroicum De re-
 bus gestis ac dictis memorabilibus Kaziiniri secundi
 Polonie Regis inclitissimi propria manu sua exa-
 ratum reliquit, Cracoviensi in Bibliotheca
 Academica reconditum: annotante Episco-
 po Kioviensi, IOSEPHO ANDREA Comite
 ZALUSCIO, in CODICUM MSSTORUM, quos in
 alienis Bibliothecis reperit ac perlegit, INDI-
 CE ALTERO, p. 39. b.

CXLV.

† **I**ACOBUS SWINKA, Gnesnensis Pro-
 vinciae Metropolitanae Archiepisco-
 pus: Calissii, xii Kalendas Ianuarii,
 MCCLXXXIII, more sollemni inauguratus:
 Lanciciae, in Epiphania Domini MCCLXXXV,
 Provincialem Synodum coegit. In qua:
 consentientibus PAULO PRZEMANKOVIO
 Cracoviensi, VISLAO ZABAVIO Vladislavi-
 ensi, IOANNE VISCOVICIO Pofnaniensi, et
 VOL-

VOLMIRO Lubussensi, Provinciae eius Episcopis, compluribusque ordinis inferioris Praelatis atque Abbatibus: severè statuit, ne Beneficia Ecclesiastica conferantur alienigenis, et Magistri Scholarum non assumantur ad regimen, nisi linguam Polonicam calleant.

Legem illam IAROSLAUS BOGORIUS, Archipraeful Gnesnensis, Calissienſi in Synodo Provinciali anni MCCCLVII, innovavit. Qui, IACOBI SWINCÆ, Praedecessoris sui CONSTITUTIONES, proprio suo SYNODICO ECCLESIARUM POLONIÆ MS., p. 23 — 28 integras inseruit.

IACOBUS ipse SWINKA Archiepiscopus, primus omnium in Curia Romana, à MARTINO II, dicto IV *, Pontifice Maximo, novos Episcopos Provinciae suae confirmandi potestatem accepit. Eamque, in confirmatione VISLAI SABAVII et GERARDI ACERVINI Vladislaviensium Praefulum, IOANNIS GERBISCH NALENCII atque ANDREÆ ZAREMBÆ Posnaniensium Antistitum, IOANNIS quoque ALTI PRAWDZICII Episcopi Plocensis, exercuit.

- * Qui adhuc Cardinalis, IACOBUM illum SWINCAM Romae tunc degentem familiarissimè dilexerat: creatusque Summus Pontifex, spreto VLOSTIBORIO, Decano Gnesnensi, Archiepiscopo à Praelatis atque Canonicis reliquis legitime electo, SWINCAM suum Archipraefulem renunciaverat.

Gnesnae, vi Kalendas Iulii MCCXCV, PREMISLAO SECUNDO Duci Posnaniensi atque Califfiensi, Regi à Poloniae atque Pomeraniae Primoribus consalutato: ipsiusque uxori, cui RICHENZÆ nomen erat: Regium diadema ritè imposuit. Ibidemque, MCCC, VENCESLAUM Regem Bohemiae atque Poloniae, eodem insigni ornavit. Unioviae denique, iv Nonas Martii MCCCXIV, fato defunctus est.

Eius acta, IOANNES Gnesnensis Archidiaconus, in CHRONICO POLONIÆ, per FRIDERICUM WILHELMUM DE SOMMERSBERG foràs dato, p. 90, et 93: IOANNES DLUGOSSUS, Canonicus Gnesnensis, atque Cracoviensis, in editis ANNALIBUS REGNI POLONIÆ, sub annis: MCCLXXXIII, p. 832: MCCLXXXIV, p. 835, sq.: MCCLXXXV, p. 836 sq.: MCCXCV, p. 877: MCCXCVI, p. 885: MCCC, p. 895: inque VITIS ARCHIEPISCOPORUM ECCLESIAE METROPOLITANÆ GNESNENSIS nondum evulgatis, p. 78 — 81: STEPHANUS DAMALEVICIVS, Canonorum Regularium Califfii Praepositus, Gnesnensisque Archiepiscopi et Regni Primatis, MATHIÆ LUBIENSCHII Theologus, in SERIE ARCHIEPISCOPORUM GNESNENSIVM, p. 164 — 174:

174: STANISLAUS BUZENSCIUS, Varmienſis Decanus, idemque Gneſnenſis atque Cracoviienſis Canonicus, in VITIS ARCHIEPISCOPORUM GNEſNENSIUM ET REGNI POLONIÆ PRIMATUM MSſtis, p. 241 — 271, expoſuerunt.

CXLVI.

SYNODICON ECCLESIARUM POLONIÆ, anno MCCCLVII, IAROSLAI BOGORII, Archiepiſcopi Gneſnenſis, cura adornatum: vide BOGORIUS.

† **S**YNODICON ECCLESIARUM POLONIÆ, ſaeculi XV medio, ab Anonymo congeſtum: ZALUSCIANOS inter Codices MSſtos, forma 4, ſub numero MDCCCXCVI collocatum: Eccleſiarum Polonicarum veteres Synodos, tam Provin- ciales, quàm Dioceſanas, mixtim exhibet.

SIMON SYRENIUS Polonus, Medicus Cracoviienſis: vide SIRENIUS.

CXLVII.

† **A**LBERTUS TABOR, Praeful Vilnensis, primus omnium, in Episcopatu illo amplissimo, Ecclesiasticam disciplinam, bonorumque Ecclesiasticorum administrationem benè ordinavit. ALBERTI huiusce Episcopi Oratio, ad ALEXANDRUM Regem Polonię Magnumque Ducem Lituanię, pro Lituanię Gentis juribus ac libertatibus, Radomię MDV in Comitibus generalibus habita, Vilnae in Bibliotheca SAPIEHANA asservatur. Exstabant Varsoviae, in ZALUSCIANA Bibliotheca publica: Constitutiones Ecclesię Vilnen̄, per Reuerendissimum Patrem Dominum ALBERTUM Episcopum, et totum Uenerabile capitulum sancitę: NICOLAI ZAMBORECZKI Ecclesię Vilnen̄ penitenciarii manu, anno dñi MDII, mense decembri, forma 8, perscripti. Quas Comes ZALUSCIUS, Regni Poloniae adhuc Referendarius Supremus, Litvano cuidam Antistiti, genere et virtutibus, doctrinisque clarissimo, ad legendum concessit. Quo demortuo, ab homine ignoto raptae fuerunt. TABOR, Episcopus summus, anno CHRISTI MDVII, vita cessit. Lectu sanè digna sunt, quae de eo, MATHIAS de MIECHOVIA, in CHRONICI POLONORUM Libro IV, p. 362, et 364 sq.: STANISLAUS GORSCIUS, in SIGISMUNDI PRIMI, ACTIONUM REGIA-

GARUM MSS., Tomo I, fol. 17.b.sq.: **MAR-**
TINUS CROMERUS, in *Operibus Histor-*
ricis, locupletissimè Coloniae Agrippinae
 MDLXXXIX editis, p. 449 a et b, 452 b sq.,
 et 456 b: **MATHIAS STRYIKOVIUS**, in
CHRONICO LITUANICO, Regiomonti Bo-
 rufforum MDLXXXII lingua Polonica publi-
 cato, p. 667, 684, 693, 698 et 699, Var-
 saviae autem MDCCLXVI iterùm promulga-
 to, p. 648 sq., 664, 674, 679, et 680: **AL-**
BERTUS KOIALOVICIUS, in *HISTORIAE*
LITUANAE Parte Altera, p. 260, 305 sq.,
 311, 316, 317, et 319, idemque in *NOMEN-*
CLATORE FAMILIARUM LITUANICARUM
 MS., p. m. ipsiusque frater germanus,
PETRUS nomine, in *ELOGIIS EPISCOPO-*
RUM VILNENSIIUM MSSTIS, p. 19 sq.: et
FRANCISCUS RZEPNICIUS, in *VITIS*
PRÆSULUM REGNI POLONIAE ET MAGNI
DUCATUS LITUANIAE, Tomo II, p. 174 —
 177, litteris prodiderunt.

CXLVIII.

† **I**ANUSSIUS TARNAVIUS, Nobilis
 Polonus, isque Gnesnensis Praeposi-
 tus Metropolitanus, **FULCONE** Archiprae-
 fule demortuo, à Praelatis et Canonicis re-
 liquis, mense Maio anni MCCLVIII, Archi-
 S 3 epi-

episcopus est electus: anno autem subsequenti, feria sexta ante Dominica Invocavit, ab **ALEXANDRO IV** Pontifice Maximo confirmatus: eiusque iussu, ipsa Dominica Invocavit, in Urbe Roma consecratus. Hicce **IANUSSIUS**, potestate Archiepiscopali usus, Gnesnensis totius Provinciae Synodum, anno MCCLXII, Siradiae habuit. Idem ille, anno MCCLXVIII Vratislaviensi Synodo Provinciali, à **GUIDONE** S. R. E. Cardinali, Sanctaeque Sedis Apostolicae delatere in Polonia Legato, celebratae interfuit. Mortem obiit, vigesima sexta die mensis Augusti, anni post **CHRISTUM** natum MCCLXXII. De **IANUSSIO** illo Archiepiscopo, aetatis eiusdem historicus **GODISLAUS BASCO**, in **CHRONICO POLONIAE** Edit. **SOMMERSB.** p. 71 sq. **ZALUSC.** p. 149, sq.: et **IOANNES DLUGOSSUS**, in editis **ANNALIBUS REGNI POLONIAE**, sub annis, MCCLVIII, p. 753, et MCCLXXII, p. 798: idemque, in **VITIS ARCHIEPISCOPORUM ECCLESIAE METROPOLITANAE GNESENSIS** MSstis, pag. 76, quaedam traderunt.

CONSTITUCIONES DOMINI **IANUSSII** divina providencia Archiepiscopi quondam Gneznen. ab eo una cum suffraganeis suis, videlicet Cracouien. Lubussen. Cuiauien. Poznanien. et Mazouien. Episcopis,

pis, suisque et aliis Canonicis, in *Siradz* anno domini millesimo cclxii, die beati Lamperti Episcopi et Martyris, congregatis ordinatas: IAROSLAUS BOGORIUS, Gnesnensis ipse Archiepiscopus, SYNODICO ECCLESiarum POLONIE Msto, p. 18 sq. inseruit.

CXLIX.

† IOANNES TARNOVIUS, Cracoviensis Castellanus, summusque in Regno Poloniae copiarum Imperator: ingenii atque doctrinae gloria haud minùs, quàm victoriarum fama inclytus *: primus omnium ex ordine profano, Gentis Polonae res, sivè prospera, sivè adversa fortuna gestas, litterarum monumentis consignavit. Confectum ab ipso, idiomate patrio, CHRONICON ** POLONICUM, MATHIAS STRYLCOVIVS, Lituanorum historicus, manibus suis versavit: inque conscribendo proprio Chronico suo diligenter adhibuit. Nostra autem aetate, ZALUSCIUS Episcopus Kioviensis, litteraturae patriae instaurator maximus, id TARNOVII opus, in huius Regni Bibliothecis, Tabulariisque nobilissimis et secretissimis, studio multo sed irritò quaesivit.

* Ille ipse, cui PHILIPPUS PADNIEVIUS Pontifex Cracoviensis, in opere MSto DE VIRIS ÆTATIS SUÆ ET GENTIS ILLUSTRIBUS, Cap. X: PAULUS-que JOVIUS Episcopus Nucerinus, in editis ELOGIIS VIRORUM BELLICA VIRTUTE ILLUSTRUM, p. m. 255 sq. locum tribuerunt.

** IANA TARNOWSKIEGO Pana Krakowskiego KRONIKA POLSKA pisana: IOANNIS TARNOVII, Domini hoc est Castellani Cracoviensis, CHRONICON POLONICUM calamo exaratum: memoratur à STRY-ICOVIO, in praemisso Indice Auctorum Clarissimorum, quibus ipse potissimum est usus in concinnando CHRONICO LITUANICO.

Exstat in ZALUSCIANO Museo publico, lingua vernacula: IOANNIS TARNOVII, Cracoviensis Castellani, Regnique exercituum Ducis supremi, COMPENDIUM IURIS CIVILIS ET BELlici ***, ex Statutis atque Constitutionibus Regni collectum. Additus est, DE PRÆFECTIS MILITIÆ POLONICÆ, EORUMQUE OFFICIIS, Liber singularis: eiusdemque auctoris illustris, MODUS DEFENDENDI REGNI POLONICI. *CRACOVIAE*, è typographeo LAZARINO, anno Domini 1579, forma 4.

*** Est opus illud supra fidem rarum. Solebatque, à ZALUSCIO Praefule et Polyhistore, librorum Polonicorum Phoenix vocari.

IOANNIS istius ComitIS TARNOVII, in Poloniae Regno StrategI Nominatissimi, DE BELLO CUM IURATISSIMIS CHRISTIANÆ FIDEI HOSTIBUS TURCIS GERENDO, Disputatio Sapiientissima: cum Praefatione IOANNIS STRASII **** ad CAROLUM V Romanorum Imperatorem: à NICO-LAO

LAO REUSNERO, in SELECTISSIMARUM ORATIONUM ET CONSULTATIONUM, DE BELLO TURCO, VARIORUM ET DIVERSORUM AUCTORUM, Voluminis Quarti Partem Alteram, p. 1—18, est ***** illata.

***** Patricii Cracoviensis, hominis eruditissimi ac politissimi, novarum autem magnarumque rerum nimis cupidi. De quo plura dicerem, si valerem rectius.

***** Cracoviensis Editio, anni MDXLII, forma 4, ZALUSCIO Antistiti nunquam fuit visa.

Eiusdem IOANNIS TARNOVII, exercituum Ducis celebratissimi, CONSILIUM RATIONIS BELLICÆ, foràs nondum emissum, ab editisque ipsius opusculis planè diversum: ZALUSCIANOS inter Codices MSSStos: Volumini Polonico DCI, p. III — II3 immistum, asservatur.

Latinae Orationes, à TARNOVIO illo ipso, Cracoviensi ut Castellano, ad Nobilitatem Polonam, Leopoli MDXXXVII in conventu maximo tumultuantem, habitae: STANISLAI ORICHOVII ANNALI Sexto, Edit. Dobromilen. p. 223 — 229: 238 — 250: 255 — 257: Gedanen. p. 176 — 180: 191 — 201: 205 — 207: Lipsien. p. 1588 — 1591: 1595 — 1601: 1603 sq. insertae, lucem aspexerunt.

Is TARNOVIUS, virorum doctorum cultorumque amantissimus et observan-

tissimus: ANDREAM FRICIUM MODREVIUM, ANDREAMQUE TRICESIUM, BARTHOLOMÆUM GROICIUM, CHRISTOPHORUM KOBILIENSIUM, IOANNEM STRASIUM, Polonos: PETRUM ROYSIUM MAUREUM Hispanum: ANTONIUM SNEEBERGERUM Tigurinum: IOANNEM BENEDICTUM Lufatum: IOANNEMQUE LANGUM atque IOANNEM CERASINUM, Silesios: beneficentia maxima est profecutus. STANISLAUM autem ORICHOVIUM Roxolanum: munificentissimo eius Maecenate, PETRO KMITHA, mortuo: in familiam suam receptum, quoad ipse adhuc vixit, honorificentissime habuit.

Mortalitatem TARNOVIUS exuit, XVII Kalendas Iunii, anno Salutis reparatae MDLXI, aetatis suae LXXIII. Exstat vita huius Herois, à STANISLAO ORICHOVIO, vernaculo fermone exposita: è ZALUSCIANO Codice †, à FRANCISCO BOHOMOLECIO edita ‡: ab eoque annotationibus iucundissimis illustrata.

† Qui, loco priori, vitam ZAMOSCHII Magni, à REINHOLDO HEIDENSTEINIO Latine scriptam, exhibet.

‡ Varfaviae, in Typographia Regia, MDCCLXXIII, forma 8.

TARNOVII huiusce Cracoviensis Castellani, cum PETRO KMITHA Palatino, sororis

roris suae filio, similitudinem inimicitiamque execrabilem, Historicus anonymus, in *VITA PETRI KMITHÆ* Edit. Dobromilen. pag. 306—310: Gedanen. p. 246—248: Lipsien. p. 1628 sq., fusè enarravit.

CL.

† **N**ICOLAUS THASZYCKI, Iudex Terrae Cracoviensis, Senex gravis et sagax et eloquens, idemque legum ac rerum patriarum omnium maximè peritus, ordinandis REGNI POLONIÆ STATUTIS: quae *, Divi SIGISMUNDI Primi Regis, ac Regni Ordinum omnium auctoritate sunt confirmata, Cracoviaeque in typographeo HIERONYMI VIETORIS, anno Salutis humanae MDXXXII, foliis integris exscripta: operam potiore impendit. Peculiarem deinde PROCESSUM IUDICIARIUM REGNI POLONIÆ confecit: qui **, auctoritate eadem approbatus, ex officina HIERONYMI VIETORIS, anno à CHRISTO nato MDXXXIV, forma 8 maiori, in lucem prodit. Exstant praeterea Orationes, à THASZYCIO eodem, in Leopoliensi conventu generali, anni MDXXXVII, more aevi sui, Latine dictae: à STANISLAO autem ORICHOVIO, Oratore ipso atque Historico prin-

principe, ANNALIUM suorum Libro Sexto,
*** infertae.

* Copiosius, in hoc Volumine, sub numero à nobis
sunt indicata.

** Cracoviae servatur in Bibliotheca Ordinis Fratrum Mi-
norum Conventualium S. FRANCISCI: testante Libro-
rum rarissimorum, alienis in Bibliothecis, à ZALU-
SCIO Praefule deprehenforum et perlectorum, p. 41.

*** Reperiuntur eae, in ANNALIUM illorum Editione
Dobromilensi, p. 177 — 180. 189 — 191. 204 — 208.
252 — 254. 257 — 260. Inque Gedanensi, p. 148 et
149. 157 — 159. 169 — 172. 203 et 204. 207 — 209.
In Lipsiensi autem, p. 1572, sq. 1577 — 1579. 1584 —
1586. 1602, sq. 1604, sq.

CLI.

VLADISLAVS TVRLAY, Eques Litu-
anus, eruditi ingenii famam insolenter
affectavit. Reginarum, quas augustissima
Domus Austriaca, Genti Polonicae nobilif-
simae atque inclytissimae dedit, Elogia sty-
lo turgido et inflato conscripsit. Prodiit
opus, titulo hoc tumidissimo insignitum:
**CORONA AVSTRALIS IN POLO
POLONIÆ, INTER TERGEMINA DIA-
DEMATA, AVGVSTISSIMA CONSTELLATI-
ONE REFVLGENS: SIVE SERENISSI-
MARVM, E' STIRPE AVGVSTISSIMA
AVSTRIACA, REGINARVM PO-
LONIÆ IMMORTALES VIRTUTES, E-
THICIS, POLITICIS, HISTORICIS OBSER-
VATIO-**

VATIONIBVS, ORBI IN CVLTVM, PRINCIPIEVS IN EXEMPLVM, PROPOSITÆ. PER VLADISLAVM TVRLAY, EQVITEM LITVANVM, NOTARIVM CASTRENSEM, PALATINATVS TROCENSIS. VILNÆ, TYPIS ACADEMICIS SOCIETATIS IESV. MDCCCV. 4.

CLII.

NICOLAUS TYMPEFELD, sacrae theologiae in Academia Cracoviensi professor publicus: idemque Vratislaviensis Canonici Cathedralis: circa annum MCCCCLXVI, opusculum invectivum, contra GEORGIUM DE PODIEBRAD, assertum Regem Bohemiae, evulgavit. Quod, calamo exaratum, Lipsiae in Bibliotheca Academica asservari: Bibliothecarius eruditissimus, IOACHIMVS FELLERVS, in edito CATALOGO CODICVM MSSCTORVM eiusdem Bibliothecae, p. 403 testatur.

CLIII.

† POMPEIUS UGONIUS Romanus, cum in patrio Gymnasio, cui à SAPIENTIA cognomentum est, rhetoricen doceret,

ceret, Orationem ad S. D. N. PAULUM V. P. M. nomine Serenissimi et Potentissimi Poloniae Suetiaeque Regis SIGISMUNDI III, obedientiam praestante Illustriss. et Reuerendiss. Dño PAULO WOLUCKI Episcopo Luceorienfi Legato, in Aula Regia Vaticani Palatii, prid. Kal. Februarii MDCXIII habuit. Quae in Urbe, apud BARTHOLOMÆUM ZANNETTUM, illo adhuc anno, permissu Superiorum, forma 4, in lucem prodiit. BIBLIOTHECÆ ROMANÆ auctori, PROSPERO MANDOSIO, et litteratoribus aliis, qui UGONII vitam scriptaque enarrarunt, oratio illa haud nota fuit.

ERASMUS VITELLIUS, Episcopus Plocensis, vide ERASMUS.

CLIV.

† VITELLO, opticae artis scriptor nobilissimus, saeculo XIII, ea in Poloniae parte, quae tunc excolebatur, natus fuit: patre Thuringo, matre autem Polona: quemadmodum ex optico eius opere * conjici potest. Circa annum CHRISTI MCCLXX maximè floruit. Quo ferè tempore, GODISLAUS BASCO Cathedralis Custos Posnaniensis, MARTINUSQUE POLONUS Poeniten-
tia-

tiarius Pontificius, atque NICOLAUS POLO-
NUS Cracoviensis Ecclesiae Cathedralis Ar-
chidiaconus, doctrina et scriptis celebres
exstiterunt.

- In quo, VITELLO ipse: scribendi genere ab ALHA-
ZENO Arabe assumpto: libri cuiuslibet principio, sub
finemque libri X, filium Thuringorum et Polonorum
sefe appellavit. Praeterea libri X, theoremate LXXIV,
de sua terra, Polonia habitabili, mentionem iniecit.

VITELLO artes liberales, potissimèque
disciplinas mathematicas, Romae ac Pata-
vii tractavit et exercuit. Arabumque at-
que Graecorum auctoribus clarissimis: quos
in Italiae Bibliothecis offendit: adiutus,
OPTICÆ libros X composuit. Eosque GVI-
LIELMO de MORBETA **, Romani Ponti-
ficis Maximi CLEMENTIS IV Poeni-
tentiario, intima familiaritate morumque si-
militudine et studiorum societate sibi con-
iunctissimo, dedicavit. QUOS FEDERICUS
RISNERUS ***, Mathematicus aetate sua
excellentissimus, diligentia singulari corre-
xit atque emendavit ****: et luculenta
praefatione ad CATHARINAM MEDICE-
AM, CAROLI IX Regis Gallorum,
atque HENRICI Poloniae primùm et
deinceps Galliae Regis matrem, de VI-
TELLONIS patria, studiisque ac scriptis,
adornavit.

** PROCLI INSTITUTIONEM PHILOSOPHIÆ PLATONICÆ, anno MCCLXVIII, à GVILIELMO de MORBETA Latinitate donatam, Viennensique in Bibliotheca Imperatoria asservatam, GEORGIUS MATTHIAS KÖNIGIUS, in BIBLIOTHECA VETERI ET NOVA, p. 553 indicavit.

*** Quo duce, PETRUS BAYLIUS, in LEXICI HISTORICO-CRITICI, Gallico sermone confecti, Editionis Amstelodamensis anni MDCCXXXIV, Tomo V, p. 490 sq., de VITELLONE disputavit. MENCKENIUS atque IOECHERUS, in LEXICO BIOGRAPHICO LITTERARIO, Theotisca lingua conscripto, VITELLONEM nostrum, opticae artis aevo barbaro instauratorem, silentio praeterierunt.

**** Adhibitis antiquis et optimis Codicibus MSSis, quos studiorum suorum atque fortunarum suarum auxiliator praecipuus, PETRUS RAMUS, Parisiensis Academiae lumen, undique conquissiverat.

RISNERIANA illa Editio praestantissima, temporibusque nostris perrarè obvia ***** , sic inscribitur: VITELLO-
NIS THURINGO POLONI, OPTICÆ LIBRI DECEM.
Instaurati, figuris novis illustrati atque aucti: infinitisque erroribus, quibus antea scatebant, expurgati à
FEDERICO RISNERO. *BASILEÆ*, ex Officina EPISCOPIANA, per EUSEBIUM EPISCOPIUM
et NICOLAI F, Haeredes. Anno MDLXXII:
mense Augusto. Folii magnitudine. Exemplar illud, quod nunc in manibus nostris est,
primùm ad GEORGIUM DE STRACK-
WITZ, Equitem Silesium, pertinuit. De-
inde ARNOLDI A BOBURT, Nobilis Li-
tuani, proprium fuit. Postea Societatis
IESU, Regii Collegii Varfaviensis, Biblio-
thecae

thecae accessit. Oppressa autem Societate IESU inclyta: Augustae Domus VITELLÆ decus eminentissimum, Princeps MICHAEL PONIATOVIVS, Pontifex Plo-censis atque Dux Pultoviensis, Idemque Cracoviensis Episcopatus Severiensisque Ducatus cum successionē futura Coadiutor: publicae nunc in universo Regno Polonico institutionis praefes, domesticaeque omnis litteraturae instaurator summus: VITELLONIS opus opticum, in publicam Bibliothecam ZALUSCIANAM *****, quae Suae Celsitudinis sapientiae, vigilantiaeque atque magnanimitati, tempestate illa gravi, sua omnia incolumia salvaque debet, inferri et posteritati ferissimae reservari iussit.

***** Nec olim quidem visa est BAYLIO, librorum talium sollertissimo indagatori. Qui non VITELLONIS OPTICAM ipsam, sed RISNERI tantum praefationem, inter PETRI RAMI et AUDOMARI TALÆI COLLECTANEAS PRÆFATIONES, EPISTOLAS, ORATIONES, pag. 162 — 165 recusam, legit.

***** Exstabant quondam, in ZALUSCIANA Bibliotheca: OPTICÆ THESAURUS. ALHAZENI ARABIS LIBRI SEPTEM, nunc primum editi. Eiusdem LIBER DE CREPUSCULIS, ET NUBIUM ASCENSIONIBUS. Item VITELLONIS THURINGO POLONI LIBRI X. Omnes instaurati, figuris illustrati et aucti, adiectis iam in ALHAZENUM commentariis, à FEDERICO RISNERO. BASILEAE, ex Officina EPISCOPIANA, per EUSEBIUM EPISCOPIUM et NICOLAI F, Haeredes. Anno MDLXXII: mense Augusto. Folii magnitudine, uno eodemque volumine elegantissimo. Quod, litteratissimo cuidam Heroi externo, ab ipso Bibliothecae

cae Conditore illustri concessum, ad Bibliothecam istam nondum rediit.

Norimbergensis Editio prima, à GEORGIO ut ego quidem opinor TANNSTETTERO †, haud obscuri nominis Mathematico, disposita fuit. Est illa, Basileensi multò rarior: sed ex Codice manco †† et viciosissimo descripta: qua carere facile poteris. Eius titulus, à MICHAELE MAITTAIRE, in ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM, Tomi II Parte posteriori, p. 823, verbis iis exprimitur: VITELLIONIS PERSPECTIVÆ LIBRI DECEM. Apud IOANNEM PETREIUM. NORIMBERGÆ 1535. fol. †††

† Cuius Epistola, Opticis VITELLONIS antea editis praeposita, à RISNERO in praefatione adducitur.

†† Prout è RISNERIANA praefatione clarè satis intelligitur.

††† CATALOGUS BIBLIOTHECÆ PUBLICÆ UNIVERSITATIS LUGDUNO-BATAVÆ, p. 171, VITELLIONIS OPTICÆ, Editionem Norimbergensem anni 1535, ut legatum DANIELIS ZEVECOTII, notat.

Fuit Hagae Comitum, in Bibliotheca † SAMUELIS HULSII, Viri Consularis, Editio cum eiusmodi inscriptione: VITELLIONIS Libri X, de natura, ratione, et projectione radiorum visus, luminum, colorum atque formarum, quam Perspectivam vocant. Norimbergae 1551, fol.

† Testante eius CATALOGI Tomo I, p. 125 sq.

Osten-

Ostendi Florentiae, in BIBLIOTHECA MEDICÆ LAURENTIANA, membraneum volumen complectens: VITELLONIS POLONI Perspectivam magnam, ad Fr. GVILIELMUM de MORBETA, Libris x: in quibus continentur propositiones DCCCv, cum demonstrationibus ad marginem affabrè pictis: à BERNARDO DE MONTFAUCON, in BIBLIOTHECA BIBLIOTHECARUM MANUSCRIPTORUM NOVA, Tom. I, p. 301, n. XIV, est significatum.

CATALOGI CODICUM MANUSCRIPTORUM, BIBLIOTHECÆ REGIÆ PARISIENSIS, Tomus Quartus, p. 331, n. viiMCCXLVIII: VITELLIONIS Mathematici, ad GVILIELMUM de MORBETA, librorum decem de perspectiva, Codicem unum membranaceum, saeculo decimo quarto exaratum: p. 351, n. viiMCCCXCI autem, operis eiusdem Codicem alterum chartaceum, decimo quinto saeculo descriptum, memorat.

VITELLONIS istius, DE ORDINE ENTIIUM, et DE SCIENTIA MOTUUM CÆLESTIUM, libri nondum editi: ipsius GEOMANTIA ††, anno MCCLXIX, sectionibus viii collecta, et Magistro ARNOLPHO nepoti suo nuncupata: reliquaque eius opera mssta, in externis Bibliothecis aliis delitescunt.

†† Quam, calamo perscriptam, RISNERUS in manibus suis habuit: BAYLIUS autem, RISNERIANA

NA praefatione haud attentè perlecta, GVILIELMO de MORBETA perperàm attribuit.

Plura nunc fari de VITELLONE, deque illius scriptis, per infirmitatem oculorum, totiusque corpusculi morborum variis generibus penitùs emacerati, mihi non licet.

CLV.

† **B. VITUS** Polonus, Ordinis Praedicatorum: Divi HYACINTHI discipulus, Cracoviensisque Coenobii, omnium in Polonia vetustissimi, alumnus: Lituano-
rum primus Episcopus, à Venerando FULCONE, Archiepiscopo Gnesnensi, anno humanae Salutis MCCLIII, consecratus fuit: aevi illius Chronographo, GODISLAO BASCONE, SOMMERSBERGIANA in Editione p. 66, in ZALUSCIANA p. 135, perhibente. A Lituanis autem, religionis Christianae desertoribus, graviter vulneratus, ignominioseque expulsus, Cracoviam refugit: ubi VIII Idus Maii, MCCLIV, in Cathedrali Ecclesia, publicatae Canonizationi Divi STANISLAI, Cracoviensis Pontificis et Martyris, eiusque ossium Elevationi, cum Poloniae Antistitibus praecipuis interfuit: teste eodem BASCONE, secundùm Editionem SOMMERSBERGIANAM p. 66, ZALUSCIANAM autem, p. 136. Mortuum Cracoviae, ibidemque Divi HYACINTHI sepulchro illatum: PAULUS RUSZEL,
Ordi-

Ordinis Praedicatorum, Lituanæ Provincie, S. Theologiae Baccalaureus, in vernalculo PANEGYRICO DIVI HYACINTHI, Vilnae, Patrum Seniorum iussu, MDCXLI, forma 4 divulgato, p. 18 et 24 tradidit. Mortis autem eius tempus neutiquam expressit. Vertente saeculo superiori, Ordinis illius, Provinciae Polonae, Theologus atque Historicus, DOMINICUS FRYDRYCHOWICZ, eo in libro: qui S. HYACINTHUS ODOVASIUS, PRINCIPALIS REGNI POLONIÆ PATRONUS, est inscriptus: p. 229 sq., B. VITUM, amisso Lituaniae Episcopatu, à Principe Polonorum BOLESLAO PUDICO *, ad Pontificatum Lubussensem ** promotum, vetusto scriptore nullo innixus, asseruit. Cui tamen, inclyti eiusdem Ordinis Magister Generalis, ANTONIUS BREMOND, vir iudicio gravissimo, in BULLARII ORDINIS FF. PRÆDICATORUM, criticis Annotationibus ac Dissertationibus suis illustrati, Tomo I, p. 414, assentiri videtur. Exstat Cracoviae, in Coenobii Ordinis Praedicatorum Bibliotheca, antiquis voluminibus, tam calamo descriptis, quam typographicae artis initio excusis, copiosè instructa, membranaceus Codex *** forma 4, decimi quarti saeculi exitu, caractere vario consignatus. Cui, praeter alia Opuscula Ecclesiastica, sub finem ferè inserta est: De christianorum in Lithonia conditione deplorabili, ad

sanctissimum ac beatissimum patrem dominum Innocentium papam quartum, fr. Uiti de ordine predicatorum episcopi Lithonien̄ epistola. In qua, locus, annusque ac dies, non sunt adscripti.

* Cuius, conscientiae moderator, B. VITVS, ante adeptum munus Episcopale fuisse, à FRYDRYCHOVICIO dicitur.

** Lubuffensis enim in Marchia Media Episcopatus: temporibus postremis, Lebusianus nuncupatus: à MIECISLAO, primo Christiano Polonorum Principe, institutus fuit. Antistesque Lubuffensis, priscis saeculis, inter Poloniae Episcopos atque Consiliarios, locum eminentem tenuit. Gnesnensisque Archiepiscopi Metropolitani Suffraganeus fuit. Neque DLUGOSSUS in ANNALIBUS REGNI POLONIAE, Praesules Lubuffenses neglexit. VITUM Polonum tamen, Lituaniae solummodò Episcopum, induxit: videlicet sub annis, MCCCLIII p. 733, et MCCCLIV p. 735.

*** Mense Iulio anni MDCCLII, à me ipso visus, examinatusque.

CLVI.

† VRATISLAVIENSIIUM EPISCOPORUM, Metropolitani Gnesnensis Archiepiscopi auctoritatem colentium, accuratus Catalogus: ab auctore ignoto compositus: ZALUSCIANOS inter Codices MSSTOS, forma 4, sub numero MMXLVIII, asservatur. Episcopi cuiuslibet elogium breviter, sed eleganter scriptum, exhibet: gentilicio eius insigni coloribus suis scitè appicto. Opusculum * illud sic incipit: Anno post CHRISTUM natum

tum Nongentesimo sexagesimo nono Silesia, quae tum MECISLAO Polonorum Principi parebat, Christianam religionem amplecti coepit. Quo tempore Smogrouiensem ** Silesiae Episcopatum MECISLAUS fundavit. Ac primos Episcopos VII, è nobili Italorum familia fuisse, constat. Laudato deinde GOTFRIDO Nobili Romano, primo creato Antistite: usque ad IOANNEM SEXTUM, ex antiqua SITSCHIORUM familia Silesiaca, Praesulem die XXI Iunii MDC electum, procedit.

* Quod, suavis nostro, à MIZLERO illustri, HISTORIARUM POLONIAE SCRIPTORUM COLLECTIONIS MAGNAE Tomo III, nunc tandem in lucem exituro, inseritur.

** Huius enim Episcopatus nobilissimi Sedes, primum Smogra et deinde Bicina fuit: donec Vratislaviam, Silesiacarum Urbium omnium principem, fuerit translata. Exstantque VITAE EPISCOPORUM SMOGROVIENSIVM ET BICINENSIVM, VRATISLAVIENSIVMQUE, à IOANNE LONGINO, id est DLUGOSSO, Canonico Cracoviensi, contextae: quas FRIDERICUS WILHELMUS DE SOMMERSBERG, Eques Silesius, inter SILESIACARUM RERUM SCRIPTORES, Tomo II, p. 158 — 172, iuris publici fecit.

CLVII.

† IOSEPHUS WERESZCZYNSKI,
Ordinis Divi BENEDICTI Abbas Sieciechoviensis, in Dioecesi Cracoviensi, vir sanctitatis, et doctrinae, et prudentiae opinione, temporibus suis celeberrimus, sermone vernaculo, multa composuit atque divulgavit:

gavit: quae à SEBASTIANO ACERNO SULMIRCENSI, Lublinensis Urbis Confule, Iudaicarumque causarum ibidem Iudice, Latine sunt versa. Operis praecipui titulus est: REGULA, ID EST, INSTITUTIO SEU CURSUS VITAE CUIUSQUE REGIS CHRISTIANI. Idiomate Polonico edita per Reuerendum in CHRISTO Patrem, D. IOSEPHUM WERESZCZYNSKI, Diuina ordinatione Abbatem Sieciechouien. Latinam autem in linguam translata per SEBASTIANUM SULMIRCENSEM ACERNUM, Confulem Lublinensem &c. *CRACOVIAE*, in Officina ANDREAE PETRICOVII. 1588. 4. WERESCI- NIUS ille, SIGISMUNDO III * Re- gi Polonorum deditissimus, creatus ab eo Kio- viensis Episcopus, Senatum Regni ingressus est MDLXXXIX. Mortuus MDXCIX. SI- MON OKOLSKI, in libro rarissimo, ipsis- que Polonis haud noto, qui CHIOVIENSIIUM ET CZERNIECHOVIENSIIUM EPISCOPORUM SANCTAE ET CA- THOLICAE ECCLESIAE ROMANAE ORDO ET NUMERUS in- scribitur, p. 28 sq.: CAROLUS NEPOMU- CENUS ORLOWSKI, in CHRONICO PALATI- NATUS ATQUE EPISCOPATUS KIOVIENSIS, lingua vernacula publicato, p. 91 sq.: CHRISTIA- NUS THEOPHILUS DE FRIESE, in COM- MENTATIONE BREVI, DE EPISCOPATU KIOVIENSI EIUQUE PRÆSULIBUS, p. 49 — 51: FRANCIS- CUSque RZEPNICKI, in VITIS PRÆSULUM RE- GNI POLONIAE ET MAGNI DUCATUS LITUANIAE,
Tomo

Tomo III, pag. 145 sq., de WERESCINIO Antistite, verba fecerunt.

* Cui, Regni Polonici adhuc Candidato, WERESCINIUS benevolentiam suam, opella subsequenti maximè probavit: SUFFRAGIUM Reuerendi in CHRISTO Patris, D. IOSEPHI WERESZCZYNSKI, Abbatis Sieciechouiensis: ad Nobilitatem Regni Poloniae et Magni Ducatus Lituaniae: de Eligendo Nouo Rege, è Domino IAGELLONIADUM, Serenissimo SIGISMUNDO, Filio Serenissimi Suecorum, Gotorum, Vandalarum &c. Regis: post decessum Inuictissimi STEPHANI Primi, Poloniae Regis, patria lingua prolatum. Latinè redditum per SEBASTIANUM SULMIRCENSEM ACERNUM. *CRACOVIAE*, typis ANDREÆ PETRICOVII, anno Domini MDLXXXVII, 4.

Eiusdem WERESCINII Abbatis, ADHORTATIONEM ad Regni Poloniae Proceres et Ordines omnes, in IANOCIANORUM Volumine I, p. 3, n. III, indicavimus.

CLVIII.

† MARTINUS WOLSKI, Eques Polonus, SIGISMUNDI PRIMI felici principatu vixit. Scripta ab ipso HISTORIA POLONICA, ab aetatis eiusdem auctore gravissimo, STANISLAO ORICHOVIO, in ANNALI Primo, Edit. Dobromilen. p. 17, Gedanen. p. 14, Lipsien. p. 8, laudatur. Quam, Polonorum litteratorum aevi nostri princeps, IOSEPHUS ANDREAS ZALUSCIUS, Episcopus Kioviensis, explorare haud potuit.

CLIX.

† **M**ICHAELIS WRANTII, Dalmatae exulis: Transylvaniae Antistitis, IOANNIS STATILII, ex sorore nepotis: Cracoviensis autem Pontificis, PETRI TOMICII, alumni: priori in Volumine huius operis, sub numero CXIV, p. 324 sq. à nobis commemorati: hominis in dicendo acuti ac mordacis, geminae QUERELÆ HUNGARIÆ DE AUSTRIA Elegiaco carmine, à STANISLAO GORSCIO, Cracoviensi Canonico, in SIGISMUNDI PRIMI Poloniae Regis ACTIONUM Tomum XI, p. 165 b. — 169 a, sunt illatae. Eiusdem WRANTII Elegidia argumenti varii, à GORSCIO eodem, ANDRÆ CRICII, Gnesnensis Archiepiscopi, et Regni Poloniae Primatis, Operibus Anecdotis passim sunt interferta.

Venit nunc in manus nostras: DIVI REGIS HUNGARIÆ IOANNIS PRIMI EPICEDION, PER MICHAELEM WRANTIUM DALMATAM, Elegis confectum. IN URBE CRACOVIA, PER HIERONYMUM VIETOREM, TYPIS EXCUSUM, MDXL, 4. Cui, auctoris frater germanus, ANTONIUS nomine: Transylvaniensis tunc et veteris Budae Praepositus, Regnique Hungariae Secretarius Natus: AD SERENISSIMAM ISABELLAM, HUNGARIÆ REGINAM, CONSOLATORIAM EPISTOLAM, Elegis scriptam, praemisit.

Neuter WRANTIUS Hungarorum litteratori ALEXIO HORANYIO innotuit. Sicut etiam IOANNES ANTONINUS, GEORGIUS CHIAKOR, IOANNES HENCKEL, DEMETRIUS NAPRAGUS, MICHAEL ALOYSIUS SINAPIUS, IOANNES STAPHYLEUS, GEORGIUS WERNERUS, et NICOLAUS ZOKOLIUS, auctoresque alii illustriores: ortu aut Hungari, aut Transylvani, aut Dalmatae, amicitia Polonis iunctissimi, perqueamanter ab iis accepti, et perhonorificè habiti: HORANYIUM, scriptorem alioquin eruditum ac sollertem, fugerunt.

WRATISLAVIENSIIUM Episcoporum Catalogus: vide **VRATISLAVIENSIIUM**.

CLX.

† **A**DAMUS ZAREMBA, Nobilis Polonus, SIGISMUNDI III Polonorum atque Suecorum Regis Geometer fuit. Regisque illius iussu, Smolenscensis Ducatus, Poloniae Regno, tunc adiuncti, Topographiam accuratam: cum eiusdem divisione et limitibus: idiomate Polonico composuit, quartoque Idus Maias anni MDCXXI absolvit. Quae, mense Septembri huius anni MDCCLXXVI, Smolensciae

sciae in Tabulario Imperatorio est reperta. Cognovimus hoc, diebus illis, è viro nobilissimo ac doctissimo, nobisque maximè amico ac familiari: qui perquirendis ac pernoscentis rerum Polonicarum ac Russicarum monumentis, ab externo Legato, nostra illa aetate eminentissimo atque potentissimo, ante alios omnes adhibetur.

CLXI.

† **C**HRISTOPHORUS ZEGOCKI, à IOANNE CASIMIRO Polonorum Rege, haud diu ante abdicationem suam, Inowroclaviensis Palatinus creatus fuit. Is, MICHAELI Regi, statim post eius electionem, Consilium sermone Polonico exhibuit: quomodo Sua Maiestas ad dominatum absolutum possit pervenire. Exstat hoc, ZALUSCIANOS inter Codices MSStos, Volumini Miscelaneo, sub numero CCCCL, fol. 26.b — 27.b insertum, cum hac inscriptione: Puncta Rady Jm Pana Zegockiego Woiewody Inowroclawskiego J. K. M. podane, po Elekcyi nazaiutrz iakiemi szrodkami ad absolutum Dominium aspirare ma. A teraz podczas tego koła z szkatuły J. K. M. wyronione. Tulit mox ZEGOCIUS à MICHAELE Rege praemium, Chelmensem in Roxolania Episcopatum: accuratè commemorante GASPA-
RE

RE NIESIECIO, in Genealogici operis sui Tomo I. p. 66. et p. 148. Mortuus est ZEGOCIUS, Episcopus Chelmenfis, MDCLXXII. Edita ipsius Scripta vernacula, in Palatini Novogrodenfis, IOSEPHI ALEXANDRI Principis IABLONOVII, MUSEO POLONO, p. 294 sq. indicantur. Ubi ZEGOCIUS, Vladislaviensis Praeful designatus, perperam vocatur.

CLXII.

STANISLAUS ZOLKIEVIUS, Leopoliensis primùm Castellanus et deinceps Palatinus Kioviae, simulque copiarum Polonicarum Dux campestris; postea autem Regni Poloniae Cancellarius, armorumque atque militiae Praefectus supremus: BASILII SUYSCII, Moscorum olim Magni Ducis, victor: in Moldavia ad Tyram cum Tartaris fortiter dimicando, desertus à suis, tribus annis septuagenario maior, victima pro patria sua cecidit, pridie Nonas Octobris, anni post CHRISTUM natum MDCXX. Eius illustria facta luculenter * enarravit STANISLAUS KOBIERZICIUS: Gedanensium tùm Castellanus, posteaque Pomeraniae Palatinus: in HISTORIAE VLADISLAI, POLONIAE ET SUECIAE PRINCIPIS, ELECTIQUE MAGNI MOSCOVIAE DUCIS, Lib. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

VIII. IX. Gloriosamque ipsius mortem, flebilem in modum, descripsit eodem in opere, p. 703. 704. 705. et 709. Herois illius elogium singulare idem auctor expressit p. 705 — 709. Primusque omnium KOBIERZICUS p. 706. relictum à ZOLKIEVIO, BELLI MOSCICI, SUB SIGISMUNDO III REGE, DUCTU SUO GESTI COMMENTARIUM, lingua vernacula, manu sua propria confectum, civibus eruditis ** indicavit. Qui KOBIERZICIO ipsi, in contexenda historia VLADISLAI, insigni adiumento fuit. Reperitur huius commentarii apographum nitidissimum, ZALUSCIANOS inter Codices calamo exaratos, miscellaneo Volumini † Polonico: quod ordine est DCI: p. 15 — 108 insertum. Memorabilis eiusdem: ZOLKIEVII GENERALIS EXERCITUM REGNI POLONIÆ DUCIS, DE BELLO TURCICO EPISTOLA DELIBERATORIA: ad SIGISMUNDUM III Regem, in ipsa ad exercitum profectio, VII Kalend. Septemb. MDCXX. patrio idiomate scripta: à STANISLAO LUBIENSCIO, Plociae Episcopo, Latinè est versa. Prodiitque: LUBIENSCHII OPERIBUS POSTHUMIS HISTORICIS, p. 185 — 187 immista.

* Digna quoque lectu sunt: quae PAULUS PIASECIUS, Antistes Premisliensis, in CHRONICORUM suorum Editione Cracoviensi, p. 81. 172. 223. 240. 283. 299. 316. 317. 318. 327. 357. 367. 370. sq. 379. sq. et p. 399 — 404. in Amstelodamensi autem, p. 69. 145. 189.

189. 202. 237. 250. 264. 265. 266. 267. 273. sq. 299. 307. 308. 310. et p. 332 — 337 : atque STANISLAUS LUBIENSCIVS, Plocensis ille Praeful, in OPERIBUS POSTHUMIS HISTORICIS, pag. 33. 35. 65. sq. 73. sq. 124. 126. et p. 127 — 131. porro p. 140. 141. 142. 157. sq. et p. 232 — 236. ac denique p. 422 — 426. de ZOLKIEVIO, heroe incomparabili, memoriae tradiderunt.

•• Cognitum inde NICOLAUS CHVALCOVIUS, in INDICEM SCRIPTORUM DE REBUS POLONICIS: edito à se REGNI POLONIAE IURI PUBLICO praefixum: retulit. E quo CHRISTIANUS GRYPHIUS, in suo APPARATU, SIVE DISSERTATIONE ISAGOGICA, DE SCRIPTORIBUS HISTORIAM SAECULI XVII ILLUSTRANTIBUS, p. 523, atque SAMVEL IOACHIMVS HOPPIVS, in SCHEDIASMATE LITTERARIO, DE SCRIPTORIBUS HISTORIAE POLONICAE, §. XVII, pag. 30, doctis viris externis commendarunt.

† Conscripto, per STANISLAVM SKARSZEWSKIVM, Cancellariae Regni Praefidem adhuc vicarium.

Janocki, Jan Daniel, 1720-1786

Ianociana sive clarorum atque illustrium Poloniae auctorum maecenatumque
memoriae miscellae

Bd.: 2. (1779). - 303 S.

Varsaviae ; Lipsiae 1779

H.lit.p. 181 m-1/2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10733194-2

VD18 80343511-001